Jaarstukken 2024

Het betreft hier de **jaarstukken over 2024**
Deze bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening, zie ook de inhoudsopgave.

Inhoudsopgave

Inleiding....3
Jaarverslag....5
Programma's....6
0. Sociale voorzieningen....6
1. Maatschappelijke dienstverlening en gezondheid....11
2. Onderwijs....20
3. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting....24
4. Milieu....45
5. Veiligheid....56
6. Verkeer en vervoer....61
7. Cultuur, sport en recreatie....70
8. Economische structuur....77
9. Bestuur en organisatie....83
10. Algemene baten en lasten....88
11. Overheadkosten....90
Paragrafen....97
1. Lokale Heffingen....98
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing....102
3. Onderhoud Kapitaalgoederen....110
4. Treasury....116
5. Bedrijfsvoering....119
6. Verbonden Partijen....128
7. Grondbeleid....140
8. Wet open overheid....146
Jaarrekening....147
Balans....148
Toelichting balans....150
Overzicht van baten en lasten....169
Overzicht incidentele baten en lasten....170
Overzicht mutaties reserves....171
Overzicht baten en lasten per taakveld....172
Wet normering topinkomens (WNT)....173
Rechtmatigheidsverantwoording....174
Specifieke uitkeringen (SiSa)....175

Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2024. Deze vormen het slotstuk van de P&C-cyclus. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Hieronder wordt de opbouw kort toegelicht.

Het jaarrekeningresultaat bedraagt afgerond € 3.750.000 positief. Na de tweede bestuursrapportage 2024 bedroeg het resultaat € 2.010.000,- positief. Het resultaat is dus € 1.740.000 hoger dan ingeschat. Zie hieronder een korte opsomming van de grootste verschillen (boven € 200.000).

Begroot resultaat cf. 2e bestuursrapportage 2024 (excl. GREX)	**€ 2.010.000 +**
Resultaat bouwgrondexploitatie (programma 3)	€ 1.010.000 +
Resultaat anterieure overeenkomsten (pr. 3)	€ 202.000 +
Overschot huisvesting vluchtelingen (pr. 3)	€ 397.000 +
Extra storting voorziening pensioenverplichtingen (ex-)wethouders (pr. 9)	€ 504.000 -/-
Meeropbrengst toeristenbelasting (pr.10)	€ 330.000 +
Overhead personeel (pr. 11)	€ 468.000 -/-
Resultaat gemeenschappelijke regelingen GRSK en Kempenplus (pr. 11)	€ 268.000 +
Onderuitputting kapitaallasten (pr. 11)	€ 403.000 +
Overige verschillen (alle programma's)	€ 102.000 +
Resultaat jaarrekening 2024	**€ 3.750.000 +**

In de verschillenanalyse bij programma's zijn de belangrijkste afwijkingen opgenomen. Daar worden bovenstaande verschillen uiteraard nader verklaard.

Jaarverslag

Programma's

Per programma wordt de beleidsmatige programmaverantwoording gegeven (het jaarverslag) met daarbij ook de financiële analyse (de jaarrekening). Op deze wijze worden inhoud en financiën met elkaar verbonden. Er wordt aangegeven wat er is gedaan met de voornemens uit de programmabegroting en wat dit heeft gekost. In de financiële staatjes is getracht op een zo beknopt mogelijke wijze inzicht te bieden in de over- en onderschrijdingen. Tekstueel is daarbij nog een korte omschrijving gegeven ter verklaring van de verschillen.

Een programma is opgebouwd uit productgroepen en die zijn vervolgens weer onderverdeeld in producten. Onder deze producten zijn tot slot de diverse budgetten opgenomen. Gelet het grote aantal budgetten en de leesbaarheid worden de verschillen op hoofdlijnen verklaard, te weten afwijkingen per budget groter dan € 25.000.

Elk programma bevat ook de wettelijk voorgeschreven beleidsindicatoren. De gegevens voor deze indicatoren moeten geput worden uit de beschikbare openbare bronnen (zoals de website waarstaatjegemeente.nl). De kleuren bij de indicatoren hebben de volgende betekenis:

	Onze gemeente presteert beter dan de gestelde norm.
	De norm van dit jaar is niet bekend of hoeft nog niet te worden behaald.
	Onze gemeente presteert minder dan de gestelde norm.

Paragrafen
De paragrafen, zoals die op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn voorgeschreven, geven op een aantal belangrijke thema's een soort dwarsdoorsnede.

Jaarrekening

De jaarrekening bestaat uit een aantal voorgeschreven onderdelen. Per onderdeel is veelal een korte toelichting opgenomen. De financiële vertaling van hetgeen we voor de programma's gedaan hebben, vindt zijn weerslag in de jaarrekening.

Vanaf de jaarstukken 2023 licht het college van burgemeester en wethouders de rechtmatigheids-verantwoording toe in de jaarrekening. Voorheen deed de accountant dit in zijn accountantsverslag. In deze rechtmatigheids-verantwoording licht het college toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd.

Jaarverslag

Programma's

0. Sociale voorzieningen

De activiteiten die vallen onder dit programma hebben als doel het volgende maatschappelijke effect te realiseren: **"Inwoners kunnen in hun levensbehoefte voorzien"**.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

INKOMEN

Indicator	Realisatie	Norm
1. Netto arbeidsparticipatie *(verplicht)* *% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking*	2024 Eersel: 75,6% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 73,8% 2023 Eersel: 75,5% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 73,7%	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?
KempenPlus ondersteunt de ontwikkeling van cliënten met als doel regulier aan het werk te gaan en te blijven. Als regulier werk niet (of niet direct) haalbaar is, wordt er gekeken naar mogelijkheden tot gesubsidieerde arbeid op de reguliere arbeidsmarkt of een beschutte werkplek bij of via KempenPlus, of een andere vorm van zinvolle dagbesteding. KempenPlus bepaalt voor elke cliënt een passende aanpak: cliënten zijn aan het werk, werken aan werk, participeren, werken aan participatie of hebben een zorgtraject.

Indicator	Realisatie	Norm
2. Werkloze jongeren *(verplicht)* *% 16 t/m 22-jarigen*	2024 Gegevens (nog) niet beschikbaar 2023 Eersel: 1% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 1% 2022 Eersel: 1% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 1%	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**

- KempenPlus biedt ondersteuning aan jongeren van 16 of 17 jaar met een leerplicht of kwalificatieplicht en jongeren van 18 tot 27 die hulp nodig hebben voor het volgen van een leer-werktraject.
- KempenPlus zet een breed scala aan re-integratie instrumenten in voor werkloze jongeren en biedt specifieke trainingen aan op basis van nut en noodzaak.

Indicator	Realisatie	Norm
3. Personen met een bijstandsuitkering *(verplicht)* *Aantal per 10.000 inwoners*	2024 Eersel: 90,9 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 176,0 2023 Eersel: 91,5 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 173,7	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?
- KempenPlus verstrekt een bijstandsuitkering aan wie daar recht op heeft.
- Alle uitkeringsgerechtigden hebben een actueel plan van aanpak naar (betaald) werk (of een ontheffing van de actieve arbeidsverplichtingen).

Indicator	Realisatie	Norm
4. Aantal personen met een lopend re-integratietraject per 10.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar *(verplicht)*	2024 Eersel: 171,2 Gemeenten tot 25.000: 156,6 2023 Eersel: 178,1 Gemeenten tot 25.000: 146,7	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- KempenPlus stelt een persoonlijk ontwikkelplan voor de cliënt op om ervoor te zorgen dat de cliënt naar vermogen kan participeren.
- Re-integratietrajecten worden op basis van nut en noodzaak ingezet. Trajecten zijn niet het doel op zich, maar worden ingezet als middel om participatie/arbeidsinschakeling te realiseren.

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2024

KempenPlus
KempenPlus is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet, de sociale werkvoorziening, de minimaregelingen en een deel van de Wet inburgering. Daarnaast verstrekt KempenPlus leefgeld aan Oekraïense ontheemden. KempenPlus ondersteunt inwoners met als doel hen zo regulier mogelijk aan het werk te laten gaan en te houden, of als dat (nog) niet mogelijk is, zich bezig te houden met een andere vorm van een nuttige dagbesteding. Daarnaast verzorgt KempenPlus de dienstverlening richting werkgevers. Zij bemiddelen, detacheren of nemen bijvoorbeeld de bemensing van een hele productielijn over. Voor inwoners die geen of te weinig inkomen hebben, beoordeelt KempenPlus het recht op bijstand en verzorgt de uitbetaling hiervan.

Toekomstverkenning KempenPlus
In 2019 is bij de start van KempenPlus afgesproken om te zijner tijd te kijken of de opdracht, de organisatie en de daarvoor ter beschikking gestelde middelen nog passend zijn om de beoogde maatschappelijke effecten te bereiken. Er heeft een voorverkenning plaatsgevonden op basis van 9 thema's. In september 2024 is gestart met het vervolg. Enerzijds wordt gekeken naar de verbetermogelijkheden in de doelmatigheid, dat wil zeggen de mate waarin beleidsdoelen en maatschappelijke waarde worden gerealiseerd en de kosten die daar tegenover staan; anderzijds wordt onderzocht of de gemeentelijke taken die gericht zijn op financiële bestaanszekerheid juist zijn belegd bij de uitvoeringsorganisaties KempenPlus en GRSK. Daarnaast doet Berenschot onderzoek naar de verdeling van de kosten onder de deelnemende gemeenten in de GR.

Geldzorgen
Inwoners met een laag inkomen kunnen een beroep doen op minimaregelingen. Deze minimaregelingen worden sinds 1 januari 2024 uitgevoerd door KempenPlus. In december 2024 is de nieuwe Kadernota Geldzorgen voor de periode 2025-2028 vastgesteld. Hiermee wordt de focus gelegd op het bereiken van meer inwoners met geldzorgen met het bestaande ondersteuningsaanbod. Daarnaast wordt voorgesteld om in te zetten op het in een eerder stadium bereiken van inwoners met geldzorgen, zodat de geldstress beperkt blijft en betalingsachterstanden minder oplopen.

Inwoners met een migratieachtergrond

Inburgering statushouders
De focus van onze inburgeringstaken en -aanpak was in 2024 gericht op doorvertaling van de landelijke beleidsdoelen naar lokale uitvoeringsprocessen. Beleidsdoelen zijn: tijdige start van de inburgering, snelheid, maatwerk, dualiteit en kwaliteit van het inburgeringsaanbod:

- **Snelle start**: statushouders hebben we zo vroeg mogelijk begeleid naar inburgeringvoorzieningen tijdens AZC periode. Gemeente Eersel heeft hiervoor intensief samengewerkt met de tussenvoorziening in Veldhoven.
- **Maatwerk**: de ambities, talenten en ook de beperking van statushouders hebben we in beeld gebracht en vertaald naar kansrijke en haalbare inburgeringstrajecten. De trajecten die in gang zijn gezet (77)

lopen geen vertraging op en verwacht wordt dat we hiermee ook kunnen voldoen aan de **snelheid** en afronding van trajecten binnen de gestelde inburgeringstermijn.

- **Dualiteit**: in onze aanpak zetten we in op een combinatie van werken en leren gedurende de inburgeringstermijn. In een vroeg stadium (tijdens AZC periode) hebben we geïnvesteerd om inburgeraars, die de gemeente Eersel als toekomstige huisvestingsgemeente heeft, aan het werk te krijgen. United Works (landelijk uitzendbureau) is erin geslaagd om sommige inburgeraars een baan aan te bieden. Gemeente Eersel heeft hierin gesprekken gevoerd en maatwerk geboden om het inburgeringsonderwijs dusdanig op maat te faciliteren zodat werk fulltime mogelijk is. Voor inburgeraars met een uitkering zijn met KempenPlus afspraken gemaakt dat in het geval dat uitstroom naar werk niet mogelijk is, de inburgeraar op zijn minst een actieve dagbesteding heeft.
- Op gebied van **kwaliteit van het inburgeringsaanbod** werken we samen met de Kempengemeenten aan passend en kwalitatief onderwijs door structureel met taalscholen de voortgang te bewaken en belemmerende factoren voor inburgeringsonderwijs weg te halen. Hierbij kan gedacht worden aan problemen rondom kinderopvang.

Het aantal statushouders dat we moeten huisvesten neemt de laatste jaren toe. We hebben een achterstand in de taakstelling. Zie hierover meer in programma 3. Daar zijn ook onze taken met betrekking tot de huisvesting van Oekraïners en de voorbereiding van de opvang van asielzoekers verantwoord.

Maatschappelijke activeringvorming en -zelfredzaamheid
Samen met de vluchtelingenwerkgroep Eersel, taalcoaches, de bibliotheek en andere partijen is gewerkt aan het maatschappelijke groeiproces van de statushouders. Dit laatste vormt een belangrijk aanvullend geheel op onze wettelijke taken en het verplichte deel van de inburgering. Met de vluchtelingenwerkgroep Eersel is onder andere gewerkt aan financiële zelfredzaamheid middels een wekelijks coachingsspreekuur. Er is gekozen voor maatschappelijke begeleiding en activiteiten die gericht zijn op ondersteuning en aanvulling van de PIP doelen. Tijdens de contactmomenten met inburgeraars is gestuurd op kansrijke taal- en werk netwerken. Er is gedurende één week het participatieverklaringstraject georganiseerd gericht op maatschappelijke betrokkenheid en participatie.
Er zijn bijeenkomsten en extra taalhulp door de taalcoaches georganiseerd gericht op inburgering van de zelfredzaamheidsroute kandidaten. Gemeente Eersel en de vluchtelingenwerkgroep hebben intermediairs en interculturele coachen ingezet als onderdeel van de maatschappelijke begeleiding van statushouders. Deze coachen zijn ervaringsdeskundigen die ingezet worden als verbinders en bruggenbouwers, maar vooral ook als rolmodel voor nieuwe inburgeraars

Wat heeft het gekost?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:
1. Werk (uitvoering van het re-integratiebeleid);
2. Inkomen (uitkeringen in het kader van de Participatiewet, minimabeleid/ bijzondere bijstand en schuldhulpverlening);
3. Inwoners met migratieachtergrond

Programma: Sociale voorzieningen					
Productgroep	**Begroting 2024**		**Werkelijk**	**Verschil**	
	Primitief	**Na wijziging**	**2024**	**2024**	
LASTEN					
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	3.437.501	3.915.641	4.036.557	-120.916	N
Kapitaallasten	0	0	0	0	N
Apparaatskosten	5.704.227	5.759.227	5.736.934	22.293	V
Totaal lasten	**9.141.728**	**9.674.868**	**9.773.491**	**-98.623**	**N**
BATEN					
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	2.380.303	2.826.789	3.283.113	456.324	V
Beschikking over reserves i.v.m. kap.lasten	0	0	0	0	N
Totaal baten	**2.380.303**	**2.826.789**	**3.283.113**	**456.324**	**V**
Saldo programma	**6.761.425**	**6.848.079**	**6.490.379**	**357.700**	**V**

In totaliteit kent dit programma een voordelig saldo van € 357.700. Voor een toelichting tot de apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves in verband met kapitaallasten (afschrijvingen ineens ten laste van de reserves) wordt verwezen naar programma 11.

Programma: Sociale voorzieningen					
Productgroep	**Begroting 2024**		**Werkelijk**	**Verschil**	
	Primitief	**Na wijziging**	**2024**	**2024**	
LASTEN					
Werk	123.694	123.694	147.055	-23.361	N
Inkomen	2.858.210	3.310.350	3.442.698	-132.348	N
Inwoners met migratieachtergrond	455.597	481.597	446.805	34.792	V
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	**3.437.501**	**3.915.641**	**4.036.557**	**-120.916**	**N**
BATEN					
Werk	7.753	7.753	10.588	2.835	V
Inkomen	2.372.550	2.819.036	2.942.504	123.468	V
Inwoners met migratieachtergrond	0	0	330.021	330.021	V
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	**2.380.303**	**2.826.789**	**3.283.113**	**456.324**	**V**

Het resultaat van de direct aan deze productgroep toe te rekenen lasten en baten bedraagt € 364.813 voordelig. Gelet het grote aantal producten en de daaraan gekoppelde budgetten worden de verschillen op hoofdlijnen verklaard. De cumulatieve verschillen groter dan € 25.000 op de budgetten uit de productgroepen worden hieronder toegelicht.

Productgroep Werk (nadeel van € 20.526)

Geen significante afwijkingen.

Productgroep inkomen (nadeel van € 8.880)

BUIG (nadeel van € 80.470)
De uitgaven BUIG 2024 bedragen € 2.789.360. Hier staat een rijksbijdrage van € 2.819.376. De uitgaven kunnen daarmee worden gedekt uit de rijksmiddelen en resteert € 30.016. Bij de 2e bestuursrapportage was de verwachting dat de totale jaaruitgaven lager uit zouden vallen en is reeds met € 110.486 afgeraamd, waardoor nu een nadeel is ontstaan van € 80.470.

Bijzondere bijstand/gemeente minimabeleid (voordeel van € 2.330)
Bij de resultaatbestemming 2023 is voor de uitvoering van de eenmalige energietoeslag 2023 dit budget verhoogd met € 75.000. De kosten zouden dan gedekt worden uit een onttrekking uit de algemene reserve om zo geen invloed te hebben op het resultaat van 2024.
In 2024 zijn de laatste energietoeslagen 2023 uitbetaald. De uitgaven hiervoor zijn echter zeer beperkt geweest, waardoor de hiervoor gereserveerde € 75.000 niet nodig is geweest. Dit is budgetneutraal voor de exploitatie. Per saldo kent deze post een voordeel van € 2.330.

Productgroep inwoners met een migratieachtergrond (voordeel van € 364.813)

SPUK Statushouders (voordeel van € 194.106)
Dit voordeel is opgebouwd vanaf 01-07-2022 en vanaf deze datum hebben we de programmakosten goedkoper kunnen invullen. Inzet tolken, kosten maatschappelijke begeleiding, kosten van de participatieverklaringstrajecten hebben we kunnen beperken door inzet van regiehouders inburgering en vrijwilligers van vluchtelingenwerk. Daarbij hebben we minder statushouders gehuisvest en in de taalschoolkosten minder hoeven uitgeven.

Integratie statushouders (voordeel van € 82.784)
Dit voordeel heeft te maken met de lagere uitvoeringskosten regiefunctie inburgering. Deze regiefunctie is geïmplementeerd in het takenpakket van de regiehouders inburgering

Leefgeld opvang vluchtelingen (voordeel van € 88.103)
We vangen sinds begin 2022 vluchtelingen uit Oekraïne op. We hebben circa 210 plaatsen voor vluchtelingen in gemeentelijke opvanglocaties. Daarnaast worden nog circa vijftien personen opgevangen door particulieren. Als deze personen geen betaald werk verrichten, hebben zij recht op leefgeld. Doordat meer personen inmiddels werken, geven we minder uit aan leefgeld dan verwacht. We ontvangen van het Rijk een bijdrage van de werkelijke uitgaven voor leefgeld. Het positief resultaat wordt daarmee geheel tenietgedaan door een lagere rijksbijdrage. Dit punt heeft een directe relatie met de post Tijdelijke huisvesting vluchtelingen onder programma 3.

1. Maatschappelijke dienstverlening en gezondheid

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **"Een samenleving waarin inwoners zo zelfstandig mogelijk kunnen wonen, leven en aan deel kunnen nemen, wat hen in staat stelt zichzelf te ontplooien in goede gezondheid"**.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

JEUGD

Indicator	Realisatie	Norm
5. Jongeren met een delict voor de rechter *(verplicht)* *% 12 t/m 21-jarigen*	2024: Gegevens (nog) niet beschikbaar 2023: Gegevens (nog) niet beschikbaar 2022 Eersel: 1% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 1%	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Samenwerking met politie;
Vroege signalering in het voorliggende veld (preventie);
Monitoring van de aanmeldingen Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG+) via de verschillende aandachtsgebieden.

Indicator	Realisatie	Norm
6. Kinderen in uitkeringsgezin *(verplicht)* *% kinderen tot 18 jaar*	2024: Gegevens (nog) niet beschikbaar 2023: Eersel: 2% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 3% 2022 Eersel: 2% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 3%	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We kunnen niet altijd voorkomen dat kinderen opgroeien in een uitkeringsgezin. Wél kunnen we deze kinderen zo optimaal mogelijk ondersteunen. Dat doen we door in samenwerking met Stichting Leergeld Veldhoven en de Kempen een kindpakket aan te bieden. Dit pakket maakt het mogelijk dat ook deze kinderen mee kunnen doen op de terreinen onderwijs, sport, cultuur en welzijn. Daarnaast betaalt stichting Leergeld voor kinderen de abonnementskosten van de kledingbank waardoor ook deze kinderen regelmatig iets nieuws kunnen dragen.

Indicator	Realisatie	Norm
7. Jongeren met jeugdhulp *(verplicht)* *% van alle jongeren tot 18 jaar*	2024 Eersel: 9,8% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 13,1% 2023 Eersel: 9,3% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 10,9% 2022 Eersel: 9,6% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 10,6%	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Preventief werk CJG+: gratis online trainingen gericht op het versterken van opvoedvaardigheden van ouders, preventief spreekuur en trainingen en online spreekuren rondom het thema kind en scheiding, preventieve telefonische spreekuren vanuit team Toegang.
- Veel casussen worden door het Lokaal ondersteuningsteam (LOT) zelf opgepakt waardoor de inzet van specialistische jeugdhulp niet nodig is.
- Samen met het gezin een plan opstellen waardoor gezinnen zelf problemen kunnen oplossen.
- Inzetten 'Samen' Doen op alle PO en VO-scholen in de Kempen; dit houdt in dat aan iedere school in Eersel een Jeugd- en gezinswerker gekoppeld is die school, ouders en jeugdigen kunnen ondersteunen bij (lichte) opvoedvragen. Daarmee wordt in een aantal gevallen voorkomen dat duurdere trajecten moeten worden ingezet.

Indicator	**Realisatie**	**Norm**
8. Jongeren met jeugdbescherming *(verplicht)* *% van alle jongeren tot 18 jaar*	2024 Eerste half jaar 2024 (voorlopig) Eersel: 0,5% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 0,9% 2023 Eersel: 0,4% Nederland: 1% Gemeenten tot 25.000 inwoners: realisatie waarden 2023 onbekend in september 2024. 2022 Eersel: 0,4% Nederland: 1,2% Gemeenten tot 25.000 inwoners: niet bekend	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Tandems vormen met Gecertificeerde Instellingen (GI) door vroegtijdige consultering van Bureau Jeugdzorg en William Schrikker Groep (WSG) en zo nodig de Raad voor de Kinderbescherming (contractueel vastgelegd);
- Inzet van een adviserend expertteam dat op afroep beschikbaar is;
- Inzet Civiel trajectberaad;
- Inzet initiatieven van Transformatiefonds;
- Samenwerking met Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming.

Indicator	**Realisatie**	**Norm**
9. Jongeren met jeugdreclassering *(verplicht)* *% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar*	2024: Eersel: Gegevens (nog) niet beschikbaar Gemeenten tot 25.000 inwoners: Eerste half jaar 2024 (voorlopig) 0,4% 2023 Eersel: realisatie waarden 2023 onbekend in maart 2025 Nederland: 0,3% 2022 Eersel: realisatie waarden 2022 onbekend in maart 2025 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 0,3%	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Samenwerking met jeugdreclassering, Veilig Thuis en politie.
- Preventieve inzet op jongerenwerk en samenwerking met scholen.

WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING (WMO)

Indicator	Realisatie	Norm
10. Cliënten met een maatwerkarrangement WMO *(verplicht)* *Aantal per 10.000 inwoners*	2024 Eersel: 630 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 607 2023 Eersel: 690 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 653	Norm: Geen norm **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Uitvoeren van de Verordening Wmo 2024
- De gemeentelijke aandacht richt zich met name op:
  - Ondersteuning mantelzorgers;
  - Maatwerkvoorzieningen Wmo;
  - Dementie;
  - Ketenzorg:
  - Versterking voorliggende voorzieningen;
  - Inclusief beleid.

VRIJWILLIGERS

Indicator	Realisatie	Norm
11. Aantal vrijwilligers *(eigen indicator)* *% inwoners dat zich heeft ingezet voor anderen en/ of maatschappelijke doelen via vrijwilligerswerk.*	2024 Eersel: 51% De laatst bekende cijfers zijn uit 2024 (onderzoek inwonerspeiling). 2023 Eersel: 51% Gemeenten <25.000 inwoners: 42% (in 2023, meest recente cijfer in Waar-staatjegemeente)	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2024 is de uitvoering van het beleid voor vrijwillige inzet, dat onderdeel uitmaakt van het in mei 2023 vastgestelde Welzijnsplan gemeente Eersel 2023 tot en met 2026 voortgezet. We hebben ons o.a. gericht op het bieden van een zo goed mogelijke ondersteuningsstructuur voor vrijwilligersorganisaties, vrijwilligers en individuele hulpvragers, via de website Eerselvoorelkaar en met maatwerk ondersteuning vanuit het Steunpunt Vrijwilligerswerk Eerselvoorelkaar.

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2024

Welzijnskader 2023 tot en met 2026
De gemeenteraad heeft in mei 2023 het Welzijnsplan gemeente Eersel 2023 tot en met 2026 vastgesteld. Dit Welzijnsplan staat in het teken van maatschappelijke ontwikkelingen op het brede terrein van welzijn, waarbij we insteken op twee opgaven voor de komende jaren. Dit zijn:
1. Het, waar nodig, versterken en verbinden van de sociale basis én
2. Focus op kwetsbare inwoners met vangnetvoorzieningen. Deze opgaven vormen het kader waarbinnen de invulling op onderdelen plaatsvindt en nog gaat plaatsvinden.

In het Welzijnsplan is per beleidsterrein inzichtelijk gemaakt welke inzet hierop in de jaren 2023 tot en met 2026 wordt gepleegd.

Subsidieprogramma
Een belangrijk middel dat de gemeente heeft om beleidsdoelen te realiseren zijn subsidies. Aan het Welzijnsplan is ook het Subsidieprogramma gekoppeld. In 2023 heeft het college het nieuwe Subsidieprogramma 2024 tot en met 2027 vastgesteld. In dit programma zijn de (vrijwillige) organisaties opgenomen die van gemeentewege voor deze jaren subsidie ontvangen. Voor de toetsing van de subsidieverzoeken is het Welzijnsplan als onderlegger gebruikt.

Jeugdhulp
Meerjaren Beleidskader Jeugdhulp in De Kempen
Het huidige Meerjarenbeleidskader jeugdhulp de Kempen loopt tot 2026. Begin 2024 is door het college een procesvoorstel vastgelegd waarin de stappen zijn opgenomen om te komen tot een nieuw beleidskader voor de periode 2026 tot en met 2029.
Het huidige beleidskader is inmiddels geëvalueerd. Er heeft externe consultatie plaatsgevonden waarbij jongeren en ouders zijn bevraagd. Daarnaast zijn samenwerkingspartners zoals jeugdhulpaanbieders, onderwijs, kinderopvang, GGD en andere genodigd zijn om in gesprek te gaan over de 'verkenning jeugdhulp 2026-2029'. Gedurende 2025 krijgt het proces vervolg waarin ook de gemeenteraden van de Kempengemeenten en de adviesraden sociaal domein geconsulteerd worden. Vervolgens is het de bedoeling dat in het laatste kwartaal 2025 de gemeenteraden het nieuwe meerjarenbeleidskader jeugdhulp voor de jaren 2026 tot en met 2029 gaan vaststellen.

Samenwerkingsverband Samen voor Jeugd
De inkoop voor wat betreft zorgaanbieders loopt via de inkooporganisatie van de gemeente Eindhoven, die namens de tien gemeenten (Kempengemeenten, Eindhoven, Cranendonck, Heeze-Leende, Valkenswaard, Best en Oirschot) deze taak uitvoert. De gemeenteraad heeft in augustus 2023 een Regiovisie jeugdhulp 2023 – 2026 vastgesteld, met als doel ervoor te zorgen dat we samen kwalitatief goede en betaalbare hulp blijven bieden die aansluit bij de behoeften van gezinnen.

Wet maatschappelijke ondersteuning
Beschermd wonen
In het kader van de Wmo bieden gemeenten haar inwoners de voorziening ‘beschermd wonen’ aan. Het doel van beschermd wonen is om mensen met een psychische kwetsbaarheid zoveel mogelijk in de eigen omgeving te begeleiden en ondersteunen. De inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid voor de uitvoering van beschermd wonen als onderdeel van de Wmo ligt nu nog bij de centrumgemeenten.
Bedoeling was dat deze verantwoordelijkheid en de financiële middelen vanaf 2023 fasegewijs overgeheveld zou worden van de centrumgemeente naar alle gemeenten. Echter de verantwoordelijk staatssecretaris heeft geconcludeerd dat de invoering van het woonplaatsbeginsel en het daarmee samenhangende nieuwe verdeelmodel beschermd wonen niet haalbaar zijn. Dit betekent dat de beoogde ingangsdatum van de doordecentralisatie beschermd wonen weer tot nader order is uitgesteld. Tot hierover meer bekend is, houden we vast aan de ambities en uitgangspunten van de Regiovisie Doordecentralisatie Beschermd Wonen 2022-2026’. Deze gaan uit van een ontwikkeling van beschermd wonen naar beschermd thuis.

Gezondheid
In 2024 is de nota gezondheid 2024-2026 vastgesteld. Deze loopt gelijk op met het landelijk programma Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Waarin extra ingezet wordt op het bevorderen van gezondheidspreventie. In 2024 hebben we een uitvoeringsprogramma opgesteld dat in 2025 verder uitgevoerd wordt. Daarnaast zijn drie tijdelijke projectmedewerkers aangesteld. Eén voor het bevorderen van sport- en bewegen, een tweede voor #Kempenbranie om middelengebruik (waaronder alcohol) terug te dringen. De derde voert de ketenaanpakken uit gericht op gezondheidspreventie.

De volgende ambities staan in het nieuwe gezondheidsbeleid centraal:

1. stevige sociale basis en gezondheid toegankelijk voor iedereen;
2. bevorderen van gezonde start, leefstijl en leefomgeving;
3. vergroten mentaal welbevinden;
4. Bijdragen aan vitaal ouder worden.

Vrijwilligers
We zien een mooie stijging van het aantal inwoners dat vrijwilligerswerk doet ten opzichte van de coronajaren. We zijn daarmee bijna terug op het niveau van 2018. Het herstel gaat sneller dan gemiddeld bij andere gemeenten tot 25.000 inwoners. Kanttekening daarbij; voor gemeente Eersel is het cijfer van de inwonerpeiling van 2024 bekend, maar voor de andere gemeenten tot 25.000 inwoners wordt vergeleken met 2023 omdat het cijfer voor 2024 nog niet bekend is op het moment van schrijven. Omdat de vraag naar vrijwillige inzet niet is gedaald, heeft de gemeente samen met Steunpunt Vrijwilligerswerk Eerselvoorelkaar ook in 2024 veel aandacht besteed aan het stimuleren en verlagen van de drempel voor vrijwillige inzet. We zien, mede door de toenemende individualisering van de maatschappij een groeiende vraag naar maatjescontact. Daarnaast zijn inwoners die zich als vrijwilliger willen inzetten steeds vaker op zoek naar meer flexibel vrijwilligerswerk. Dit vergt een andere kijk op de organisatie van vrijwilligerswerk binnen vrijwilligersorganisaties. We hechten grote waarde aan het ondersteunen van vrijwilligersorganisaties bij hun verantwoordelijkheden voor het vinden, binden, ondersteunen en waarderen van hun vrijwilligers. Dit doen we samen met het steunpunt op uiteenlopende manieren en met inzet van diverse mediakanalen. Waar mogelijk wordt maatwerk advies gegeven door het steunpunt. De ondersteunende, makelende en stimulerende rol geldt ook voor individuele hulpvragers en aanbieders. Daarnaast bood de gemeente in samenwerking met het steunpunt, net als in voorgaande jaren voorzieningen als de collectieve vrijwillligersverzekering, subsidie voor scholing van vrijwilligers en informatie over wet- en regelgeving (waaronder de organisatie van een themabijeenkomst over de Wbtr).

De website Eerselvoorelkaar wordt ook steeds beter gevonden door inwoners en vrijwilligersorganisaties. We zien een mooie stijging van het aantal gebruikers en het aantal matches dat wordt gemeld. De website en de persoonlijke dienstverlening door het steunpunt werden door de gebruikers van het platform, net als het voorgaande jaar, gewaardeerd met een 8 in het jaarlijkse landelijke onderzoek van partner NLvoorelkaar en de Erasmus Universiteit. Daarmee behaalde ons platform, net als in 2023, de tweede plek van alle voorelkaar platformen in Nederland. Ook is in 2024 veel aandacht besteed aan de samenwerking met KempenPlus en de scholen. Zo heeft het steunpunt deelgenomen aan de Banenmarkt en zijn diverse cliënten van KempenPlus via maatwerktrajecten toegeleid naar vrijwilligerswerk. Samen met het Rythovius College is de Rythovius Dag en de Boys Day georganiseerd en is deelgenomen aan stage- en bijbaantjesmarkten om leerlingen kennis te laten maken met vrijwillige inzet en maatschappelijke organisaties. Ook is veel aandacht besteed aan de waardering van vrijwilligers. Daarvoor is o.a. de gemeentelijke vrijwilligersavond (pubquiz) georganiseerd met het steunpunt voor alle vrijwilligersorganisaties en is in samenwerking met gemeenten Bladel en Reusel-De Mierden een waarderingscampagne gevoerd rond de landelijke dag van de vrijwilliger in december 2024.

Gebruik van gemeentelijke accommodaties aantrekkelijker maken

In 2024 is een nieuw accommodatiebeleid vastgesteld waarin het gebruik van gemeentelijke accommodaties aantrekkelijker wordt gemaakt. Door middel van een verhoging van de budgetsubsidie is er voor de besturen van de gemeenschapshuizen meer financiële speelruimte om te investeren in aantrekkelijkheid afhankelijk van de lokale behoefte van de gebruikers.

Hart van Steensel – transformatie kerkgebouw tot gemeenschapshuis
De ontheffingsaanvraag flora en fauna heeft 9 maanden op zich laten wachten, vandaar de vertraging in het onklaar maken van de huidige verblijfplaatsen van de vleermuizen. Dit is inmiddels gerealiseerd. Op dit moment zijn wij in de afrondende fase m.b.t. de aanneemovereenkomst. De aannemer kan als deze overeenkomst getekend is starten met (ver)bouwen. Het blijft natuurlijk een bestaande kerk, waar een MFA in gerealiseerd gaat worden. Wat wij tijdens de bouw nog tegen gaan komen en wat de eventuele consequenties dan zijn weten wij nu nog niet.

Inclusie
De ambitie van de gemeente is om een inclusieve samenleving te zijn, waarbij fysieke toegankelijkheid in de inclusieagenda één van de speerpunten is. In het uitvoeringsprogramma dat aan deze agenda is gekoppeld zijn de activiteiten opgenomen die we in samenwerking met de werkgroep inclusie uitvoeren.

De gemeente Eersel heeft in 2024 de finale behaald in de verkiezing “Meest Toegankelijke Gemeente van Nederland". Van de 342 gemeenten is Eersel op basis van cijfers van inwoners geëindigd bij de 10 beste gemeenten.

Dorpsparticipatie
De korte communicatielijnen met de Dorpsraden maken dat we toegankelijk en betrokken zijn bij onze inwoners. Bij het organiseren van dorpsschouwen, waarbij we direct aanwezig zijn in de lokale leefomgeving, is er ook direct contact over hetgeen onze inwoners bezig houdt. Deze aanpak wordt, door alle partijen, als positief ervaren en houden we dus aan. We blijven proactief meedenken en ondersteunen onze inwoners waar mogelijk.

In 2024 zijn binnen participatieprogramma Dorpen Maken Het Verschil wederom verschillende bewonersinitiatieven ondersteund, hetzij organisatorisch danwel financieel. Voorbeelden hiervan zijn: Duofietsen Steensel, 1000 jaar Duizel en het Kwiekrundje Vessem. Maar ook gemeentebrede grotere voorzieningen, zoals het Calisthenicspark nabij de Muzenval, het bikepark van TWC de Contente (nog in uitvoering) en WinterVillage Eersel zijn gefaciliteerd.

Daarnaast is in 2024 het begin gemaakt om in 2025 het project Krachtige Kernen in de basisscholen te gaan draaien, waarbij we de jeugd laten meedenken over hun dorp en hen laten ervaren dat zij zelf invloed hebben op hun eigen leefomgeving door zelf een initiatief te laten bedenken en uit te laten voeren.

Wat heeft het gekost?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:
1. Vrijwilligers;
2. Voorzieningen jeugd en jongeren;
3. Ouderen, chronisch zieken en gehandicapten;
4. Sociaal cultureel werk;
5. Volksgezondheid

Programma: Maatschappelijke dienstverlening en gezondheid					
Productgroep	**Begroting 2024**		**Werkelijk**	**Verschil**	
	Primitief	**Na wijziging**	**2024**	**2024**	
LASTEN					
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	9.564.348	10.676.212	10.980.204	-303.992	N
Kapitaallasten	366.529	367.518	317.753	49.765	V
Apparaatskosten	2.682.007	2.658.765	2.545.603	113.162	V
Totaal lasten	**12.612.884**	**13.702.495**	**13.843.560**	**-141.065**	**N**
BATEN					
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	291.507	658.654	640.143	-18.511	N
Beschikking over reserves i.v.m. kap.lasten	0	0	69.003	69.003	V
Totaal baten	**291.507**	**658.654**	**709.146**	**50.492**	**V**
Saldo programma	**12.321.377**	**13.043.841**	**13.134.415**	**-90.574**	**N**

In totaliteit kent dit programma een nadelig saldo van € 90.574. Voor een toelichting tot de apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves in verband met kapitaallasten (afschrijvingen ineens ten laste van de reserves) wordt verwezen naar programma 11.

Programma: Maatschappelijke dienstverlening en gezondheid					
Productgroep	**Begroting 2024**		**Werkelijk**	**Verschil**	
	Primitief	**Na wijziging**	**2024**	**2024**	
LASTEN					
Vrijwilligers	19.060	19.060	19.591	-531	N
Voorzien. jeugd en jongeren	2.298.528	3.228.528	3.441.404	-212.876	N
Oud., chron.zieken en gehand.	5.776.016	5.430.945	5.714.587	-283.642	N
Sociaal cultureel werk	525.396	851.096	732.102	118.994	V
Volksgezondheid	945.348	1.146.583	1.072.521	74.062	V
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	**9.564.348**	**10.676.212**	**10.980.204**	**-303.992**	**N**
BATEN					
Vrijwilligers	0	0	108	108	V
Voorzien. jeugd en jongeren	0	0	116.899	116.899	V
Oud., chron.zieken en gehand.	193.860	225.576	166.423	-59.153	N
Sociaal cultureel werk	97.647	246.044	123.899	-122.145	N
Volksgezondheid	0	187.034	232.815	45.781	V
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	**291.507**	**658.654**	**640.143**	**-18.511**	**N**

Het resultaat van de direct aan deze productgroep toe te rekenen lasten en baten bedraagt € 335.407 nadelig. De cumulatieve verschillen groter dan € 25.000 op deze productgroepen worden hieronder toegelicht.

Productgroep vrijwilligers (nadeel van € 423)

Geen significante afwijkingen.

Productgroep voorziening jeugd en Jongeren (nadeel van € 95.977)

Peuterspeelzaalwerk (voordeel van € 52.606)
Per 1 juli hebben we een subsidieovereenkomst met Nummereen in plaats van een raamovereenkomst voor VVE. Hierdoor kan er een verschil optreden tussen het bedrag wat begroot is en de daadwerkelijke kosten. Daarnaast hebben we voor 2024 een groot deel van de kosten op het budget peuterspeelzaalwerk kunnen opnemen in de OAB-middelen.

Jeugdhulp begeleiding (voordeel van €29.720)
Het totaal aantal cliënten bij Jeugdzorg Begeleiding is in 2024 fors gestegen. Binnen Begeleiding wordt product 50ZLI het meest ingezet; het bieden van individuele begeleiding gericht op het stimuleren van de ontwikkeling en gedragsverandering. Wat eveneens bijdraagt aan de kostenstijging is een toename van de behandelduur van 31%. Op basis van deze gegevens is de begroting 2024 met de 1e en 2e bestuursrapportage bijgesteld. De werkelijke uitgaven Jeugdhulp begeleiding vallen uiteindelijk €29.720 lager uit, dan de op basis van de 1e en 2e bestuursrapportage bijgestelde begroting 2024.

Gezinsgericht (voordeel van € 158.354)
Bij deze vorm van jeugdhulp gaat het om gezinsbehandeling. Die wordt ingezet als het noodzakelijk is om bestaande gedragspatronen in de onderlinge verhoudingen in het gezin te doorbreken. De preventieve werking waarvan uitgegaan wordt is het voorkomen van afzonderlijke en langdurige uithuisplaatsingen van een of meer van de gezinsleden. Het tarief per maand voor één client bedraagt €5.000. De begroting wordt op basis van lopende beschikkingen opgebouwd. De daadwerkelijke uitgaven Gezinsgericht werken vallen uiteindelijk €158.354 lager uit, dan de op basis van de 1e bestuursrapportage bijgestelde begroting 2024.

Jeugdhulp met verblijf overige (nadeel van € 194.021)
Voor jongeren voor wie dit aanbod noodzakelijk is geven we de voorkeur aan vormen van kleinschalig verblijf. De werkelijke uitgaven Jeugdhulp met verblijf overige vallen uiteindelijk €194.021 hoger uit, dan de op basis van de 1e bestuursrapportage bijgestelde begroting 2024.
In deze vorm van zorg gaat het om verblijf die hoge uitgaven met zich meebrengen. Een toename met één cliënt of een langere verblijfsduur betekent direct hoge uitgaven.

Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ zonder verblijf (nadeel van € 67.571)
De werkelijke uitgaven Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ zonder verblijf vallen uiteindelijk hoger uit dan de begroting van 2024.

PGB zorg zonder verblijf Jeugd 3D (nadeel van € 97.991)
De werkelijke uitgaven PGB zorg zonder verblijf Jeugd 3D vallen uiteindelijk hoger uit, dan de op basis van de 2e bestuursrapportage bijgestelde begroting van 2024. Voor Eersel is er sprake van een lopende beschikking tot december 2025 voor €133.000.

Productgroep Ouderen, Chronisch zieken en gehandicapten (nadeel van € 342.795)

Hulp bij het huishouden ZIN (nadeel van € 58.838)
Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting zijn de uitgaven hoger dan geraamd. De reden hiervoor is de structurele toename van het aantal cliënten. Het aantal cliënten voor hulp bij het huishouden is gestegen met 3,5% t.o.v. 2023.Dit wordt mede veroorzaakt door de aanzuigende werking van het abonnementstarief. Naar verwachting wordt het abonnementstarief voor hulp bij het huishouden per 1 januari 2027 afgeschaft.

Begeleiding ZIN (nadeel van € 134.482)
Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting zijn de uitgaven hoger dan geraamd.
De reden hiervoor is de complexere zorgvragen; inwoners met meervoudige problematiek doen vaker een beroep op de Wmo, wat intensievere en duurdere vormen van ondersteuning vereist.

Dagbesteding ZIN (nadeel van € 51.156)
Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting zijn de uitgaven hoger dan geraamd. De reden hiervoor is de structurele toename van het aantal cliënten. Dit wordt mede veroorzaakt door vergrijzing; een groeiende oudere bevolking leidt tot een grotere behoefte aan dagbesteding.

Cliëntondersteuning (budget 3D) (voordeel van € 28.740)
Bij de resultaatbestemming 2023 is voor de uitvoering van Visieplan welzijn, wonen en Zorg Steensel de post Cliëntondersteuning (budget 3D) verhoogd met € 31.716. Deze kosten zouden gedekt worden uit een onttrekking uit de algemene reserve zodat deze budget neutraal zijn. Daadwerkelijk zijn hier in 2024 € 7.893 aan kosten voor gemaakt.
De lasten voor de inhuur van de dorpsondersteuner Steensel waren € 10.000 hoger dan begroot.

In de begroting 2024 is rekening gehouden met projectleiding Steensel. Een bedrag hiervan (€ 25.265) is echter niet gebruikt. Daar staat tegenover dat de lasten voor inhuur van de dorpsondersteuner Steensel € 10.000 hoger waren dan begroot.

Bij de begroting 2024 is het voorstel gedaan in te zetten op uitbreiding van de uren van de dorpsondersteuner Vessem met 20 uur per week (€ 52.500). De kosten zouden dan gedekt worden uit een onttrekking van € 52.500 uit de algemene reserve om zo geen invloed te hebben op het resultaat van 2024, dus budgettair neutraal voor de exploitatie.

Woonvoorziening ZIN en PGB (nadeel van € 95.411)
De lasten van woonvoorzieningen zijn hoger dan de gestelde begroting. De reden hiervoor zijn een toename van de voorzieningen en grotere uitgaven aan een 4-tal woningaanpassingen.

Vervoersvoorziening ZIN en PGB (nadeel van € 43.340)
De lasten van vervoersvoorzieningen zijn hoger dan de gestelde begroting. De reden hiervoor zijn grotere uitgaven voor autoaanpassingen en een toename in het aantal verstrekte scootmobielen in vorm van een persoonsgebonden budget (PGB).

Zorg gerelateerde welzijnsvoorz. (voordeel van € 28.476)
Het voordeel wordt met name veroorzaakt door lagere uitgaven voor de Wijk-GGzer. Hiervoor was € 29.150 geraamd. Door ontvangsten van een subsidie vanuit ZonMW waren de uitgaven slechts € 6.147. Daarnaast is circa € 2.000 minder uitgegeven aan het calamiteitentoezicht Wmo, doordat er geen calamiteiten zijn geweest. Voor de aanpak preventie dakloosheid hebben we van de gemeente Eindhoven € 4.715 ontvangen. Dit is het restant van het in 2022 gemaakte regionale budget voor de aanpak van de preventie van dakloosheid.

Productgroep Sociaal cultureel werk (nadeel van € 3.151)

Geen significante afwijkingen.

Productgroep Volksgezondheid (voordeel van € 119.843)

Jeugdgezondheidszorg (uniform deel) (nadeel van € 30.926)
In 2024 heeft de GGD net zoals in 2023 de JGZ-taken voor gevluchte Oekraïense kinderen op zich genomen, zoals ook besloten in het algemeen bestuur van de GGD op 4-12-2024. Dit bedrag wordt gedekt door de ontvangsten van het Rijk zie programma 3.

SPUK GALA (voordeel van € 140.828)
SPUK GALA vraagt bij verschillende ketenaanpakken om structurele middelen. De ketenaanpakken zijn nog niet in uitvoering getreden en hebben we nu vanwege de ombuigingen on hold gezet. Dit zorgt voor minder uitgaven op SPUK GALA dan verwacht waardoor we meer bestaande exploitatieposten ten gunste van deze SPUK kunnen declareren.

Investeringen

#	Jaar	Omschrijving	Beschikbaar	Uitgaven t/m 2024	Restant	Over te hevelen
1	2024	Voorbereiding openbaar toegankelijk mindervalidentoilet Eersel	25.000	4.208	20.793	20.793
2	2024	Transformatie kerkgebouw tot	5.350.000	857.275	4.492.725	4.492.725
3	2022	Onderzoek luchtbehandeling	60.000	0	60.000	60.000
4	2022	Andere kijk op dorpsraden	323.189	261.060	62.129	62.129
		Programma: 1 Maatsch.dienstverl. en gezondheid	**5.758.189**	**1.122.543**	**4.635.646**	**4.635.646**

Toelichting

1. Voorbereiding openbaar toegankelijk mindervalidentoilet Eersel
   De voorbereidingswerkzaamheden zijn in 2024 gestart met onder andere een Quikscan Flora en Fauna, aanvraag voor water en elektra en het uitwerken van een bouwtekening. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2025.

   Momenteel zijn we in afwachting op het onderzoek m.b.t. Flora en Fauna. Naar verwachting is dit onderzoek afgerond in november 2025 (mits er geen activiteit aanwezig is) en kan de verbouwing nadien starten. Het volledig krediet dient overgeheveld te worden naar 2025.

2. Transformatie kerkgebouw tot gemeenschapshuis Steensel
   Momenteel zijn wij in de afrondende fase voor het sluiten van een aanneemovereenkomst. Het volledige restant krediet moet overgeheveld worden naar 2025.

3. Onderzoek luchtbehandeling installaties gemeenschapshuis
   Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2025. Inmiddels is opdracht gegeven aan een adviesbureau om onderzoek te doen naar de luchtkwaliteit en de temperatuur in de gemeenschapshuizen, het binnenklimaat. Vervolgens zal op basis van de rapporten van het adviesbureau, gezamenlijk met de input van de duurzaamheidsonderzoeken van het Ontzorgloket worden beoordeeld welke maatregelen getroffen kunnen te worden voor een beter binnenklimaat.

4. Andere kijk op dorpsraden
   Dit krediet draagt bij aan burgerinitiatieven vanuit het participatieprogramma "Dorpen Maken Het Verschil". Dit programma moedigt en ondersteunt onze inwoners aan om initiatieven en activiteiten te ontplooien die de leefbaarheid en sociale betrokkenheid vergroten. Bij het vaststellen van de begroting voor 2022 heeft de raad dit krediet hiervoor beschikbaar gesteld, waardoor het participatieprogramma "Dorpen Maken Het Verschil" kan worden voortgezet tot en met het jaar 2025. Bovendien gaat het project Krachtig Kernen draaien op de basisscholen, waarmee we de jongeren willen laten participeren en laten ervaren dat zij zelf invloed hebben op hun leefomgeving. Het restantkrediet dient te worden overgeheveld naar 2025. Voor meer informatie over “Dorpen maken het verschil” zie ook de toelichting op de ontwikkeling / speerpunten op Dorpsparticipatie in dit programma.

2. Onderwijs

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **"Als gemeente de mogelijkheid scheppen om onderwijs te volgen in goede gebouwen en in nabijheid van de woonomgeving".**

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

ONDERWIJS/LEERPLICHT

Indicator	Realisatie	Norm
12. Absoluut verzuim *(verplicht)* *Aantal per 1.000 leerlingen (bij absoluut verzuim is een leerling niet ingeschreven op school)*	Schooljaar 2022-2023* Eersel: 5,8 Gemeente < 25.000 inwoners: 6,1 ** De verzuimcijfers worden altijd per schooljaar verzameld. De verzuimcijfers voor schooljaar 2023-2024 zijn pas medio 2025 bekend.*	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?
De leerplichtambtenaar controleert intensief of leerplichtigen ingeschreven staan op een school. Daarnaast zet de leerplichtambtenaar samen met het Doorstroompunt voor voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) in op afspraken tussen het voortgezet onderwijs (VO) en MBO ter voorkoming van absoluut verzuim.

Indicator	Realisatie	Norm
13. Relatief verzuim *(verplicht)* *Aantal per 1.000 leerlingen (bij relatief verzuim is een leerling ongeoorloofd afwezig)*	Schooljaar 2022-2023 * Eersel: 7 Gemeenten < 25.000 inwoners: 21 ** De verzuimcijfers worden altijd per schooljaar verzameld. De verzuimcijfers voor schooljaar 2023-2024 zijn pas medio 2025 bekend.*	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?
De leerplichtambtenaar beperkt verzuim zoveel mogelijk door:
- een goede leerplichtadministratie;
- intensieve contacten met scholen, leerlingen/ouders, (keten)partners;
- regionale samenwerking.

Indicator	Realisatie	Norm
14. Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv'ers) *(verplicht)* *% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs*	Schooljaar 2022-2023* Eersel: 1,8% Gemeenten < 25.000 inwoners: 1,9% ** De verzuimcijfers worden altijd per schooljaar verzameld. De verzuimcijfers voor schooljaar 2023-2024 zijn pas medio 2025 bekend.*	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?
De leerplichtambtenaar en het Doorstroompunt voeren wettelijke taken uit om de voortijdig schoolverlaters in kaart te brengen, te volgen en te begeleiden naar school, werk, een combinatie van beiden of hulpverlening. Het Doorstroompunt werkt daarvoor samen met 21 gemeenten in de regio.

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2024

Onderwijshuisvesting (nieuwbouw, uitbreiding) van primair, voortgezet en speciaal onderwijs
De gemeente heeft zorgplicht voor nieuwbouw en uitbreiding van onderwijshuisvesting voor het primair, voortgezet en speciaal onderwijs. Onder de zorgplicht vallen ook constructiefouten en herstel in geval van bijzondere omstandigheden. Met ons Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs pakken we dat aan op basis van een meerjarenplanning met een langere termijnvisie en beleidsrijk. Op 2 juli 2024 is het geactualiseerde IHP 2024 – 2038 vastgesteld. In maart 2024 is een actuele leerlingenprognose opgesteld die als input is gebruikt voor het geactualiseerde IHP. Tevens is de tijdelijke uitbreiding van basisschool 't Busseltje vóór de start van het nieuwe schooljaar gerealiseerd. Tot slot is tijdens de raadsvergadering van 10 december 2024 besloten dat bij de realisatie van de nieuwbouw van het Rythovius College (al in gang gezet na besluitvorming over het IHP) tevens De Muzenval, de bibliotheek en muziekschool/JAM in synergie met elkaar gerealiseerd moeten worden. Het schoolbestuur staat hier in beginsel voor open, is in december 2024 verkend.

Voor- en vroegschoolse educatie (vve)
De kinderopvangaanbieders die gesubsidieerde plaatsen in het peuterprogramma aanbieden aan peuters met een indicatie (de doelgroepkinderen) moeten sinds 2021 wettelijk een aanbod kunnen doen van zestien uur per week. Voor 'niet-doelgroepkinderen' geldt een aanbod van acht uur per week. De gemeente Eersel is vanaf 1 januari 2021 een raamovereenkomst aangegaan met Nummereen voor de duur van 2,5 jaar met eenmaal de optie tot verlenging met één jaar. Dat betekent dat er medio 2024 een verlenging nodig was. Na een evaluatie is besloten om te werken met subsidieverleningen. Hierdoor kunnen ook andere partijen dan Nummereen zich aanmelden om VVE aan te bieden. In 2024 was Nummereen de enige partij die subsidie heeft aangevraagd voor het aanbieden van VVE.

Toezicht en handhaving leerplicht
Er is goed en intensief contact tussen onze leerplichtambtenaar en de PO scholen (primair onderwijs) binnen onze gemeente. De leerplichtambtenaar heeft daarnaast intensief contact met het Rythovius college en De Groote Aard wat betreft leerlingen uit onze eigen gemeente en uit omliggende gemeentes. Voor de leerlingen uit onze gemeente die naar VO scholen in de omliggende gemeentes gaan, wordt een beroep gedaan op de leerplichtambtenaar van die gemeente. Er is structureel overleg tussen de leerplichtambtenaren uit de regio en op casusniveau is er nauw contact indien nodig.
De regionale afspraak (21 gemeenten) is dat een VO school (voortgezet onderwijs) gebruik maakt van leerplichtambtenaren uit de gemeente waar de school staat. Dit omdat deze scholen, die vaak een regio-functie hebben, op deze manier vaste aanspreekpunten hebben. Omdat alle leerplichtambtenaren uit onze regio werken volgens dezelfde ambtsinstructie, wordt er op dezelfde wijze preventief en handhavend opgetreden op de VO scholen waar de kinderen uit de gemeente Eersel in de regio naar toe gaan.

Volwasseneneducatie
De pilot DigiTaalhuis is overgegaan in een structureel budget onder de naam Volwasseneducatie. Via de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) ontvangen gemeenten elk jaar budget voor volwasseneneducatie en de aanpak van laaggeletterdheid. Gemeenten kunnen hiermee cursussen taal, rekenen en digitale vaardigheden aanbieden aan volwassenen. In de gemeente Eersel is een DigiTaalhuis gevestigd. Het DigiTaalhuis heeft inmiddels een breed netwerk opgebouwd van werkgevers en organisaties waar de NT1'er gevonden en bereikt kan worden. Door het delen van informatie en het geven van trainingen aan werkgevers en organisaties wordt ingezet op het versterken van de vaardigheden van diegenen die het dichtst bij de NT1'er staan. Dit met het doel hen te motiveren voor een leertraject op het gebied van taal, rekenen of digitale vaardigheden.

Wat heeft het gekost?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:
1. Wettelijke onderwijstaken;
2. Lokaal onderwijs;
3. Volwasseneneducatie.

Programma: Onderwijs en educatie					
Productgroep	**Begroting 2024**		**Werkelijk**	**Verschil**	
	Primitief	**Na wijziging**	**2024**	**2024**	
LASTEN					
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	1.467.135	6.232.818	6.296.711	-63.893	N
Kapitaallasten	473.291	475.161	468.220	6.941	V
Apparaatskosten	185.585	185.585	189.399	-3.814	N
Totaal lasten	**2.126.011**	**6.893.564**	**6.954.330**	**-60.766**	**N**
BATEN					
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	203.737	4.002.420	4.064.024	61.604	V
Beschikking over reserves i.v.m. kap.lasten	365.800	367.670	360.820	-6.850	N
Totaal baten	**569.537**	**4.370.090**	**4.424.844**	**54.754**	**V**
Saldo programma	**1.556.474**	**2.523.474**	**2.529.486**	**-6.012**	**N**

In totaliteit kent dit programma een nadelig saldo van € 6.012. Voor een toelichting tot de apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves in verband met kapitaallasten (afschrijvingen ineens ten laste van de reserves) wordt verwezen naar programma 11.

Programma: Onderwijs en educatie					
Productgroep	**Begroting 2024**		**Werkelijk**	**Verschil**	
	Primitief	**Na wijziging**	**2024**	**2024**	
LASTEN					
Wettelijke onderwijstaken	1.337.103	6.072.127	6.149.376	-77.249	N
Lokaal onderwijs	103.500	134.159	119.969	14.190	V
Volwasseneneducatie	26.532	26.532	27.365	-833	N
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	**1.467.135**	**6.232.818**	**6.296.711**	**-63.893**	**N**
BATEN					
Wettelijke onderwijstaken	124.237	3.892.261	3.959.574	67.313	V
Lokaal onderwijs	79.500	110.159	103.493	-6.666	N
Volwasseneneducatie	0	0	957	957	V
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	**203.737**	**4.002.420**	**4.064.024**	**61.604**	**V**

Het resultaat van de direct aan deze productgroep toe te rekenen lasten en baten bedraagt € 2.289 nadelig. De cumulatieve verschillen groter dan € 25.000 op deze productgroepen worden hieronder toegelicht.

Wettelijke onderwijstaken (nadeel van € 9.937)

Geen significante afwijkingen.

Lokaal onderwijs (voordeel van € 7.524)

Geen significante afwijkingen.

Volwasseneducatie (voordeel van € 124)

Geen significante afwijkingen.

Investeringen

#	Jaar	Omschrijving	Beschikbaar	Uitgaven t/m 2024	Restant	Over te hevelen
1	2024	Busseltje, onderwijsleerpakket en meubilair	49.859	49.859	0	0
2	2021	Ventilatiemaatr basisschool st Lucij en Disselboom	260.920	232.636	28.284	28.284
		Programma: 2 Onderwijs en educatie	**310.779**	**282.495**	**28.284**	**28.284**

Toelichting

1. Busseltje, onderwijsleerpakket en meubilair

Voor de tijdelijke uitbreiding van basisschool ’t Busseltje is ook rekening gehouden met het bijbehorende onderwijsleerpakket en meubilair. Dit is in 2024 afgerond.

2. Ventilatiemaatregelen basisschool st Lucij en Disselboom

Schoolbestuur Veldvest heeft voor onder andere Sinte Lucij, aan de gemeente gevraagd subsidie aan te vragen in het kader van de Subsidieregeling Ventilatie scholen (SUViS). Tevens is hiervoor een bijdrage van de gemeente gevraagd. Ook bekostigt het schoolbestuur een gedeelte zelf. De raad heeft op 1 juni 2021 hiermee ingestemd. Een gedeelte van de maatregelen is gerealiseerd en dat gedeelte is ook financieel afgehandeld. De maatregelen die nog opgepakt moeten worden wil het schoolbestuur graag in afwachting van, en in samenhang met, een renovatie/vernieuwbouw aanpakken. Dit is zo opgenomen in het geactualiseerde IHP (vastgesteld op 2 juli 2024). Vooruitlopend op de renovatie/vernieuwbouw die gepland is in de tweede termijn van het IHP wordt bekeken hoe hier invulling aan gegeven kan worden. Op uiterlijk 31 augustus 2025 moeten de maatregelen gerealiseerd zijn (en uitstel is mogelijk tot en met 28 februari 2026). Dit betekent dat het restantkrediet overgeheveld dient te worden naar 2025.

3. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Een aantrekkelijk woon- en leefklimaat voor huidige en toekomstige bewoners”.**

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

EEN GEDIFFERENTIEERD WONINGAANBOD VOOR VERSCHILLENDE DOELGROEPEN

Indicator	Realisatie	Norm
15. Demografische druk *(verplicht)* *% van de som van het aantal personen van 0-20 jaar en ≥ 65 jaar in vergelijking tot de personen van 20 tot 65 jaar*	2024 Eersel: 80,0% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 81,1% 2023 Eersel: 77,5% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 80,5% 2022 Eersel: 76,9% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 80,1%	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Zoveel mogelijk diverse woningtypen aanbieden. De woningen die gerealiseerd worden zijn zoveel mogelijk levensloopbestendig.
- Om te garanderen dat er voldoende betaalbare woningen worden gebouwd, moet elk plan in principe minimaal 30% sociale huurwoningen en 2/3e deel van elk plan bestaan uit betaalbare woningen (<€ 405.000 (prijspeil 2025)). 1/3e deel is vrij in te vullen. E.e.a. volgens het raadsbesluit van 4 juli 2024 over de Kempische visie op wonen – Volkshuisvestingsprogramma.

Indicator	Realisatie	Norm
16. Nieuw gebouwde woningen *(verplicht)* *Aantal per 1.000 woningen*	2024 Gegevens (nog) niet beschikbaar 2023 Eersel: 9,9 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 7,5 2022 Eersel: 7,5 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 8,9	Norm: >het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?
Over de komende 10 jaar is het gemiddeld aantal woningen per jaar dat opgeleverd wordt 120. Dat is ongeveer 13,4 per 1.000 woningen.

Indicator	Realisatie	Norm
17. Gemiddelde WOZ waarde *(verplicht)*	2024 Eersel: € 485.000 Gemeenten tot 25.000 inwoners: € 408.000 2023 Eersel: € 448.000 Gemeenten tot 25.000 inwoners: € 394.000 2022 Eersel: € 397.000 Gemeenten tot 25.000 inwoners: € 342.000	Norm: N.v.t. **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?
De stijging van WOZ-waarde is een autonome ontwikkeling, zonder tussenkomst van gemeentelijk beleid. Dit betekent niet direct iets voor de lasten van de inwoners. Daar beslist de gemeenteraad over bij de vaststelling van de OZB tarieven.

Indicator	Realisatie	Norm
18. Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden *(verplicht)* *In euro's*	2024 Eersel : € 688 Gemeenten tot 25.000 inwoners: € 947 2023 Eersel : € 670 Gemeenten tot 25.000 inwoners: € 897 2022 Eersel: € 670 Gemeenten tot 25.000 inwoners: € 748	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?
De begrote OZB-inkomsten zijn in 2024 met slechts 1,5% gestegen. De rioolheffing is met 6% gestegen en de afvalstoffenheffing is met 3,09% gestegen in 2024. Hierdoor zijn de woonlasten enigszins gestegen, maar lager dan het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners.

Indicator	Realisatie	Norm
19. Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden *(verplicht)* *In euro's*	2024 Eersel : € 842 Gemeenten tot 25.000 inwoners: € 1.037 2023 Eersel: € 819 Gemeenten tot 25.000 inwoners: € 985	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?
De stijging van de woonlasten beperkt gehouden. De OZB is minimaal gestegen in 2024. De rioolheffing is met 6% gestegen en de afvalstoffenheffing is met 3.09% gestegen in 2024. Hierdoor zijn de woonlasten significant lager dan het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners.

Indicator	Realisatie	Norm
20. Aantal nieuwe woningen *(eigen indicator)* *Aantal te realiseren woningen en in aanbouw te nemen woningen*	2024 154 woningen 12 overige toevoegingen (splitsingen, herbouw etc.) Sloop en overige onttrekking 17 In totaal toename woningvoorraad 149 woningen	Norm: Te bouwen tussen 2024-2030 1.030 woningen.* (geschatte 120 woningen per jaar) **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?
Voor een specificering van het aantal woonbouwprojecten, zie de Toelichtingen op ontwikkelingen/ speerpunten 2024

EEN HOOGWAARDIG WOON- EN VERBLIJFSKLIMAAT IN EEN AANTREKKELIJKE GROENE GEMEENTE		
Indicator	**Realisatie**	**Norm**
21. Goed onderhouden groen *(eigen indicator)* *Percentage inwoners dat vindt dat perken, plantsoenen en parken goed zijn onderhouden*	2024: Eersel: 59% 2023: Eersel: 61%% Gemeenten < 25.000 inwoners: 59% *2022:* Eersel: 56% Gemeenten< 25.000 inwoners: 50%	Norm: > het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**
Wat gaan we daarvoor doen? - Conform bestek en werkomschrijvingen het onderhoud uitvoeren; **Wat hebben we daarvoor gedaan?** • Conform bestek en werkomschrijvingen het onderhoud uitvoeren; • In 2021 is het Plan Bos & Boom gestart. In 2024 gingen we hiermee verder. Dit leidt tot een verdere vergroening van onze gemeente.		

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2024

Een gedifferentieerd woningaanbod voor verschillende doelgroepen

Woondeal
In 2023 is de Woondeal Zuidoost-Brabant vastgesteld. Met de woondeal versterken we onze samenwerking in volkshuisvesting. De woningbouwprogrammeringen per regio en gemeente zijn vastgesteld. Iedereen weet dan hoeveel, voor wie en in welke gemeente er gebouwd wordt. Alle partijen, Rijk, provincie, gemeente, corporaties, maar zeker ook de marktpartijen leveren hun aandeel. Met de woondeals nemen we samen de regie op de volkshuisvesting. De Woondeal is een start van een langjarige samenwerking om de woningbouwproductie in onze regio te vergroten. In 2024 hebben we verder gewerkt aan het regionaal uitvoeringsprogramma en zijn we aan de slag met concrete projecten. Ook is in 2024 een begin gemaakt met de actualisatie van de Woondeal. In 2025 wordt dit vervolgd.

Brabantse Agenda Wonen
De provincie verlangt dat wij, samen met de Kempengemeenten, een regionaal perspectief opstellen. Leidend hiervoor zijn de actielijnen en richtinggevende principes in de Brabantse Agenda Wonen:
- Accent op duurzame verstedelijking
- Meer nadruk op bestaande woningvoorraad
- Inzetten op een vraaggericht, flexibel planaanbod met ruimte voor nieuwe woonvormen
- Versterken van de regionale samenwerking en vernieuwen van regionale woningbouwafspraken

In 2024 hebben we hiervoor gewerkt aan de Kempische visie op wonen 2024-2028 – Volkshuisvestingsprogramma en aan concrete woningbouwprojecten. Zie verderop.

Volkshuisvestingsprogramma - Woningbouwprogramma
We realiseren woningbouwplannen met diverse woningtypen volgens de door de gemeenteraad op 4 juli 2024 vastgestelde Kempische visie op wonen 2024-2028 – Volkshuisvestingsprogramma. Het woningbouwprogramma tot en met 2030 gaat uit van 1.030 woningen, gemiddeld 120 woningen per jaar. In de woonvisie is opgenomen dat we in de Kempen 2000 woningen extra realiseren. We maken hier in de Kempen afspraken over.

De gemeente Eersel wil invulling geven aan de woningbouwopgave voor haar kernen door voldoende divers woningaanbod te realiseren die voldoet aan de woningbehoefte, in een frequent afzettempo. Het woningbouwprogramma is ingedeeld in 30% sociale huur, 5% sociale koop, 32% betaalbare woningen (< € 405.000 prijspeil 2025) en 33% vrij in te vullen. In woningbouwplannen worden zoveel mogelijk diverse woningtypen aangeboden voor alle doelgroepen. We werken aan een continue voorraad voor de bouw van woningen. In 2019 zijn we hiervoor gestart met het traject cyclisch bouwen.

Ontwikkeling woningvoorraad in 2024

Voorraad woningen	**Aantal**
Beginstand woningvoorraad 1 januari	8.739
Nieuwbouw	+154
Overige toevoegingen (splitsing, herbouw, etc.)	+12
Sloop	-10
Overige onttrekking (bijv. herbouw)	-7
Administratieve correcties	-1
Saldo	***+149***
Eindstand woningvoorraad 31 december	**8.888**

Bron: CBS

Prijsklassen toevoegingen woningvoorraad in 2024

Prijsklasse	**Aantal**	**Percentage**
Sociale huur	63	38%
Betaalbare huur en koop	51	31%
Vrij (dure huur en koop)	41	25%
Niet gespecificeerd	11	6%
Totaal	**166**	100%

Woningbouwlocaties binnen en buiten de bebouwde kom
We streven naar de bouw van woningen binnen het bestaande stedelijk gebied. Dit is een van de richtinggevende principes uit de Brabantse Agenda Wonen, waarbij het accent ligt op duurzame verstedelijking. Het betekent ook dat we het woningbouwprogramma optimaal inzetten op (toekomstige) inbreidingslocaties, herstructureren en transformeren van bijvoorbeeld leegkomend kantoor-, winkel- en ander vastgoed. Het uitgangspunt hierbij is zorgvuldig en zuinig ruimtegebruik.

Potentiële inbreidings- en transformatielocaties hebben we in beeld. Er zijn ruim vijftig locaties in beeld gebracht binnen al onze kernen. Voor kansrijke locaties hebben we vervolgonderzoek uitgevoerd waarbij we de stedenbouwkundige mogelijkheden van de locaties hebben verkend en waarbij we gekeken hebben naar de milieubelemmeringen en de financiële haalbaarheid. Op basis daarvan zijn er gesprekken gevoerd met grondeigenaren en WSZ om de verdere planvorming en realisatie van nieuwe initiatieven te bespreken. Dit leidt tot de realisatie van diverse plannen. Er vallen ook locaties af bijvoorbeeld omdat een grondeigenaar geen interesse heeft in een transformatie of omdat transformatie naar woningbouw niet rendabel is. Er komen door nieuwe inzichten ook locaties bij.

De ruimtelijke kwaliteit van de dorpen staat altijd voorop. Niet het aantal te bouwen woningen. Als blijkt dat er binnen de kernen niet voldoende woningbouwmogelijkheden zijn, kijken we naar logische en aanvaardbare locaties voor uitbreiding. Hiervoor heeft de gemeenteraad in 2022 de Ruimtelijke visie woonuitbreidingen Eersel vastgesteld. Voor deze visie is onderzoek gedaan naar kenmerken en kwaliteiten van de randen van onze zes kernen. Er is onder meer een studie uitgevoerd naar landschap, natuur, water en cultuurhistorie. Deze methodiek wordt ook wel genoemd de lagenbenadering en het breed-diep-rond beschouwen van mogelijke ontwikkelgebieden zoals opgenomen in provinciaal beleid. Ook voldoet deze visie aan de koers van het Rijk waarbij water en bodem sturend zijn. De ruimtelijke visie geeft richting voor uitbreidingsgebieden voor woningbouw en geeft ook nadrukkelijk aan welke open ruimten en groenstructuren behouden of versterkt zouden kunnen worden.

De gemeenteraad heeft in 2023 een afwegingskader vastgesteld voor de prioritering van de beoogde ontwikkelingen binnen de bebouwde kom en een afwegingskader voor uitbreidingslocaties. Voor de meeste kansrijke locaties wordt stedenbouwkundig bekeken wat de mogelijkheden zijn, en er wordt gesproken met grondeigenaren en WSZ (Woningstichting de Zaligheden) om de verdere planvorming te realiseren.

Opkoopbescherming woningen – woningverkopen aan investeerders
Om woningzoekenden meer kans te geven op een betaalbare koopwoning (<€ 405.000 prijspeil 2025), kan een gemeente ervoor kiezen een Opkoopbescherming in te voeren. Een Opkoopbescherming mag uitsluitend voor betaalbare woningen en zorgt ervoor dat huizen door investeerders niet zomaar kunnen worden opgekocht voor de verhuur. Op basis van gegevens van het Kadaster is in beeld gebracht in hoeverre het opkopen

van woningen in de gemeente Eersel speelt. Het aantal woningen dat binnen de gemeente Eersel aan investeerders wordt verkocht is beperkt. Dat wil uiteraard niet zeggen dat dit in de toekomst zo blijft. Als het aantal verkopen aan investeerders toeneemt, kan er aanleiding zijn om op een later moment een opkoopbescherming in te voeren. De gemeenteraad heeft eerder bepaald dat als investeerders in de gemeente meer dan 14% van het koopaanbod opkopen (dit was het landelijk gemiddelde van vóór het verhogen van de overdrachtsbelasting), wordt in overweging gegeven over te gaan tot het opstellen van een opkoopbescherming. Het percentage verkochte woningen aan een investeerder is als volgt:

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woningen verkocht aan investeerder	8%	9%	5%	5%	2%	2%

Tabel verkochte woningen aan investeerders

Hierbij wordt opgemerkt dat de door investeerders gekochte woningen in 2022 in twee gevallen een betaalbare woning en in 2023 en 2024 in geen enkel geval een betaalbare woning betreft waarvoor een opkoopbescherming mag worden ingevoerd.

Bij het Kadaster is verder een duiding gevraagd over de verkoop van (betaalbare) woningen in onze gemeente door investeerders. Hieruit blijkt dat in deze gemeente vanaf 2018 een weinig afwijkend beeld in toe- of afname van verkopen van woningen door investeerders. Particuliere investeerders pieken enigszins qua saldo aankoop (dus meer gekocht dan verkocht) in 2019 en 2020, vlak voor de verhoging van de overdrachtsbelasting. Maar het saldo komt voor de gemeente Eersel dan uit op maximaal een handvol aankopen meer dan verkopen. Recent is geen opvallende verkoopgolf waarneembaar, zoals landelijk wel gezien wordt, vooral wat sterker in de grotere steden.

Toewijzing woningen aan eigen inwoners
Tot ongeveer 75% van het aanbod aan bestaande koopwoningen gaat naar vestigers van buiten de gemeente. Bij nieuwbouwkoopwoningen gaat de laatste jaren minimaal 60% naar kopers die al in de gemeente Eersel wonen. Voor sociale huurwoningen geldt dat meer dan 50% aan urgenten en woningzoekenden met een lokale binding worden toegewezen.

Volgens WSZ werd in 2024 37% van de sociale huurwoningen in de gemeente Eersel toegewezen aan personen uit de eigen gemeente. Daarnaast wordt ca. 28% van de woningen toegewezen aan aandachtsgroepen. Samen is dit 65%. Het invoeren van een Huisvestingsverordening, waarbij 50% van de woningen met voorrang aan woningzoekenden uit de eigen gemeente, aandachtsgroepen en personen met cruciale beroepen kan worden toegewezen, zal hierdoor beperkt effect hebben. Hoewel er gelet op de cijfers nu geen directe aanleiding lijkt om als gemeente met de woningtoewijzing te interveniëren, kan dit in de toekomst veranderen. We monitoren in samenspraak met WSZ de woningtoewijzing. De woningtoewijzing aan eigen inwoners bedroeg in 2021 en 2022 31 tot 46%. In 2023 35%. Over het gehele werkgebied van WSZ ligt dit rond de 43%, in het ‘werkgebied’ van Wooniezie rond de 59%.

Een kanttekening bij deze percentages is dat het huisvesten van statushouders drukt op dit percentage. Verder is er geen zicht of er woningzoekenden gehuisvest zijn met een historische binding met de gemeente Eersel. Verder vallen de woningzoekenden uit de andere Kempengemeenten ook buiten dit percentage. Er zijn ook veel woningzoekenden uit de Kempen die graag in de gemeente Eersel willen wonen.

WSZ kent de behoeftes van de kleine kernen van Eersel. Zij hoort ook de toegenomen roep om het huisvesten van “eigen” mensen. Hoewel in basis iedereen overal mag wonen, wil WSZ ook gehoor geven aan deze behoefte. Daarom bekijkt WSZ nu met name bij elk nieuwbouwproject of ze met voorrang voor de eigen kern adverteren. Ook kijkt ze of en op welke manier ze dit in de toekomst ook bij andere advertenties/toewijzingen zou kunnen toepassen.

Toewijzing woningen aan cruciale beroepen
Eind 2024, begin 2025 hebben we onderzoek uitgevoerd naar woningnood onder zogenaamde cruciale beroepen, zoals leraren, kinderopvang, verpleegkundigen en politieagenten. Op basis van de Huisvestingswet hebben we de mogelijkheid deze te helpen bij het vinden van een woning, als onderdeel van de mogelijkheid om 50% van de betaalbare woningen met voorrang toe te wijzen. Op dit moment komen sommige woningzoekenden er mogelijk niet tussen op de woningmarkt, waardoor de leefbaarheid in gemeenten in het gedrang

kan komen. Aan schoolbesturen, zorginstellingen, kinderopvangorganisaties en politie is gevraagd aan te geven en zo mogelijk motiveren:

1. Of zij moeite hebben met het vinden van personeel en het behouden ervan, vanwege een gebrek aan de beschikbaarheid van betaalbare koop- of huurwoningen in de gemeente Eersel.
2. Als wij regels invoeren voor het met voorrang toewijzen van betaalbare woningen aan personen met de genoemde cruciale beroepen, of zij verwachten dat dit bijdraagt aan het vinden en behouden van personeel dat van buiten onze gemeente/regio naar onze gemeente verhuist.

Vanuit basisonderwijs, kinderopvang en politie wordt aangegeven dat zij geen signalen krijgen over woningnood onder hun personeel. Zij ervaren niet meer moeite met vinden of behouden van personeel vanwege gebrek aan woningen in de gemeente Eersel. Vanuit kinderopvang wordt daarnaast aangegeven dat de doelgroep die bij hen op het niveau van het cruciale beroep werkt, niet de intentie heeft om uitsluitend voor een baan te verhuizen. De politie-eenheid in onze regio geeft aan een mogelijk tekort aan betaalbare woningen hier geen issue lijkt te zijn. Zij hebben geen zicht op en geen gevoel van urgentie bij dit onderwerp. Tenslotte wordt vermeld dat niet alle benaderde instanties hebben gereageerd op de vraagstelling.

Ontwikkelingen toewijzing, mutatiegraad en aantal mutaties sociale huurwoningen

WSZ is de enige toegelaten instelling binnen de gemeente Eersel die sociale huurwoningen exploiteert. WSZ monitort de toewijzing en het aantal mutaties. De druk op de woningmarkt is groot. Het aantal mutaties daalde de laatste jaren binnen het werkgebied van WSZ. In 2024 was dit anders door de toevoeging van veel nieuwbouw sociale huurwoningen.

Jaar	**Aantal mutaties**	**Mutatie-graad**	**Urgente doelgroep**	**Status-houder**	**Eigen inwoner**	**Totaal toewijzing urgente doelgroep, statushouder en eigen inwoner**
2020	92	6,7%	10%	5%	-	-
2021	74	5,4%	13%	8%	31%	52%
2022	73	5,3%	12%	8%**	46%	66%
2023	82	5,4%	7%	9%**	35%	51%
2024	139*	5,4%	17%	11%**	37%	65%

** Inclusief 48 nieuwe sociale huurwoningen. Dit aantal wijkt af van de 63 die eerder zijn genoemd. Dit komt door een verschil in het moment van oplevering en start van de verhuur. Daarbij worden enkele sociale huurwoningen niet door WSZ geëxploiteerd.*
*** Aangegeven percentages zijn op basis van het totaal aantal mutaties. Niet alle woningen zijn geschikt voor statushouders, zoals seniorenwoningen. De toewijzing van voor statushouders geschikte woningen bedroeg in 2022 19%, 2023 22% en in 2024 21%.*
Tabel ontwikkelingen mutaties en toewijzing sociale huurwoningen

Bij elke woning die vrijkomt, worden de volgende afwegingen gemaakt:

- Is er een urgent woningzoekende? Een urgente woningzoekende is iemand die door de externe urgentiecommissie als urgent is aangemerkt. Of een woningzoekende die door onze bewonersconsulenten is aangemerkt als iemand die vanwege een bijzondere situatie moet verhuizen (dit kan zijn vanwege overlast, gevaarlijke situaties, verwaarlozing, medische redenen, etc.). Ook huurders die moeten verhuizen vanwege herstructurering en/of vanwege een doorstroom pilot zitten hierbij.
- Is de woning geschikt voor een statushouder(sgezin)? Past het in de omgeving, zijn er de afgelopen jaren meerdere statushouders in de straat of directe omgeving gehuisvest? Is er een verleden met overlast?
- Kan de woning aangeboden worden aan de reguliere woningzoekenden?

Seniorenwoningen worden alleen aan statushouders toegewezen bij een leeftijd van 65 jaar of ouder. Bij nieuwbouwprojecten wordt maatwerk geleverd afhankelijk van de locatie en omvang van het project.

De komende jaren zal de vraag naar (betaalbare) sociale huurwoningen in de gemeente Eersel toenemen doordat verschillende aandachtsgroepen (denk bijvoorbeeld aan statushouders, uitstroom uit Maatschappelijke Opvang of Beschermd Wonen, etc.) een woning in de gemeente nodig hebben. Hierdoor zal het aanbod dat voor regulier woningzoekenden beschikbaar komt mogelijk afnemen. Verder kan worden vermeld dat in de MRE-regio ook in 2024 gemiddeld 35% wordt toegewezen via directe bemiddeling. Hieronder vallen alle directe bemiddelingen, zoals urgenties, bijzondere toewijzingen en statushouders.

Resumé toewijzing betaalbare woningen aan eigen inwoners en cruciale beroepen
Verdringing op de woningmarkt vindt voornamelijk plaats in de bestaande voorraad, waarvan ook nog eens het merendeel boven de betaalbaarheidsgrens is gelegen (>€405.000). Voor de toewijzing van bestaande koopwoningen aan inwoners uit de eigen gemeente mogen we geen regels opleggen.

Hoewel er gelet op de cijfers en ervaringen uit de praktijk nu geen aanleiding is om als gemeente met de woningtoewijzing te interveniëren, kan dit in de toekomst veranderen. We blijven de woningtoewijzing monitoren, in samenspraak met de corporaties en marktpartijen.

Wet goed verhuurderschap en Wet betaalbare huur.
Sommige verhuurders of huisbazen nemen het niet altijd zo nauw met de rechten van de huurder. Ze onderhouden bijvoorbeeld de woningen slecht of vragen te hoge huren. Soms worden huurders onder druk gezet. Daardoor kunnen ongewenste situaties ontstaan waarbij huurders zich niet veilig voelen in hun woning. Op grond van de Wet goed verhuurderschap (Wgv) hebben gemeenten een belangrijke rol bij het bevorderen van goed verhuurderschap. De Wgv is er om ongewenste verhuurpraktijken tegen te gaan en zo woningzoekenden, huurders en arbeidsmigranten en de leefbaarheid te beschermen.
Op 1 juli 2024 is de Wet betaalbare huur in werking getreden. Met de Wet betaalbare huur (Wbh) zorgt de rijksoverheid ervoor dat huurwoningen beter betaalbaar blijven. De gemeente kan nu beter toezien op regels voor huurprijsbescherming. In 2023 hebben we het verplichte meldpunt ingericht voor het ontvangen van meldingen over verhuringen van woonruimten. In 2024 hebben we de Wet betaalbare huur geïmplementeerd. Hiervoor hebben we het hiervoor genoemde meldpunt uitgebreid. We monitoren de meldingen voor goed verhuurderschap en betaalbare huur. Zowel in 2023 als 2024 hebben we geen meldingen ontvangen.

Met de Wet goed verhuurderschap heeft de gemeente de mogelijkheid gekregen om een vergunningplicht in te voeren voor de verhuur van woon- of verblijfsruimten in gebieden waar de leefbaarheid onder druk staat en/of voor verhuren van verblijfsruimten aan arbeidsmigranten. Deze vergunning is niet gebiedsgebonden. Daarvoor moet onderbouwd worden waarom de vergunningplicht voor de verhuur van woonruimte in de aangewezen gebieden noodzakelijk en geschikt is voor het behoud van de leefbaarheid. In onze gemeente zijn geen locaties of gebieden aanwezig waarbij de leefbaarheid als gevolg van verhuur woon- of verblijfsruimten onder druk staat. Daarom heeft de gemeente er (nog) niet voor gekozen een vergunningplicht in te voeren. De meeste huurwoningen worden verhuurd door een volgens de Woningwet toegelaten instelling, zijnde WSZ uit Eersel. Een vergunningplicht kan niet gelden voor een toegelaten instelling. Huisvesting van studenten komt in onze gemeente nauwelijks voor. Uit toezicht en handhaving zijn in de jaren 2023 en 2024 geen signalen over problemen met betrekking tot de leefbaarheid als gevolg van huurwoningen naar voren gekomen.

Huisvesting aandachtsgroepen
De komende jaren zal de vraag naar (betaalbare) sociale huurwoningen in de gemeente Eersel toenemen doordat verschillende aandachtsgroepen een woning in de gemeente nodig hebben. Dit zijn bijvoorbeeld aan statushouders, uitstroom uit Maatschappelijke Opvang of Beschermd Wonen. In 2024 hebben we gewerkt aan projecten voor deze aandachtsgroepen. Zie hierna.

Huisvesting statushouders
In Nederland neemt het aantal statushouders de laatste jaren toe. Het vinden van voldoende geschikte huisvesting is in de krappe woningmarkt in onze gemeente lastig. Vanwege deze problematiek is het ook na 2022 en 2023 niet gelukt om de taakstelling in 2024 te behalen. In heel 2024 hadden we de wettelijke taak om in 40 statushouders te huisvesten, exclusief het tekort van de voorgaande jaren.

De mutatiegraad van huurwoningen daalt. Er komen weinig woningen vrij. En de woningen die wel vrijkomen zijn vooral gezinswoningen. Het overgrote deel van de statushouders in Nederland betreffen op dit moment alleenstaande statushouders. In 2024 hebben we alle aan de gemeente Eersel gekoppelde gezinnen gehuisvest. Bij de start van periode 2024-II waren er alleen nog alleenstaande statushouders gekoppeld aan onze gemeente, terwijl er geen woningen voor alleenstaanden vrij zijn gekomen. Hierdoor hebben we voornamelijk alleenstaanden gehuisvest, die elk een eigen eengezinswoning toegewezen hebben gekregen. In aanvulling op de bestaande woningvoorraad hebben we 2024 in samenwerking met WSZ 28 verplaatsbare woningen geplaatst. In een deel hiervan zijn (alleenstaande) statushouders gehuisvest.

Het aantal nareizigers betrof in 2024 slechts 1 statushouder. Nareizigers hebben te maken met grote achterstanden en lange doorlooptijden bij de IND, waardoor het lang duurt voordat een ingediend nareisverzoek wordt gehonoreerd.

Het aantal benodigde woningen om de taakstelling te behalen, in geval er alleen alleenstaande statushouders gehuisvest dienen te worden, is voor de gemeente onhaalbaar vanuit de bestaande woningvoorraad omdat

deze voornamelijk bestaat uit eengezinswoningen. Dit dan zonder het percentage woningen dat beschikbaar wordt gesteld aan statushouders fors te verhogen en minder aandacht te hebben voor leefbaarheid in de wijken en andere woningzoekenden binnen de gemeente.

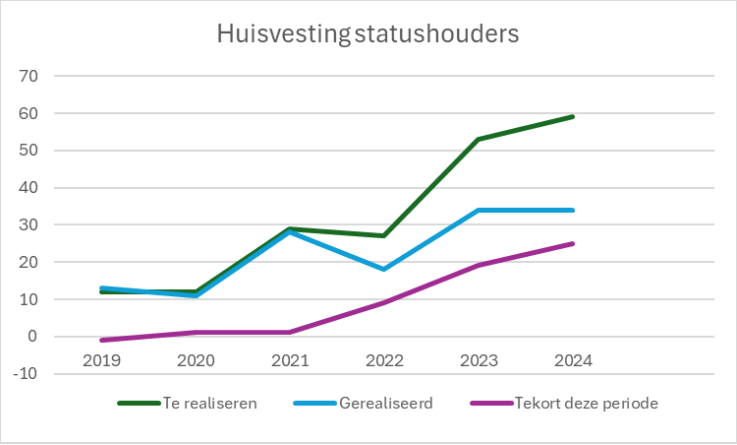
Omdat we de afgelopen jaren de taakstelling niet hebben gehaald, hebben we in het kader van interbestuurlijk toezicht een negatief oordeel ontvangen van de Provincie Noord-Brabant en is de gemeente geplaatst op trede 3A van de interventielader. Daarom is eind 2023 gewerkt aan een plan van aanpak om de achterstand in de taakstelling in te lopen en voldoende woningen voor statushouders in de komende jaren te voorzien. In 2024 hebben we dit plan van aanpak toegelicht aan de provincie.

In het eerst half jaar van 2024 (2024-I) is het gelukt om aan de taakstelling te voldoen. Dit hebben we echter niet kunnen continueren in de tweede helft van 2024 (2024-II). Dit met als eindresultaat dat we in 2024 niet aan de taakstelling hebben kunnen voldoen. Het tekort aan gehuisveste statushouders wat we de voorgaande jaren hebben opgebouwd is na 2024 opgelopen tot in totaal 25 statushouders.

Door de druk op de woningmarkt en de behoefte aan sociale huurwoningen èn het gegeven dat uitsluitend alleenstaande statushouders aan onze gemeente zijn gekoppeld, blijft het echter de komende periode een grote uitdaging om te blijven voorzien in de huisvestingsbehoefte voor alle doelgroepen. Voor de volledigheid een overzicht van onze taakstelling in de afgelopen jaren:

	2019	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Formele taakstelling	14	13	28	26	44	40
Tekort vorige periode	-2	-1	1	1	9	19
Te realise-ren	**12**	**12**	**29**	**27**	**53**	**59**
Gereali-seerd	**13**	**11**	**28**	**18**	**34**	**34**
Tekort deze periode	**-1**	**1**	**1**	**9**	**19**	**25**

Tabel huisvesting statushouders

Grafiek huisvesting statushouders

Opvang vluchtelingen uit Oekraïne

We vangen sinds begin 2022 vluchtelingen uit Oekraïne op. We hebben circa 210 plaatsen voor vluchtelingen in gemeentelijke opvanglocaties. Dit zijn twee voormalige kantoorpanden en enkele woningen. Daarnaast worden nog circa vijftien personen opgevangen door particulieren. We gaan ervan uit dat de opvang in ieder geval tot 2026 duurt, maar we houden er rekening mee dat de opvang nog langere tijd nodig zal zijn. Voor hoelang is niet concreet aan te geven, omdat dit afhankelijk is van de veiligheidssituatie in Oekraïne en de mogelijkheid tot terugkeer. Tot in ieder geval 2026 kunnen we voldoen aan de opgave voor Eersel. Daarna ontstaat voor Eersel mogelijk een probleem als de overeenkomst voor het gebruik van een opvanglocatie in Eersel afloopt waar we 100 personen huisvesten. De rijksbijdrage voor de bekostiging van de opvang van Oekraïners volstond in 2024 voor de kosten die we maakten. De rijksbijdrage is met ingang van 2025 fors verlaagd waardoor

de betaalbaarheid van de opvang onder druk staat. Het Rijk heeft de toezegging gedaan dat gemeenten redelijkerwijs gecompenseerd zullen, indien de bijdrage niet blijkt te volstaan.

Opvang asielzoekers
Voor de opvang van asielzoekers hebben gemeenten door de Spreidingswet een taak. We moeten opvang regelen voor ongeveer 60 personen. We streven naar het bijdragen aan de opvang van asielzoekers. In 2024 hebben we gezocht naar potentieel geschikte opvanglocaties. We zijn in gesprek met de regio, provincie en het COA over het vervolg.

Woningbouwprojecten in voorbereiding en uitvoering

Duizel-Noord
Aan de noordzijde van Duizel hebben we een uitbreidingsplan ontwikkeld voor de bouw van ongeveer 150 woningen in de eerste twee fasen. Na de eerste fase is ook de tweede fase in 2024 nagenoeg geheel gereedgekomen. In 2024 zijn we gestart met de voorbereidingen van de ontwikkeling van de 3e fase van dit gebied. Hier kunnen ongeveer 90 woningen worden gebouwd. In 2025 wordt de planologische procedure opgestart.

Duizel: De Heydael (Akkerstraat-Meerstraat)
Op de hoek van de Akkerstraat en Meerstraat in Duizel wordt een plan ontwikkeld voor de bouw van ongeveer 60 woningen. In het plan is ruimte opgenomen voor een initiatief voor woningen voor senioren en starters. In 2024 heeft de gemeenteraad de gebiedsvisie vastgesteld. In 2025 wordt de planologische procedure opgestart.

Eersel: Rosheuvel
Op de locatie van het voormalig grondverzetbedrijf zijn 28 woningen gebouwd, bestaande uit elf sociale huurwoningen, negen tussen/hoekwoningen, zes tweekappers en twee vrijstaande woningen. Eind 2023 zijn de eerste woningen opgeleverd, in 2024 de rest van de woningen.

Eersel: Nieuwstraat 100
Op de plek van een voormalige villa wordt een kleinschalig wooncluster gerealiseerd met 20 zelfstandige appartementen, één appartement voor inwonend verzorgingsechtpaar en gemeenschappelijke ruimten voor activiteiten. De doelgroep voor de zorgappartementen bestaat uit senioren aan wie zorg verleend wordt vanuit de Wet Langdurige Zorg. In 2024 is gestart met de bouw. In 2025 wordt dit project opgeleverd.

Eersel: Wintermans
Aan de rand van Eersel op de plek van de voormalige sigarenfabriek aan de Nieuwstraat, realiseert een ontwikkelaar een nieuwe woonwijk voor ongeveer 300 woningen. In deze nieuwe woonwijk worden grondgebonden woningen, appartementen en zorgwoningen, grotendeels in het betaalbare segment, gerealiseerd. Het plan voorziet in een groene inpassing en overgang naar het omliggende gebied, het realiseren van waterberging en recreatieve routes. Het bestemmingsplan is in 2024 vastgesteld en onherroepelijk geworden. Vanaf 2025 wordt gestart met de bouwwerkzaamheden. Het plan wordt gefaseerd uitgevoerd.

Eersel: Veldhoek
Er komt een uitbreiding aan de zuidkant in Eersel, achter de Steenstraat, Plaatse en Heibloem voor de bouw van ongeveer 175 woningen. De gemeenteraad heeft het gebiedsconcept vastgesteld en besloten om dit gebied verder te ontwikkelen. In december 2024 is het ontwerp voor de wijziging van het omgevingsplan gepubliceerd. In 2025 wordt de planologische procedure doorlopen. Vanaf 2026 hopen we met de bouw te starten. In deze nieuwe woonwijk is er ruimte voor woningen voor de sociale huur en sociale koop, cpo, projectmatige middel dure (rij)woningen, zelfbouwkavels en particuliere ontwikkelingen.

Eersel: Stokkelsche Akker
We willen in de kern Eersel een nieuwe wijk realiseren tussen de bestaande wijk Kerkebogten, Stokkelen en de Hazenstraat. Met uitbreiding op de Stokkelsche Akker worden betaalbare woningen aan onze gemeente worden toegevoegd. Bovendien geeft een nieuwe woonwijk ook ruimte aan maatschappelijke voorzieningen. We willen ook de natuur in het gebied verder ontwikkelen, met ruimte voor wandel- en fietsroutes als overgang naar het buitengebied. In 2024 hebben we voorkeursrecht op het gebied gevestigd. Dit wil zeggen dat de gemeente de voorkeur krijgt bij eventuele verkoop van de grond. Daarnaast heeft de gemeenteraad in 2024 de uitgangspunten voor deze ontwikkeling vastgesteld en zijn we gestart met de voorbereidingen van dit plan.

Eersel: Lindestraat

Aan de Lindestraat in Eersel zijn eind 2024 11 appartementen opgeleverd op de plek van de voormalige supermarkt. Alle appartementen vallen binnen het betaalbare segment. Daarnaast is in 2024 een omgevingsvergunning verleend en onherroepelijk geworden voor de bouw van 8 betaalbare appartementen op de plek van de voormalige sportschool. Begin 2025 wordt gestart met de bouw hiervan.

Knegsel: Nardushoek
Aan de Nardushoek, nabij de Zandoerleseweg in Knegsel realiseren we een uitbreiding voor het dorp Knegsel. De verwachting is dat hier 80 tot 90 woningen kunnen worden gebouwd. In 2024 is de omgevingsdialoog gevoerd en zijn de nodige onderzoeken uitgevoerd. Door enkele onverwachte resultaten van deze onderzoeken is vervolgonderzoek nodig en is de planvorming vertraagd. In 2025 wordt de planologische procedure doorlopen.

Knegsel: Vosven
Aan de Eerselseweg wordt een plan ontwikkeld voor de bouw van ongeveer 27 woningen in een groene omgeving, passend in de overgang naar het buitengebied. In 2024 zijn de voorbereidingen opgestart. Begin 2025 heeft de gemeenteraad de gebiedsvsie vastgesteld. In 2025 wordt de planologische procedure doorlopen.

Steensel: Boterbochten III
We gaan het dorp Steensel uitbreiden met ongeveer 50 woningen. Deze uitbreiding vindt plaats in de buurt van de Boterbocht en de Riethovenseweg. In 2024 is het bestemmingsplan vastgesteld en onherroepelijk geworden. In 2025 wordt gestart met het bouwrijp maken waarna de bouw kan starten.

Steensel: locatie huidige gemeenschapshuis de Höllekes
Het huidige gemeenschapshuis de Höllekes wordt verplaatst naar de kerk. Daarna wordt het bestaande gemeenschapshuis gesloopt. Op deze plek bereiden we samen met woningcorporatie WSZ een plan voor met 12 sociale huurwoningen voor senioren en een huisartsenpraktijk.

Vessem: Postels Huufke
Aan de zuidkant van Vessem wordt een nieuwe woonwijk gerealiseerd met ongeveer 50 woningen. In 2023 is het plan bouwrijp gemaakt en in 2024 is gestart met de bouw van de woningen. In 2024 zijn enkele woningen opgeleverd. De rest volgt in 2025.

Vessem Noord
Voor het plan Vessem Noord heeft de gemeente circa vijf hectare grond gekocht voor woningbouw. Naast deze aankoop van vijf hectare grond is er ook een ontwikkeling voorzien op gronden die in bezit zijn van aanwonenden aan het Heike, de Braak en Kuilenhurk. Mede vanwege deze inbreng van particuliere gronden heeft er een uitgebreide omgevingsdialoog plaatsgevonden in 2023 en 2024. De gemeenteraad heeft in september 2024 het gebiedsconcept vastgesteld waarin woningbouw en de grotere opgaven die spelen in het gebied zoals het versterken van natuurwaarden, recreatieve waarden en herstel/versterking van watersystemen samenkomen. In 2025 wordt de planologische procedure opgestart.

Wintelre: Koemeersdijk
Het plan Koemeersdijk is gelegen ten noorden van de Slikdijk en voorziet in een divers woningaanbod. In het totale gebied zijn ruim 100 woningen gerealiseerd. In 2023 is gestart met de bouwwerkzaamheden van de laatste fase. In 2024 zijn vrijwel alle woningen opgeleverd. De laatste woningen worden in 2025 opgeleverd.

Wintelre: Pastorie
De voormalige pastorie aan de Willibrordusstraat wordt verbouwd tot appartementen. In de achtergelegen tuin worden enkele seniorenwoningen gebouwd. In 2024 zijn de afspraken om (eindelijk) tot uitvoering te komen vastgelegd. In 2025 start de ruimtelijke procedure waarna de bouw kan starten.

Wintelre: Verlengd Aangelag
Ook voor de kern Wintelre is behoefte aan een nieuwe woningbouwlocatie om te kunnen voorzien in de woningbouwbehoefte voor de komende jaren. Hiervoor is een gebied aan de oostzijde van het dorp in beeld. In 2024 heeft het college voorkeursrecht gevestigd. Dit wil zeggen dat de gemeente de voorkeur krijgt bij eventuele verkoop van de grond. In 2025 wordt de omgevingsdialoog opgestart en gewerkt aan een gebiedsvisie. Daarna start de ruimtelijke procedure.

Behalve bovenstaande projecten zijn nog meer, vooral kleinere, woningbouwontwikkelingen in voorbereiding en uitvoering. Zie hiervoor de gemeentelijke woningbouwkaart: woningbouwkaart.eersel.nl.

Een hoogwaardig woon- en verblijfsklimaat in een aantrekkelijke groene gemeente

Omgevingswet
De Omgevingswet is in werking getreden op 1 januari 2024. In 2024 hebben we verder gewerkt om gereed te zijn om te werken met Omgevingswet. Met ervaringen die we op doen passen we als het nodig is processen aan. In 2024 is een pilot voor het wijzigen van het omgevingsplan voorbereid. Ook hebben we de intake van nieuwe verzoeken aangepast, waarbij we verzoeken met meer vakgebieden beoordelen.

Omgevingsvisie
In 2024 is verder gewerkt aan de Omgevingsvisie een proces dat in 2023 gestart is. Gelet op de verwevenheid met het proces van de Ontwikkelstrategie de Kempen is veel voorbereid, maar in 2024 niet in procedure gebracht.

Behoud en versterking natuur, landschap en biodiversiteit

Vervanging groen
Jaarlijks worden een aantal groenvervangingsprojecten uitgevoerd, zo ook in 2025. Het gaat hierbij om openbaar groen waarvan de onderhoudskosten te hoog zijn, dat niet meer aantrekkelijk is en wat overlast veroorzaakt door bijvoorbeeld boomwortels. Bij het bepalen van de nieuwe inrichting kijken we naar praktische toepasbaarheid, aanleg- en onderhoudskosten, waarde voor beleving, natuur en biodiversiteit, en wensen van bewoners. Ook houden we rekening met een veranderend klimaat. Bij voorkeur kiezen we een variëteit van vaste planten; kleurrijk en biodivers.

Boombeleid en beheer plan
In 2023 heeft uw raad het bomenbeleidsplan 2023-2033 vastgesteld. Als vervolg hierop schrijven we ons geactualiseerde bomen-beheerplan. Hierin staan de beheermaatregelen en jaarlijkse programma's. Door een tekort aan medewerkers en de grote personele inzet bij de wateroverlast rondom Vessem en Wintelre is het beheerplan in 2024 niet geschreven. Dit proberen we nu in 2025 te gaan doen. Eventuele financiële consequenties betrekken we nu bij de begroting 2026 en volgende.

Landschap
De gemeente beheert zelf ongeveer 48 hectare aan landschapselementen. In 2021 zijn we gestart met een herstelplan voor deze elementen. Rondom Wintelre zijn in 2021 en 2022 vrijwel alle landschapselementen opgeknapt. Hier liggen ook de meeste (± 75%). In 2023 hebben we ons gericht op het gebied rondom Vessem. In 2024 en 2025 gaan we aan het werk rondom Eersel en Steensel.
Een volgende stap zou kunnen zijn om het beheer onder te brengen bij de aanliggende grondeigenaren en zo de omgeving te betrekken bij ons landschap. Wij onderzoeken de mogelijkheden hiertoe in het verlengde van het beheerplan dat we regionaal opstellen in het kader van de gebiedsontwikkeling Levende Beerze.

Daarnaast nemen we deel aan de Stimuleringsregeling Landschap (Stila). Hiermee worden grondeigenaren gestimuleerd om wandelpaden aan te leggen, op hun percelen maatregelen te treffen voor natuur- en landschapsbehoud en om maatregelen te treffen voor klimaatadaptatie. Jaarlijks dragen wij € 25.000 bij via deze regeling, waarvan het bedrag door de provincie wordt verdubbeld. Uitvoering van deze regeling gaat via het provinciale subsidieloket. De regeling is een jaar geleden met twee jaar tot en met 2025 verlengd. Wij hebben ons hiervoor opnieuw ingeschreven. De middelen hiervoor zitten structureel in de begroting.

Bos- en natuurgebieden
Onze gemeente bestaat voor ongeveer 25% uit bos- en natuurgebieden. Een groot deel daarvan beheren we zelf. Deze gebieden bieden rust en ruimte om te fietsen en te wandelen. Ook bieden deze gebieden een tehuis aan vele verschillende dier- en plantensoorten. Tegelijkertijd zijn onze bossen een groeiplaats voor het meest duurzame bouwmateriaal: hout. Zo combineren we een mooie leefomgeving met een duurzame toekomst. Deze natuurgebieden beheren we kostenneutraal via inkomsten uit houtverkoop, beheersubsidies en jachtrecht.

Plan Bos & Boom
In 2021 heeft de gemeenteraad het Plan Bos & Boom vastgesteld. Dit plan heeft een doorlooptijd van tien jaar, Tot nu toe hebben wij 140.000 van de voorgenomen 400.000 bomen (in 2030) geplant. Dat hebben we gedaan door nieuw bos en ecologische verbindingszones aan te leggen, houtsingels te planten en lanen en parken aan te vullen met bomen, maar ook door particuliere grondeigenaren te stimuleren om meer bomen te planten.

De uitvoerbaarheid van het plan kwam afgelopen jaar onder druk te staan vanwege het wegvallen van de cofinanciering door de Provincie via het GOB. Deze compenseerde 50% van de waardevermindering van de landbouwgrond t.g.v. omzetting naar NNB (Natuur Netwerk Brabant). Daardoor kunnen we met de tot nu toe beschikbaar gestelde gemeentelijke middelen we nog maar vijf hectare grond aankopen om 20.000 bomen te planten; Gezien de grote gronddruk binnen onze gemeente, waardoor we moeilijk gronden kunnen aankopen en gezien de grote bezuinigingsopgaven welke ons voor 2026 staan te wachten, hebben wij de ambities voor Bos en Boom naar beneden bijgesteld. We gaan nu nog 60.000 bomen bij planten tot totaal 200.000 bomen in 2030. Tot nu toe werd het budget jaarlijks aangevuld. Hier zijn we mee gestopt. De nieuwe ambitie moet worden gerealiseerd met de thans in de jaarrekening beschikbare budgetten plus de in de komende jaren nog te verwerven subsidies

Procedures ruimtelijke plannen
In 2024 zijn meerdere particuliere initiatieven begeleidt. In 2024 zijn nog veel bestemmingsplannen door de raad vastgesteld, omdat in december 2023 veel plannen als ontwerp ter inzage waren gegaan. Dit hield verband met de in werking treding van de Omgevingswet. Als deze plannen niet voor 1 januari ter inzage werden gelegd moesten deze plannen op basis van de nieuwe wet in procedure worden gebracht. Om te voorkomen dat een aantal zaken opnieuw gedaan moesten worden is veel inzet gepleegd om te zorgen dat de plannen in procedure konden.

Eersel-West
De raad heeft in april 2021 ingestemd met het stedenbouwkundig plan Eersel-West. Het gebied komen maatschappelijke en dienstverlenende functies, met ook ruimte voor woonwerkkavels. In 2024 is het eerste (deel)plan (het zwembad) vastgesteld voor een verdere ontwikkeling van Eersel-West en is er krediet beschikbaar gesteld voor de aanleg van de openbare infrastructuur in combinatie met een beleidskader in veband met kostenverhaal. In de komende jaren wordt verder gewerkt aan de ontwikkeling van Eersel-West.

Gebiedsontwikkeling Levende Beerze
Sinds 2010 zijn de gemeenten Eersel en Oirschot bezig met de gebiedsontwikkeling “Levende Beerze". Samen met Provincie Noord Brabant, Waterschap de Dommel, Brabants Landschap, ZLTO, bewoners van het gebied en diverse beheerorganisaties veranderen we het gebied en verankeren het beheer en de instandhouding in de samenleving. In 2024 is het koersdocument GGA Kempenland-West geschreven. Hierin is het gebiedsproces de Levende Beerze gesplitst in drie deelprocessen:

- Gebiedsproces Landschotseheide (trekker Provincie, gemeente Oirschot)
- Gebiedsproces beekdal de Kleine Beerze ((Eerselse deel afgerond en afgesloten)
- Gebiedsproces Groot en Kleinmeer (Eersel, Waterschap Dommel en Brabant Water)

De uitvoering van het Eerselse deel van het beekdal van de Kleine Beerze is dit voorjaar voltooid (2025). In het voorjaar 2025 hebben we nog afwaarderingsbijdrage van het GOB ontvangen en we verwachten nog een inrichtingsbijdrage. Direct daarna sluiten we het krediet "gebiedsontwikkeling Kleine Beerze” (MIP 2010/2014) definitief. Via de 1e bestuursrapportage 2025 verwerken we deze inkomsten boekhoudkundig.

De gebiedsprocessen “Groot en Kleinmeer” en “Landschotseheide” vallen nu onder GGA Kempenland-west en worden hieronder beschreven.

Het transitieproces Levende Beerze is t/m 2023 uitgevoerd onder de vlag van de uitvoeringscommissie “De Levende Beerze”. Per 1 januari 2024 is deze taak overgedragen aan de stuurgroep GGA Kempenland-West. Deze is eind 2023 ingericht om met name de stikstofuitdaging aan te gaan.

GGA Kempenland-West (Gebieds Gerichte Aanpak)
Gebiedsontwikkelingen zoals de Levende Beerze waren gericht op het herstel van de oorspronkelijke natuur. Deze oorspronkelijke natuuropgave is in de afgelopen jaren flink groter geworden. Denk hierbij aan klimaat (verdroging en nu ook wateroverlast), Kader Richttlijn Water (KRW), energietransitie, transitie landbouw en stikstofdepositie. Dit vraagt een gebieds overstijgende aansturing van deze nieuwe vraagstukken. Dit is door de Provincie ondergebracht bij de eind 2022 ingestelde stuurgroep GGA Kempenland West.

De samenwerking beslaat het grondgebied van de gemeenten Hilvarenbeek, Reusel-De Mierden, Bladel, Eersel, Bergeijk, en Oirschot. Binnen de GGA worden verschillende deelgebieden gedefinieerd. Voor Eersel zijn onderstaande deelgebieden van belang:

Gebiedsproces Landschotseheide: De extreme verdroging van dit N2000-gebied is/was één van de grote zorgen binnen de GGA Kempenland West. De heide ligt binnen de gemeente Oirschot, maar de oorsprong van de verdroging ligt hoofdzakelijk op het bovenstrooms gelegen Eerselse en Bladelse grondgebied. De provincie en Oirschot trekken dit gebiedsproces. Eersel kent vier N2000-gebieden met evenzoveel gebieds-processen.

Gebiedsproces "beekdal Kleine Beerze": Het beekherstelproject op Eersels grondgebied is voltooid en de natuurwaarden zijn sterk verbeterd. Op Oirschots grondgebied liggen nog wat kansen die daar worden opgepakt.

Gebiedsproces "Groot en Kleinmeer": Dit kleine N-2000 gebied is eigendom van de gemeente Eersel en ligt binnen de onttrekkingszone van het waterwingebied Vessem. Het gebied rondom Groot en Kleinmeer is relatief klein en overzichtelijk. Er is één piekbelaster ten noordoosten van het gebied. Met de heersende (zuid)westenwind geeft deze nauwelijks stikstofbelasting. Het water in het Grootmeer is vrijwel schoon, omdat het alleen afkomstig is van regenval en spoelwater van het pompstation. De in het N2000 beheerplan beschreven beheerdoeltypen gedijen hier goed. Samen met Brabant Water is een waterinlaatprotocol opgesteld waarin wordt geregeld tot welk peil en met hoeveel water jaarlijks maximaal aangevuld wordt om het peil van het Grootmeer op 1 april op het streefpeil van 23,10 m+ NAP te krijgen. In de zomer mag het meer droogvallen. Boven het streefpeil kan het water nu weer via sloten wegstromen richting de Kleine Beerze. Al met al voldoet het gebied nu aan de gestelde eisen voor N2000 en KRW (Kader Richtlijn Water).

Gebiedsproces Levende Run
In navolging van de gebiedsontwikkeling Levende Beerze is in 2023 gestart met een vergelijkbaar gebiedsproces rondom de Run, de Levende Run. In 2023 is het proces samen met Bergeijk, Waterschap en lokale agrarische ondernemers verder opgepakt. Bergeijk en Eersel zijn gezamenlijk de projecttrekkers. In 2024 hebben we samen een externe projectleider en een externe procesmanager ingehuurd. De externe kosten worden gedekt met Provinciaal geld uit het IBP-VP budget "Proeftuinen van de Kempen".

Het deelgebied "de Run" ligt tussen de kernen Eersel, Steensel, Bergeijk en Weebosch. In het gebied ligt geen stikstofgevoelige Natura 2000. De gemeentelijke speerpunten zijn hier: wonen en werken, vasthouden van water en het voorkomen van negatieve sociaal-maatschappelijke gevolgen hiervan voor de gevestigde agrarische ondernemers. We zijn begonnen met een inventarisatie bij de 65 boerenbedrijven in het gebied. De hieruit voortvloeiende wensen combineren we de Rijksopgave(n) en met de ruimtevraag vanuit de ontwikkelstrategie regio Eindhoven (voltooid eind 2024). Dit vertalen we dan in een gebiedspanorama voor het deelgebied de Run. Deze 1e fase moet na de zomer 2025 gereed zijn. Daaruit definiëren we de vervolgstappen voor het vervolgproces.

Ecologische verbindingszone de Run:
Binnen het gebied van de Levende Run is het Waterschap daarnaast bezig met natuurontwikkeling en waterberging in het beekdal van de Run. In Eersel betreft dit het traject Grootgoor (Veldhoven) tot Schadewijk. In 2024 is het bestemmingsplan "landgoed de Vloete" door de gemeenteraad van Eersel vastgesteld. Bijna gelijktijdig heeft waterschap de Dommel het "projectplan Waterwet de Run" vastgesteld. Beide plannen overlappen elkaar/sluiten op elkaar aan. Tegen deze plannen is beroep aangetekend bij de Raad van State. Gezien de drukte bij de RvS is het moeilijk in te schatten wanneer beide zaken op de rol worden geplaatst.

Eersel heeft een aantal landschapselementen in dit uitvoeringsplan ondergebracht (bruggetjes, uitzichtpunt, elzensingels, fietsroutes en -parkeerplaatsen). Deze bijdragen betalen we straks uit het bovenstaande krediet. Voor onze bijdrage in de bruggetjes en het uitzichtpunt zijn aparte kredieten beschikbaar (zie programma 6). Uitvoering vanaf 2026.

IBP-VP Proeftuinen in de Kempen
Dit zijn middelen van de Provincie Noord Brabant, welke ter beschikking zijn gesteld aan Eersel en haar gebiedspartners. Het is procesgeld en geen inrichtingsgeld. Besluitvorming vindt plaats in uitvoeringscommissie "Levende Beerze". In 2021 heeft de provincie deze ± 1,7 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de 'Proeftuinen in de Kempen'. Het IBP-VP is een Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland wat door het Rijk is uitgezet om de problemen zoals Landbouw en Klimaatadaptatie op de Zuidoostelijke zandgronden te kunnen aanpakken. Eersel is penvoerder van deze aanvraag.

Deze aanvraag heeft betrekking op twee deelgebieden:
- Proeftuin Levende Beerze (11 deelprojecten onder aansturing van de uitvoeringscommissie)
- Proeftuin slimme landschappen in de Kempen (3 deelprojecten, o.a. gebiedsontwikkeling de Run)

De bestuurlijke “uitvoeringscommissie de Levende Beerze” is per 1 januari 2024 opgeheven. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de besteding van IBP-VP middelen is nu ondergebracht bij de stuurgroep GGA Kempenland-West. Bij deze overdracht is een tussenevaluatie geschreven waarin is vastgelegd hoe de resterende middelen worden/zijn herverdeeld. Deze is in 2024 vastgesteld door de stuurgroep. Eind 2025 moet het proces zijn afgerond en de subsidieverantwoording geschreven. Het schrijven hiervan moet namens het gebiedsteam/stuurgroep worden uitgevoerd door de gemeente Eersel als penvoerder.

Handhaving
Op basis van de prioriteiten uit het Uitvoeringsbeleid Kwaliteit Vergunningen Toezicht en Handhaving (herziening 2022) is ook voor 2023 een uitvoeringsprogramma vastgesteld. Dit beleid heeft betrekking op de programma’s 3, 4, 5 en 6 (ruimtelijke ordening, milieu, veiligheid en verkeer).
Inwoners en bedrijven ervaren overlast door uiteenlopende zaken. Voorbeelden zijn afval in de openbare ruimte, overlast van dieren (loslopende honden en hondenpoep), langdurig of fout parkeren van voertuigen, vernielingen en foutief plaatsen van reclameborden. De BOA’s worden ingezet voor handhaving van de hiervoor gemelde klachten en meldingen, ook in de avonduren en de weekenden. Daarnaast worden door of namens de gemeente controles uitgevoerd en wordt toezicht gehouden bij bedrijven en in uitvoering zijnde (bouw)projecten.
In 2024 is deelgenomen aan regionale projecten, zoals ‘Samen sterk in Brabant’ en het Kempisch Interventie Team (KIT). In deze projecten worden gebied overschrijdende zaken aangepakt, in samenwerking met andere instanties, zoals wildcrossen en dumpingen van drugsafval, huisvesting van arbeidsmigranten, en dergelijke. Jaarlijks rapporteert het college aan de raad over de realisatie van de VTH-taken.

Anticiperende grondaankopen
In hoofdstuk 5 van de nota grondbeleid is aangegeven dat ons college anticiperende verwervingen moet kunnen doen als daartoe vanuit ruimtelijke perspectief aanleiding voor is. Daarom is in het kader van de rechtmatigheid hiervoor een krediet beschikbaar gesteld van € 2.000.000. In 2024 zijn er geen anticiperende verwervingen gedaan en hieruit vloeien zodoende geen financiële consequenties. Zie ook toelichting onder kredieten hierna.

Voorbereidingskrediet nieuwe grondexploitaties
Ten behoeve van voorbereiding, denk hierbij aan onderzoekskosten, advieskosten en ambtelijke inzet, is vooruitlopend op vaststelling van een bestemmingsplan en grondexploitatie een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 50.000. Deze kosten worden geactiveerd op de balans totdat er een exploitatiebegroting geopend wordt. Deze kosten kunnen dan ingebracht worden in de betreffende grondexploitatie en zullen in beginsel gedekt worden door toekomstige opbrengsten. Zie ook toelichting onder kredieten hierna.

Visie akkers van Eersel
In 2024 is een projectleider aangesteld om de visie Akkers van Eersel in uitvoering te brengen. Het aanstellen van de projectleider houdt ook verband met het verhuizen van het zwembad naar Eersel-west en te zoeken naar een passende invulling op de huidige locatie van het zwembad.

Wat heeft het gekost?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

- Bouwen en wonen;
- Woonomgeving en leefmilieu;
- Planologie en stedenbouw.

Programma: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting					
Productgroep	**Begroting 2024**		**Werkelijk**	**Verschil**	
	Primitief	**Na wijziging**	**2024**	**2024**	
LASTEN					
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	4.153.154	11.804.674	8.115.182	3.689.492	V
Kapitaallasten	72.409	581.827	641.560	-59.733	N
Apparaatskosten	2.629.125	2.601.300	2.471.698	129.602	V
Totaal lasten	**6.854.688**	**14.987.801**	**11.228.439**	**3.759.362**	**V**
BATEN					
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	5.123.310	12.917.004	9.750.531	-3.166.473	N
Beschikking over reserves i.v.m. kap.lasten	0	190.167	369.299	179.132	V
Totaal baten	**5.123.310**	**13.107.171**	**10.119.830**	**-2.987.341**	**N**
Saldo programma	**1.731.378**	**1.880.630**	**1.108.609**	**772.021**	**V**

In totaliteit kent dit programma een voordelig saldo van € 772.021. Voor een toelichting tot de apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves in verband met kapitaallasten (afschrijvingen ineens ten laste van de reserves) wordt verwezen naar programma 11.

Programma: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting					
Productgroep	**Begroting 2024**		**Werkelijk**	**Verschil**	
	Primitief	**Na wijziging**	**2024**	**2024**	
LASTEN					
Bouwen en wonen	1.502.537	4.998.500	5.044.424	-45.924	N
Woonomgeving en leefmilieu	1.450.413	1.390.413	1.452.167	-61.754	N
Planologie	1.200.204	5.415.761	1.618.591	3.797.170	V
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	**4.153.154**	**11.804.674**	**8.115.182**	**3.689.492**	**V**
BATEN					
Bouwen en wonen	2.403.135	5.934.751	6.321.976	387.225	V
Woonomgeving en leefmilieu	144.810	144.810	288.089	143.279	V
Planologie	2.575.365	6.837.443	3.140.467	-3.696.976	N
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	**5.123.310**	**12.917.004**	**9.750.531**	**-3.166.473**	**N**

Het resultaat van de direct aan deze productgroep toe te rekenen lasten en baten bedraagt € 523.019 voordelig. De cumulatieve verschillen groter dan € 25.000 op deze productgroepen worden hieronder toegelicht.

Productgroep Bouwen en wonen (voordeel van € 341.301)

Omgevingsvergunningen (nadeel van € 76.840)
Het inschatten van legesinkomsten is erg lastig. Dit is afhankelijk van het aantal aanvragen die we ontvangen, maar ook van de inhoud van de aanvraag. Daarnaast kent de legesverordening 2024 in artikel 2.53 als gevolg van ingang van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen per 1-1-24 (Wkb) een legesteruggave. In dat artikel staat namelijk dat als het bouwwerk gereed is gemeld, er een teruggave van 25% van de betaalde bouwleges wordt gedaan. Nu 2024 voorbij is, is in kaart gebracht voor welke bouwplannen uit 2024 die teruggave aan de orde is en er moet € 94.871 terug betaald worden. We weten niet wanneer teruggave aan de orde gaat zijn. Het pand moet immers eerst klaar zijn, voordat er terugbetaald wordt.

Voor 2024 zijn de legesinkomsten geschat op € 770.000 euro en er is € 788.031 ontvangen. We hebben het terug te betalen bedrag van de WKB van € 94.871 al opgevoerd. Hierdoor komen we uit op totaalinkomsten van € 693.160. Dit betekent concreet dat er in 2024, € 76.840 minder is ontvangen dan ingeschat. Voor 2025 hebben we daarom ook minder legesinkomsten begroot ten opzichte van 2024.

Tijdelijke huisvesting vluchtelingen (voordeel van € 397.896)
We verzorgen opvang van vluchtelingen uit Oekraïne in gemeentelijke opvanglocaties en ondersteunen in particuliere opvang. We zorgen voor en ondersteunen in huisvesting, onderwijs en zorg en verstrekkingen van leefgeld. De rijksbijdragen waren in 2024 nog ruim toereikend. De rijksbijdrage is met ingang van 2025 fors verlaagd waardoor de betaalbaarheid van de opvang onder druk staat. Het financieel voordeel voor 2024 bedraagt € 424.914. Hiernaast zijn er nog kosten gemaakt in programma 1 met betrekking tot leefgeld en extra jeugdgezondheidszorg door de GGD. Ten opzichte van de geraamde lasten is hierbij een voordeel van € 57.429. Totaal is het resultaat derhalve met betrekking tot de Oekraïne rijksmiddelen € 482.343 voordelig. Daarnaast wordt totaal circa 1/5 fte interne uren toegerekend aan deze taak, waarna het voordeel afgerond € 450.000 bedraagt. In het raadsvoorstel resultaatbestemming wordt, conform voorgaande jaren, voorgesteld om dit resultaat te storten in de bestemmingsreserve Opvang vluchtelingen.

Productgroep Woonomgeving en leefmilieu (voordeel van € 81.524)

Onderhoud bomen binnen de bebouwde kom (nadeel van € 36.962)
In 2024 heeft een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden voor het onderhoud van bomen binnen en buiten de kom. De prijzen van dit nieuwe onderhoudscontract zijn gestegen ten opzichte van het vorige contract. De werkzaamheden binnen het nieuwe contract zijn in de laatste maanden van 2024 gestart, waardoor nog geen rekening was gehouden met de kostenstijging in de begroting 2024. In de begroting 2025 zijn de extra lasten al verwerkt.

Beheer bossen (voordeel van € 116.939)
Eersel heeft plusminus 900 hectare bos in eigendom en beheer. Daarnaast nog ongeveer 300 hectare bos welke wij voor een periode van 50 jaar in pacht en beheer hebben gegeven aan Staatsbosbeheer. Op 1 januari 2030 verloopt deze pachtovereenkomst en gaan we ook deze bossen onderbrengen in ons eigen bosbeheer. Deze bossen beheren we via een gesloten, revolverende reserve/voorziening. Alle uitgaven en ook onze inkomsten worden op het einde van het boekjaar hierop overgeboekt. Inkomsten zijn subsidies, jachtrechten en houtverkoop. De “reserve beheer bossen” is bedoeld om schommelingen in de uitgaven en inkomsten in een jaar te kunnen opvangen, maar ook een reserve voor het afdekken van risico's zoals ziektes en bosbranden. Afgelopen jaar heeft een deel van de bossen rondom Vessem en Wintelre een groot deel van het jaar onder water gestaan. Wij verwachten dat hierdoor veel bomen zijn gestorven. Dit vervangen we uit de reserve en deze zal dan ook slinken. Daartegenover hebben we een hele goede houtverkoop gehad, waardoor we dit jaar een positief jaarsaldo van € 117.000 hebben behaald. Bij het raadsvoorstel resultaatbestemming wordt hiervoor een voorstel gedaan. Ook anticiperen we zo op het grotere areaal bossen na 2029 en het afdekken van de risico's daarvan.

Productgroep Planologie en stedenbouw (voordeel van 100.194)

Omgevingsrecht algemeen (voordeel van € 61.403)
In 2024 is de Omgevingswet ingevoerd en is gewerkt aan de laatste plannen op basis van de Wet ruimtelijke ordening. Daarom is er minder advies gevraagd in het kader van de Omgevingswet. Vandaar dat de advieskosten minder hoog zijn uitgevallen.
Daarnaast is er een positief resultaat op de leges, omdat er meer principeverzoeken zijn ingediend.

Uitwerking ruimtelijke plannen (neutraal)
Voor de uitvoering van de subsidieverordening sloop van overtollige gebouwen buitengebied Eersel 2024 is de post Uitwerking ruimtelijke plannen verhoogd met € 100.000. De kosten zouden gedekt worden uit een onttrekking uit de bestemmingsreserve kwaliteitsverbetering buitengebied waardoor deze uitgaven budgetneutraal geraamd zijn. In 2024 is geen gebruik gemaakt van de subsidie, ondanks dat eigenaren persoonlijk zijn aangeschreven. Per saldo is het resultaat op deze post € 0.

Anterieure overeenkomsten (voordeel van € 202.000)
In 2024 zijn er 13 nieuwe ontwikkelingen gestart en zijn er 23 ontwikkelingen (financieel) beëindigd. Dit product betreft een gesloten financiering, hetgeen betekent dat het resultaat op dit product gescheiden wordt van de overige exploitatieposten. In de begroting wordt geen resultaat geraamd. Hierbij is het wel noodzakelijk dat de apparaatskosten en kapitaallasten wel worden meegenomen in de toelichting. Indien we dit doen dan betreft het resultaat ten opzichte van de begroting (exclusief overheadkosten, welke in programma 11 moeten worden verantwoord) € 156.000 voordelig.

Conform de grondnota is er door een aantal anterieure overeenkomsten € 214.155 bijgedragen aan de reserve bovenwijkse voorzieningen (€ 94.155) en de reserve vereveningsfonds sociale woningbouw (€ 120.000).
Na toerekening overhead in programma 11, zijnde € 40.000, resteert er per saldo een positief resultaat van € 116.000, waarvoor in het raadsvoorstel, zoals ook in eerder jaren, voorgesteld wordt dit bedrag toe te voegen aan de post cyclisch bouwen. Met die middelen kunnen dan weer nieuwe initiatieven ondersteund worden.

Bouwgrondexploitaties (nadeel van € 187.000)
Dit product betreft een gesloten financiering, hetgeen betekent dat het resultaat op dit product gescheiden wordt van de overige exploitatieposten. Hierbij is het wel noodzakelijk dat de apparaatskosten en kapitaallasten wel worden meegenomen in de toelichting. Indien we dit doen dan betreft het resultaat ten opzichte van de begroting € 137.500 nadelig.
In de begroting 2024 was voor de bouwgrondexploitatie een positief resultaat geraamd van € 1.350.000. Gedurende het jaar wordt dit niet gepresenteerd in het saldo richting de gemeenteraad omdat dit incidenteel van aard is. Conform het BBV wordt het resultaat berekend conform de techniek van de POC (percentage of completion). Op basis hiervan is het resultaat in de jaarrekening € 1.010.000,-, hetgeen € 340.000,- lager is dan geraamd.

Daarnaast wordt op dit product ook het resultaat van het Kempisch BedrijvenPark (KBP) verantwoord. Conform de eindverantwoording liquidatie gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark is er een restant vermogen van € 810.000. Op basis hiervan is er in 2024 een laatste winstuitkering opgenomen van € 202.500.
Ten opzichte van de begroting derhalve € 137.500 lager resultaat dan geraamd (€340.000 -/- €202.500).
Voor een goed beeld over het resultaat van de bouwgrondexploitatie adviseren wij u te kijken naar de paragraaf grondbeleid, waar het resultaat is toegelicht en de doorkijk is weergegeven.

Investeringen

#	Jaar	Omschrijving	Beschikbaar	Uitgaven t/m 2024	Restant	Over te hevelen
1	2022	Huisvesting opvang statushouders en ontheemden	1.386.428	186.428	1.200.000	1.200.000
2	2022	Huisvesting opvang statushouders en ontheemden (grond)	300.000	0	300.000	300.000
3	2024	Aankoop Jan Smuldersstraat 22 Vessem (grond)	953.600	953.600	0	0
4	2024	Aankoop Jan Smuldersstraat 22 Vessem (gebouw)	1.446.400	1.396.946	49.454	0
5	2022	Actualisatie Kempische visie op wonen	12.000	13.090	-1.090	0
6	2023	Visie akkers van Eersel	100.000	5.615	94.385	94.385
7	2020	Evenementenkasten	105.000	85.739	19.261	0
8	2020	Aanvullend uitvoeringskrediet integraal beleidsplan Groen Loont	118.000	69.060	48.940	0
9	2024	Aanplant plantsoen en bomen binnen de kom	115.000	6.330	108.670	108.670
10	2020	Ecologische verbindingszone Run	367.479	105.429	262.050	262.050
11	2021	Gebiedsontwikkeling Levende Run	220.000	53.862	166.138	0
12	2024	Gebiedsontwikkeling Kleine Beerze	3.061.524	2.986.330	75.194	75.194
13	2021	Incidentele maatregelen recreatie	50.000	25.994	24.006	24.006
14	2021	Herstelmaatregelen gemeentelijke landschapselementen	100.000	31.963	68.037	0
15	2021	IBP proeftuinen in de Kempen	1.698.729	765.567	933.162	1.021.105
16	2024	Plan Bos en Boom (excl. grond)	822.056	320.252	501.804	501.804
17	2024	Plan Bos en Boom (grond)	982.563	489.881	492.682	492.682
18	2022	Opstellen nieuw bomenbeleids en beheersplan	25.000	0	25.000	25.000
19	2023	Afvalbak electrisch voertuig hondenuitlaatroute	115.000	113.511	1.489	1.489
20	2022	Herziening ruimtelijke plannen	873.553	740.120	133.433	133.433
21	2021	Visie transformatielocatie bestaand stedelijk gebied	50.000	32.726	17.275	0
22	2023	Omgevingsvisie 2.0+3.0	490.000	279.313	210.687	210.687
23	2024	Anticiperende verwervingen	2.000.000	0	2.000.000	0
24	2021	Grondaankoop Veldhoek (Eersel-Zuid)	987.668	987.668	0	0
25	2023	Grondaankoop Vessem-Noord	3.665.039	3.665.039	0	0
26	2023	Grondaankoop Nardushoek	154.111	154.111	0	0
27	2024	Grondaankoop Eersel-West	0	0	0	0
28	2024	Voorbereidingskrediet nieuwe grondexploitaties	50.000	0	50.000	0
29	2024	Voorbereidingskosten Eersel-West	106.340	116.980	-10.640	0
30	2024	Voorbereidingskosten Veldhoek (Eersel-Zuid)	416.241	396.032	20.209	20.209
31	2024	Voorbereidingskosten Boterbochten III	0	0	0	0
32	2021	Voorbereidingskosten Koppelen 9	6.681	6.681	0	0
33	2023	Voorbereidingskosten Vessem-Noord	255.418	258.528	-3.109	0
34	2022	Voorbereidingskosten Nardushoek	201.117	211.640	-10.523	0
35	2024	Voorbereidingskosten Duizel-Noord III	61.532	60.197	1.335	1.335

36	2023	Voorbereidingskosten verlengd Aangelag	733	40.687	-39.954	-17.412
37	2024	Voorbereidingskosten Jan Smulderstr.22 Vessem	50.000	365	49.635	49.635
38	2024	Voorbereidingskosten Stokkelsche Akker	350.000	35.824	314.176	314.176
39	2024	Woningbouwontwikkeling Hollekes te Steensel	0	3.186	-3.186	0
		Programma 3: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	**21.697.213**	**14.598.694**	**7.098.520**	**4.818.449**

Toelichting

1 en 2. Huisvesting opvang statushouders en ontheemden + (grond)

Dit krediet is in 2022 beschikbaar gesteld, maar tot op heden niet ingezet. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2025, zodat de gemeente, in staat is om efficiënt in te spelen op mogelijke kansen. Deze kredieten zijn budgettair neutraal. Wanneer een woning wordt aangekocht wordt hiervoor een kostprijs dekkende huur gevraagd.

3 en 4. Aankoop Jan Smuldersstraat 22 Vessem (grond) + (gebouw)

Het restant krediet van € 49.454 mag vrijvallen. Dit omdat per 2024 de huursom is omgezet naar een vorm van huurkoop, waardoor de uiteindelijke koopsom bij juridische overdracht lager was dan het geraamde bedrag.

5. Actualisatie Kempische visie op wonen

De Kempische visie op wonen 2024-2028 – Volkshuisvestingsprogramma is op 4 juli 2024 door de gemeenteraad vastgesteld. De komende jaren werkt het college aan de uitvoering van deze visie. De (beperkte) overschrijding van het budget heeft te maken met de hoge inflatie van de laatste jaren waardoor de kosten wat hoger zijn geworden.

6. Visie akkers van Eersel

In 2024 is een projectleider aangesteld om de visie Akkers van Eersel in uitvoering te brengen. Het aanstellen van de projectleider houdt ook verband met het verhuizen van het zwembad naar Eersel-west en te zoeken naar een passende invulling op de huidige locatie van het zwembad. Het project loopt door in 2025, het krediet moet dan ook worden doorgezet naar 2025.

7. Evenementenkasten

Met uitzondering van de evenementenkast nabij “de Höllekes” in Vessem zijn al deze kasten binnen Eersel vervangen door nieuwe exemplaren die aan de huidige NEN-eisen voldoen. De kast bij “de Höllekes” wordt verwijderd zodra het Kerkplein in Steensel opnieuw is ingericht en ook hier een nieuwe evenementenkast is geplaatst. Dit is medio 2026, na de verbouwing van de kerk tot MFA (Multi Functionele Accommodatie). De kosten voor deze nieuw te plaatsen evenementenkast zijn opgenomen in het krediet Steensel weer één Dorp 3e fase. Het krediet “Evenementenkasten” kan dan ook worden afgesloten.

8. Aanvullend uitvoeringskrediet integraal beleidsplan Groen Loont

Krediet kan worden afgesloten. Dit krediet staat al meerdere jaren open. De werkzaamheden zijn inmiddels uitgevoerd, via andere (exploitatie)kredieten geboekt. Het resultaat is behaald en daarmee kan dit krediet worden afgeboekt.

9. Aanplant plantsoen en bomen binnen de kom

Door de natte weersomstandigheden hebben in het najaar van 2023 de geplande omvorming en renovatiewerkzaamheden van de versleten en arbeidsintensieve plantsoenen niet kunnen plaatsvinden. Hierdoor is via de resultaatbestemming bij de jaarrekening 2023 een krediet beschikbaar gesteld om deze werkzaamheden alsnog uit te kunnen voeren. Ook in het voorjaar en najaar van 2024 is het erg nat geweest waardoor de werkzaamheden niet in 2024 uitgevoerd zijn. Hierdoor dient het krediet overgeheveld te worden naar 2025.

10. Ecologische verbindingszone Run
(Zie “tekst toelichting op ontwikkelingen en speerpunten) Dit krediet is bestemd voor de inrichtingsbijdrage van Eersel voor de door het waterschap uit te voeren inrichting van het N2000 beekdal van de Run tussen Grootgoor (Veldhoven) en Schadewijk. Momenteel liggen het bestemmingsplan “landgoed de Vloete” en het “projectplan waterwet de Run” voor beroep bij de Raad van State. De uitspraak wordt in 2025 of 2026 verwacht. Volgens Europese wetgeving moet dit KRW-traject uiterlijk in 2027 zijn gerealiseerd. Het krediet moet worden overgeheveld naar 2025 en verder.

11. Gebiedsontwikkeling Levende Run
(Zie “tekst toelichting op ontwikkelingen en speerpunten). Deze gebiedsontwikkeling trekken wij samen met Bergeijk. De externe kosten die wij hiervoor maken, worden betaald uit de Provinciale subsidie "Proeftuinen van de Kempen”. De gemeente Eersel is hiervoor penvoerder. In de initiatieffase van het dit project hadden wij onvoldoende eigen personeel om ons aandeel van de personele inzet hiervoor te leveren. Dit krediet was bestemd voor inhuur van vervangend personeel bij Ruimtelijke Ordening. Inmiddels hebben we voldoende en goed gekwalificeerd personeel kunnen aannemen om ook deze reguliere RO-inzet te kunnen leveren. We hebben hiervoor geen vervanging meer nodig en het krediet kan worden afgesloten.

Voorgesteld wordt om een het gedeelte van het restantkrediet wat gedekt wordt uit subsidies toe te voegen aan het restantkrediet IBP proeftuinen in de Kempen. Aan dit krediet wordt een bedrag van 87.934 toegevoegd aan zowel de inkomsten als uitgaven, per saldo budgettair neutraal. Vervolgens kan dit krediet worden afgesloten. In de tabel hierboven is dit al verwerkt.

12. Gebiedsontwikkeling Kleine Beerze
(Zie “tekst toelichting op ontwikkelingen en speerpunten). Dit restantkrediet moet worden overgeheveld naar 2025. De uitvoering van ons aandeel in de herinrichting van het beekdal van de Kleine Beerze is dit voorjaar afgerond. De kosten vanaf 1 januari 2025 hiervoor bedragen € 135.000. Hierdoor is er nu een negatief saldo van ± € 60.000. Daartegenover staat dat wij dit jaar ook nog 170.000 euro kunnen bijschrijven aan in 2025 ontvangen GOB-bijdrage en daarnaast nog inrichtingssubsidie gaan ontvangen voor eenzelfde bedrag.

13. Incidentele maatregelen recreatie
Negatieve recreatie (wildcrossen) blijft een groot probleem. Daarom hebben we in 2023/2024 de openstellingsborden van de gemeentelijke bossen (Buikheide en Grootmeer) vervangen. Op locaties waar geen borden meer stonden zijn nieuwe borden geplaatst. Ook hebben we de borden voorzien van de juiste tekst. Op deze manier kan de groene BOA effectiever handhaven. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2025 om de openstellingsborden rondom de Duizelse, Knegselse en Steenselse bossen te vervangen.

14. Herstelmaatregelen gemeentelijke landschapselementen
De afgelopen jaren hebben we veel landschapselementen (LSE) opgeknapt. Dit is een doorlopend programma en in 2025 stellen we een nieuw programma op. Bij de voorjaarsnota 2027 zullen we indien nodig een nieuw krediet aanvragen voor de resterende LSE's. Dit krediet kan worden afgesloten.

15. IBP proeftuinen in de Kempen
(Zie “tekst toelichting op ontwikkelingen en speerpunten). Dit krediet wordt gedekt door Provinciaal geld. Het krediet behelst de procesgelden die door de Provincie in 2022 ter beschikking zijn gesteld aan de uitvoeringscommissie “de levende Beerze”. Deze uitvoeringscommissie is per 1 januari 2024 opgeheven en de verantwoordelijkheden zijn overgedragen aan de stuurgroep GGA-Kempenland-west. Eersel is hierin ook bestuurlijk vertegenwoordigd. Eersel levert de penvoerder en is namens de Stuurgroep administrateur voor de juiste besteding van dit geld door de gebiedsteams “Landschotseheide” en "Levende Run”. Wij mogen hiervoor 3% van dit subsidiegeld gebruiken. De subsidie is met één jaar verlengd tot en met 2025. Het krediet dient te worden overgeheveld naar 2025.

16. Plan Bos en Boom (excl. grond)
(Zie “tekst toelichting op ontwikkelingen en speerpunten). De oorspronkelijke ambitie om in tien jaar 400.000 bomen te planten en het krediet hiervoor jaarlijks aan te vullen, is bijgesteld. Dit omdat er nauwelijks grond te koop wordt aangeboden en Provinciale GOB-subsidies zijn vervallen. Onze aangepaste ambitie is om voor 2031 totaal 200.000 bomen te planten met de budgetten die jaarlijks over blijven, aangevuld met subsidies die wij hiervoor jaarlijks weten te verwerven. Het krediet moet dan ook worden overgeheveld naar 2025 (en verder).

17. Plan Bos en Boom (grond)
(Zie “tekst toelichting op ontwikkelingen en speerpunten). De oorspronkelijke ambitie om in tien jaar 400.000 bomen te planten en het krediet hiervoor jaarlijks aan te vullen, is bijgesteld. Dit omdat er nauwelijks grond te koop wordt aangeboden en de Provinciale GOB-subsidies zijn vervallen. Onze aangepaste ambitie is om vóór 2031 totaal 200.000 bomen te planten. Met onderhavige krediet kunnen wij plusminus 5 hectare grond aankopen om bos aan te planten. Deze gronden moeten wel meerwaarde hebben doordat ze bijvoorbeeld goed aansluiten op bestaande NNB en/of N2000. Het krediet moet dan ook worden overgeheveld naar 2025 (en verder).

18. Opstellen nieuw bomenbeleids en beheersplan
We hebben in 2023 het bomenbeleidsplan laten opstellen, deze ook al is vastgesteld door de gemeenteraad. Aanvullend wilden we in 2024 een bomenbeheersplan laten opstellen. Hier zijn we niet aan toe gekomen doordat we alle energie in de wateroverlast hebben gestopt. We verwachten dat we in 2025 een nieuw bomenbeheersplan kunnen opstellen. Het krediet moet dus worden overgezet naar 2025.

19. Afvalbak elektrisch voertuig hondenuitlaatroute
Levering van het elektrische voertuig heeft plaatsgevonden in 2024. De afvalbakken zijn begin 2025 geleverd en worden in het voorjaar van 2025 geplaatst. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2025.

20. Herziening ruimtelijke plannen
De budgetten worden gebruikt om de kosten voor de implementatie van de Omgevingswet te dekken. Het restantkrediet dient te worden overgeheveld naar 2025, omdat de kosten voor de implementatie van de Omgevingswet doorlopen. In 2024 heeft de voorbereiding plaats gevonden om een pilot op te starten voor het wijzigen van het omgevingsplan. Dit loopt door in 2025. In 2025 worden ook nog voor een aantal thema's het beleid aangepast om het passend te maken voor de Omgevingswet.

21. Visie transformatielocatie best stedelijk gebouw
Dit krediet kan worden afgesloten.

22. Omgevingsvisie 2.0+3.0
De omgevingsvisie loopt door in 2025. In 2024 hebben veelal voorbereidende werkzaamheden plaats gevonden. Het krediet dient te worden overgeheveld naar 2025.

23. Anticiperende verwervingen
De gemeente heeft in 2024 geen anticiperende verwervingen gedaan. Het restantkrediet dient niet te worden overgeheveld naar 2025. Jaarlijks wordt een bedrag van € 2.000.000 opgenomen in de begroting, conform de nota grondbeleid.

24 t/m 38 Voorbereiding nieuwe grondexploitaties
Er zijn diverse voorbereidingskredieten die erop gericht zijn te komen tot nieuwe grondexploitaties voor gebiedsontwikkelingen. Deze kredieten zijn ten behoeve van planvoorbereiding waarbij kan worden gedacht aan onderzoekskosten, advieskosten en ambtelijke inzet. Deze kosten worden geactiveerd op de balans totdat er een exploitatiebegroting geopend wordt. Na opening kunnen de kosten dan ingebracht worden in de betreffende grondexploitatie. Deze worden in beginsel gedekt door toekomstige opbrengsten.

De voorbereidingskredieten betreffen een aantal zelfstandige voorbereidingskredieten (waarvoor reeds gebiedsconcepten zijn vastgesteld door de gemeenteraad). De overige kredieten maken onderdeel uit van het algemeen voorbereidingskrediet van € 50.000 wat beschikbaar is gesteld. Het algemeen voorbereidingskrediet kent voor 2024 een overschrijding van € 17.412. Deze overschrijding is inmiddels aangezuiverd doordat voor het project Verlengd Aangelag op 27 februari 2025 door uw raad is besloten om een zelfstandig krediet beschikbaar te stellen.

39. Woningbouwontwikkeling Hollekes te Steensel
Nadat de Hollekes is verplaatst naar de kerk wordt de achterblijvende locatie herontwikkeld naar woningbouw en een maatschappelijke functie (huisartsenpost). De voorbereidingen hiervoor zijn gestart en dat leidt tot kosten die later in de grondexploitatie terecht komen. Deze voorbereidingskosten maken onderdeel uit van het krediet voorbereiding nieuwe grondexploitaties.

4. Milieu

Door het uitvoeren van de activiteiten die vallen onder dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Inwoners van de gemeente Eersel wonen in een schone, gezonde en duurzame leefomgeving”.**

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

AFVAL-/ GRONDSTOFFEN

Indicator	Realisatie	Norm
22. Omvang huishoudelijk restafval *(verplicht)* *Kg/inwoner*	Restafval per inwoner inclusief milieustraat: 2024: 60 kg 2023: 58 kg 2022: 58 kg	Norm: 2023: 50 kg* (inclusief milieu-straat, meetbaar in 2023) Landelijke VANG-doelstelling: 100 kg per inwoner **Norm gerealiseerd?**

Wat gaan we daarvoor doen?
Om de kaders uit te werken worden de volgende projecten uitgevoerd:

- Inventarisatie samenwerking van kringloop, Repaircafe en milieustraat in een circulaire ketenaanpak.
- Aan de hand van een gezamenlijk communicatieplan proberen we de inwoners bewust te maken van de noodzaak van het scheiden van de verschillende afvalstromen waardoor er een vermindering plaats zou moeten vinden van het restafval.
- Door een gezamenlijke aanbesteding met de regiogemeenten wordt er in 2025 elk kwartaal een sorteeranalyse gemaakt van het GFT-afval. Daarmee kunnen we monitoren of we daar extra aandacht aan moeten schenken.
- Door middel van een evaluatie van het lopende onderzoek bij het Mobiel Scheidingsstation deze manier van inzamelen meer onder de aandacht brengen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?
Uit de kadernota Grondstoffen zijn de volgende projecten gestart/uitgevoerd:
1. Inzet Mobiel scheidingsstation
Gestart in juni 2024
2. Optimalisatie bestaande inzamelstructuren oud papier, glas, textiel
- aanpassingen/optimalisaties met name bij glas en andere textielcontainers
3. Sorteeranalyse uit laten voeren op restafval
- Communicatie volgt in samenwerking met de andere Kempengemeenten.
4. Verbetering inzamelmiddelen
- Inventarisatie gemaakt van de glascontainers. Vervanging en onderhoud volgt in 2026.
5. Onderzoek kringloop en hergebruikcentra bouwmaterialen
- is opgepakt, nog niet afgerond.
6. Communicatie
- via afvalapp en publicaties en communicatieplan met andere Kempengemeenten.

ENERGIE

Indicator	Realisatie	Norm
23. CO2-reductie t.o.v. 1990 *(eigen indicator)*	2024 Gegevens (nog) niet beschikbaar	Norm: 49% CO_2-reductie in 2030 en 95% reductie in 2050 (gemeentelijk

% reductie ten opzichte van 1990	2023 67.000 (excl. CO2-uitstoot auto(snel)wegen = 35,3% reductie) 2022 74.400 (excl. CO_2-uitstoot auto(snel)wegen = 28,2% reductie) *IJkpunt 1990* 103.550 ton CO_2-uitstoot	beleid in lijn met het klimaatakkoord) In ton CO_2: 2030: 52.810 (51%) 2050: 5.117 (5%) **Norm gerealiseerd?**

Wat gaan we daarvoor doen?
Het uitvoeren van acties op vijf sub thema's:

1. Gemeentelijk vastgoed;
2. Gebouwde omgeving;
3. Mobiliteit;
4. Grootschalige opwekking;
5. Landbouw.

Acties die zijn uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2021-2025. De voortgang wordt gemeten met behulp van de klimaatmonitor.

Wat hebben we daarvoor gedaan?
Het uitvoeren van acties op vijf subthema's uit het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2021-2025:

6. Gemeentelijk vastgoed
- uitvoering besparingsmogelijkheden, onder andere isolatiemaatregelen

7. Gebouwde omgeving,
- uitvoering energiebesparingsprogramma en voorbereiding energiearmoede

8. Mobiliteit
- realisatie van bandenpomp en communicatie

9. Grootschalige opwekking
- Vervolgstappen zonnepark Wintelre

10. Landbouw
geen acties

GEMEENTELIJK VASTGOED

Indicator	Realisatie	Norm
24. CO2-reductie t.o.v. 2012 *(eigen indicator)* *% reductie ten opzichte van 2012*	2024: 29,61% Reductie t.o.v. 2012 in ton kg C02: 2012: 1.303	Norm 2025: 39% CO_2-reductie t.o.v. 2012 In ton kg CO_2: 2012: 1.303 2025: 795 (61%) **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?
Verdere uitvoering geven aan het realiseren van 164 duurzaamheidsmaatregelen om de 39% reductie te realiseren in 2025. Acties staan uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2021-2025.

ENERGIEREDUCTIE EN ZON-OP-DAK

Indicator	Realisatie	Norm
25. Energiebesparing ten opzichte van 2007 *in %*	2024 Gegevens (nog) niet beschikbaar 2023:	Norm: 2030: 15% energiebesparing t.o.v. 2007

en duurzame energieopwekking *(eigen indicator)* *In TJ*	25,3% energiebesparing t.o.v. 2007 TJ; Gegevens (nog) niet beschikbaar 2022: 22,2% energiebesparing t.o.v. 2007 100 TJ duurzaam opgewekte elektriciteit *IJkpunt 2007* 2.186 TJ energieverbruik	2030: 200 TJ duurzame energieopwekking **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?
Op 9 april 2024 stemde het college in met een cofinanciering van €30.000 voor een onderzoek naar de haalbaarheid van één of twee energiehubs op de industrieterreinen Meerheide en Haagdoorn, vanuit het krediet energiereductie en zon-op-dak. Onder leiding van het Kempisch Ondernemers Platform (KOP) werd een grondige analyse uitgevoerd naar het energieverbruik van de bedrijven op beide terreinen. Hierbij werd gekeken naar piekmomenten, periodes van (te) hoog of laag verbruik en de mogelijkheden voor slimme bundeling van energie.

Tijdens meerdere bijeenkomsten zijn de resultaten besproken. Voor Haagdoorn bleek dat slechts drie bedrijven zijn aangesloten op de MSD-aansluiting en momenteel geen problemen ervaren. Om te onderzoeken of MSLS-aansluitingen betrokken kunnen worden bij een energiehub, loopt er een uitvraag bij netbeheerder Enexis. Echter, Enexis geeft hier momenteel geen prioriteit aan.
Voor Meerheide zijn de resultaten positief. Dit biedt voldoende basis om door te gaan naar de volgende fase: de realisatie van een energiehub.

GROOTSCHALIGE OPWEKKING		
Indicator	**Realisatie**	**Norm**
26. Grootschalige opwekking *(eigen indicator)* *In TWh*	2024: 0 TWh 2023: 0 TWh 2022: 0 TWh	Norm: 0,055 TWh grootschalige opwekking in 2030 **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?
Uitvoering geven aan het beleid grootschalige zonne-energie gemeente Eersel 2020-2030.
In september 2024 is de vergunning voor het zonnepark nabij Wintelre afgegeven. De projectontwikkelaar heeft twee jaar de tijd om het project tot uitvoering te brengen.
De komende jaren zal, in samenwerking met de overige MRE-gemeenten langs de A67 en Rijkswaterstaat, een traject worden doorlopen om energieopwekking op rijksgronden langs de A67 mogelijk te maken (Klimaatcorridor A67).

DUURZAME ENERGIE		
Indicator	**Realisatie**	**Norm**
27. Hernieuwbare elektriciteit *(verplicht)* *In % elektriciteit opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa*	2024 Gegevens (nog) niet beschikbaar 2023 Gegevens (nog) niet beschikbaar 2022 31,3% 26 TJ extra t.o.v. 2021	Norm: 15,9 TJ extra per jaar **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Eigen ingekochte stroom is groen door aankopen Garanties van Oorsprong;
- Uitvoering geven aan het plan van aanpak energiereductie en zon-op-dak;
- Uitvoering geven aan het beleid grootschalige zonne-energie gemeente Eersel 2020-2030;
- Uitvoering geven aan de acties opgenomen in het Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2021-2025;
- Uitvoering geven aan het Besparingsprogramma woningen gemeente Eersel.

ENERGIELABELS		
Indicator	**Realisatie**	**Norm**
28. Woningen met geregistreerd energielabel A *(eigen indicator)* *In %*	2024: 36,4% 2023: 34,4% 2022: 34%	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd: ?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?
Het verminderen energiegebruik doen we in algemene zin met onder andere het uitvoeren van de Transitievisie Warmte en het Besparingsprogramma woningen gemeente Eersel.

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2024

Norm niet gehaald
De norm van maximaal 60 kilogram restafval (inclusief milieustraat) in 2024 is niet gehaald. De hoeveelheid restafval is met 60 kg iets hoger van afgelopen jaren. 80% van deze verhoging vloeit voort uit grof huishoudelijk restafval. Het voordeel daarvan is dat het bij de afvalverwerker nog gesorteerd wordt in verschillende fracties waarna het nog kan worden hergebruikt. De stijging in het restafval wat wordt opgehaald huis aan huis is ook iets gestegen echter hebben we daardoor minder vervuiling in de overige huis aan huis ingezamelde afvalstromen. (GFT en PMD)

Ontwikkelingen
Om tot een circulaire ketenaanpak te komen moeten alle stakeholders betrokken worden bij dit proces. Het doel is om zonder dat we de kracht van deze partijen verliezen toch komen tot een aanpak waarbij er meer grondstoffen kunnen worden hergebruikt of anders worden ingezet. Dit kan door middel van samenwerking tussen repaircafe, kringloopwinkel en milieustraat. Deze aanpak heeft 2024 de eerste aanzet gehad en zal in 2025 uiteindelijk zijn afronding vinden.

Het streven is om zo veel mogelijk grondstoffen met een zo hoog mogelijke kwaliteit in de (lokale) kringloop te behouden. Daarbij is het Mobiel Scheidingsstation(MSS) een goed voorbeeld. Steeds meer inwoners weten het MSS te vinden. In 2025 wordt er naar aanleiding van de 1e evaluatie een plan van aanpak gemaakt om deze wijze van inzamelen te optimaliseren.

- Communicatieplan Kempengemeenten
- Onderzoek naar Circulaire ketenaanpak
- Evaluatie en verder doorontwikkelen van het Mobiel Scheidingsstation
- Start aanbesteding inzameling OPK

Duurzaamheid
Energie
De gemeente heeft de wettelijke taak om een daling van de CO2-uitstoot van 55% in 2030 en 95% in 2050 te realiseren ten opzichte van 1990. Dit willen we behalen door onder meer zelf het goede voorbeeld te geven (gemeentelijk vastgoed) en inwoners en bedrijven te stimuleren minder en duurzamere energie te gebruiken (energiereductie en zon op dak) en door grootschalige duurzame energieopwekking in te zetten. Daarnaast zijn er diverse andere acties die worden gedaan en die zijn samengevat in het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2021-2025.

Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid
De gemeente Eersel heeft de opgave op het gebied van duurzaamheid verdeeld over de vijf thema's. Deze opgave is vertaald naar een uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2021-2025, waarin per thema de ambities, doestellingen en acties zijn samengevat.

Band op spanning
Er staat bij de Hint een bandenpomp om je banden op te pompen die op zonne-energie werkt. (middels een zonnepaneel). Inwoners van de gemeente Eersel kunnen gratis gebruik maken van deze bandenpomp. Tot op heden is er 9785 keer gebruik van gemaakt wat meer is dan gemiddeld. (ten opzichte van andere banden pompen).

Grootschalige energieopwekking
In september 2024 is de vergunning voor het zonnepark nabij Wintelre afgegeven. De projectontwikkelaar heeft twee jaar de tijd om het project tot uitvoering te brengen. De komende jaren zal in samenwerking met de overige MRE-gemeenten langs de A67 en Rijkswaterstaat, een traject worden doorlopen om energieopwekking op rijksgronden langs de A67 mogelijk te maken (Klimaatcorridor A67) De raad heeft als norm 0,055 TWh in 2030 opgenomen. Realisatie van zonnepark nabij Wintelre zorgt voor circa 0,018 TWh (1/3) van deze norm. Om de doelstelling in 2030 te halen zijn nieuwe locaties/initiatieven voor de grootschalige opwek van duurzame energie noodzakelijk.

Transitievisie Warmte
In december 2021 stelde uw raad de Transitievisie Warmte vast. Daarin beschrijven we dat de gemeente Eersel eerst inzet op het besparen van energie. In 2023 is hiervoor het Besparingsprogramma woningen gemeente Eersel vastgesteld. Door een gebrek aan capaciteit lopen verdere acties uit de Transitievisie Warmte vertraging op. Daarom is de capaciteit in 2024 uitgebreid vanuit de CDOKE subsidiemiddelen. In 2024 hebben we een eerste update laten uitvoeren van de Transitievisie Warmte. Deze update zal worden meegenomen bij het opstellen van het Warmteprogramma, dat in 2026 moet worden vastgesteld.

Subsidieregeling energiebesparende maatregelen particulieren
Inwoners met een eigen woning kunnen subsidie aanvragen, wanneer zij na 1 januari 2023 isolatiemaatregelen hebben laten uitvoeren, of een warmtepomp of zonneboiler hebben laten plaatsen. In 2024 is subsidie verstrekt aan 264 woningeigenaren, die gezamenlijk 397 maatregelen hebben laten treffen. Iets meer dan één derde (143) van deze maatregelen waren het laten plaatsten van een (hybride) warmtepomp. Verder hebben 98 woningeigenaren subsidie ontvangen glasisolatie (HR++ en triple glas), 59 voor spouwmuurisolatie en 45 voor dakisolatie.

Energiereductie & zon-op-dak

In 2024 is een samenwerkingsovereenkomst aangegaan tussen KempenEnergie en de gemeente Eersel. Deze samenwerking is aangegaan voor de duur van 4 jaar. In deze samenwerkingsovereenkomst hebben we afgesproken dat er voor EUR 50.000 aan opdrachten per jaar zonder aanbesteding aan KempenEnergie gegund wordt. Dit conform de raadsopdracht vastgelegd in het plan energiereductie & zon-op-dak.

In 2024 zijn de eerste ervaringen opgedaan met de samenwerking tussen de gemeente en KempenEnergie. De insteek hierbij is om KempenEnergie projecten te laten opstellen en uitvoeren die een bijdrage leveren aan het uitvoeringsprogramma duurzaamheid en het plan Energiereductie & zon-op-dak. Het blijkt lastig te zijn om nieuwe projectvoorstellen te formuleren die voldoen aan de gestelde criteria. Een aantal ingediende projectvoorstellen zijn om inhoudelijke/financiële redenen niet gehonoreerd. Door in gesprek te blijven en uitleg te geven waarom bepaalde projecten geen meerwaarde hebben zien we dat samenwerking steeds beter verloopt en resulteert in kansrijke projectvoorstellen vanb KempenEnergie. Voorbeelden hiervan zijn n Verduurzaming VVE's, Doe het Zelf isolatie, project Scholen en het project balansventilatie. Verder is KempenEnergie ook aan de slag gegaan met de uitwerking van een Energiegemeenschap bij een woningbouwproject.

Het tweede onderwerp binnen dit project betrof de samenwerking met het KOP (het Kempisch Ondernemers Platform) om tot een of twee zogenaamde energiehubs te komen voor de Eerselse bedrijventerreinen. Een energiehub is een lokale samenwerking tussen meerdere partijen op het gebied van energie.
Deze samenwerking met het KOP is bedoeld om: a. de netcongestie in het gebied te verminderen, b. de vestiging van bedrijven mogelijk te blijven maken c. als groei van meer zon-op-dak en energiereductie in de gemeente Eersel te faciliteren. Hierin wil de gemeente Eersel een stimulerende rol spelen. Inmiddels zijn vervolggesprekken gevoerd met een aantal bedrijven op Meerheide wat resulteert in het opstellen van een intentieverklaring voor de realisatie van een EnergieHub.

Energiereductie bestaande gemeentelijke gebouwen
De gemeente Eersel heeft in 2015 haar 38 gebouwen in kaart gebracht middels een zogenaamde Energie-prestatie Advies voor Utiliteitgebouwen Maatwerkadvies (EPA-U Maatwerkadvies) waarbij, per gebouw, inzichtelijk is gemaakt welke duurzaamheidsmaatregelen (en bijbehorende investeringen) mogelijk zijn om aan de ambities van het Klimaatbeleid te voldoen.

Die duurzaamheidsmaatregelen bestaan uit beperking de van de energievraag, gebruik van duurzame energie en het efficiënt gebruik van fossiele brandstoffen. Enkele voorbeelden zijn:
Na-isoleren van daken, muren en/of vloeren, LED verlichting, zonneboilers, zonnepanelen, HR++ beglazing, etc. De kapitaallasten van deze maatregelen worden in rekening gebracht bij de huurders van onze accommodaties gelet op de energiebesparingen die hieraan gekoppeld zijn. Realisatie van maatregelen is dus mede afhankelijk van medewerking van betreffende huurders.
Met de beschikbare financiële middelen kunnen tot 2025 de geadviseerde duurzaamheidsmaatregelen worden gerealiseerd.

In 2024 zijn de volgende duurzaamheidsmaatregelen gerealiseerd:

- Zonnepanelen op gymzaal Duizel, gymzaal Steensel en Markt 29 Eersel;
- HR++ beglazingen in Muzenval Eersel, korfbal Steensel, korfbal Wintelre, voetbal Eersel;
- LED verlichting in Atletiek Eersel, Muzenval Eersel, Rosdoek Wintelre, Smis Duizel, Korfbal Knegsel, Tennis Wintelre, Voetbal Knegsel, Voetbal Steensel, Voetbal Wintelre.(nog in uitvoering)
- Gevelrenovatie Hockey Eersel: Nieuwe geïsoleerde gevels, nieuwe kozijnen met HR++ beglazing;

In 2024 zijn de volgende duurzaamheidsmaatregelen voorbereid:
- Renovatie tennisaccommodatie Vessem (na isoleren dak, vloer en muren, LED verlichting, zonneboiler

Schone lucht akkoord
In 2024 is uitvoering gegeven aan het uitvoeringsplan Schone lucht akkoord waarbij de focus is gelegd op de uitrol van het lokaal meetnet luchtkwaliteit en geluid (uitbreiding meetnet en nieuwe meetsensoren). Aanvullend hierop zijn een drietal extra meetsensoren voor houtstook geïnstalleerd. Samen met met RIVM en de GGD worden tot en met het voorjaar van 2025 metingen uitgevoerd.

Ontwikkelingen Luchthaven Eindhoven
Sinds het rapport “Opnieuw Verbonden” in 2019 verscheen, wordt er binnen het Luchthaven Eindhoven Overleg (LEO) gewerkt aan de aanbevelingen uit dit rapport. De gemeente Eersel vertegenwoordigt, zowel ambtelijk als bestuurlijk, de omliggende gemeenten rond de luchthaven in het LEO. Momenteel wordt door het ministerie van Defensie een milieu effect rapportage opgesteld voor Eindhoven Airport. Deze rapportage dient als basis voor een nieuw luchthavenbesluit. In dit nieuwe luchthavenbesluit ligt de focus niet langer op groei van de luchthaven, maar zal primair gestuurd gaan worden op een vermindering van geluid. Dit is een complex proces dat een aantal jaar in beslag neemt. Tot die tijd geldt er een stand-still periode, waarbij het maximaal aantal civiele vliegbewegingen op de luchthaven bevroren is op 41.500. De geluidbelasting moet jaarlijks wel minder worden, doordat er steeds meer stillere vliegtuigen komen. Ook is in 2024 de voorgeschreven startprocedure op de luchthaven verandert. Hierdoor stijgen vliegtuigen sneller tot grotere hoogte. Voor de omwonenden dicht bij de luchthaven zorgt dit voor minder geluidoverlast.

Riolering
In 2022 is een nieuw verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan (vGRP) vastgesteld voor de periode 2023-2027. Het GRP dient om de beleidsdoelstellingen vast te leggen en (vervangings)projecten in de nabije toekomst te benoemen. Op basis hiervan bepalen we de hoogte van de rioolheffing in eindsituatie over 60 jaar en het groeipad hier naartoe. Deze werkzaamheden aan de riolering worden gedekt door de rioolheffing. In het vGRP leggen we vast hoe we de rioolheffing inzetten.

De belangrijkste doelstellingen van ons riool- en waterbeheer:
- Instandhouding riolering:
    - Volksgezondheid
    - Milieubescherming
- Ontvlechting schoon en vuil water
- Voorkomen van wateroverlast (water in woningen)

Daarvoor voeren we dagelijks onderhoud uit en realiseren we (vervangings-)projecten. Deze jaarlijkse kosten verhouden zich ongeveer gelijk. ± 50% onderhoud en ± 50% kapitaallasten voor projecten.

Projecten uit het GRP voeren we op in het MIP (meerjarig investeringsplan). De uitvoeringsplanning actualiseren we jaarlijks bij het opstellen van de begroting en het MIP. Bij het opvoeren van projecten in de begroting wordt rekening gehouden met de beschikbare uitvoeringscapaciteit. Momenteel richten we ons op de grote afkoppelprojecten (Steensel, Duizel, Haagdoorn, Aelenstraat/-Hoolstraat, Pankenstraat en omgeving. Hiermee:

Voorkomen we waterproblemen in de straat,
Verminderen we vervuiling van oppervlaktewater door riooloverstorten in sloten en beek(dalen)
Maken we ruimte in ons rioolstelsel voor het aansluiten van nieuwe woningbouwprojecten
Verminderen we afvoer van schoon regenwater naar de RWZI,

Zie ook de paragraaf 'Lokale heffingen' van deze begroting. Iedere vier jaar actualiseren we deze financiële planning op basis van de nieuwste gegevens en verwachtingen. Het volgende GRP 2028-2031 schrijven we in 2027.

Wat heeft het gekost?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:
0. Voorkomen vervuiling;
1. Milieuzorg

Programma: Milieu					
Productgroep	**Begroting 2024**		**Werkelijk**	**Verschil**	
	Primitief	**Na wijziging**	**2024**	**2024**	
LASTEN					
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	2.846.443	2.189.464	3.044.032	-854.568	N
Kapitaallasten	757.401	1.480.966	953.834	527.132	V
Apparaatskosten	1.384.594	1.474.594	1.124.572	350.022	V
Totaal lasten	**4.988.438**	**5.145.024**	**5.122.437**	**22.587**	**V**
BATEN					
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	4.802.908	4.302.823	5.054.883	752.060	V
Beschikking over reserves i.v.m. kap.lasten	0	618.000	270.634	-347.366	N
Totaal baten	**4.802.908**	**4.920.823**	**5.325.517**	**404.694**	**V**
Saldo programma	**185.530**	**224.201**	**-203.080**	**427.281**	**V**

In totaliteit kent dit programma een voordelig saldo van € 427.281. Voor een toelichting tot de apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves in verband met kapitaallasten (afschrijvingen ineens ten laste van de reserves) wordt verwezen naar programma 11.

Programma: Milieu					
Productgroep	**Begroting 2024**		**Werkelijk**	**Verschil**	
	Primitief	**Na wijziging**	**2024**	**2024**	
LASTEN					
Voorkomen vervuiling	2.179.163	2.134.061	2.410.483	-276.422	N
Milieuzorg	667.280	55.403	633.549	-578.146	N
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	**2.846.443**	**2.189.464**	**3.044.032**	**-854.568**	**N**
BATEN					
Voorkomen vervuiling	4.142.896	4.210.896	4.411.867	200.971	V
Milieuzorg	660.012	91.927	643.017	551.090	V
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	**4.802.908**	**4.302.823**	**5.054.883**	**752.060**	**V**

Het resultaat van de direct aan deze productgroep toe te rekenen lasten en baten bedraagt € 102.507 nadelig. De cumulatieve verschillen groter dan € 25.000 op deze productgroepen worden hieronder toegelicht.

Productgroep Voorkomen vervuiling (nadeel van € 75.451)

Binnen deze productgroep vallen de gesloten financieringen afvalstoffen- en rioolheffing. Op de afvalbegroting is het resultaat in de exploitatie (excl. kapitaallasten) € 49.721 voordelig. Op de riolering is het resultaat in de exploitatie (excl. kapitaallasten) € 125.172 nadelig. In paragraaf 1 lokale heffingen worden deze nader toegelicht.

Productgroep Milieuzorg (nadeel van € 27.057)

SPUK Duurzaamheid CDOKE (nadeel van € 37.511)
De SPUK duurzaamheid CDOKE betreft een subsidieregeling voor de inzet van capaciteit voor klimaat- en energiebeleid ter uitvoering van het landelijk klimaatbeleid. Met deze subsidie wordt de inzet van personeel gedekt, deze kosten komen terug in programma 11. In programma 11 zijn circa € 37.000 minder loonkosten verantwoord dan begroot. Per saldo is dit nadeel van 37.000 dus budgettair neutraal, in verband met het voordeel in programma 11.

Investeringen

#	Jaar	Omschrijving	Beschikbaar	Uitgaven t/m 2024	Restant	Over te hevelen
1	2024	Vervanging hoofdgemalen	22.385	14.654	7.732	7.732
2	2024	Herinrichting Hoolstraat/Aelenstraat (RIOOL)	67.500	14.119	53.381	53.381
3	2024	Relinen riolering Postels Huufke	238.000	103.979	134.021	0
4	2024	Relinen riolering Markt en Hint	250.000	88.912	161.088	0
5	2024	Recontstructie Den Heuvel, Knegsel (RIOOL)	545.000	21.354	523.646	523.646
6	2023	Vervangen electrotechnische/mechanische deel gemalen	689.000	689.001	-1	0
7	2023	Renovatie drukriolering	628.000	417.105	210.895	210.895
8	2023	Duurzaam Duizel voorbereiding RIOOL	50.000	10.880	39.120	39.120
9	2024	Aanleg waterberging nabij st Willibrordus Eersel	257.500	250.949	6.551	0
10	2023	Reconstructie Kerkstraat (carqufouplein-hoolstr) riool	748.000	812.627	-64.627	0
11	2024	Herinrichting Carquefouplein riool	309.000	309.000	-0	0
12	2023	Recontructie Den Heuvel, Knegsel riool	50.000	40.182	9.818	9.818
13	2023	Rehabilitatie kuilenhurk-De Hoefseweg riool	120.000	45.150	74.850	74.850
14	2023	Renovatie drukriolering	676.000	45.077	630.923	630.923
15	2023	Vervanging hoofdgemalen	64.000	75.346	-11.346	0
16	2023	Klimaatbestendig industrieterrein Haagdoorn	100.000	54.552	45.448	45.448
17	2023	Rioolleiding Smitspad Wintelre	144.360	152.257	-7.897	0
18	2023	Steensel weer een dorp 3e fase (RIOOL)	1.800.000	979.520	820.480	820.480
19	2024	Renovatie drukriolering	772.000	0	772.000	772.000
20	2024	Duurzaam Duizel voorbereiding RIOOL	228.000	8.484	219.516	219.516
21	2024	Vervanging glascontainers	37.450	16.025	21.425	21.425
22	2024	Energiereductie gem. gebouwen, met terugbetaalverplichting	1.738.000	677.182	1.060.818	1.060.818
23	2024	Energiereductie gem. gebouwen, zonder terugbetaalverplichting	700.000	139.728	560.272	560.272
24	2019	Onderzoek verkeerslawaai diverse woningen	76.350	29.637	46.713	46.713
25	2022	Uitvoeringsprogramma duurzaamheid	390.974	243.726	147.248	147.248
26	2019	Geluidsbeleid	15.000	0	15.000	0
27	2019	Onderzoek transitie bestaand gemeentelijk vastgoed	25.000	0	25.000	0
28	2020	Regionaal meetsysteem	75.000	37.500	37.500	0
29	2021	Transitievisie warmte en energie	257.758	91.044	166.715	166.715

30	2024	Uitvoeringsplan van aanpak energiereductie, zon op dak	664.000	75.506	588.494	588.494
31	2022	Ontwikkeling vliegveld Eindhoven	42.000	25.000	17.000	17.000
32	2024	Subsidieregeling energiebesparende maatregelen particulieren	800.000	300.853	499.147	499.147
		Programma: 4 Milieu	**12.580.277**	**5.769.348**	**6.810.929**	**6.515.639**

Toelichting

1. Vervanging hoofdgemalen
   Betreft gemaal Postelseweg. Wacht nog op herstel van een technische tekortkoming en financiële afronding. Krediet moet worden overgeheveld naar 2025

2. Herinrichting Hoolstraat/Aelenstraat (RIOOL)
   Voorbereidingskrediet. Uitvoering vanaf 2026/ Krediet moet worden overgeheveld naar 2025.

3. Relinen riolering Postels Huufke
   Voltooid, krediet moet worden afgesloten.

4. Relinen riolering Markt en Hint
   Voltooid, krediet kan worden afgesloten.

5. Reconstructie Den Heuvel, Knegsel (RIOOL)
   Uitvoering gestart in maart 2025. Krediet overhevelen naar 2025. (Zie ook hoofdstuk 6 WEGEN).

6. Vervangen electrotechnisch en mechanisch deel gemalen
   Renovatie drukriolering 1e en 2e fase is voltooid. Het krediet kan worden afgesloten.

7. Renovatie drukriolering
   Renovatie drukriolering 1e en 2e fase is voltooid. Het restantkrediet zetten we in voor het vervangen van luchtinblaasunits. Met deze vervangingscyclus halveren we het aantal units. Hierdoor dalen de beheerskosten substantieel. Lucht die in de persleidingen wordt geblazen voorkomt anaerobe gisting in de persleidingen. Daardoor ontstaat er geen H2S-gas wanneer het rioolwater in het vrijvervalriool stroomt; geen stank in de woonwijk en geen aantasting van betonbuizen, krediet overhevelen naar 2025.

8. Duurzaam Duizel voorbereiding RIOOL
   Voorbereidingskrediet. De inspraak is voltooid. Aanbesteding in het najaar 2025, uitvoering in 2026 (1e fase) en 2027 (2e fase) is in volle gang. Het krediet moet worden overgeheveld naar 2025 (zie ook hfst 6 WEGEN)

9. Aanleg waterberging nabij St Willibrorduskerk Eersel
   Grondaankoop is afgerond. De aanleg van de wadi is onderdeel van het project Carquefouplein/-Kerkstraat en wordt ten laste gebracht van het krediet “Herinrichting Carguefouplein WEGEN” (Zie hsfst 6 WEGEN). Het krediet voor deze grondaankoop kan worden afgesloten.

10. Reconstructie Kerkstraat (Carqufouplein-hoolstr) riool
    De reconstructie Kerkstraat/Carquefouplein is afgerond. In 2024 is van Waterschap de Dommel een subsidie ontvangen van € 64.627 deze in mindering gebracht op de extra uitgaven. Per saldo is het krediet dus niet overschreven met € 64.627. Het krediet kan worden afgesloten.

11. Herinrichting Carquefouplein riool
    De reconstructie Kerkstraat/Carquefouplein is afgerond. Het krediet kan worden afgesloten.

12. Recontructie Den Heuvel, Knegsel RIOOL
    Uitvoering gestart in maart 2025. Krediet overhevelen naar 2025. (Zie ook hoofdstuk 6 WEGEN).

13. Rehabilitatie Kuilenhurk-De Hoefseweg riool
    Het werk is in 2025 aanbesteed en inmiddels ook in uitvoering. Krediet overhevelen naar 2025.

14. Renovatie drukriolering
    Bestek renovatie drukriolering 3e, 4e en 5e fase (2023, 2024 en 2025) is aanbesteed. Uitvoering in 2025. Krediet moet worden overgeheveld naar 2025

15. 2023 Vervanging hoofdgemalen
Dit project is voltooid. Het krediet kan worden afgesloten.

16. Klimaatbestendig industrieterrein Haagdoorn
In 2023 zijn wij begonnen met de voorbereiding/ondernemersparticipatie om de wateroverlast (water in panden) op het industrieterrein Haagdoorn te verminderen. Haagdoorn is binnen de gemeente met stip de locatie met de grootste wateroverlast binnen de bebouwde kom. Met dit voorbereidings-krediet voeren we samen met de ondernemers ook de kleine “no regret"-maatregelen uit. Voor 2025 is hiervoor nogmaals € 100.000 beschikbaar gesteld. Vanaf 2026 gaan we hoofdriolen vervangen, vergroten en grootschalig regenwater afkoppelen. Hiervoor is al een substantieel bedrag in het MIP 2025-2028 opgenomen. Het krediet moet worden overgeheveld naar 2025.

17. Rioolleiding Smitspad Wintelre
Het werk is eind 2023 voltooid en de onderhoudstermijn is afgelopen. Het krediet kan worden afge-sloten.

18. Steensel weer een dorp 3e fase (RIOOL)
De civieltechnische uitvoering van de Eindhovenseweg is voor de zomer 2025 voltooid. De weg wordt voor de zomer weer opengesteld voor het verkeer. In het najaar/winter 2025 planten we de laatste bomen en groen aan. Het krediet moet overgeheveld naar 2025 (Zie ook hfst 6 wegen)

19. Renovatie drukriolering 2024
Bestek renovatie drukriolering 3e, 4e en 5e fase (2023, 2024 en 2025) is aanbesteed. Uitvoering in 2025. Krediet moet worden overgeheveld naar 2025.

20. 2024 Duurzaam Duizel voorbereiding RIOOL
Voorbereidingskrediet. Inspraak is voltooid. Aanbesteding in het najaar 2025, uitvoering in 2026 (1e fase) en 2027 (2e fase) is in volle gang. Het krediet moet worden overgeheveld naar 2025 (zie ook hfst 6 WEGEN)

21. Vervanging glascontainers
Dit krediet hebben we nodig om 2025 reparatiewerkzaamheden aan ondergrondse glascontainers te verrichten. Het krediet dient overgeheveld te worden naar 2025.

22. Energiereductie gem. gebouwen, met terugbetaalverplichting
De doelstelling voor de C02 reductie van 39 % is behaald mede door de uitvoering van onderge-noemde werkzaamheden in 2024:

- Vervangen van de CV-installatie door Hybride warmtepomp bij het Gemeentehuis;
- vervangen van alle transportpompen in het Gemeentehuis;

Het restantkrediet dient te worden overgeheveld naar volgend jaar.

23. Energiereductie gem. gebouwen, zonder terugbetaalverplichting
De doelstelling voor de C02 reductie van 39 % is behaald mede door de uitvoering van onderge-noemde werkzaamheden in 2024:

- LED verlichting bij meerdere gemeentelijke gebouwen;
- Plaatsen van zonnepanelen op gymzaal Duizel, gymzaal Steensel en Markt 29 Eersel;
- HR++ beglazing Muzenval Eersel, Korfbal Steensel, Korfbal Wintelre en voetbal Eersel;

Het na-isoleren van het meerdere gebouwen is momenteel uitgesteld tot 2027 in afwachting op het SMP onderzoek. Restant krediet dient overgeheveld te worden naar het volgende jaar.

24. Onderzoek verkeerslawaai diverse woningen
Subsidie voor de voorbereiding en onderzoek moet beschikbaar blijven. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2025 en wordt ingezet om onderzoek uit te voeren naar de te treffen gevelmaatregelen bij woningen aan het Carqefouplein/Kerkstraat/Willibrorduslaan/Eindhovenseweg. Dit aanvullend op de uitgevoerde bronmaatregelen (wegdek) bij de reconstructiewerkzaamheden.

De middelen die ingezet worden zijn subsidiegelden van de rijksoverheid (Bureau Sanering Verkeerslawaai). De gelden die niet gebruikt worden of eventuele restanten moeten terugbetaald worden.

25. Uitvoeringsprogramma duurzaamheid

Het huidige duurzaamheidbeleid eindigt per 31 december 2025. Het restantbudget wordt ingezet de “afronding” van het uitvoeringsprogramma. Het traject om een nieuwe duurzaamheidvisie (2026 en verder) vast te stellen is gestart. Het restantbudget wordt hier deels voor gebruikt (ondersteuning en advies). Verder is in 2024 een vervolg gegeven aan de Energiegemeenschap fase 0. Dit heeft geleid tot het nemen van vervolgstappen, al dan niet in Kempenverband om de mogelijkheden van de oprichting een Energiegemeenschap verder te onderzoeken. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2025.

26. Geluidsbeleid

Dit budget was gereserveerd voor de actualisatie van het geluidbeleid aan de Omgevingswet. We moeten hier in de toekomst nog wel mee aan de slag maar komen hier separaat bij uw raad op terug. Het krediet kan worden afgesloten.

27. Onderzoek transitie best gemeentelijk vastgoed

Het Ontzorgloket van de Provincie heeft voor de gemeente scans uitgevoerd voor het in kaart brengen van diverse mogelijke scenario’s richting een aardgasloze toekomst bij onze gemeentelijke gebouwen. Deze rapportages zijn inmiddels opgesteld en op basis hiervan dient beleid en een uitvoeringsplan opgesteld te worden. Daarna (naar verwachting in 2026) kan de uitvoering ter hand genomen worden. Hierbij dienen er nog nadere onderzoeken gedaan te worden, denk hierbij aan constructieberekeningen, energiemetingen en eventuele overige onderzoeken. Hier wordt een apart voorstel voor gedaan aan uw raad. Dit krediet wordt afgesloten.

28. Regionaal meetsysteem

Vanuit dit krediet wordt de jaarlijkse bijdrage betaald voor deelname aan het project waarbij in de regio meetkasten zijn geplaatst die de luchtkwaliteit meten (onder andere fijnstof). Deze bijdrage hoort in de exploitatie thuis. Hierdoor wordt voorgesteld om het krediet af te sluiten en in de exploitatiebegroting 2026 op te nemen.

29. Transitievisie warmte en energie

Dit krediet is beschikbaar gesteld voor het opstellen en uitvoeren van de Transitievisie Warmte. In februari 2023 heeft uw raad besloten dat ook de kosten uit het regionale project De Groene Zone Isoleren uit dit krediet betaald mogen worden. De Groene Zone Isoleren is gestart in 2024 en zal in eerste instantie 3 jaar lopen. Het krediet dient daarom overgeheveld te worden naar 2025.

30. Uitvoering plan van aanpak energiereductie, zon op dak

Het plan van aanpak richt zich op het stimuleren van energiereductie en opwekking bij bedrijven en particulieren. Tal van thema's/projecten maken onderdeel uit van het plan van aanpak. Denk aan de ondersteuning van KempenEnergie, (deels) het project Energiearmoede en het Kempisch Ondernemers Platform (KOP). Voor de bedrijven hebben we gezamenlijk met het KOP een plan van aanpak uitgewerkt voor de realisatie van een Energie HUB (onderzoek en uitvoering). Bedrijven op Meerheide en Haagdoorn hebben al interesse getoond. Netcongestie belemmert immers de groei en duurzame ontwikkeling van bedrijven. Gelet op alle ontwikkelingen die lopen of recent gestart zijn moet het restantbudget naar 2025 worden overgeheveld.

31. Ontwikkeling vliegveld Eindhoven

In de begroting 2022 is voor een periode van 4 jaar (2022 t/m 2025) een bedrag van € 42.000 beschikbaar gesteld ter ondersteuning van de verdere ontwikkeling van het Luchthaven Eindhoven Overleg (LEO). In 2023 is dit krediet onder andere gebruikt om, samen met alle andere partijen, een fonds voor gezondheidswinst op te zetten. De komende jaren zal het restant worden besteed aan de verdere ondersteuning en ontwikkeling van het LEO. Het restantkrediet dient daarom overgeheveld te worden naar 2025.

32. Subsidieregeling energiebesparende maatregelen particulieren

In 2024 hebben steeds meer inwoners hun weg weten te vinden naar de gemeentelijke subsidieregeling. Uw raad heeft extra middelen beschikbaar gesteld, waardoor de regeling naar alle waarschijnlijkheid nog tot en met 2026 kan doorlopen. Het krediet dient hierdoor overgeheveld te worden naar 2025.

5. Veiligheid

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Inwoners zijn en voelen zich veilig in de gemeente Eersel”.**

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

JEUGDCRIMINALITEIT

Indicator	Realisatie	Norm
29. Verwijzingen Halt *(verplicht)* *Aantal per 10.000 jongeren in de leeftijd van 12-17 jaar*	2024 Eersel: 120 Gemeenten < 25.000 inwoners: 90 2023 Eersel: 60 Gemeenten <25.000 inwoners: 90 2022 Eersel: 130 Gemeenten <25.000 inwoners: 80	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners 80 **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?

*Het aandachtsgebied “veiligheid” van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG+) staat in nauw contact met de politie en gemeente. Door kennis en kunde te delen, voorkomen we problemen.

*Meer zichtbaarheid van het CJG+ op straat bij hanggroepen om met hen in contact te komen.
We zetten daarbij onze jeugdcoach in.

*Door de bevordering van weerbaarheid van de jeugd, zullen zij een duidelijkere, bewustere keuze maken.

*De politie in Eersel is actief met betrekking tot het doorverwijzen naar Halt omdat dit als een accuraat middel wordt gezien in de bestrijding van de kleine criminaliteit onder jongeren.

DELICTEN

Indicator	Realisatie	Norm
30. Winkeldiefstallen *(verplicht)* *Aantal per 1.000 inwoners*	2024 Eersel: 0,7 Gemeenten < 25.000 inwoners: 0,8 2023 Eersel: 1,0 Gemeenten < 25.000 inwoners: 1,0 2022 Eersel: 0,8 Gemeenten < 25.000 inwoners: 0,7	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In samenwerking met winkeliers handhavend optreden door Buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA), politie en justitie.

Indicator	Realisatie	Norm
31. Geweldsmisdrijven *(verplicht)* *Aantal per 1.000 inwoners*	2024 Eersel: 2,7 Gemeenten < 25.000 inwoners: 2,6 2023 Eersel: 2,2 Gemeenten < 25.000 inwoners: 2,6 2022 Eersel: 2,3 Gemeenten < 25.000 inwoners: 2,7	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?
We nemen deel aan het Veiligheidshuis en onze gemeente neemt deel aan casus-overleggen. We bespreken deze twee wekelijks in de kleine driehoek.

Indicator	Realisatie	Norm
32. Diefstallen uit woning *(verplicht)* *Aantal per 1.000 inwoners*	2024 Eersel: 1,5 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 1,1 2023 Eersel: 1,6 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 1,1 2022 Eersel: 2,0 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 1,2	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?
Door de ligging aan de grens en aan de snelweg (goede uitvalswegen) is Eersel iets gevoeliger voor woninginbraken. De absolute aantallen zijn echter nog steeds laag. Het totale aantal diefstallen uit woningen was 27 in 2024. Door gerichte politieactie zijn de aantallen in 2024 opnieuw relatief gedaald ten opzichte van het voorgaande jaar. In de eerste 3 maanden van 2024 is er 6 keer iets gestolen uit een woning.

We stimuleren en faciliteren de zelfredzaamheid en bewoners- initiatieven op het gebied van buurtpreventie en WhatsApp-groepen. We hebben specifieke aandacht voor kwetsbare doelgroepen zoals ouderen en mensen met een verhoogde slachtofferkans.
We pakken veelplegers aan en bieden, als daar behoefte aan is, hulp aan ex-delinquenten mede via onze gemeenschappelijke regeling Kempenplus (Wet straffen en beschermen).

Verder hebben we een social media campagne opgezet om te waarschuwen voor woninginbraken, is er een witte voetjesactie gehouden en is de politie extra aanwezig geweest in de wijken op het moment dat de kans op inbraak het hoogst is.

Indicator	Realisatie	Norm
33. Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) *(verplicht)* *Aantal per 1.000 inwoners*	2024 Eersel: 3,5 Gemeenten < 25.000 inwoners: 3,6 2023 Eersel: 2,2 Gemeenten < 25.000 inwoners: 2,7 2022 Eersel: 2,5 Gemeenten < 25.000 inwoners: 2,9	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?
Met gerichte publicaties in het weekblad de Hint en vooral social media vragen we aandacht voor het bevorderen van meldingsbereidheid (o.a. via de meld- en herstellijn) en het doen van aangifte.
Onze Boa's houden toezicht in de openbare ruimte. Dit wordt tweewekelijks besproken in de kleine driehoek.

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2024

Kempen Interventie Team
Om integraal toezicht uit te oefenen neemt de gemeente Eersel deel aan het KIT (Kempen Interventie Team), samen met de gemeenten Bergeijk, Best, Bladel, Oirschot, Reusel-de Mierden, Veldhoven en Waalre, het UWV, de Belastingdienst, de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de Immigratie- en Naturalisatiedienst, de Sociale Verzekeringsbank en de Politie. Een aantal keren per jaar worden tijdens actiedagen meerdere adressen bezocht. Ook neemt het KIT deel aan prostitutiecontroles. Voor het KIT zijn structurele middelen gereserveerd van € 5.250 per jaar.

Proeftuin De Kempen
Vanaf oktober 2020 is er intensief geïnvesteerd om door middel van de methodiek uit de proeftuin inzicht te krijgen in ondermijnende signalen in het buitengebied op het gebied van productie & opslag synthetische drugs en hennep. Deze methodiek (1SO) is verder geborgd in het werkproces en ten behoeve hiervan is een informatiecel opgericht. Deze is ondergebracht bij de gemeente Veldhoven.
Vanuit de informatiecel is per gemeente een kick-off georganiseerd om signalen intern op te halen uit zowel de systemen als bij de experts die operationele kennis hebben van het buitengebied. Op deze signalen is door de informatiecel een verdiepingsslag uitgevoerd waarbij de verschillende partners de signalen verrijkt hebben met informatie. Uiteindelijk zijn deze signalen teruggebracht in de projectgroep waar de keuze is gemaakt tot een interventiestrategie op maat.
Inmiddels is deze methodiek (1SO) geborgd in het reguliere werkproces en hebben er verschillende acties plaatsgevonden, zoals in het buitengebied, op industrieterreinen en in de logistieke sector.

Jeugdcriminaliteit
Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG+) de Kempen is er voor alle (aanstaande) ouders, verzorgers, kinderen en jongeren van 0 tot 23 jaar uit de Kempen. Ouders zijn zelf de belangrijkste opvoeders, maar ook het netwerk rond een gezin bepaalt het verloop van de opvoeding. Steun vanuit de leefomgeving is heel belangrijk. Onze jeugdcoach wordt structureel ingezet. Het doel is het bevorderen van de maatschappelijke participatie van jongeren. We signaleren risico's vroegtijdig en plegen preventieve inzet. Het doel is om jongeren op het rechte pad te houden. Er wordt inzet gepleegd op scholen, al dan niet samen met de politie. In Eersel wordt hierbij ook een senior gebiedgebonden politie jeugd ingezet. Hierbij is gefocust op ondermijnende criminaliteit en drugs.
Pas als deze inzet niet voldoende is, volgt professionele hulpverlening. In gevallen dat jeugdigen een (al dan niet strafbare) misstap maken, vindt er direct afstemming plaats tussen politie en CJG+ om tot een passend (hulpverlenings-)traject te komen om de jeugdige de juiste handvatten te geven.

Delicten
Als gemeente hebben we de regie op veiligheidsbeleid. Naast een intensieve samenwerking met de overige Kempengemeenten en politie, werken we samen met het Zorg- en Veiligheidshuis. Dit is een samenwerking van diverse organisaties die gaat over jeugd, veelplegers, nazorg ex-gedetineerden, huiselijk geweld en radicalisering. Door deze en de samenwerkingsvormen met de inwoners van gemeente Eersel, spelen we efficiënter en slagvaardiger in op problemen en het voorkomen hiervan.
Op casusniveau zoeken we de samenwerking met onze partners. Door proces- en casusregie hebben we samen met onze partners een beter resultaat kunnen bereiken dan alleen vanuit veiligheid.
Om te zorgen dat gedetineerden op een goede manier terug kunnen keren in de samenleving werken gedetineerden tijdens hun detentie al aan hun terugkeer, zodat ze er geleidelijk aan wennen (detentiefasering). Gedetineerden zijn zelf verantwoordelijk om te werken aan terugkeer in de samenleving. Ze kunnen als dat nodig is ondersteuning krijgen van de casemanager van de gevangenis, een reclasseringsambtenaar en de gemeente. Bijvoorbeeld bij het regelen van de 5 basisvoorwaarden voor succesvolle re-integratie: een betaalde baan of dagbesteding, aanpak van schulden, onderdak, zorg en een geldig identiteitsbewijs.

Veiligheidsgevoel
Georganiseerde en ondermijnende criminaliteit tast de maatschappelijke integriteit ernstig aan. Het beïnvloedt de veiligheid en het veiligheidsgevoel van onze inwoners. We werken daarom intensief samen met onder andere het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) bijvoorbeeld bij de aanpak van complexe ondermijningscasussen, met als doel om in onderlinge samenwerking het vestigingsklimaat van georganiseerde criminaliteit negatief te beïnvloeden.
Het RIEC geeft verder voorlichting over ondermijnende criminaliteit aan de organisatie en verzorgt cursussen en trainingen. Ook heeft het RIEC het voortouw genomen om het gemeentelijke Damoclesbeleid aan te passen aan de nieuwe Omgevingswet.

Verder hebben we een strikt BIBOB-beleid geïmplementeerd. Dit is het afgelopen jaar herzien. Verder treden we bestuursrechtelijk consequent op tegen (productie van) drugs, met als doel om in onderlinge samenwerking het vestigingsklimaat van georganiseerde criminaliteit negatief te beïnvloeden. Voor complexe casussen wordt het Kempen Interventie Team (KIT) ingezet.

In 2023 is onze gemeente aangesloten bij Meld Misdaad Anoniem. Op deze manier kan iedere burger anoniem melden over bijvoorbeeld drugs, wapen- en mensenhandel, geweld, brandstichting, maar ook over fraude en corruptie. Steeds meer burgers hebben deze weg om anoniem te melden weten te vinden.

Door onze dorpsraden en leefbaarheidsgroepen in de kernen, maar ook door de komst van buurtpreventie, bereiken we inwoners en andersom. Onze inwoners oefenen meer invloed uit en organiseren zich beter door de beschikbaarheid van informatie. Hierdoor geven ze meer vorm aan hun eigen (veilige) leefomgeving. Door het ontstaan van buurtpreventie WhatsAppgroepen en gebruik van social media worden inwoners, maar ook de gemeente snel bereikt. Hierdoor ontstaan kortere en snellere communicatielijnen, waardoor het veiligheidsgevoel vergroot wordt. De WhatsAppgroepen worden actief gedeeld met de politie.

Rampen en incidenten
Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio, bestaande uit de 21 burgemeesters uit onze regio, zorgt voor passende hulpverlening in geval van rampen en crisis. Niet alleen het op peil houden van voldoende getraind personeel en het behalen van de gestelde opkomsttijden voor de brandweer, maar ook preventieve maatregelen en voorlichting worden geïnitieerd vanuit de Veiligheidsregio. Door het maken van goede werkafspraken tussen de Veiligheidsregio en de gemeente, ontstaat er een continue aandacht voor fysieke veiligheid. Om snel en adequaat te reageren bij een ramp of crisis, beschikt de gemeente over een goed opgeleide en toegeruste crisisbeheersingsorganisatie. Samen met de Veiligheidsregio (bevolkingszorg) vullen we deze processen in en zorgen we voor oefeningen. In 2024 is de rampenorganisatie binnen onze gemeente op niveau gebracht. Dit is een continu proces.
Regionaal crisisplan 2024-2027 is in werking getreden. Daarnaast is in de doorontwikkeling bevolkingszorg verder geïmplementeerd Crisis worden steeds vaker gekenmerkt door een complex, bovenregionaal karakter met een veelheid aan actoren en kans op maatschappelijke ontwrichting. De doorontwikkeling bevolkingszorg is een langlopend proces met als doel landelijke kwaliteitsnormen in te voeren op basis van een eenduidige beschrijving van bevolkingszorg. Dit heeft tot gevolg dat de crisisstructuur zal worden aangepast.

Jaarlijks organiseren we minimaal één grote oefening waarbij een scenario wordt beoefend.

Risicobeheersing & risicobestrijding
Op basis van een gemeenschappelijke regeling en (contract)afspraken, levert de Veiligheidsregio advies over risico's en te nemen maatregelen. Het idee daarachter wordt de komende jaren verder uitgewerkt. Advisering bij evenementen maakt hiervan onderdeel uit.
Eersel kent verschillende grote evenementen, waarbij de advisering door de Veiligheidsregio een belangrijk onderdeel vormt van het vergunningverleningsproces.

Vergroten zelfredzaamheid
Brandweer Nederland heeft diverse programma's waarin ze de zelfredzaamheid en bewustwording bij brand stimuleren. Door nauwe samenwerking met de Veiligheidsregio en lokale brandweerposten, vergroten we in het kader van "Brandveilig leven" de risicobewustwording van (minder zelfredzame) inwoners en bedrijven. Dit doen we door voorlichtings- en preventiecampagnes.
De gemeente en lokale brandweer blijven in contact met de bedrijven (op bedrijfsterreinen) binnen onze gemeente, om hen bewust te maken van de eigen verantwoording op het gebied van preventieve en risico reducerende maatregelen. Het gezamenlijke risicocommunicatieplan, waar we samen met de Veiligheidsregio en de 21 gemeenten aan hebben gewerkt, is afgelopen jaar in werking getreden.

Regelmatig hebben we communicatieboodschappen van de Veiligheidsregio doorgezet op onze site. In de zomer, als het droog is waarschuwen we bijvoorbeeld voor bosbrandgevaar. Maar we waarschuwen ook voor naderend noodweer.

Wat heeft het gekost?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:
1. Sociale veiligheid;
2. Brandveiligheid, hulpverlening en rampenbestrijding.

Programma: Veiligheid					
Productgroep	**Begroting 2024**		**Werkelijk**	**Verschil**	
	Primitief	**Na wijziging**	**2024**	**2024**	
LASTEN					
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	1.705.346	1.705.346	1.687.109	18.237	V
Kapitaallasten	20.592	20.592	20.615	-23	N
Apparaatskosten	410.202	410.202	423.157	-12.955	N
Totaal lasten	**2.136.140**	**2.136.140**	**2.130.880**	**5.260**	**V**
BATEN					
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	192.000	192.000	191.214	-786	N
Beschikking over reserves i.v.m. kap.lasten	0	0	0	0	N
Totaal baten	**192.000**	**192.000**	**191.214**	**-786**	**N**
Saldo programma	**1.944.140**	**1.944.140**	**1.939.666**	**4.474**	**V**

In totaliteit kent dit programma een voordelig saldo van € 4.474. Voor een toelichting tot de apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves in verband met kapitaallasten (afschrijvingen ineens ten laste van de reserves) wordt verwezen naar programma 11.

Programma: Veiligheid					
Productgroep	**Begroting 2024**		**Werkelijk**	**Verschil**	
	Primitief	**Na wijziging**	**2024**	**2024**	
LASTEN					
Sociale veiligheid	346.619	346.619	326.815	19.804	V
Brandveil.,hulpverl.,ramp.bestr.	1.358.727	1.358.727	1.360.294	-1.567	N
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	**1.705.346**	**1.705.346**	**1.687.109**	**18.237**	**V**
BATEN					
Sociale veiligheid	115.000	115.000	109.934	-5.066	N
Brandveil.,hulpverl.,ramp.bestr.	77.000	77.000	81.281	4.281	V
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	**192.000**	**192.000**	**191.214**	**-786**	**N**

Het resultaat van de direct aan deze productgroep toe te rekenen lasten en baten bedraagt € 17.452 voordelig. De cumulatieve verschillen groter dan € 25.000 op deze productgroepen worden hieronder toegelicht.

Sociale veiligheid (voordeel van € 14.738)

Uitvoering APV/bijz. wetten (voordeel van € 37.178)
Vanuit het Besluit begroting en verantwoording (Bbv) is eerder gekozen om de totale kosten ODZOB te verdelen over een drietal posten, waaronder APV/bijz wetten. Hieronder valt de toets externe veiligheid bij vergunningverlening, die door de ODZOB wordt uitgevoerd.
Via de 2e bestuursrapportage 2024 is extra budget gevraagd voor de uitvoering van het werkprogramma ODZOB. De eindafrekening ODZOB is iets lager uitgevallen dan vooraf ingeschat. Vandaar het voordeel van € 37.178.
Voor 2025 is gekozen om deze kosten voor de ODZOB niet langer vanuit APV/bijz. wetten te betalen.

Brandveiligheid, hulpverlening en rampenbestrijding (voordeel van € 2.714)

Geen significante afwijkingen.

6. Verkeer en vervoer

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **"Goede bereikbaarheid in balans met verkeersveiligheid en met zo min mogelijk overlast".**

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

BEREIKBAARHEID

Indicator	Realisatie	Norm
34. Kwaliteitsniveau B wegennet *(eigen indicator)* *Uitgedrukt in de landelijke richtlijn CROW (nader toegelicht in de beleidsnotitie risicogestuurd beheer)*	2024: 5,2 2022: 4,9 2020: 5,4 2018: 5,8 2016: 5,9	Norm: was B (>6) **Norm gerealiseerd?**

Wat gaan we daarvoor doen?
Uitvoeren van onderhoudsmaatregelen (op basis van twee jarige inspectie) om de verkeersveiligheid te waarborgen en kapitaalvernietiging te voorkomen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?
Uitvoeren van onderhoudsmaatregelen (op basis van twee jarige inspectie) om de verkeersveiligheid te waarborgen. We accepteren hierbij per wegtype een lager kwaliteitsniveau dan onze voormalige B-ambitie. In de raadsvergadering van 23 januari 2024 is "risico gestuurd wegbeheer" geformaliseerd.

Vanaf 2024 is een gedifferentieerd kwaliteitsniveau ingevoerd. In de periode 2022-2024 hebben we een grote inhaalslag gemaakt met onderhoud aan asfaltwegen. We hebben ook heel veel kleine reparaties laten uitvoeren, waardoor ook het rapportcijfer voor klinkerwegen is verbeterd. Daarmee is de totale kwaliteit sinds jaren weer omhooggegaan en ligt binnen de bandbreedtes welke de CROW voor gedifferentieerd kwaliteitsniveau adviseert. De onderstaande tabel is overgenomen uit het concept beheerplan wegen 2025-2029.

Beeldkwaliteit	Situatie Gemeente 2024	Situatie Gemeente 2022	Bandbreedtes bij gedifferentieerd kwaliteitsniveau
Voldoende (A+ A)	81%	76%	61%-83%
Basis (B)	9%	7%	9%-14%
Laag (C+D)	10%	17%	8%-15%

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2024

Uitvoering maatregelen Verkeersveiligheid
Een ongeval heeft meestal meerdere oorzaken en ontstaat door een samenloop van omstandigheden. De mens speelt daarbij de belangrijkste rol, maar ook een vervoermiddel met gebreken of de toestand van de weg kan (mede) oorzaak zijn van een ongeval. Met verschillende maatregelen maakt de gemeente het verkeer veiliger en proberen we het aantal verkeersdoden en ernstige verkeersgewonden te verminderen. Dit is een actie die continu om aandacht vraagt. Dit willen we bereiken door diverse maatregelen op het gebied van:

- Aanpak van verkeersonveilige situaties
- Gedrag weggebruiker
- Verkeerstellingen
- Regionale ontwikkelingen
- Verbeteren fietsvoorzieningen

In 2024 zijn we daarmee verdergegaan.

Aanpak van verkeersonveilige situaties
Op basis van verkeersongevallen, verkeerstellingen, meldingen en overleggen met onder andere dorpsraden en politie, beoordelen we (nieuwe) verkeersonveilige situaties. We passen deze situaties aan waar mogelijk. In overleg met de scholen kijken we naar een veilige schoolomgeving en nemen we maatregelen. Dit zijn doorlopende acties, die we in 2024 voortgezet hebben. Zo zijn in 2024 verkeersmaatregelen genomen op het Smitseind in Duizel in overleg met basisschool Sint Jan. In de gemeente zijn rode fietsstroken, infrastructurele maatregelen, verkeersborden, en/of wegmarkeringen aangepast/aangebracht om de lokale situatie te verbeteren.

Gedrag weggebruiker
De meeste ongevallen zijn het gevolg van menselijke fouten. Het is belangrijk dat de weggebruiker zich bewust is van zijn gedrag. Ook in 2024 hebben we maatregelen genomen om dat gedrag te beïnvloeden. Maatregelen zijn het ondersteunen van scholen op het gebied van verkeersveiligheid, het ondersteunen van landelijke en provinciale campagnes en het plaatsen van digitale snelheidsdisplays, waarop de automobilist kan zien hoe hard hij rijdt. Ook zijn er in 2024 in diverse dorpen acties gehouden met een snelheidsmeterspaarpot.
Verder proberen we het gedrag van de weggebruiker te beïnvloeden door het aanvragen van openbare laadpalen zo gemakkelijk mogelijk te maken. Hierdoor stimuleren we het elektrisch rijden en dragen we bij aan een duurzamere samenleving. Zo hebben we ook in 2024 meerdere laadpalen in de openbare ruimte laten plaatsen.

Verkeerstellingen
wil de gemeente structureel verkeerstellingen gaan uitvoeren. De tellingen gebruiken we bij de beoordeling van verkeerssituaties, snelheidscontroles, geluids- en luchtkwaliteitsonderzoeken en verkeersmodellen. Ook in 2024 hebben we verkeerstellingen uitgevoerd.

Regionale ontwikkelingen
De wegen houden niet op bij de gemeentegrens. Ontwikkelingen buiten de gemeente kunnen van invloed zijn op het verkeer in onze gemeente. Het is belangrijk om te zorgen voor een goede afstemming met andere gemeenten in de regio. Daarom hebben we hier regelmatig overleg over. In 2016 is een plan gemaakt (Bereikbaarheidsagenda Zuidoost Brabant) met maatregelen die ervoor zorgen dat de regio Zuidoost-Brabant leefbaar én bereikbaar blijft. In 2024 hebben we deze maatregelen verder uitgevoerd. Deze maatregelen zijn onder andere:

- Voorbereiding snelle fietsverbinding de Kempen – Veldhoven;
- Onderzoek naar een Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) verbinding van Reusel naar Veldhoven/Eindhoven
- Onderzoek naar een regionaal vervoersknooppunt (hub) aan de A67 als onderdeel van het mobiliteitssysteem.
- Opstellen van een Regionale Mobiliteitsvisie MRE 2040.

Verbetering Fietsvoorzieningen
In 2024 zijn we doorgegaan met voorbereiding van nieuwe fietsvoorzieningen. Voor de periode 2025-2027 staan nog negen fietspadprojecten in voorbereiding/op de rol voor uitvoering. Dit betreft de aanleg van zeven nieuwe fietspaden en twee voor groot onderhoud- c.q. rehabilitatie.

Uitvoering beheerplan wegen
De gemeente Eersel heeft een uitgebreid wegennet om te onderhouden. e uitvoering van dit onderhoud aan wegen stagneert nergens. Zolang we in staat zijn om deze financiële last te dragen, is er op korte of middellange termijn geen sprake van onderhoudsachterstanden of kapitaalvernietiging. De verkeersveiligheid staat nergens onder druk.

In januari 2024 heeft u ingestemd met het raadsvoorstel “risico gestuurd wegbeheer”. We streven niet meer naar 100% B-niveau voor al onze wegen. Dit bleek uitvoeringstechnisch onhaalbaar. We kiezen ervoor om gedifferentieerde kwaliteitsniveaus aan te houden. Het onderhoud voeren we dan op laatst mogelijke financieel/technisch moment uit. Dit is goedkoper dan planmatig onderhoud op basis van een vastgesteld onderhoudsprogramma. Uiteraard zonder de verkeersveiligheid uit het oog te verliezen.

Uit de laatst uitgevoerde weginspectie (2024) blijkt dat 82% van onze wegverhardingen goed is. Slechts 10% vraagt (enig) onderhoud.

Uitvoering Beleidsplan Openbare Verlichting
In 2024 hebben wij het beheerplan Openbare Verlichting 2025-2029 geschreven. Deze is in februari 2025 vastgesteld. Wij streven naar een energiereductie voor OV van 50% in 2030 t.o.v. het jaar 2013. Bij reguliere vervanging kiezen wij nu voor ledverlichting. In 2025 gaan we grootschalig armaturen vervangen op 4 meter hoge masten in woonwijken. De lampen van de huidige armaturen worden niet meer geproduceerd. Dit betreft ± 2.210 armaturen. Medio 2026 is dan ± 80% van onze lichtmasten voorzien van energiezuinige LED-verlichting. Dit levert een extra energiebesparing op van 12% op ons totale gebruik voor Openbare Verlichting. Wij zitten dan dicht bij het landelijke streven van 50% energiereductie in 2030 ten opzichte van het jaar 2013. (Noot: energiebesparing is iets anders dan kostenbesparing. Ten gevolge van steeds verder stijgende netwerkkosten en belastingen nemen onze energiekosten steeds verder toe).

Wat heeft het gekost?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:
1. Bereikbaarheid;
2. Verkeersveiligheid.

Programma: Verkeer en vervoer					
Productgroep	**Begroting 2024**		**Werkelijk**	**Verschil**	
	Primitief	**Na wijziging**	**2024**	**2024**	
LASTEN					
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	2.720.633	3.395.353	3.486.016	-90.663	N
Kapitaallasten	755.376	928.550	490.135	438.415	V
Apparaatskosten	1.231.372	1.231.372	1.128.041	103.331	V
Totaal lasten	**4.707.381**	**5.555.275**	**5.104.193**	**451.083**	**V**
BATEN					
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	227.000	438.000	424.834	-13.167	N
Beschikking over reserves i.v.m. kap.lasten	203.686	233.364	195.472	-37.892	N
Totaal baten	**430.686**	**671.364**	**620.306**	**-51.058**	**N**
Saldo programma	**4.276.695**	**4.883.911**	**4.483.887**	**400.024**	**V**

In totaliteit kent dit programma een voordelig saldo van € 400.024. Voor een toelichting tot de apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves in verband met kapitaallasten (afschrijvingen ineens ten laste van de reserves) wordt verwezen naar programma 11.

Programma: Verkeer en vervoer					
Productgroep	**Begroting 2024**		**Werkelijk**	**Verschil**	
	Primitief	**Na wijziging**	**2024**	**2024**	
LASTEN					
Bereikbaarheid	2.051.898	2.614.398	2.755.205	-140.807	N
Verkeersveiligheid	668.735	780.955	730.812	50.143	V
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	**2.720.633**	**3.395.353**	**3.486.016**	**-90.663**	**N**
BATEN					
Bereikbaarheid	118.000	329.000	331.795	2.795	V
Verkeersveiligheid	109.000	109.000	93.038	-15.962	N
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	**227.000**	**438.000**	**424.834**	**-13.167**	**N**

Het resultaat van de direct aan deze productgroep toe te rekenen lasten en baten bedraagt € 103.830 nadelig. De cumulatieve verschillen groter dan € 25.000 op deze productgroepen worden hieronder toegelicht.

Productgroep Bereikbaarheid (nadeel van € 138.011)

Uitdiepen sloten en onderhoud bermen (nadeel van € 41.702 + nadeel van € 21.986)
Het structurele budget voor het uitdiepen/onderhouden van sloten bedroeg de afgelopen jaren € 15.000. Tussen oktober 2023 en juni 2024 viel er in Zuid Oost Brabant 85% meer regen dan normaal gesproken in een heel jaar (1.300 mm i.p.v. 700 mm). Met name de boeren uit het gebied Wintelre-Vessem waren en zijn wanhopig dat zij hierdoor hun land niet kunnen bewerken en geen inkomsten konden genereren. Vanaf maart 2024 zijn wij bijna continu bezig geweest met het herstel van duikers en sloten welke plusminus 10

jaar geleden door het waterschap van de legger zijn gehaald. In deze periode is het gevoel van eigenaarschap voor het beheer van voormalige B en C watergangen en het hele watersysteem vervaagd. Dit zowel bij de gemeente Eersel als bij het waterschap en andere particuliere eigenaren. In de 2e bestuursrapportage 2024 hebben wij hiervan al melding gemaakt en is het exploitatiebudget éénmalig verhoogd tot € 229.900. De werkzaamheden gingen buiten echter nog steeds door. Uiteindelijk hebben wij € 271.601 uitgegeven in 2024. Het structurele budget is in de exploitatiebegroting 2025 verhoogd naar € 90.000. In de eindsituatie is dit voldoende. Ook in 2025 zijn we echter nog steeds bezig met herstelmaatregelen, waardoor de kosten voor 2025 hoger zullen uitvallen. De financiële consequenties hiervan benoemen we in de 1e bestuursrapportage 2025.

Wegen en kunstwerken (via reserves) (nadeel van € 33.973)
Voor de investering Aanleg openbaar gebied Eersel-West heeft de raad in 2024 besloten om een deel van de afschrijving (€ 88.624) te dekken uit de begrotingsruimte. Er zijn echter maar € 54.651 aan kosten gemaakt. Om de toekomstige dekking van deze kapitaallasten veilig te stellen is € 33.973 toegevoegd aan de algemene reserve (dekkingsreserve). Tegenover dit nadeel staat een voordeel in programma 11 overheadskosten. Per saldo heeft dit geen invloed op het rekeningresultaat.

Productgroep Verkeersveiligheid (voordeel van € 34.182)

Onderhoud en beheer openbare verlichting (voordeel van € 30.341)
Binnen deze post waren er diverse positieve en negatieve verschillen. Per saldo levert dit een voordeel op van plusminus € 30.000. Dit wordt met name veroorzaakt doordat we minder geld hebben uitgegeven aan advieskosten. De verwachting was dat we in 2024 kosten zouden maken voor het schrijven van het bestek vervanging armaturen, maar hiervoor is pas in 2025 opdracht gegeven.

Investeringen

#	Jaar	Omschrijving	Beschikbaar	Uitgaven t/m 2024	Restant	Over te hevelen
1	2017	Vervanging verharding Knegselsedijk/ Duiselseweg	830.000	468.112	361.888	361.888
2	2024	Aanleg fietspad Stevert	1.360.000	179.900	1.180.100	1.180.100
3	2019	Vrijliggend fietspad Duiselseweg	700.000	12.712	687.288	687.288
4	2020	Vrijliggend fietspad Urnenweg	700.000	134.275	565.725	565.725
5	2021	Bijdrage bereikbaarheidsagenda regio brede projecten	422.000	255.298	166.702	166.702
6	2024	Looproute mensen met beperking Markt-Hint	592.000	79.926	512.074	512.074
7	2023	Herinrichting Carquefouplein	828.000	686.400	141.600	141.600
8	2021	Herinrichting Hazenstraat - Stokkelen	1.076.000	829.275	246.725	0
9	2022	Haalbaarheidsonderzoek geluidswal A67 (2021)	159.605	150.390	9.215	0
10	2023	Vervanging verharding reconstructie Schadewijkstraat	1.396.000	58.427	1.337.573	1.337.573
11	2023	Fietsvoorziening Buivensedreef Knegsel	125.000	34.880	90.120	90.120
12	2022	Fietsviaduct Haagdoorn-Meerheide	100.000	0	100.000	0
13	2023	Vervanging verhard Willibrordusstr Wintelre	616.000	52.934	563.066	563.066
14	2022	Aanleg uitkijkpunt De Run	50.000	0	50.000	50.000
15	2022	Wandelbruggetje De Run	60.000	0	60.000	60.000
16	2023	Herinrichten Hazenstraat	536.344	536.344	0	0
17	2023	Steensel weer 1 dorp, 3e fase	1.600.000	549.210	1.050.790	1.050.790
18	2023	Reconstructie Kerkstraat (carqufoupleinhoolstr.) Wegen	265.000	265.000	0	0

19	2023	Evenemententerrein/Gildeterrein achter de markt	165.000	161.044	3.957	3.957
20	2024	Fietsvoorziening Domineespad Duizel	990.000	28.655	961.345	961.345
21	2024	Voorbereiding Fietspad Nedermolen/Zandstraat-Turfweg	230.000	1.328	228.672	228.672
22	2023	KTM Randweg A2 onderdeel F67	5.100.000	175.995	4.924.005	4.924.005
23	2023	KTM Randweg A2 onderdeel mobiliteitshub	200.000	0	200.000	200.000
24	2024	Rehabilitatie Hoogeloonsedijk	390.000	36.530	353.470	353.470
25	2024	Rehabilitatie Biemeren	75.000	0	75.000	75.000
26	2024	Rehabilitatie Kuilenhurk-De Hoefseweg (WEGEN)	100.000	42.018	57.982	57.982
27	2024	Herinrichting Hoolstraat/Aelenstraat (WEGEN)	45.000	0	45.000	45.000
28	2024	Duurzaam Duizel voorbereiding WEGEN	152.000	0	152.000	152.000
29	2024	Reconstructie Den Heuvel, Knegsel (WEGEN)	363.000	0	363.000	363.000
30	2024	Asfalteren fietspaden Postelseweg	75.000	35.634	39.366	39.366
31	2024	Aanleg openbaar gebied Eersel-West	1.238.165	54.651	1.183.514	1.183.514
32	2024	Aanschaf en plaatsing regenboogbanken	45.000	7.659	37.341	37.341
33	2021	Middenweg Eersel – Bergeijk – N397	2.172.169	2.172.616	-447	0
34	2023	Maatregelen verkeersveiligheid (2021)	117.110	125.333	-8.223	0
35	2022	Maatregelenpakket mobiliteitsstrat De Kempen	195.000	33.136	161.864	161.864
36	2022	Uitvoering verkeersveiligheidsplan (2022)	130.000	82.853	47.147	0
37	2023	Uitvoering verkeersveiligheidsplan (2023)	45.000	6.650	38.350	38.350
38	2024	Extra openbare verlichting Nieuwstraat Eersel	154.000	0	154.000	154.000
39	2024	Verlichting fietspad Mereneweg	150.000	4.828	145.172	145.172
40	2024	Vervanging materieel buitendienst (gladheidbestrijding)	33.000	0	33.000	33.000
		Programma: 6 Verkeer en vervoer	**23.580.393**	**7.262.013**	**16.318.380**	**15.923.963**

Toelichting

1. Vervanging verharding Knegselsedijk/ Duiselseweg

In de eerste fase van dit projectkrediet is de wegverharding van de Knegselsedijk vervangen. De tweede fase van het project is het vervangen van de wegverharding van de Duiselseweg. Eerst moet echter een keuze worden gemaakt hoe gecombineerde fietspadenstructuur Duiselseweg en Buivensedreef vorm wordt gegeven. Hierover ligt een voorstel bij het college. Uitvoering medio 2026. Het restantkrediet moet overgeheveld worden naar 2025.

2. Aanleg fietspad Stevert

De voorbereiding is afgerond, N69-subsidie is ontvangen, Flora en Fauna-onderzoeken zijn afgerond, het bestemmingsplan is definitief vastgesteld, de nutsbedrijven starten aansluitend op het werk BRM Boterbochten 3e fase en de nieuwe fietsbrug is besteld. We hebben (mondelinge) overeenstemming over de aankoop van de meeste gronden. Deze zomer wordt de fietsbrug over de Run geplaatst. Eén grondaankoop loopt stroef. We voeren dit werk uit samen met de gemeente Bergeijk. Het civieltechnische werk wordt als één geheel aanbesteed. Afhankelijk van het resultaat van de laatste grondaankopen (in Eersel en Bergeijk) hopen we rond de zomer te kunnen gunnen. Start werk is dan in het najaar. Het krediet moet worden overgeheveld naar 2025.

3. Vrijliggend fietspad Duiselseweg

De fietsveilige verbinding tussen Duizel en Knegsel wordt voorbereid als combinatieproject met het vervangen van de verharding Duiselseweg en de aanleg fietsvoorziening langs de Buivensedreef. Uitvoering 2026. Er is een tracévoorstel met varianten geschreven voor het college. Na de principekeuze van het college leggen wij deze voor aan de direct aanliggende eigenaren/bewoners van de Duiselseweg ter toetsing van het draagvlak. Indien hier (bij voorkeur unaniem) draagvlak voor is, informeren we de gemeenteraad over het voorgenomen tracé via een RIB en is het stuk openbaar. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2025.

4. Vrijliggend fietspad Urnenweg

De voorbereiding is in 2022 in gestart. We werken goed samen met Bladel om het fietspad door te kunnen trekken op Bladels grondgebied. Het Eerselse deel van het tracé is inmiddels volledig in ons eigendom. De Flora en Fauna onderzoeken zijn voltooid. De omgevingsvergunning wordt deze zomer afgerond. We verwachten in 2026 te starten met de aanleg. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2025.

5. Bijdrage bereikbaarheidsagenda regio brede projecten

In 2018 is de gemeente een samenwerkingsovereenkomst Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant 2017-2030 aangegaan. Onderdeel van dit samenwerkingsovereenkomst is de financiering van de regio brede projecten door alle 21 samenwerkende gemeenten. Voor Eersel bedragen de totale kosten € 422.000. In 2025 wordt vervolg gegeven aan het project. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2025.

6. Looproute mensen met beperking Markt-Hint

De inspraak met ondernemers, bewoners en PMB is afgerond. Op 1 juli 2025 vragen we de Raad om de plaats van de loopstroken vast te stellen. De op de Markt gevestigde ondernemers hebben wij vooraf op de hoogte gesteld van ons advies. De uitvoering volgt vanaf oktober 2025. Het krediet moet worden overgeheveld naar 2025.

7. Herinrichting Carquefouplein

De herinrichting van het Carquefouplein is voltooid (Zie ook hfst 4 RIOOL). Het restant van dit krediet is nodig voor het graven van de wadi op de daarvoor aangekochte paardenweide bij de Willibrorduskerk. De archeologisch onderzoeken worden/zijn uitgevoerd. Het krediet moet worden overgeheveld naar 2025.

8. Herinrichting Hazenstraat - Stokkelen

Dit krediet is in 2021 beschikbaar gesteld voor de nulplusmaatregelen voor het compenseren van de effecten van de aanleg van de N69. Ook de aanleg van de Diepveldenweg maakte hiervan onderdeel uit. Aanvullend op deze nulplusmaatregelen N69 hebben we van dit krediet ook het asfalteren van de fietspaden langs Stokkelen betaald. Voor de aanleg van de Hazenstraat hebben we een aanvullend krediet gekregen. Door gebruik te maken van de scherpe inschrijving op het bestek Diepveldenweg zijn de fietspaden relatief goedkoop uitgevoerd. Het krediet kan worden afgesloten.

9. Haalbaarheidsonderzoek geluidswal A67

Rijkswaterstaat voert nu een eigen onderzoek uit naar de mogelijkheden voor energieopwekking langs de A67. Dit is het OER traject (Opwekking Energie langs Rijkswegen) Brainport. Het krediet kan worden afgesloten. Mochten er nog kosten volgen dan komen we hier indien nodig bij uw raad op terug.

10. Vervanging verharding reconstructie Schadewijkstraat

In 2023 zijn we gestart de inspraak en voorbereiding van het project. Na de hevige regenval in de winter 2023/2024 en de hoge grondwaterstanden daardoor, hebben we extra tijd besteed aan de analyse van de wateropgave in het gebied. De gesprekken met de bewoners zijn inmiddels weer opgepakt en de voorbereiding voor de herinrichting loopt weer door. Het krediet moet worden overgeheveld naar 2025.

11. Fietsvoorziening Buivensedreef Knegsel

Het tracé langs de Buivensedreef hebben we vastgesteld, de bewonersavond is geweest en momenteel benaderen we de aangrenzende landeigenaren met het verzoek om grond te verkopen. De procedures voor de benodigde omgevingsvergunning zijn gestart. Dit (voorbereidings)krediet moet worden overgeheveld naar 2025.

12. Fietsviaduct Haagdoorn-Meerheide

Er heeft een planstudie plaatsgevonden naar een permanente regionaal vervoersknooppunt (HUB) nabij de afslag in Eersel bij de A67. Het traject fietsviaduct Haagdoorn – Meerheide was onderdeel van deze planstudie. Doordat de gemeenteraad heeft besloten om geen Brainporthub in Eersel te willen, moet het fietsviaduct als solitair project opnieuw opgevoerd worden. Dit restantkrediet kan worden afgesloten.

13. Vervanging verhard Willibrordusstraat Wintelre

Eind 2022 zijn we gestart met de bewonersparticipatie van dit project. Alle wensen bij elkaar leidde naar een volledige reconstructie van de straat, inclusief de aanleg van een regenwaterriool. De raad heeft voor 2025 extra kredieten beschikbaar gesteld om aan de wensen van de bewoners tegemoet te kunnen komen. In de winter/voorjaar 2023/2024 werden we geconfronteerd met veel wateroverlast langs de Willibrordusstraat. Het plan moet hierop worden aangepast. Dit levert opnieuw vertraging op. De planning

is nu dat de oplossing van de waterproblematiek voor de zomer 2025 is verwerkt in het ontwerp. Inmiddels is de inspraak voor de herinrichting afgerond. Aanbesteding en gunning is in de tweede helft van 2025 en de uitvoering start in 2026. De doorlooptijd van de uitvoering is naar schatting één tot anderhalf jaar (eind 2027). Het krediet moet worden overgeheveld naar 2025.

14. en 15 Aanleg uitkijkpunt en wandelbruggetje De Run

Deze worden gerealiseerd door Waterschap de Dommel in het kader van de KRW-maatregelen rondom de N2000 beekloop van de Run. Wij betalen hen straks onze bijdrage. De uitvoering was voorzien in 2024, maar door tegenslagen bij het vaststellen van het Projectplan Waterwet loopt dit verdere vertraging op tot de tweede helft van 2025. Momenteel ligt het projectplan Waterwet van het waterschap bij de Raad van State ter behandeling van een beroepsprocedure. De restantkredieten moet worden overgeheveld naar 2025

16. Herinrichten Hazenstraat

Het project is voltooid, de onderhoudstermijn is voorbij. Het krediet kan worden afgesloten.

17. Steensel weer 1 dorp, 3e fase

(Zie ook hfst 4 RIOOL) De herinrichting van de Eindhovenseweg is in het voorjaar 2024 gestart en is nog in volle gang. Voor de zomer van 2025 zal de weg weer worden opengesteld voor het verkeer. In de winter 2025/2026 zullen de resterende bomen en groen worden geplant. De herinrichting van het kerkplein volgt na de verbouwing van de kerk tot MFA (Multi Functionele Accommodatie), omdat het plein dient als bouwplaats hiervoor. We verwachten het kerkplein eind 2026 aan te kunnen leggen. Het krediet moet worden overgeheveld naar 2025.

18. Reconstructie Kerkstraat (carquefouplein-hoolstraat) Wegen

(Zie ook hst 4 RIOOL).Het project herinrichting Carquefouplein/Kerkstraat is voltooid. Het krediet kan worden afgesloten.

19. Evenemententerrein/Gildeterrein achter de markt

De aanleg/herinrichting is in 2023/2024 uitgevoerd. Het terrein is vrijwel direct daarna in gebruik genomen. Dit veroorzaakt extra herstelkosten van dit nieuwe grasveld. Ook in 2025 verwachten we nog herstelkosten voor dit verse werk. Het krediet moet worden overgeheveld naar 2025.

20. Fietsvoorziening Domineespad Duizel

Dit project betreft de veilige fietsverbinding tussen Duizel en Hoogeloon. Het project wordt samen met de gemeente Bladel voorbereid en mogelijk ook samen uitgevoerd. Bij de gezamenlijke participatiebijeenkomsten is het fietspadtracé aan de oostzijde van de weg geprojecteerd. We voeren nu een gezamenlijke voorbereidingsprocedure voor beide omgevingsplannen. Met name in Bladel moet ook nog veel grond worden aangekocht. De verwachting is dat deze voorbereiding nog twee jaar duurt. Uitvoering is dan voorzien in 2027. Het krediet moet worden overgeheveld naar 2025 en verder.

21. Voorbereiding Fietspad Nedermolen/Zandstraat-Turfweg

De technische voorbereiding voor de aanleg c.q. verharding daarvan is voltooid. Ook hebben we een 50% N69 subsidie gekregen. Bij het vaststellen van de begroting 2024 heeft de gemeenteraad de gevraagde kredieten echter niet vrijgegeven. Dit naar aanleiding van twijfel voor de wenselijkheid daarvan bij de dorpsraad Steensel. De raad heeft een separaat raadsvoorstel gevraagd. Het krediet dient te worden overgeheveld naar 2025.

22. KTM Randweg A2 onderdeel F67

Het snelle/comfortabele fietspad F67 loopt straks vanaf Reusel via Eersel naar Eindhoven. Dit krediet komt grotendeels uit regionale c.q. Provinciale middelen. De 1^{e} fase van het Eerselse deel loopt vanaf de gemeentegrens bij Hapert tot de ovatonde bij Haagdoorn. De 1^{e} fase behelst het verbreden en verleggen van de fietspaden plus de aanleg van een fietstunnel Bij de Postelseweg. De 1e fase moet in 2025 gestart zijn. De 2^{e} fase van de snelfietsroute loopt van Haagdoorn naar de gemeentegrens met Veldhoven. Ook daarvoor komen regionale middelen beschikbaar. Het krediet moet worden overgeheveld naar 2025.

23. KTM Randweg A2 onderdeel mobiliteitshub

In 2024 zijn alle MRE gemeenten akkoord gegaan met een bijdrage aan de ontwikkeling van een eerste stap in de realisatie van regionale mobiliteitshubs. Voor Eersel bedraagt deze bijdrage € 200.000. In 2025 wordt vervolg gegeven aan het project. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2025.

24. Rehabilitatie Hoogeloonsedijk

De kwaliteit van deze weg is slecht en de weg is te smal voor het huidige verkeer. Daarom is een volledige rehabilitatie nodig. Door het vertrek van een van onze projectleiders was de voorbereiding nog niet gestart. De vacature is inmiddels ingevuld. Het werk besteden we aan in combinatie met het asfaltonderhoud en/of rehabilitatie Biemeren. Het krediet moet worden overgeheveld naar 2025.

25. Rehabilitatie Biemeren
De kwaliteit van de weg is laag en de weg moet worden gerehabiliteerd. De voorbereiding is in 2024 gestart. Uitvoering najaar 2025 of voorjaar 2026. Het krediet moet worden overgeheveld naar 2025.

26. Rehabilitatie Kuilenhurk-De Hoefseweg (WEGEN)
(Zie ook hfst 4 RIOOL) Voorbereidingskrediet. Dit werk stond op verzoek van nutsbedrijven al enige jaren op de rol. Zij wilden hier in 2025 kabels en leidingen vervangen. Wij combineren dit project met afkoppelen van regenwater en het herinrichten van de weg. Een deel van nieuwe woonwijk Vessem Noord wordt straks op deze weg ontsloten. De voorbereiding is in 2024 gedaan. De uitvoering van het werk is in maart 2025 gestart en wordt dit jaar voltooid. Het restantkrediet moet worden overgeheveld naar 2025.

27. Herinrichting Hoolstraat/Aelenstraat (WEGEN)
(zie ook hfst 4 RIOOL). Dit voorbereidingskrediet is nodig voor de aanleg van een regenwaterriool in delen van de Aelenstraat en Hoolstraat.. Dit regenwaterriool verbindt straks het Carquefouplein, de Kerkstraat en de wadi paardenweide Willibrorduskerk met de nieuwe waterbergingen rondom de nieuwbouwwijk Veldhoek. In de toekomst wordt hierop ook het regenwater van de Pankenstraat en omgeving aangesloten. Deze afkoppeling (medio 2029) is nodig om capaciteit in het rioolstelsel van Eersel vrij te maken om de nieuwe woonwijken (Veldhoek en Stokkelse Akker) te kunnen aansluiten. De voorbereiding is in 2024 gestart. Het krediet dient te worden overgeheveld naar 2025.

28. 2024 Duurzaam Duizel voorbereiding (WEGEN)
(zie ook hfst 4 RIOOL) Dit project omhelst het afkoppelen van riolering, herinrichting (meer groen, minder steen) in oudere woonwijken van het dorp. Naast duurzaamheid door schoon regenwater te infiltreren in de bodem en niet af te voeren naar de RWZI, is deze maatregel ook nodig om capaciteit in het huidige riool vrij te maken voor aansluiting van nieuwe woonwijken zoals Duizel Noord. De inspraak is voltooid, tekeningen en bestek zijn na de zomer klaar. De aanbesteding is in 2025 en de 1^{e} fase van het werk start in 2026. Het krediet dient overgeheveld te worden naar 2025.

29. Reconstructie Den Heuvel, Knegsel (WEGEN)
(Zie ook hfst 4 RIOOL) De voorbereiding en aanbesteding is in 2023 gedaan. Vervolgens hebben wij een vol jaar moeten wachten op de start werk van de nutsbedrijven. De uitvoering is uiteindelijk in maart 2025 gestart. Het krediet moet worden overgeheveld naar 2025.

30. Asfalteren fietspaden Postelseweg
De nutsbedrijven zijn in maart 2025 gestart met de uitvoering. Daarna volgen wij met de inrichting van de bovengrond. Het werk is voor de zomer klaar. Het krediet moet worden overgeheveld naar 2025.

31. Aanleg openbaar gebied Eersel-West
De voorbereiding voor het bouwrijp maken is in 2023/2024 gedaan. Het werk is in 2025 aanbesteed, gegund en is inmiddels in uitvoering. Gelijktijdig worden langs de Duizelsweg (Eersel) parkeerstroken aangelegd en wordt hier de rioolaansluiting van Eersel-West gemaakt. Het krediet dient te worden overgeheveld naar 2025.

32. Aanschaf en plaatsing regenboogbanken
De eerste twee bankjes zijn geleverd en geplaats. Er zijn nog vier bankjes in bestelling/productie, zodat straks in iedere kern een soortgelijk regenboogbankje staat. Het krediet moet worden overgeheveld naar 2025.

33. Middenweg Eersel – Bergeijk – N397
De Diepveldenweg is een samenwerkingsproject van de gemeente Bergeijk en Eersel. Het was een onderdeel van de N69-maatregelen. Een groot deel van de kosten is gedragen door de Provincie. De penvoering en financiën zijn gedaan vanuit Bergeijk, de uitvoering door Eersel. Dit krediet was bestemd voor ons aandeel in de kosten. De Diepveldenweg is nu bijna 3 jaar in gebruik en financiële afronding vond plaats in 2024. Afgelopen jaar hebben we nog wat aanplant gerealiseerd. Het krediet kan worden afgesloten.

34. Maatregelen verkeersveiligheid
Project is afgerond. Het restantkrediet kan worden afgesloten.

35. Maatregelenpakket mobiliteitsstrategie De Kempen
Betreft voorbereidingskosten en onderzoekskosten voor uitwerking van het maatregelenpakket Mobiliteits-strategie De Kempen. Daar zijn we nog volop mee bezig, zoals het onderzoek naar een (H)OV verbinding in de Kempen. Het restantkrediet dient te worden overgeheveld naar 2025.

36. Uitvoering verkeersveiligheidsplan (2022)
Project is afgerond. Het restantkrediet kan worden afgesloten.

37. Uitvoering verkeersveiligheidsplan (2023)
Het voetpadenplan en het parkeerbeleidsplan zijn nog niet gereed. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2025

38. Extra openbare verlichting Nieuwstraat Eersel
Dit project is in voorbereiding. De masten en armaturen die wij in het centrum gaan gebruiken zijn niet standaard. Hierop zal extra levertijd zitten. Het krediet moet worden overgeheveld naar 2025.

39. Verlichting fietspad Merenweg
De voorbereiding en aanbesteding is in 2024 uitgevoerd. De aanleg is in de winter 2025 voltooid. Het krediet moet worden overgeheveld naar 2025 en kan bij de jaarrekening 2025 worden afgesloten.

40. Vervanging materieel buitendienst (Gladheidsbestrijding)
De fietspadstrooier wordt ge-remanufactured in 2025. Het krediet dient te worden overgeheveld naar 2025.

7. Cultuur, sport en recreatie

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Mogelijkheden creëren om inwoners mee te laten doen aan en te kunnen laten genieten van sport, cultuur en recreatie*”.**

*Recreatie komt ook terug in programma 8 ‘Economische structuur’ (toerisme).

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

SPORT

Indicator	Realisatie	Norm
35. Niet-sporters *(verplicht)* *In %*	2024 Gegevens (nog) niet beschikbaar 2023 Gegevens (nog) niet beschikbaar 2022 Eersel 46% Gemeenten <25.000 inwoners 47,9%	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**

Wat gaan we daarvoor doen?

- Inzet combinatiefunctionarissen op basisscholen en De Groote Aard (speciaal onderwijs);
- Inzet buurtsportcoaches voor ouderen, ouders en jonge kinderen, 30-plussers en 50-plussers en mensen met een beperking;
- Ondersteuning verenigingen door sportcoördinator;
- Deelname aan Uniek Sporten.
- Uitvoering geven aan het regionaal Kempisch Sport- en Beweegakkoord (Sportakkoord 2.0).

Wat hebben we hiervoor gedaan?

*Inzet combinatiefunctionarissen voor basisscholen en Zeer Moeilijk Lerende Kinderen (ZMLK) school;

*Inzet buurtsportcoaches voor ouderen, ouders en jonge kinderen, 30-plussers en 50-plussers en mensen met een beperking;

*Ondersteuning verenigingen door sportcoördinator.

*Deelname aan Uniek Sporten. Uniek Sporten Brabant biedt gratis ondersteuning aan Brabanders met een beperking of chronisch ziekte bij het vinden van een passende sport.

*Initiatief voor Parkinson en MS. Het opzetten van een werkgroep voor doelgroepen Parkinson en MS getuigt van proactief handelen en het identificeren van wat we missen in het bestaande aanbod. Dit zal naar verwachting leiden tot nieuwe en verbeteren programma's voor deze specifieke doelgroepen. Verschillende trainers zijn inmiddels gecertificeerd voor het begeleiden van personen uit deze doelgroep.

*Uitvoering geven aan het regionaal Kempisch Sport- en Beweegakkoord. Aanstellen van coördinator sport en preventie voor de verbinding tussen de thema's en onderdelen binndne brede SPUK gezondheid, sport en bewegen en sociale basis.

Indicator	Realisatie	Norm
36. Inwoners die (zeer) tevreden zijn over sportvoorzieningen *(eigen indicator)*	2024 Eersel: 65% 2023	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**

In %	Eersel: Gegevens (nog) niet beschikbaar Gemeenten <25.000 inwoners 68% 2022 Eersel: 74% 2020 Eersel: 76%	

Wat gaan we daarvoor doen?

- Sportbeoefening voor iedereen mogelijk (blijven) maken;
- Ondersteunen van maatschappelijk relevante Faciliteren ten behoeve een betaalbaar verenigingsleven voor maatschappelijk relevante sporten;
- Tijdig renoveren van accommodaties volgens het accommodatiebeleid;
- Uitvoering geven aan het accommodatiebeleid gemeente Eersel, 2024;

Wat hebben we hiervoor gedaan?

*In stand houden voldoende toekomstbestendige sportvoorzieningen.

*Sportbeoefening voor iedereen mogelijk (blijven) maken;

*Open staan voor nieuwe sporten, maar kiezen van multifunctioneel gebruik van bestaande voorzieningen;

*Nieuw accommodatiebeleid vastgesteld waarin realisatie van een betaalbaar verenigingsleven voor maatschappelijk relevante sporten mogelijk wordt gemaakt.

*Uitvoering geven aan het regionaal Kempisch Sport- en Beweegakkoord.

CULTUUR EN CULTUUREDUCATIE

Indicator	**Realisatie**	**Norm**
37. Tevredenheid van inwoners over het aanbod van culturele voorzieningen *(eigen indicator)* *Uitgedrukt in een rapportcijfer (burgerpeiling waarstaatjegemeente)*	2024 Eersel 6,2-6,3 2023: Eersel 6,6 2022 Eersel 6,5 Deze vraag is als maatwerkvraag toegevoegd aan de standaard vragenlijsten Inwonerspeiling. Derhalve is er geen cijfer beschikbaar van gemeenten tot 25.000 inwoners.	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?** Niet van toepassing. Er zijn geen cijfers beschikbaar van gemeenten tot 25.000 inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Inzet combinatiefunctionarissen;
- Cultuureducatie bieden we structureel aan alle leerlingen van 4 tot en met 18 jaar aan. Ieder kind komt minimaal één, en zo mogelijk twee keer, in aanraking met elke kunstdiscipline (theater, dans, muziek, beeldend, multimedia, literatuur en cultureel erfgoed);
- Muziekschool, harmonieën en fanfare verzorgen muzieklessen op basisscholen;
- We houden een basisbibliotheek in Eersel en een jeugdbibliotheek-voorziening in elke kern in stand;
- Vier keer per jaar bieden we een naschools aanbod cultuur aan voor een periode van zes weken;
- We ondersteunen instellingen op gebied van cultuur;
- We ondersteunen ad hoc producties en manifestaties;
- We ontwikkelen een kunstwandelroute Het Groene Lint in samenwerking met de stichting.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

*Inzet combinatiefunctionarissen;

*Cultuureducatie bieden we structureel aan alle leerlingen van 4 tot en met 18 jaar. Ieder kind komt minimaal een, en zo mogelijk twee keer, in aanraking met elke kunstdiscipline (theater, dans, muziek, beeldend, multimedia, literatuur en cultureel erfgoed);

*Muziekschool, harmonieën en fanfare verzorgen muzieklessen op basisscholen;
*We houden een basisbibliotheek in Eersel en een jeugdbibliotheek-voorziening in elke kern in stand;

*Vier keer per jaar bieden we een naschools aanbod cultuur aan voor een periode van zes weken;
*We ondersteunen instellingen op gebied van cultuur via een subsidieprogramma;

*We ondersteunen ad hoc producties en manifestaties;

*We ontwikkelen een kunstwandelroute Het Groene Lint in samenwerking met de stichting.

*Het Kempenmuseum wordt verbouwd en het museaal profiel wordt aangepast aan deze tijd.

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2024

Gebruik van gemeentelijke accommodaties aantrekkelijker maken
Zie hiervoor de toelichting onder investeringen de tekst in programma 1.

Zwembad Eersel
Zie voor de toelichting de tekst onder Investeringen.

De aannemer heeft in augustus 2024 behouders enkele opmerkingen akkoord gekregen op het Voorlopig Ontwerp (VO) en zij zijn gestart met het Definitief Ontwerp (DO) Conform planning is de insteek dat wij het DO in eind 2024 ontvangen. Indien akkoord op het DO, kan de aannemer verder met het Uitvoering Ontwerp (UO). In de tussentijd (DO-UO) zal ook het vergunningstraject lopen. Momenteel zijn wij aan het uitzoeken hoe de netcongestie (zo lang noodzakelijk) opgelost kan worden, hierover hebben we u reeds geinformeerd in vorige rapportages. De start van de bouw staat gepland voor medio 2025 en zal naar verwachting in Q3 2026 gereed zijn, als alles volgens planning verloopt. In Q1 2025 zal ook gestart worden met de aanbesteding voor de exploitatie.
De vergunning is inmiddels verleend en de aannemer is bezig met de uitwerking van het Uitvoerings Ontwerp. Start bouw zal naar verwachting in april 2025 zijn en oplevering juni 2026.
Verder zijn wij druk met de voorbereiding van de exploitatieaanbesteding.

Kunstroute Het Groene Lint
De werkzaamheden met betrekking tot de vlechtheggen ten behoeve van de ”Kunstroute Het Groene Lint” zijn overgedragen aan “Stichting Kunstroute Het Groene Lint”.
Naast de aanleg van het verbindende element ‘Het Lint’ in de vorm van vlechtheggen plaatsen de deelnemende gemeenten Eersel, Eindhoven en Veldhoven autonome kunstwerken In 2024 zijn de voorbereidingen voor plaatsen van Kunstwerk Het Verdwenen Volkje uitgevoerd en zijn de heggen gecontroleerd en waar nodig bijgeplant. Ook is bij wijze van proef een deel van de heggen gevlochten. De route op grondgebied Eersel is in 2025 helemaal aangeplant en zijn de kunstwerken geplaatst.

Kempenmuseum de Acht Zaligheden
Op 31 mei 2022 heeft de raad besloten in te stemmen met de plannen voor de herinrichting van het Kempenmuseum en hiervoor een krediet beschikbaar te stellen. Sinsdien is de Canon van de Kempen geschreven en is gestart met zowel de uitwerking van het museaal profiel als de uitwerking van de plannen voor herinrichting en toekomstig gebruik van de gebouwen.
Hiervoor zijn de schetsontwerpen voor het compleet vernieuwde museaal profiel en de aanpassing van de gebouwen uitgewerkt tot Voorlopige Ontwerpen (VO’s). In 2024 is op basis van aanbesteding een bouwteam gevormd. De VO’s zijn uitgewerkt tot Definitieve Ontwerpen waarvoor een omgevingsvergunning kan worden aangevraagd. Hierna kan gestart worden de realisatie van de plannen voor de herontwikkeling van het Kempenmuseum inclusief de hooimijt, de Themaroute en de inrichting van het Poelijoepark.
De verwachting is dat in het 2 kwartaal 2026 het museumconcept, de vernieuwde bebouwing en de nieuwe inrichting klaar zijn.

Update van het bestand cultuurhistorisch waardevolle panden
In 2024 hebben we verdere stappen gezet in het actualiseren van het erfgoedbestand. Naast gemeentelijke monumenten zijn er ook beschermde cultuurhistorisch waardevolle panden in Eersel. Deze panden zijn beschermd via het omgevingsplan. De lijst met cultuurhistorisch waardevolle panden van de gemeente Eersel is ongeveer 600 panden groot, zonder dat er een duidelijke redengevende omschrijving voor alle panden is. In 2022 zijn al de panden in Eersel beschreven. In 2023 zijn de cultuurhistorisch waardevolle panden in Steensel en Duizel beschreven en in 2024 zijn de panden in Knegsel beschreven. De opdracht voor de inventarisatie van de panden in Vessem en Wintelre is in 2024 gegeven. Begin 2025 is begonnen met de inventarisatie van de cultuurhistorisch waardevolle panden in Vessem. Afgelopen jaar is het niet gelukt om de inventarisaties af te ronden, mede vanwege drukte bij de monumentenwacht. Dit komt onder andere door grootschalige veranderingen bij de monumentenwacht, waaronder een locatieverhuizing en wisseling van directeur. Daarnaast is heeft er bij de gemeente ook een wisseling van erfgoedmedewerker plaats gevonden. Verwacht wordt dat de inventarisaties in de loop van dit jaar klaar zullen zijn. Vervolgens kan een integrale afweging worden gemaakt of de huidige lijst nog aansluit bij het beoogde doel van de bescherming van waardevolle panden/ objecten in Eersel.

Brede regeling combinatiefuncties en buurtsport coaches (BRC)
De Brede regeling combinatiefuncties en buurtsport coaches (BRC regeling) is gericht op gezondheid, sport- en beweegstimulering, cultuurparticipatie en het versterken van de sociale basis. In 2023 is de BRC regeling ondergebracht in de Brede SPUK en daarmee wordt een volgende stap gezet in het doelgericht inzetten van functionarissen. De inzet van de functionarissen in de Brede Regeling Combinatiefuncties hangt samen met de doelen die zijn afgesproken in programma's zoals het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). De functionaris die hiermee de verbinding legt is de Coördinator Sport en Preventie. De bekostiging van de bevoegde vak- of groepsleerkracht bewegingsonderwijs wordt met ingang van 1 januari 2027 volledig vanuit het onderwijs gefinancierd. Voor de looptijd van de huidige Brede Regeling Combinatiefuncties ontwikkelen we in overleg met de schoolbesturen een afbouwmodel en heeft het onderwijs tot en met 31 december 2026 de tijd om de inzet van combinatiefunctionarissen in onderwijstijd af te bouwen met als doel uiteindelijk de combinatiefunctionarissen alleen voor extra aanbod, buiten onderwijstijd, in te zetten.

Wat heeft het gekost?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:
1. Sport en recreatie;
2. Kunst en cultuur.

Programma: Cultuur, sport en recreatie					
Productgroep	**Begroting 2024**		**Werkelijk**	**Verschil**	
	Primitief	**Na wijziging**	**2024**	**2024**	
LASTEN					
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	1.646.855	1.863.727	1.837.604	26.123	V
Kapitaallasten	496.902	504.302	304.481	199.821	V
Apparaatskosten	283.700	283.700	291.454	-7.754	N
Totaal lasten	**2.427.457**	**2.651.729**	**2.433.539**	**218.190**	**V**
BATEN					
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	155.886	419.808	404.121	-15.687	N
Beschikking over reserves i.v.m. kap.lasten	0	0	67.012	67.012	V
Totaal baten	**155.886**	**419.808**	**471.133**	**51.325**	**V**
Saldo programma	**2.271.571**	**2.231.921**	**1.962.407**	**269.514**	**V**

In totaliteit kent dit programma een voordelig saldo van € 269.514. Voor een toelichting tot de apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves in verband met kapitaallasten (afschrijvingen ineens ten laste van de reserves) wordt verwezen naar programma 11.

Programma: Cultuur, sport en recreatie					
Productgroep	**Begroting 2024**		**Werkelijk**	**Verschil**	
	Primitief	**Na wijziging**	**2024**	**2024**	
LASTEN					
Sport en recreatie	867.554	939.426	994.117	-54.691	N
Kunst en cultuur	779.301	924.301	843.487	80.814	V
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	**1.646.855**	**1.863.727**	**1.837.604**	**26.123**	**V**
BATEN					
Sport en recreatie	105.595	259.517	326.107	66.590	V
Kunst en cultuur	50.291	160.291	78.013	-82.278	N
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	**155.886**	**419.808**	**404.121**	**-15.687**	**N**

Het resultaat van de direct aan deze productgroep toe te rekenen lasten en baten bedraagt € 10.436 voordelig. De cumulatieve verschillen groter dan € 25.000 op deze productgroepen worden hieronder toegelicht.

Productgroep Sport en recreatie (voordeel van € 11.899)

Bevorderen sport en recreatie (voordeel van € 56.291)
In 2024 is geen nieuw speelbeleid opgesteld. De hiervoor geraamde advieskosten € 20.000 zijn nog niet besteed. Deze zouden gedekt worden uit de algemene reserve dus is budgetneutraal. Hier naast zijn er circa € 40.000 hogere SPUK Sport inkomsten (voor de compensatie van kostenverhogende BTW) dan geraamd in 2024.

Onderhoud sportvelden en groenvoorziening (nadeel van € 27.392)
Door de natte weersomstandigheden in 2024 hebben we extra werkzaamheden moet uitvoeren ter voorkoming en oplossing van de wateroverlast bij de sportverenigingen.

Productgroep Kunst en cultuur (nadeel van 1.464)

Geen significante afwijkingen.

Investeringen

Jaar	Omschrijving	Beschikbaar	Uitgaven t/m 2024	Restant	Over te hevelen
2022	Accommodatiebeleid	80.000	31.913	48.087	0
2024	Zwembad Eersel	9.454.000	358.870	9.095.130	9.095.130
2022	Zwembad Eersel grond	612.000	0	612.000	612.000
2024	Renovatie tennisaccommodatie Vessem	238.000	6.235	231.765	231.765
2023	Gevelrenovatie hockeyaccommodatie	88.400	95.555	-7.155	0
2021	Omheinen sportparken Eersel en Steensel	50.000	33.448	16.552	0
2022	Realiseren extra parkeerplaats sportpark Knegsel Eersel	180.000	179.413	587	0
2024	Renovatie buitensportaccommodaties	42.000	0	42.000	42.000
2024	Onderhoud sportvelden, robotmaaiers	60.000	46.147	13.853	13.853
2022	Herijking en update erfgoedbestand	28.000	25.377	2.623	2.623
2023	Update bestand cultuurhistorisch waardevolle panden	30.000	10.606	19.394	19.394
2024	Herontwikkeling Kempenmuseum	3.310.936	295.137	3.015.799	3.015.799
2024	Themaroute, Hooimijt en Poelijoepark	359.975	0	359.975	359.975
2020	Kunstwandelroute "verbinden door verbeelden"	238.820	239.147	-327	-327
	Programma: 7 Cultuur, sport en recreatie	**14.772.131**	**1.321.846**	**13.450.285**	**13.392.214**

Toelichting

1. Accommodatiebeleid
Het nieuwe accommodatiebeleid is op 28 mei 2024 door de gemeenteraad vastgesteld. Het krediet kan worden afgesloten.

2. 3. Zwembad Eersel (grond)
Per raadsbesluit van 27 september 2022 is besloten tot de bouw van een nieuw zwembad. Tijdens de raadsvergadering is de configuratie (incl. opties) vastgesteld, Eersel-West (kwadrant 4) aangemerkt als locatie en zijn de financiële middelen beschikbaar gesteld. De bouw van het zwembad is reeds aanbesteed en gegund, de bouw start in de loop van 2025. Voor wat betreft het krediet voor aankoop grond is in april 2024 de grondexploitatie geopend voor de locatie. In feite koopt de 'Algemene dienst' de grond aan vanuit de grondexploitatie. Deze boeking zal na realisering van de openbare weg plaatsvinden.
De vergunning is verleend en is de verwachting dat start bouw april 2025 zal zijn en de oplevering juni 2026. Het restantkrediet van het zwembad Eersel dient te worden overgeheveld naar 2025.

4. Renovatie tennisaccommodatie Vessem
De verbouwing van de tennisvereniging te Vessem is toe aan een renovatie hiervoor is een krediet beschikbaar gesteld. De tennisvereniging heeft uitgezocht om de verbouwing in eigen beheer te realiseren, maar hier is de tennisvereniging op terug gekomen. Gemeente Eersel gaat de verbouwing nu zelf uitvoeren. De start van de verbouwing staat gepland in 2025. Het krediet dient zodoende overgeheveld te worden naar 2025.

5. Gevelrenovatie hockeyaccommodatie
Gevelrenovatie van de hockey Eersel is in 2024 volledig afgerond. Er is een overschrijding van €7.155 opgetreden, doordat de uitvoering duurder uitviel dan oorspronkelijk begroot.

6. Omheinen sportparken Eersel en Steensel
De omheining bij Sportpark Eersel is deels uitgevoerd, na afronding van het Bikepark rondom Sportpark Eersel kan het restant worden uitgevoerd, daar was in het oorspronkelijke krediet niet in voorzien en om die reden wordt dit krediet nu afgesloten. Mocht er nog een separaat krediet noodzakelijk zijn voor het resterende deel dan komen we daarop terug.

7. Realiseren extra parkeerplaats sportpark Knegsel Eersel
Dit project is gerealiseerd en het restantkrediet kan worden afgeboekt.

8. Renovatie buitensportaccommodaties
De scheidsrechterkleedlokalen van Dosko zijn toe aan renovatie en hiervoor is een krediet beschikbaar gesteld. In 2024 is dit voorbereid in overleg met Dosko, de uitvoering staat gepland voor 2025. Het krediet dient zodoende overgeheveld te worden naar 2025.

9. Onderhoud sportvelden, robotmaaiers
Robotmaaiers bevallen zowel de gemeente (eigenaar) als de gebruikers (sportverenigingen) goed.
De verenigingen doen het dagelijks onderhoud hiervan en de gemeente zorgt voor het leveren van de te vervangen mesjes, het verhelpen van elektronische storingen en het groot onderhoud in de winterperiode. Bij gebruik van de robotmaaiers ondervinden we problemen met GPS, we zijn met de leverancier in overleg om deze problemen op te lossen. Het krediet dient zodoende te worden overgeheveld naar 2025.

10. Herijking en update erfgoedbestand
Het krediet doorschuiven naar 2025. Dit bedrag in combinatie met het krediet voor het update bestand cultuurhistorische panden wordt gebruikt voor de laatste inventarisatie van de kernen Knegsel, Vessem en Wintelre. Tevens wordt begin 2025 het laatste deel van het project de belangrijke wederopbouwpanden in de gemeente in kaart gebracht.

11. Update bestand cultuurhistorisch waardevolle panden
Zie ook de toelichting op punt 10. De totale herijking loopt door in 2025. Het krediet moet worden doorgeschoven naar 2025.

12 en 13 Herontwikkeling Kempenmuseum,
Themaroute, Hooimijt en Poelijoepark zijn hierboven al toegelicht. De kredieten moeten worden doorgeschoven naar 2025.

14. Kunstwandelroute "verbinden door verbeelden"

Het restantkrediet laat een negatief resultaat zien van € 327,38. Het resultaat is negatief omdat er nog een tegoed is aan Leadersubsidie. Het is gebruikelijk dat facturen eerst worden betaald en pas daarna worden ingediend bij Leader. In het 1e of 2e kwartaal 2025 wordt de Leadersubsidie over het project afgerekend. Het krediet dient te worden overgeheveld naar 2025.

8. Economische structuur

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Economische ontwikkeling gericht op een zo groot mogelijke welvaart”.**

*Werkgelegenheid komt ook terug in programma 0 ‘Sociale voorzieningen’.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

BEHOUD VAN WERKGELEGENHEID

Indicator	Realisatie	Norm
38. Banen *(verplicht)* *Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar*	2024 Gegevens (nog) niet beschikbaar 2023 Eersel: 684,3 (waarstaatjegemeente) Gemeenten < 25.000 inwoners: 587,4 2022 Eersel: 679.9 (waarstaatjegemeente) Gemeenten < 25.000 inwoners: 576,7 (Op waarstaatjegemeente.nl is alleen het aantal banen beschikbaar per 1.000 inwoners tussen 15 – **74** jaar)	Norm: > het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**

Wat gaan we daarvoor doen?

- Uitvoering Slimme maakregio;
- Scholingsprogramma’s De Kempen;
- Informatievoorziening aan ZZP’ers.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

*Uitvoering Kempische Industrie Agenda (KIA);

*Scholingsprogramma’s De Kempen;

Indicator	Realisatie	Norm
39. Functiemengingsindex (Verhouding tussen banen en woningen, 0 = alleen wonen en 100 = alleen werken) *(verplicht)* *In %*	2024 Gegevens (nog) niet beschikbaar 2023 Eersel: 54,0% (waarstaatjegemeente) 2022 Eersel: 53,6% (waarstaatjegemeente) Gemeenten < 25.000 inwoners: 49,3%	Norm: > het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**

Wat gaan we daarvoor doen?

- Accountmanager bedrijven in dienst voor een goede relatie met het bedrijfsleven en de behoeftes van de ondernemers weet. Afgelopen jaar bedrijfsbezoeken geïntensiveerd, verschillende bedrijven in de gemeente Eersel zijn bezocht door de accountmanager.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Door bedrijfsonderzoeken de behoeften van het bedrijfsleven geïnventariseerd.
Visie Werklocaties versie 4.1 aangeboden aan de Raad ter besluitvorming.

GOED VESTIGINGSKLIMAAT		
Indicator	**Realisatie**	**Norm**
40. Vestigingen (van bedrijven) *(verplicht)* *Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar*	2024 Gegevens (nog) niet beschikbaar 2023 Eersel: 204,8 Gemeenten < 25.000 inwoners: 187,3	Norm: > het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners **Norm gerealiseerd?**

Wat gaan we daarvoor doen?

- Uitvoering Kempische en Eerselse Detailhandels-visie;
- Betrokkenheid bij RPW programma van de MRE

Uitvoering Kempenvisie Bedrijventerreinen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

*Uitvoering Kempische en Eerselse Detailhandels-visie;

*Betrokkenheid bij Kempisch Bedrijvenpark;

*Uitvoering Kempenvisie Bedrijventerreinen.

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2024

Behoud van werkgelegenheid

Scholingsprogramma's De Kempen

Het Kempisch Ondernemersplatform heeft drie scholingsprogramma's: Ondernemend Onderwijs de Kempen (OOK), Kies Kempische Bedrijven en het Leerportaal. Deze programma's zullen ook in 2025 financieel ondersteund worden.

Voornoemde programma's worden sinds vijftien jaar vanuit het KOP ingezet op het verbinden van het onderwijs aan het bedrijfsleven. Daarbij lag de focus met name op de maakindustrie. Sinds 2023 is besloten dit te verbreden naar ook andere sectoren. Daarvoor is het project VakRoute de Kempen opgezet.

Uitvoering Kempische en Eerselse Detailhandelsvisie

Zowel lokaal, in Kempenverband als in regionaal verband zijn detailhandelsvisies opgesteld. De Eerselse Detailhandelsvisie is voornamelijk de bestuurlijke leidraad voor nieuwe detailhandelsontwikkelingen.

De Kempische Detailhandelsvisie is in 2020 geëvalueerd. De conclusie is dat deze visie geen aanpassing behoeft, maar dat nadrukkelijk aandacht moet worden besteed aan de uitvoering daarvan. Samenwerking met de andere Kempengemeenten is daarbij noodzakelijk. Als eerste van de aanbevelingen is de monitoring van (leegstaande) winkelpanden in 2021 uitgevoerd. In Eersel is nog steeds (2024) nagenoeg geen winkelleegstand. Jaarlijks wordt de winkelleegstand gemonitord. Wel zien we dat winkels met regelmaat vervangen worden door andere banches zoals horeca, fitnessruimtes en (personal) coaches.

De Kempische Detailhandelsvisie wordt periodiek besproken binnen het Kempisch Retail Board, waarin ook de gemeente Eersel zitting heeft. In dit Kempisch Retailboard worden ook de acties voor 2025 besproken en afgestemd.

Informatievoorziening aan zelfstandigen zonder personeel (ZZP'ers)

Een groot deel van de Eerselse ondernemers bestaat uit ZZP'ers. Daarom besteden we aan deze groep aandacht op het gebied van voorlichting. In 2025 wordt er, wederom een voorlichtings- en/of netwerkbijeenkomst gehouden.

Kempische Bedrijventerreinenvisie

De belangstelling voor bedrijfsgrond, zowel voor grote als kleine kavels, is onverminderd groot. De laatste bedrijfsgrond op Meerheide III, 2e fase, is inmiddels geheel uitgegeven. Op dit moment zijn geen uitgeefbare bedrijfsgronden meer voorhanden. Ook de gronden op het KBP zijn inmiddels verkocht of in optie gegeven.

Februari 2025 is door onze raad besloten om 11ha (22ha bruto) aan bedrijfsterrein te ontwikkelen voor lokale ondernemers. Hiermee gaan wij aan de slag door eerst de kaders van deze opdracht vast te stellen om daarna een vervolgplan te maken.

Uitvoering Kempische Industrie Agenda (KIA) – Slimme Maakregio
Door het Huis van de Brabantse Kempen is in samenwerking met het Kempisch Ondernemers Platform (KOP) en de Kempengemeenten een Kempische Industrie Agenda (KIA) ontwikkeld. Dit is een economisch plan voor de Kempen. In samenwerking met de Kempengemeenten wordt hieraan uitvoering gegeven. Voorbeelden zijn het onderzoek naar de Kempische maakindustrie en de Ambitie Slimme Maakregio De Kempen.

De eerste twee jaren zijn projecten echter maar mondjesmaat van de grond gekomen. Reden was het ontbreken van structurele samenwerking tussen de triple helix partijen waardoor de synergie ontbrak. Het KOP heeft daarom het initiatief genomen om ter uitvoering van het KIA alle partijen aan de tafel te krijgen. Inmiddels heeft het uitvoeren van KIA weer focus, meestal benoemd als Slimme Maakindustrie. Voor Kempische Economische projecten is in de begroting structureel onder de laatste noemer geld opgenomen en uitgegeven voor financiering van project zoals bedoeld door het KIA.

Bevorderen Vrijetijdseconomie
Vrijetijdseconomie is een speerpunt in het beleid van onze gemeente. We brengen de vrijetijdseconomie waar nodig verder tot bloei en zorgen ervoor dat we een aantrekkelijke, leefbare en levendige gemeente blijven voor bewoners, bedrijven en bezoekers.

Wat hebben we gedaan - sub-regionaal
Samen met de Kempengemeenten Bladel, Bergeijk en Reusel-De Mierden hebben we in 2024 verder invulling gegeven aan het uitvoeringsprogramma dat hoort bij de gezamenlijke visie vrijetijdseconomie Brabantse Kempen. De focus lag in 2024 met name op het versterken van de sub-regionale samenwerking en marketing in de vorm van Visit de Kempen pilotjaar 2024. Het doel van Visit de Kempen: bewoners en bezoekers laten rondbewegen door de Kempen. Gedurende het pilotjaar is hier een merkidentiteit voor ontwikkeld die vertaald is naar een bezoekerswebsite met de highlights van de Brabantse Kempen. Zie www.visitdekempen.com.

Verder is Visit de Kempen samen met VisitBrabant en een geselecteerde groep recreatieondernemers uit de Kempen aan de slag gegaan met de optimalisatie van de klantreis. Concreet hield dit in dat ondernemers trainingen kregen over de kracht van meertaligheid, reviewmanagement en kennis over de Kempen. Dankzij dit “Regioboosttraject” en de jaarlijkse netwerkbijeenkomst is het onderlinge netwerk verder verstevigd.

Tot slot zijn de Kempengemeenten in 2024 gestart met de voorbereidingen voor het herijken van de gezamenlijke visie vrijetijdseconomie met bijbehorend uitvoeringsprogramma. Beide beleidsstukken lopen tot 2026. De herijkte visie met bijbehorend uitvoeringsprogramma wordt in de 2de helft van 2025 aan de raad aangeboden.

Zie voor meer informatie over de werkzaamheden die in 2024 hebben plaatsgevonden “Raadsinformatiebrief Terugblik UVP2 VTE Kempen 2024”.

Wat hebben we gedaan - lokaal

Visit Eersel:

Het doel van Visit Eersel: de gemeente Eersel aantrekkelijk(er) maken- en leefbaar houden voor bewoners, bedrijven en bezoekers op het gebied van vrijetijdsbesteding. Het grote hoogtepunt in 2024: de organisatie van Wintervillage Eersel. Zie voor een compleet overzicht van de activiteiten van Visit Eersel het jaarverslag 2024.

Optimaliseren routestructuren:

De toegankelijke ommetjes in iedere dorpskern hebben een vervolg gekregen. In 2024 hebben de voorbereidingen plaatsgevonden om het toegankelijke ommetje Duizel te koppelen aan de historische dorpswandeling die ter ere van 1.000 jaar Duizel in 2025 op feestelijke wijze wordt geopend. Verder zijn de bordjes van het toegankelijk ommetje Grootmeer in Wintelre vervangen. De overige dorpskernen Steensel en Vessem worden in 2025 opgepakt. De moutainbike-lus bij Eurocamping Vessem wordt dit jaar opgepakt. In het kader van 80 jaar bevrijding is het audio-ommetje ‘Op oorlogspad in Eersel’ gerealiseerd. Verder is de fietsbelevingsroute De Gloeiige uitgebreid met een extra kunstwerk. De uitbreiding en aanpassing van het knooppuntennetwerk bij de Levende Beerze en de Run worden in 2025 opgepakt.

Fietskronkel:

Het realiseren van een fietskronkel in de gemeente Eersel is één van de uitkomsten van het uitvoeringsprogramma vrijetijdseconomie van de Kempen. In 2024 is voor iedere gemeente een

concept fietskronkel uitgewerkt. Het is nu aan iedere gemeente om deze fietsbeleving op de aangewezen locatie te realiseren. Hier wordt in 2025 verder invulling aan gegeven.

Innovatie
In 2023 is het innovatieproject van het Meetnet Luchtkwaliteit & Geluid in Eersel gestart. Het project, mede opgezet vanuit de Klankbordgroep Luchtkwaliteit & Geluid in Eersel, is gericht op het vergroten van de relevantie en effectiviteit van het lokale meetnetwerk. Nieuwe meetinitiatieven uit deze Klankbordgroep, afgestemd op specifieke vraagstukken, hebben geleid tot een herverdeling van de meetcapaciteit (ten opzichte van het Meetnet 1.0) en is afgestemd op regionale en landelijke netwerken voor kwaliteitsborging. De lancering van het vernieuwde meetnet, met een sterke focus op burgerparticipatie voor een gezonde leefomgeving, stond voor begin 2024 gepland. Door vertragingen in de ontwikkeling van de nieuwe meetunits is de formele oplevering van het Meetnet uitgesteld naar voorjaar 2025. In samenwerking met de leverancier is in 2024 het meetnet uitgerold en is vooral getest met het meetsysteem.

Wat heeft het gekost?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:
1. Bevorderen economische bedrijvigheid;
2. Privaatrechtelijke eigendommen
3. Toerisme en recreatie

Programma: Economische structuur					
Productgroep	**Begroting 2024**		**Werkelijk**	**Verschil**	
	Primitief	**Na wijziging**	**2024**	**2024**	
LASTEN					
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	465.583	592.901	467.198	125.703	V
Kapitaallasten	121.023	230.223	159.782	70.441	V
Apparaatskosten	368.394	368.394	323.700	44.694	V
Totaal lasten	**955.000**	**1.191.518**	**950.679**	**240.839**	**V**
BATEN					
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	488.723	736.041	688.554	-47.487	N
Beschikking over reserves i.v.m. kap.lasten	0	110.000	183.561	73.561	V
Totaal baten	**488.723**	**846.041**	**872.114**	**26.073**	**V**
Saldo programma	**466.277**	**345.477**	**78.565**	**266.912**	**V**

In totaliteit kent dit programma een voordelig saldo van € 266.912. Voor een toelichting tot de apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves in verband met kapitaallasten (afschrijvingen ineens ten laste van de reserves) wordt verwezen naar programma 11.

Programma: Economische structuur					
Productgroep	**Begroting 2024**		**Werkelijk**	**Verschil**	
	Primitief	**Na wijziging**	**2024**	**2024**	
LASTEN					
Bevord. econ. bedrijvigheid	99.950	99.950	59.988	39.962	V
Privaatrecht. eigendommen	166.003	293.321	199.930	93.391	V
Toerisme en recreatie	199.630	199.630	207.279	-7.649	N
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	**465.583**	**592.901**	**467.198**	**125.703**	**V**
BATEN					
Bevord. econ. bedrijvigheid	0	0	2.986	2.986	V
Privaatrecht. eigendommen	488.723	736.041	685.568	-50.474	N
Toerisme en recreatie	0	0	0	0	N
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	**488.723**	**736.041**	**688.554**	**-47.487**	**N**

Het resultaat van de direct aan deze productgroep toe te rekenen lasten en baten bedraagt € 78.216 voordelig. De cumulatieve verschillen groter dan € 25.000 op deze productgroepen worden hieronder toegelicht.

Productgroep Bevorderen economische bedrijvigheid (voordeel van 42.948)

Economie algemeen (voordeel van € 41.417)
Door dit jaar tijdens de ZZP avond voor een niet bekende Nederlander als spreker te kiezen zijn de kosten aanmerkelijk lager uitgevallen dan begroot. Verder was de bijdrage regionaal stimuleringsfonds afwijkend begroot. Op basis van de kadernota 2024 van de MRE was rekening gehouden met een bijdrage van € 70.000, in werkelijkheid bedroeg de bijdrage € 54.000. Hiernaast was de bijdrage aan stichting Techniekportaal de Kempen Lager dan in 2023 i.v.m. een eenmalig project in 2023.

Productgroep Privaatrechtelijke eigendommen (voordeel van 42.918)

Beheer gronden (grondzaken alg.) (voordeel van € 32.899)
In 2024 zijn er diverse reststroken verkocht. Dit heeft – na aftrek kosten - een voordeel opgeleverd van netto € 33.000 ten opzichte van hetgeen begroot is.

Productgroep Toerisme en recreatie (nadeel van 7.649)

Geen significante afwijkingen.

Investeringen

#	Jaar	Omschrijving	Beschikbaar	Uitgaven t/m 2024	Restant	Over te hevelen
1	2024	Innovatie	670.000	616.804	53.196	53.196
2	2022	Meetnet luchtkwalititeit en geluid	85.000	36.440	48.560	48.560
3	2022	Slim Steensel	75.000	0	75.000	0
4	2022	Onderzoek Locaties bedrijventerrein in de Kempen	25.000	9.433	15.567	15.567
5	2022	Ongeregistreerd grondgebruik	75.000	9.500	65.500	65.500
6	2020	Recreatieve uitkijktoren en fietspad/ mindervalidenpad	315.000	117.834	197.166	197.166
7	2024	Projecten vrijetijdseconomie	557.000	272.139	284.861	284.861
		Programma: 8 Economische structuur	**1.802.000**	**1.062.150**	**739.850**	**664.850**

Toelichting

1. Innovatie
   Ter uitvoering van de innovatie-agenda (=data gedreven werken) wordt extern deskundigheid ingehuurd. Vanuit de organisatie is steeds meer vraag naar actuele en betrouwbare data. Om aan deze vraag te voldoen moet het restantbudget naar 2025 worden overgeheveld.

2. Meetnet luchtkwaliteit en geluid
   Het meetnet 2.0 is na enige vertraging sinds eind 2024 operationeel. Met de leverancier van de meetkasten is een huurcontract afgesloten tot en met Q1 2027. De totale projectkosten zijn hoger dan het geraamde bedrag. Grotendeels worden deze extra lasten gedekt door een SPUK subsidie. In de eerste bestuursrapportage wordt voorgesteld om het budget te verhogen, zodat ook de tweede fase van het project volledig uitgevoerd kan worden. De raad zal in mei geïnformeerd worden over de voortgang van het lokale meetnet. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2025.

3. Slim Steensel
   Ter uitvoering van de innovatieagenda zijn in Steensel een drietal meetkasten (luchtkwaliteit en geluid) aan het Kerkdijkje, Korte Kerkstraat en de Boterbochten. Op deze laatste locatie is ook nog een ILM meetkast (regionaal Innovatief Lucht Meetnet) geplaatst. De kosten van de meetkasten zijn betaald uit het krediet Meetnet luchtkwaliteit en geluid. Er zijn verder geen aanvullende innovatieve ideeën voor het project Slim Steensel. Dit krediet kan worden afgesloten.

4. Onderzoek Locaties bedrijventerrein in de Kempen
   Er loopt een regionaal proces met betrekking tot programmering werklocaties. Onderdeel hiervan is een studie naar locaties, welke reeds is uitgevoerd en waarover uw raad in mei 2023 tijdens een bijeenkomst is geïnformeerd.

Tijdens de raadsvergadering van 25 februari j.l. is beslist om niet in te stemmen met Ontwikkelstrategie De Kempen. Daaruit vloeide voort dat er geen KBP2 ontwikkelt gaat worden in de gemeente Eersel, maar wel een nieuw bedrijventerrein van 11ha netto voor lokale ondernemers. Hoe dit vorm kan krijgen en waar het geografisch het beste ontwikkelt kan worden zal onderzocht moeten worden. Hiervoor wenden wij bovengenoemd krediet aan. Hierdoor dient het krediet te worden overgeheveld te worden naar 2025.

5. Ongeregistreerd grondgebruik

De gemeente bezit veel gronden die versnipperd door de gehele gemeente liggen. Diverse stukken grond zijn door inwoners in gebruik genomen, zonder dat hiervoor afspraken met de gemeente zijn gemaakt (ongeregistreerd grondgebruik noemen we dat). Er is een kans aanwezig dat deze grond door verjaring in eigendom overgaan op de inwoners. En dat willen we zoveel mogelijk voorkomen/ beperken.

Momenteel ontbreekt een volledig inzicht op het aantal locaties/ gevallen van ongeregistreerd grondgebruik. Om het ongeregistreerde grondgebruik in beeld te brengen, heeft een extern bureau in opdracht van de gemeente een analyse gemaakt, waarbij is aangegeven welke gemeentegronden in gebruik zijn bij inwoners. In dit overzicht is nog niet meegenomen met welke inwoners een overeenkomst is vastgesteld.

Momenteel wordt bekeken voor welke stukken gemeentegrond er een overeenkomst is gesloten en er dus geen sprake is van ongeregistreerd grondgebruik. Er is reeds een aanvang gemaakt met het verkrijgen van het volledig inzicht waar sprake is van ongeregistreerd grondgebruik en dit wordt in de loop van 2025 afgerond. Tevens wordt er een beleidsvoorstel voorbereid hoe het ongeregisteerd grondgebruik gemeentebreed aangepakt gaat worden. Het restantkrediet dient te worden overgeheveld naar 2025.

6. Recreatieve uitkijktoren en fietspad/ mindervalidenpad

De gemeente Bladel heeft op 09-11-2023 het Bestemmingsplan Cartierheide vastgesteld. Hiertoe hoort ook het beoogde perceel voor de uitkijktoren en een deel van het fietstracé. Er is hiertegen echter door twee partijen beroep ingesteld bij de Raad van State. Hierdoor wordt de realisatie van de uitkijktoren vertraagd. De verwachting is dat het nog minimaal 2 jaar gaat duren voordat een uitspraak volgt. Ondertussen is de gemeente Bladel een mediation traject gestart om te verkennen of er mogelijkheden zijn om het plan dermate aan te passen zodat de procedure bij de Raad van State kan worden ingetrokken.
Daarnaast is de gemeente Eersel bezig met de voorbereiding voor de procedure om fietspaden op haar grondgebied aan te leggen als onderdeel van het gezamenlijke project Beleef de Cartierheide. Het restantkrediet dient daarom te worden overgeheveld naar 2025.

7. Projecten vrijetijdseconomie

Nog niet alle projecten zijn afgerond. De openstaande projecten fietskronkel en optimaliseren routestructuren worden in 2025 verder opgepakt. Het restantkrediet mag worden overgeheveld naar 2025.

9. Bestuur en organisatie

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Invulling geven aan een 21e-eeuwse cultuur waarin we als gemeente ruimte geven aan de netwerksamenleving. Samen met partners stimuleert gemeente Eersel een duurzame, dynamische en innovatieve cultuur waarin initiatieven uit de kernen en uit de regio leidend zijn, met als doel betere dienstverlening”.**

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2024

Samenwerking Kempengemeenten, strategische agenda
Met onze buurgemeenten binnen ‘de Kempen’ werken we samen volgens de Strategische Kempenagenda. Het doel van de samenwerking is om gezamenlijk te bouwen aan inhoud en proces. Op ambtelijk niveau wordt samengewerkt via werkgroepen op diverse thema’s. Deze werkgroepen rapporteren aan portefeuillehouderoverleggen met verantwoordelijk wethouders. Voorbeelden van thema’s zijn wonen, mobiliteit, economie en sociaal domein.
Een bijzondere samenwerking binnen ‘de Kempen’ in 2023 en doorlopend in 2024 is de Bestuursopdracht vervolg Ontwikkelstrategie de Kempen. In 2024 hebben verschillende dorpsraadplegingen plaatsgevonden in het kader van de ontwikkelstrategie. In 2024 is de bestuursopdracht afgerond en dat heeft geleid tot de Ontwikkelstrategie de Kempen 2024-2040.
Op woensdag 22 mei 2024 is er Kempencongres georganiseerd met als thema armoede, schulden en de nieuwe kadernota Geldzorgen. Tijdens het Kempencongres konden de vier gemeenteraden, maar ook commissieleden en colleges van de Kempengemeenten elkaar ontmoeten en uitwisselen op dit thema.

Organisatievisie
Een toekomstbestendige gemeente vraagt om een sterke organisatie om alle wensen van de bevolking en de dienstverlening waar te maken. Er moet een evenwicht zijn in de ambities, (externe) ontwikkelingen en de daarbij horende capaciteit. De organisatievisie geeft richting aan de structuur, cultuur en ontwikkeling van de organisatie. De gemeente Eersel had een gemeentelijke bezetting in fte’s per 1.000 inwoners van 5.6 in 2024. De groei van het inwoneraantal van Eersel, die in 2023 groeide naar meer dan 20.400 inwoners, zet zich de komende jaren door. De organisatie zal in lijn met deze groei mee moeten groeien om het met inwoneraantal meegroeiende aantal werkzaamheden te kunnen blijven beheersen.

Uitvoering coalitieakkoord
Het coalitieakkoord ‘Doen, tenzij’ is een belangrijke agenda voor de projecten die in 2024 zijn uitgevoerd. Hieronder vind je per thema de status van projecten uit het coalitieakkoord, bijgewerkt tot eind 2024.

Nieuw welzijnskader: meenemen uitkomsten burgerpeiling in stappenplan
Afgerond. Nieuw welzijnskader vastgesteld: Welzijnsplan 2023 – 2026. 23 mei 2023 behandeld in de raad.

Actualisatie vrijwilligersbeleid: wordt meegenomen in Welzijnskader
Afgerond. Uitgebreide informatie over vrijwilligers opgenomen in het Welzijnsplan 2023-2026.

Actualisatie subsidiebeleid: vaststelling subsidieprogramma door college
Afgerond. Nieuw subsidieprogramma vastgesteld: Subsidieprogramma 2024-2027. 26 september 2023 vastgesteld door college.

Dorpsondersteuner afhankelijk van initiatief en ambitie van dorpen
Loopt. In Steensel en Vessem is de inzet van een dorpsondersteuner beschikbaar. In Vessem is 8 uur beschikbaar, in Steensel loopt een pilot voor uitbreiding van uren naar 20 uur. Evaluatie van de pilot met de dorpsondersteuner in Steensel in 2025.

Onderzoek naar welzijn en gezondheid: goed beeld krijgen van welzijn en gezondheid van inwoners. Indien nodig komen tot een uitvoeringsprogramma (inclusief verborgen eenzaamheid)
Afgerond. Lokaal gezondheidsbeleid 2024-2026 vastgesteld. 16 april 2024 behandeld in de raad. Beeld van de gezondheid binnen gemeente is verwerkt, op basis van resultaten uit de burgerpeiling. GGD monitort dit regulier en deelt bevindingen met de gemeente.

Onderzoek toekomstig accommodatiebeleid/ gratis gebruik eigen inwoners
Afgerond. Najaar 2023 participatiebijeenkomsten plaatsgevonden met betrokken partijen en belanghebbenden, onderzoek naar wensen en behoeften. Nieuw accommodatiebeleid vastgesteld: Accommodatiebeleid 2024. 28 mei 2024 behandeld in gemeenteraad. Gratis gebruik voor inwoners niet meegenomen in het nieuwe beleid. Alternatief hiervoor is dat gemeenschapshuizen meer budget hebben gekregen.

Onderzoeken haalbaarheid van samenbrengen van het beoogde nieuwe zwembad en/of het Rythovius College en/of het gemeentehuis en/of de Muzenval in één gebouw aan de rand van Eersel. Gebruik van voorzieningen laagdrempeliger maken (onderzoek combinatiekansen).

Loopt. Zwembad wordt los ontwikkeld. 27 november 2022 behandeld in raad. Haalbaarheidsnotitie gemeentehuis, Muzenval en Rythovius afgerond met RIB, behandeld in raad 23 april 2024. Geleid tot amendement. Raadsvergadering 10 december 2024. Vervolg moet verder vormgegeven worden, vanaf januari 2026. Mogelijke combinatie met sportpark ook toegevoegd aan het onderzoek.

Realiseren van een programma voor 1.200 nieuwbouwwoningen

Afgerond. Veel ontwikkelingen met veel onderliggende raadsbesluiten. Resultaat een planning die uitkomt op meer dan 1200 nieuwbouwwoningen. Hier zijn al gebieden voor aangewezen.

Visie uitbreidingslocaties met criteria in sessies met raad bespreken. Onderdeel van cyclisch bouwen. Uitkomst wordt meegenomen in Omgevingsvisie 3.0

Afgerond. Weging uitbreidingsgebieden woningbouw kern Eersel; behandeld in de raad op 4 juli 2024.

Visie op de omgeving/ omgevingsvisie Conform aanpak omgevingsvisie 3.0

Loopt. Omgevingsvisie 3.0 wordt in 2025 aangeboden aan de raad. Afhankelijk uitkomst raad 25 februari 2025 m.b.t. ontwikkelstrategie de Kempen.

Onderzoeken deelname aan het Schone Lucht akkoord

Afgerond. Aangesloten bij het Schone Lucht akkoord. In september 2022 raadsinformatiebrief aangeboden aan gemeenteraad. In september 2022 aangesloten bij Schone Lucht akkoord.

Schaalsprong met integrale afweging brede welvaart. Informeren over en bezinnen op de schaalsprong en verwerken in de omgevingsvisie

Loopt. Schaalsprong/ ontwikkelstrategie. Bestuursopdracht voor de gemeente, 11 april 2023 behandeld in raad. Voorstel ter kennisgeving, 24 september 2024 behandeld in raad. Definitieve ontwikkelstrategie, 21 januari 2025 in raad > uitgesteld. 25 februari opnieuw ter behandeling in raad, besloten tot het voorkeursscenario van 50%.

Ontwikkeling HUB, haalbaarheidsonderzoek

Afgerond. Onderzoek naar nut en noodzaak regionale mobiliteitshub, 1 november 2022 behandeld in de raad. 2023 en 2024 planstudie uitgevoerd; geresulteerd in 2 voorkeurslocaties. Gepresenteerd aan de raad in werkbijeenkomst 7 mei 2024. Formeel moet nog besluit genomen worden over locatie hub, wordt onderdeel van Omgevingsvisie 3.0

Ontwikkeling KBP 2.0, haalbaarheidsonderzoek

Afgerond. Haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd. Studie naar gedaan en verschillende avonden voor georganiseerd. Regionale visie op KPB: 21 januari 2025 behandeld in raad in regionale visie werklocaties. Besluitvorming hangt daarnaast ook vast aan de besluitvorming rondom de ontwikkelstrategie de Kempen.

Ontwikkeling lokaal bedrijventerrein, haalbaarheidsonderzoek

Loopt. Eerste analyse gedaan, vervolgactie is in gesprek gaan met belanghebbenden. Besluitvorming hangt samen met ontwikkeling KBP 2.0 en Ontwikkelstrategie, vervolg na 25 februari.

Doorontwikkeling Visit Eersel/ recreatie. Gefinancierd tot 2024 in de voorjaarsnota.

Afgerond. Onderzoek 213a plaatsgevonden naar doorontwikkeling Visit Eersel. Raadsinformatiebrief aangeboden aan de raad 9 april 2024. Financiële vertaling RIB in begroting 2025.

Kempenmuseum: uitbreiding en vernieuwing locatie

Loopt. Plannen voor herontwikkeling Kempenmuseum vastgesteld 31 mei 2022. Krediet gekregen voor uitvoering, budget inmiddels 2 keer bijgesteld. Voorbereiding moet klaar zijn 31 december 2025.

Ontwikkelen van bijvoorbeeld groene zones, fietskronkels en ommetjes ter beleving van de groene omgeving

Loopt. 22 februari 2022 uitvoeringsprogramma Vrijetijdseconomie 2022-2026 vastgesteld door de raad. (Toegankelijke) ommetjes worden gefaseerd gerealiseerd. In Eersel, Knegsel en Wintelre zijn al ommetjes gerealiseerd. Belevingsfietsroute ontwikkeld voor Eersel, ‘de gloeiige landheer van Eersel’, gerealiseerd.

Bidbook opgesteld voor realisatie fietskronkels in Kempengemeenten. Geplande realisatie in 2025. Raad geïnformeerd met raadsinformatiebrief 17 december 2024.

Duurzame leefomgeving in nauwe samenwerking met andere initiatieven, zoals Kempenenergie. Uitgangspunt daarbij is een resultaatgerichte energietransitie.

Afgerond. Samenwerkingsovereenkomst gesloten met Kempenenergie. Raadsinformatiebrief aangeboden aan de raad op 19 juni 2024. Uitvoeringskosten gedekt uit ‘1 miljoen’ bestemmingsreserve voor duurzaamheid tot en met 2028.

Subsidie/ andere financiële mogelijkheden ten behoeve van verduurzaming huishoudens

Loopt. Besparingsprogramma woningen vastgesteld door raad 6 juli 2023. Onderdeel van dit besparingsprogramma is de subsidieregeling voor particulieren. Uitvoering van allerlei projecten die gedekt zijn uit de bestemmingsreserve duurzaamheid tot en met 2026.

Beleid maken voor energiearmoede

Afgerond. Besparingsprogramma woningen gemeente Eersel bevat een subsidieregeling verbetering voor eigenaar-bewoners in energiearmoede 2023-2024. Subsidieregeling energiearmoede verlengd tot eind 2025, kan nogmaals verlengd worden tot 2027. Wordt in 2025 ingebracht bij het college.

Realiseren van voorgenomen grondstoffencentrum t.b.v. circulaire economie

Afgerond. Realisatie grondstoffencentrum is niet doorgegaan. Er werd geen overeenstemming bereikt met Bladel en Reusel omdat het grondstoffencentrum ontwikkeld zou worden op het KBP. Als alternatief is daarom onze eigen milieustraat doorontwikkeld op het gebied van circulaire economie, waarbij gekeken wordt hoe we binnen de afvalketen kunnen verbeteren. Zo is de mogelijkheid tot het inleveren van spullen voor de kringloop toegevoegd en is het KCA (klein chemisch afval) depot compleet vervangen. Tenslotte is een mobiel scheidingsstation opgericht waar inwoners spullen kunnen afgeven.

Experimenteren realisatie nieuwe natuur in combinatie met tiny houses

Afgerond. Beleid Tiny Houses vastgesteld 13 juli 2021 door college. Bleek onsuccesvol na evaluatie. Beleid in 2023 ingetrokken door college, initiatieven daarna behandeld als maatwerk. 10 december 2024 door raad beleidsregels vastgesteld voor tiny houses in buitengebied, als wijziging op de visie Buitengebied.

Verdere uitvoering geven aan plan Bos en Boom

Loopt. Project Bos en Boom wordt uitgevoerd, loopt nog 7 jaar. Project bijgesteld in de voorjaarsnota 2025-2028. Er zijn te weinig gronden beschikbaar om volledig uitvoering te geven aan het project. Daarnaast is de subsidie vanuit Groen Ontwikkelfonds Brabant gestopt, waardoor grond niet meer goedkoop afgewaardeerd kan worden naar bosgrond. Vanuit krediet en subsidies wordt nog grond aangekocht en bomen geplant. Er zijn tot nu toe ongeveer 120.000 bomen geplant.

De raad jaarlijks proactief op de hoogte brengen van welke initiatieven zijn aangemeld en hoe daarmee is omgegaan

Afgerond. Op 28 februari 2024 is de raad met een raadsinformatiebrief geïnformeerd over burgerinitiatieven uit 2022 en 2023. Dit wordt jaarlijks voortgezet. In 2023 is ook een rekenkameronderzoek naar burgerinitiatieven uitgevoerd, behandeld 23 januari 2024 in de raad. Het actief informeren van de raad sluit aan bij een van de aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek.

Voorstel opheffen 4/8 variant

Afgerond. Bekrachtigd in de begroting van 2023.

Voor projecten waarvoor geen eigen budget beschikbaar was kon ook in 2024 gebruik gemaakt worden van het krediet ‘Uitvoering coalitieakkoord’. Hiervan is met name gebruik gemaakt voor de Ontwikkelstrategie de Kempen.

Dienstverlening

De primaire taak van gemeenten is dienstverlening. Ontwikkelingen zoals de participatiesamenleving, digitalisering, netwerksamenleving en datagedreven werken zijn van invloed op onze dienstverlening.

De gemeente wil ruimhartig ruimte geven aan initiatieven en kansen van inwoners. Laagdrempelig en servicegericht.
Bij onze visie op dienstverlening “De mens centraal” horen 3 belangrijke uitgangspunten en resultaten:

1. We verplaatsen ons in de belevingswereld van onze inwoners;
2. We communiceren duidelijk en eenvoudig;
3. We werken intern en extern samen in het belang van onze inwoners.

Samen met inwoners werken we aan de ontwikkeling van de gemeente als een aantrekkelijke en veilige woongemeente. Inwoners leveren waardevolle input over de leefbaarheid en openbare ruimte op het gebied van afval, verkeer en veiligheid in de vorm van meldingen openbare ruimte. Los van het individueel verzamelen van feedback over de verschillende diensten die we leveren, verzamelen we één keer per twee jaar gestructureerd integrale feedback op onze dienstverlening via de inwonerspeiling.

In 2025 wordt onze visie op dienstverlening herzien, aangezien de looptijd van deze visie eindigt.

Bestuursopdracht vervolg ontwikkelstrategie de Kempen

De uitvoering van de Bestuursopdracht vervolg Ontwikkelstrategie de Kempen heeft in 2024 een vervolg gekregen en is afgerond. In februari 2025 is tot het voorkeursscenario van 50% besloten.

Bezwaarschriftencommissie

Wanneer een belanghebbende zich niet kan vinden in een besluit van de gemeente Eersel, dan bestaat de

mogelijkheid om een bezwaarschrift in te dienen. Bij ontvangst van een bezwaarschrift onderzoekt de behandelend ambtenaar of het bezwaar kan worden weggenomen. Als dat niet het geval is, wordt het bezwaarschrift op een hoorzitting behandeld. De bezwaarschriftencommissie adviseert onafhankelijk en op basis van de Verordening commissie bezwaarschriften gemeente Eersel 2010. Daarna komt de commissie met een advies.
In 2024 is er op elf bezwaarschriften geadviseerd (dit was in 2023 ook het geval). Hiervan hadden er drie betrekking op handhaving, twee op een omgevingsvergunning, twee op een verkeersbesluit (laadpaal), één op de gemeentelijke basisadministratie, één op een standplaatsvergunning en één op de Wet open overheid.
Van deze bezwaarschriften is er één ingetrokken, was er één niet-ontvankelijk, waren er drie ongegrond, vier (deels) gegrond/ (deels) herroepen en in twee gevallen waren de bezwaren gegrond, maar moest nader onderzoek uitwijzen of de besluiten met nadere motivering in stand konden blijven, of moesten worden herroepen.

Wat heeft het gekost?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Bestuursorganen
2. Organisatie

Programma: Bestuur en organisatie					
Productgroep	**Begroting 2024**		**Werkelijk**	**Verschil**	
	Primitief	**Na wijziging**	**2024**	**2024**	
LASTEN					
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	1.375.962	1.461.962	2.089.858	-627.896	N
Kapitaallasten	0	0	81.616	-81.616	N
Apparaatskosten	551.322	551.322	751.688	-200.366	N
Totaal lasten	**1.927.284**	**2.013.284**	**2.923.162**	**-909.878**	**N**
BATEN					
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	251.000	331.000	443.779	112.779	V
Beschikking over reserves i.v.m. kap.lasten	0	0	81.616	81.616	V
Totaal baten	**251.000**	**331.000**	**525.395**	**194.395**	**V**
Saldo programma	**1.676.284**	**1.682.284**	**2.397.767**	**-715.483**	**N**

In totaliteit kent dit programma een nadelig saldo van € 715.483. Voor een toelichting tot de apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves in verband met kapitaallasten (afschrijvingen ineens ten laste van de reserves) wordt verwezen naar programma 11.

Programma: Bestuur en organisatie					
Productgroep	**Begroting 2024**		**Werkelijk**	**Verschil**	
	Primitief	**Na wijziging**	**2024**	**2024**	
LASTEN					
Bestuursorganen	1.259.456	1.345.456	1.870.075	-524.619	N
Maatschappelijke registratie	116.506	116.506	219.783	-103.277	N
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	**1.375.962**	**1.461.962**	**2.089.858**	**-627.896**	**N**
BATEN					
Bestuursorganen	0	0	0	0	N
Maatschappelijke registratie	251.000	331.000	443.779	112.779	V
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	**251.000**	**331.000**	**443.779**	**112.779**	**V**

Het resultaat van de direct aan deze productgroep toe te rekenen lasten en baten bedraagt € 515.117 nadelig. De cumulatieve verschillen groter dan € 25.000 op deze productgroepen worden hieronder toegelicht.

Bestuursorganen (nadeel van € 524.619)

Pensioen- en wachtgeldverplichtingen (ex)-wethouders (nadeel van 504.413)
Bij de jaarrekening wordt de voorziening pensioenverplichting (ex-)bestuurders geactualiseerd op basis van de meest recente inzichten. Dit leidt tot een nadeel van € 504.413.

Maatschappelijke registratie (voordeel van € 9.502)

Geen significante afwijkingen.

Investeringen

#	Jaar	Omschrijving	Beschikbaar	Uitgaven t/m 2024	Restant	Over te hevelen
1	2022	Uitvoering coalitieakkoord	164.125	60.346	103.779	103.779
2	2023	Coalitieakkoord bestuursopdracht Ontwikkelstrategie de Kempen	85.875	79.726	6.149	6.149
		Programma: 9 Bestuur	**250.000**	**140.072**	**109.928**	**109.928**

Toelichting

1. Uitvoering coalitieakkoord

Het krediet voor de uitvoering is ingesteld voor het financieren van projecten die voortkomen uit het coalitieakkoord ‘Doen, tenzij’, gedurende de coalitieakkoord 2022-2026. Een gedeelte van de projecten kent haar eigen financiering, een ander deel niet. Deze tweede categorie vindt voor de uitvoering haar financiering binnen dit krediet. In 2023 waren dit voornamelijk het onderzoek naar het combineren van voorzieningen aan de rand van Eersel en de bestuursopdracht om te komen tot een vervolg op de Ontwikkelstrategie voor de Kempen. Begin 2024 is het krediet opgesplitst in een krediet voor de Ontwikkelstrategie en een krediet voor de overige projecten uit het coalitieakkoord. Om dit krediet beschikbaar te houden voor projecten die hier hun financiering in kunnen vinden dient het restant overgeheveld te worden naar 2025.

2. Coalitieakkoord bestuursopdracht Ontwikkelstrategie de Kempen

Halverwege 2023 is de Bestuursopdracht vervolg Ontwikkelstrategie de Kempen in de Kempengemeenten vastgesteld. In 2024 hebben verschillende dorpsraadplegingen plaatsgevonden in het kader van de ontwikkelstrategie. In 2024 is de bestuursopdracht afgerond en dat heeft geleid tot de Ontwikkelstrategie de Kempen 2024-2040, Samen op eigen wijze vorm geven. Op basis van een raadsbesluit van september 2024 is voor Eersel ook een 50%-scenario uitgewerkt. Eind 2024 is de ontwikkelstrategie in de gemeenten Bergeijk, Bladel en Reusel-De Mierden vastgesteld. Begin 2025 is in Eersel besloten tot het 50%-scenario. De werkzaamheden aan de bestuursopdracht worden begin 2025 afgerond. Dus moet het bedrag overgeheveld worden.

10. Algemene baten en lasten

Het programma algemene baten en lasten is een specifiek programma dat geen maatschappelijk effect beoogt, maar de algemene dekkingsmiddelen en de stelposten. De algemene dekkingsmiddelen zijn met name de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, de gemeentelijke belastingen en de deelnemingen.

Wat heeft het gekost?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen;
1. Algemene dekkingsmiddelen

Programma: Algemene dekkingsmiddelen					
Productgroep	**Begroting 2024**		**Werkelijk**	**Verschil**	
	Primitief	**Na wijziging**	**2024**	**2024**	
LASTEN					
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	1.025.021	17.108.102	18.025.721	-917.619	N
Kapitaallasten	0	0	0	0	N
Apparaatskosten	296.385	296.385	313.998	-17.613	N
Totaal lasten	**1.321.406**	**17.404.487**	**18.339.719**	**-935.232**	**N**
BATEN					
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	41.243.902	60.448.362	61.620.118	1.171.756	V
Beschikking over reserves i.v.m. kap.lasten	1.179.330	1.426.867	642.564	-784.303	N
Totaal baten	**42.423.232**	**61.875.229**	**62.262.682**	**387.453**	**V**
Saldo programma	**-41.101.826**	**-44.470.742**	**-43.922.963**	**-547.779**	**N**

In bovenstaande tabel worden de lasten exclusief resultaat getoond. In totaliteit kent dit programma een nadelig saldo van € 547.779. Voor een toelichting tot de apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves in verband met kapitaallasten (afschrijvingen ineens ten laste van de reserves) wordt verwezen naar programma 11.

Programma: Algemene dekkingsmiddelen					
Productgroep	**Begroting 2024**		**Werkelijk**	**Verschil**	
	Primitief	**Na wijziging**	**2024**	**2024**	
LASTEN					
Algemene dekkingsmiddelen	2.495.438	20.468.225	21.776.674	-1.308.449	N
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	**2.495.438**	**20.468.225**	**21.776.674**	**-1.308.449**	**N**
BATEN					
Algemene dekkingsmiddelen	41.243.902	60.448.362	61.620.118	1.171.756	V
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	**41.243.902**	**60.448.362**	**61.620.118**	**1.171.756**	**V**

In bovenstaande tabel worden de lasten inclusief resultaat getoond. Het resultaat van de direct aan deze productgroep toe te rekenen lasten en baten bedraagt € 136.692 nadelig. De cumulatieve verschillen groter dan € 25.000 op deze productgroepen worden hieronder toegelicht.

Productgroep Algemene dekkingsmiddelen (nadeel van 136.692)

Uitvoering wet WOZ (nadeel van € 29.753)
Vanwege extra verrichtte werkzaamheden door het taxatiebureau en ingehuurde ondersteuning (meerwerk extra bezwaren) zijn de kosten inzake de uitvoering van de Wet WOZ hoger uitgevallen dan begroot.

Baten Onroerende zaakbelasting (gebruikersgedeelte) (nadeel van € 38.146)
Er is bij de tariefberekening OZB onvoldoende rekening gehouden met de woondelenvrijstelling (woondelen van niet-woningen zijn vrijgesteld van OZB-gebruik). Zo is bij de tariefberekening uitgegaan van een bedrag van € 16.000 aan OZB-vrijstellingen. Na analyse is gebleken dat de totale WOZ-waarde van niet-woningen minus de totale WOZ-waarde die is toegekend aan woondelen maal het OZBG-percentage, resulteert in een restant (nadeel) van circa minus € 13.105. Dit restant is te verklaren door het aantal objecten waarvan de WOZ-waarde naar aanleiding van bezwaren zijn verminderd (vanwege niet toegepaste cultuurgrondvrijstellingen of een te hoge WOZ-waarde.

Baten toeristenbelasting (voordeel van € 330.007)
In 2024 is de toeristenbelasting van 2023 ontvangen. Dit levert een eenmalig voordeel van € 317.000 doordat de schatting voor de opbrengst voor vorig jaar te laag was vastgesteld. Deze schatting hebben we nu bijgesteld naar 767.000 voor 2025, Voor 2024 is de verwachting dat we 13.000 meer zullen ontvangen dan begroot.

Baten forensenbelasting (voordeel van € 55.288)
In 2024 is de forensenbelasting over 2023 ontvangen. Er is in totaal € 68.101 aan forensenbelasting ontvangen, terwijl er € 50.000 begroot was. In paragraaf 1, Lokale Heffingen, wordt het financiële voordeel uitgelegd.

Algemene uitkering gemeente fonds (voordeel van € 147.485)
In december jl. is de decembercirculaire 2024 uitgebracht waarin voor 2024 nog bijstelling zijn opgenomen. Enkele grotere bijstellingen zijn onder andere € 31.500 extra rijksmiddelen voor de spreidingswet en € 55.000 voor de meerkosten in het sociaal domein voor de opvang van Oekraïners. Daarnaast zijn er nog enkele (technische) bijstellingen zoals hoeveelheden. Totaal € 147.485 meer dan geraamd bij de septembercirculaire 2024.

Exploitatiesaldo bouwgrondexploitatie (voordeel van € 340.000)
Zie toelichting ook toelichting in programma 3. In 2024 was een positief resultaat geraamd van € 1.350.000. Conform het BBV wordt het resultaat berekend conform de techniek van de POC (percentage of completion). Op basis hiervan is het resultaat in de jaarrekening € 1.010.000. Per saldo dus € 340.000 lagere storting in de reserve dan geraamd en op deze plek dus een voordeel.

Exploitatiesaldo (excl. Bouwgrondexploitatie)
Het geraamde begrotingssaldo 2024 bedraagt € 2.010.123. Het werkelijke rekeningsaldo bedraagt € 2.740.953. Het verschil tussen deze saldo wordt in de programma's 0 t/m 11 toegelicht.

Stelposten (nadeel van € 36.360)
Enerzijds is het budget ter dekking van kredieten uit het meerjarig investeringsprogramma niet volledig aangewend hetgeen een voordeel is van € 42.055. Dit betreft o.a. de niet beschikbaar gestelde kredieten aanleg fietspad Steensel -Heers en opwaardering fietspad Zandstraat.

Anderzijds is er een nadeel inzake resterende stelposten van € 78.415. Enerzijds betreffen dit voor 2024 niet aangesproken rijksmiddelen zoals prijsbijstelling jeugdbescherming, robuust rechtsbeschermingssysteem en wet open overheid.
Een nadeel binnen de resterende stelposten betreft € 120.000 voor Pensioenpremie ABP. In de tweede bestuursrapportage zijn de personeelslasten afgeraamd naar de werkelijk verwachte lasten. Hierbij is per abuis deze stelpost niet in de berekening meegenomen. Hierdoor zijn de personeelskosten teveel naar beneden bijgesteld.

Vennootschapsbelasting (nadeel van € 148.668)
In 2024 is op basis van een concept aangifte VpB het positieve belastbaar bedrag berekend op € 732.269--. De te betalen VpB 2024 bedraagt dan € 175.325. Hiernaast is er een voordelig resultaat vanuit de definitieve aanslag 2023 van € 26.657, waardoor de totale VpB last in de jaarrekening 2024 € 148.668 bedraagt. De VpB last maakt onderdeel uit van een van de verplichte taken in programma 10 en komt ten laste of ten gunste van de exploitatie.

11. Overheadkosten

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

ORGANISATIE

Indicator	Realisatie	Norm
41. Formatie *(verplicht)* *Begrote bezetting in fte per 1.000 inwoners*	2024: 6,0 2023: 6,0 2022: 4,5	Norm: ≤ 7,3 **Norm gerealiseerd?**
42. Bezetting *(verplicht)* *Werkelijke bezetting in fte per 1.000 inwoners*	2024: 5,6 2023: 5,0 2022: 4,5	Norm: ≤ 7,3 **Norm gerealiseerd?**
43. Apparaatskosten *(verplicht)* *Kosten per inwoner (apparaatskosten zijn de noodzakelijke middelen die nodig zijn voor het inzetten van personeel, huisvestings-, materieel- en automatiseringskosten.)*	2024: € 766 2023: € 746 2022: € 623	Norm: ≤ € 710 **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?
Organisatievisie uitvoeren, die streeft naar het maximaal bezetten van onze formatie, in plaats van invullen middels externe inhuur;

ORGANISATIE

Indicator	Realisatie	Norm
44. Externe inhuur *(verplicht)* *Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen*	2024: 25,3% 2023: 26,0% 2022: 26,3%	Norm: ≤ 18,8% **Norm gerealiseerd?**
45. Overhead *(verplicht)* *% van totale lasten*	2024: 5,9% 2023: 6,0% 2022: 7,2%	Norm: ≤ 15% **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Organisatievisie uitvoeren, die streeft naar het maximaal bezetten van onze formatie, in plaats van invullen middels externe inhuur;
- Het invullen van vacante posities met (nieuwe) medewerkers in dienst van de gemeente;

- Monitoren van bovenstaande indicatoren aan de hand van gegevens die beschikbaar zijn vanuit het A&O-fonds.

COMMUNICATIE

Indicator	Realisatie	Norm
46. Waardering inwoners communicatie en voorlichting *(eigen indicator)* Uitgedrukt in rapportcijfer	2024 Eersel: 6,7 Nederland: 6,2 2022 Eersel: 6,7 Nederland: 6,4	Norm: ≥ 6.9 **Norm gerealiseerd?**

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Door focus op communicatie aan te brengen, inwoners voornamelijk meegenomen in onderwerpen die 'buiten' leven;
- Inwoners tijdig betrokken door participatietrajecten te doorlopen;
- Inzet van een breed aanbod an (toegankelijke) communicatiemiddelen om elke doelgroep te voorzien van de benodigde informatie.
-

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2024

Personeel & Organisatie

Kosten inhuur externen als percentage van de totale loonsom + kosten inhuur externen
Door de bekende arbeidskrapte probeert gemeente Eersel de medewerkers te binden aan de organisatie. Gemeente Eersel is een inclusieve en betrokken werkgever, die de ontwikkeling van medewerkers centraal heeft staan. Een grotere mobiliteit op de arbeidsmarkt en extra inzet van P&O op het zoeken van medewerkers heeft ertoe geleidt dat er veel nieuwe medewerkers zijn geworven. De inwerktijd van nieuwe medewerkers zorgt in projecten voor een langere doorlooptijd. Ook ziet gemeente Eersel een trend dat steeds jonge(re) kandidaten zich melden op de vacatures. Gemeente Eersel geeft deze kandidaten graag een kans. Dit zorgt ervoor dat gemeente Eersel het opleidingsbudget volledig benut om (junior) medewerkers op te leiden. Daar tegenover staat ook dat senior medewerkers vaak meer tijd kwijt zijn met het inwerken van de nieuwe medewerkers. Dit zorgt er dan ook voor dat gemeente Eersel extern personeel inhuurt om de eerste periode van een nieuwe medewerker te overbruggen. Dit is de ene reden waarom er niet aan de indicator van externe inhuur is voldaan.

De andere reden is dat er ook in 2024 veel capaciteit ingehuurd is om de ambities van de gemeenteraad te realiseren. Conform organisatievisie wordt voor tijdelijke werkzaamheden ingehuurd. Denk hierbij aan projecten. Er zijn dus ook (veel) externe medewerkers ingezet om de projecten te realiseren.

Personeelsbegroting
Een aantal werknemers in dienst van gemeente Eersel worden niet betaald uit het krediet van de personeelsbegroting, maar uit de subsidie van CDOKE. Dit betreft 3,44 fte. Mocht de subsidie voor CDOKE ophouden, dan zal gemeente Eersel onderzoeken of het belang van de functies er nog is binnen de organisatie. Het is mogelijk dat dan de personeelsbegroting uitgebreid moet worden.

Communicatie
Een gemeente werkt aan heel veel projecten. Hoe communiceren we dit nou naar inwoners, zonder ze te overstelpen met informatie, waar ze soms ook helemaal niet op zitten te wachten? We werken in Eersel met de methode 'Focus op communicatie'. Een methodiek die we nu drie jaar inzetten. We kiezen onderwerpen die leven in onze samenleving, die concreet worden voor onze inwoners en die politieke prioriteit hebben. Door keuzes te durven maken kunnen we communicatie beter inzetten voor het maatschappelijke belang. Door met maatschappelijk relevante thema's te werken, proberen we onze inwoners en de gemeente dichter bij elkaar te brengen. Dit draagt bij aan het vertrouwen in de overheid. Op de volgende thema's lag in 2024 de focus van communicatie:
Hoe blijven we als dorp leefbaar in een omgeving die groeit;
Energietransitie/ klimaat;

Opvang en huisvesting vluchtelingen, statushouders & urgent woningzoekenden;

In 2024 hebben we ons bijvoorbeeld gericht op communicatiestrategieën voor Wintermans, Hart van Steensel, Stokkelse Akker en Veldhoek. Op het gebied van duurzaamheid hebben we de uitvoeringsstrategie verder vormgegeven en meegedacht over de zichtbaarheid van onze energiecoaches. Ook communicatieadvies gegeven bij duurzaamheidsprojecten, zoals isoleren bij energiearmoede, zonnepark, Groen zone isoleren en Transitievisie Warmte.
Op het gebied van urgente doelgroepen kun je denken aan communicatiestrategieën over verplaatsbare woningen, de aankoop van woningen aan de Kerkheide, de aankoop van het pand in Vessem, verlengen opvang STG (Scandinavian Tobacco Group), maar ook over hoe animaties een bijdrage kunnen leveren in het verduidelijken van de Nieuwe Wet Inburgering voor onze statushouders.
Op organisatieniveau kun je denken aan arbeidsmarktcommunicatie, inwonerspeiling en het interne communicatiebeleid.

We vinden de dienstverlening naar onze inwoners heel belangrijk. Daarom hebben we ook dit jaar geïnvesteerd in een communicatievaardig 'gemeentehuis'. Denk aan (herhalings)trainingen als Conflictvaardigheden, Helder schrijven en Helder adviseren.

Voor mensen met een (functie)beperking moet communicatie ook toegankelijk zijn. Wij leggen in de toegankelijkheidsverklaring op de website verantwoording af over waar we staan en welke stappen we ondernemen. We blijven continue monitoren op onze toegankelijkheid. In 2024 hebben we een toegankelijkheidsonderzoek laten uitvoeren voor:

www.eersel.nl
www.eerselvoorelkaar.nl
https://eersel.bestuurlijkeinformatie.nl/
https://afspraken.eersel.nl:8026/NEW/
https://iburgerzaken.eersel.nl

De resultaten van de onderzoeken zijn verwerkt in het Dashboard DigiToegankelijk van het ministerie van BZK. Voor de gemeentelijke website zijn de verbeterpunten al opgepakt en is een nieuwe test gedaan. Dit heeft geleid tot status A voor de website.

Eind 2024 stond een nieuwe inwonerspeiling op het programma. Deze voeren we één keer per twee jaar uit. De peiling kreeg een andere vorm. Het doel van de vernieuwing was een minder "grote en onaantrekkelijke" peiling uit te voeren om de respons te vergroten. Door de vragenlijst (en onze inwoners van 18+) op te delen, werd de hoeveelheid vragen behapbaar. En dit heeft gewerkt. De respons was erg hoog, namelijk 2383 respondenten. Bij de vorige meting in 2022 waren dit er 1171. De resultaten van de peiling waren bij het schrijven van de jaarrekening nog niet bekend.

Participatie
Participatie is (bijna) niet meer weg te denken uit onze samenleving. De manier waarop we inwoners, ondernemers en instellingen betrekken is ontzettend belangrijk. Hoe creëren we een zo groot mogelijk draagvlak voor onze plannen? Op welk moment betrekken we onze belanghebbenden? En wat is dan onze vraag? Soms begint het met uitleggen en informeren, om in een volgende fase het project/ plan echt samen vorm te geven.
Als organisatie willen we onze projecten/ plannen zoveel als mogelijk laten aansluiten bij de behoefte van de omgeving. Waarbij we vooraf helder zijn over de wettelijke of ruimtelijke kaders waarin participatie mogelijk is. De methode die we hiervoor gebruiken is van Relevant Gesprek® (dit is een methode om participatiegesprekken te voeren): een simpele en gestructureerde werkwijze om te bepalen hoe je de omgeving betrekt bij jouw vraagstuk. Belangrijk: het gaat hierbij om participatie op gemeentelijke initiatieven.

In 2024 zijn we gestart met het intern opleiden van collega's om dezelfde methode (Relevant Gesprek) te gebruiken voor participatie. Het gaat hierbij om 'specialisten', zodat zij een aanspreekpunt kunnen zijn en collega's verder kunnen helpen in hun vraagstukken. Daarnaast zijn we gestart met het 'vernieuwen' (herijken) van de huidige burgerparticipatienota. De uitgangspunten van de (nieuwe) nota zijn ook de basis voor de participatieverordening. Het uitdaagrecht wordt opgenomen in de verordening.

Informatiebeheer
De dienstverlening en bedrijfsvoering van de gemeente verloopt steeds meer digitaal. Hoewel inwoners nog zelf kunnen kiezen hoe ze informatie op- of aanvragen bij de gemeente, moet de gemeente haar processen digitaal inrichten voor de inwoners die graag digitaal communiceren met de gemeente. De gemeente moet er daarom voor zorgen dat werkprocessen digitaal doorlopen kunnen worden en dat de informatie ook goed digitaal wordt opgeslagen en beheerd, zodat deze later gemakkelijk weer terug te vinden is. Hiervoor moet de gemeente bijvoorbeeld zorgen dat documenten ook digitaal ondertekend kunnen worden.

Digitale bewaarstrategie
Net als voor het beheer van papieren informatie, moet de gemeente maatregelen treffen om de digitale informatie goed te bewaren. Dit brengt uitdagingen met zich mee, omdat de digitale ontwikkelingen zich snel opvolgen en de systemen en apparaten waarop digitale informatie wordt opgeslagen, soms na een paar jaar alweer worden vervangen door andere systemen of apparatuur. Om te voorkomen dat digitale informatie verloren gaat, denken we na over de manier waarop we onze digitale informatie opslaan. Dit wordt vastgelegd in een bewaarstrategie.

Informatiebeheerplan
Om vervolgens de digitale informatie te bewaren zoals vastgelegd in de bewaarstrategie, moeten we inzicht hebben waar we onze informatie opslaan en beheren. Ook is het belangrijk dat we weten waar we onze informatie digitaal hebben opgeslagen, om bijvoorbeeld informatie openbaar te kunnen maken volgens de vereisten uit de Wet open overheid (Woo). Dat inzicht is dus erg belangrijk. Vervolgens nemen we maatregelen om binnen de systemen waarin we de informatie opslaan, de informatie volgens de eisen van wet- en regelgeving te bewaren én vernietigen. Deze eisen komen bijvoorbeeld voort uit de Archiefwet of de AVG. Daarnaast zullen we ook nieuwe systemen moeten aanschaffen en inrichten, bijvoorbeeld om informatie actief openbaar te maken volgens de Woo.

Digitaal samenwerken
Onze organisatie heeft ook behoefte aan tools om efficiënt digitaal samen te werken. Daarvoor maken we al gebruik van de vergadermogelijkheden van Microsoft 365. Samen met ons SSC de Kempen gaan we aan de slag om de mogelijkheden van Microsoft 365 verder in te richten zodat medewerkers gemakkelijk digitaal kunnen vergaderen en informatie kunnen uitwisselen, hiermee is in 2024 gestart en in 2025 wordt dit uitgerold. Dit bevordert efficiënt en prettig werken binnen de organisatie.

Renovatie gemeentehuis
In september 2023 is gestart met het in kaart te brengen van wat er nodig is om het gemeentehuis ook in de toekomst een omgeving te laten zijn waar het fijn werken is én een werkomgeving die voldoet aan de laatste eisen op het gebied van arbo en (informatie)veiligheid. Dat wat is opgenomen voor renovatie in 2023 of 2024 in het Meerjarig Onderhoudsplan voor het gemeentehuis is de basis van de renovatie: schilderwerk, stoffering en arbo-verantwoord inrichten van de werkplekken bij de gemeentebalie. Duurzaamheid en hergebruik zijn belangrijke uitgangspunten in de renovatie. De werkzaamheden ten behoeve van de renovatie van het gemeentehuis worden in 2025 afgerond.

Wat heeft het gekost?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Overheadkosten

Onderstaande tabel is een nadere toelichting op de uitgaven en inkomsten over 2024 en de doorbelasting aan de programma's 1 tot en met 10.

Programma: Overheadkosten					
Productgroep	**Begroting 2024**		**Werkelijk**	**Verschil**	
	Primitief	**Na wijziging**	**2024**	**2024**	
LASTEN					
Overhead	26.318.357	28.335.251	28.033.244	302.007	V
Totaal lasten	**26.318.357**	**28.335.251**	**28.033.244**	**302.007**	**V**
BATEN					
Overhead	809.660	2.139.435	2.683.533	544.098	V
Beschikking reserves tbv kapitaallasten	1.748.816	2.946.068	2.415.617	-530.451	N
Totaal baten	**2.558.476**	**5.085.503**	**5.099.150**	**13.647**	**V**
Saldo programma	**23.759.881**	**23.249.748**	**22.934.094**	**315.654**	**V**
Doorbelasting kapitaallasten	-1.314.707	-1.648.238	-1.022.378	-625.860	N
Doorbelasting apparaatskosten	-16.004.916	-16.098.849	-15.486.169	-612.680	N
Beschikking over reserves i.v.m. kap.lasten	0	0	-175.637	175.637	V
Totaal doorbelasting	**-17.319.623**	**-17.747.087**	**-16.684.184**	**-1.062.903**	**N**
Saldo programma na doorbelasting	**6.440.258**	**5.502.661**	**6.249.910**	**-747.249**	**N**

Overheadkosten	Totaal uitgaven	Totaal inkomsten	Totaal saldo	Toerekening aan programma 0-10	Resteert tlv programma "Overhead"
Overhead personeel					
Lonen en salarissen	11.129.654	402.230	10.727.425	7.359.190	3.368.235
Bijdragen (VTH/Jeugd/KempenPlus)	8.126.979	0	8.126.979	8.126.979	0
Subtotaal personeel	**19.256.633**	**402.230**	**18.854.404**	**15.486.169**	**3.368.235**
Overhead organisatiekosten					
Indirecte personeelskosten	892.923	112.403	780.520	0	780.520
ICT (incl. SSC)	2.208.315	54.551	2.153.764	0	2.153.764
Huisvestingkosten	480.089	247.683	232.406	0	232.406
Facilitaire zaken/inkoop/docum voorz./ catering/ administratie/ verzekeringen	614.907	21.815	593.092	0	593.092
Materieel/werf buitendienst	199.000	4.053	194.947	0	194.947
vervoermiddelen gemeentehuis	12.842	0	12.842	0	12.842
Algemene kosten	113.659	422.407	-308.748	0	-308.748
Subtotaal organisatiekosten	**4.521.733**	**862.912**	**3.658.822**	**0**	**3.658.822**
Kapitaallasten	**4.254.877**	**3.834.009**	**420.869**	**1.198.015**	**-777.146**
Totaal overheadskosten	**28.033.244**	**5.099.150**	**22.934.094**	**16.684.184**	**6.249.910**

In relatie tot de begroting worden hieronder de afwijkingen ten opzichte van de begroting toegelicht:

Productgroep overheadkosten (voordeel van € 315.654)

Overhead personeel (nadeel € 467.931)
De salariskosten van alle afdelingen op de kostenplaatsen zijn € 467.931 hoger dan geraamd.

Hiervan heeft € 254.622 betrekking op de toevoeging aan de voorziening Cao-voorziening. De CAO Gemeenten geeft werknemers de mogelijkheden tot verlofsparen en vervroegd uit dienst te treden (RVU). Daarnaast voorziet onze gemeente eventuele verlofstuwmeren van werknemers zodat voor (tijdelijke) vervanging wordt gereserveerd. Het is een wettelijke verplichting om voor bovengenoemde zaken een voorziening in te stellen. Eind 2024 is hier beleid voor gevormd. In 2024 is dit beleid financieel vertaald, waarmee de verplichtingen van vóór 2024 zijn meegenomen. Hierdoor is sprake van hogere dotatie aan de voorziening

CAO-voorzieningen, die per 2024 is gevormd. De verwachting is dat de mutatie op deze voorziening in de toekomst beperkt zullen zijn.

De totale salariskosten en inhuur zijn € 213.309 hoger dan geraamd. Dit wordt o.a. veroorzaakt door hogere inhuur van juridisch medewerker via de gemeente Reusel, inhuur voor werkzaamheden voor onderzoek 50% scenario, hogere inhuurkosten voor juridische zaken en lagere loonkostensubsidies van onze medewerkers met een garantiebaan.

Overhead Organisatiekosten

Personeelszaken (nadeel van € 77.335)
De overschrijding kent een aantal oorzaken binnen het personeelssysteem Youforce:

- Er zijn (verlate) implementatiekosten van het personeelssysteem Youforce. Deze kosten waren aan het einde van 2023/begin 2024 niet inzichtelijk;
- De kosten voor het functionele beheer van 2023 voor het personeelssysteem Youforce zijn pas in 2024 gedeclareerd.
- Ook de kosten voor het laatste half jaar van 2023 voor het gebruik van het personeelssysteem Youforce zijn pas in 2024 gedeclareerd.

In resumé blijkt dat er eind 2023/begin 2024 niet goed is gekeken welke kosten nog te betalen moesten worden op de posten van 2023. De hoogte van de kosten was daarbij ook niet aan de voorkant duidelijk.

Het overige nadeel wordt met name veroorzaakt door voormalig werknemers die recht hadden op een werkloosheidswetuitkering (WW). Gemeenten zijn eigenrisicodrager voor de kosten van WW, waardoor deze kosten door het UWV zijn doorbelast aan gemeente Eersel.

Gemeenschappelijke samenwerking (voordeel van € 268.502)
Dit voordeel bestaat uit het voordelige resultaat over 2023 voor Gemeenschappelijke regeling samenwerking Kempengemeenten (GRSK) en Kempenplus respectievelijk € 51.475 en € 393.241. In 2024 is het resultaat van de GRSK € 176.214 nadelig. Conform de richtlijnen moet een nadelig resultaat verwerkt worden in het huidige boekjaar. Het resultaat over 2024 van Kempenplus is positief, de besluitvorming over het resultaat vindt plaats in 2025 en zal verwerkt worden in de bestuursrapportage in 2025.

Financiële administratie (nadeel van € 32.091)
Het nadeel wordt voornamelijk veroorzaakt door een combinatie van achterblijvende inkomsten voor de aansluiting van glasvezel (€ 13.626) en te laag begrote kosten voor de controlewerkzaamheden voor de accountant (€ 7.910).

Beheer/beleid informatie en communicatie technologie (voordeel van € 77.993)
Bij de resultaatbestemming 2023 is voor implementatie van de Wet Open Overheid dit budget verhoogd met € 31.800. De kosten zouden dan gedekt worden uit een onttrekking uit de algemene reserve om zo geen invloed te hebben op het resultaat van 2024. Het software pakket is niet aangekocht in 2024. Diverse werkzaamheden die hiermee samenhangen zijn ook uitgesteld, omdat deze software nog niet is uitgerold. Daarnaast is er budget voor vervanging monitor schermen meegenomen. Ook deze kosten zijn nog niet gemaakt.

Centrale inkoop (voordeel van € 36.321)
Vanaf 2025 is een nieuwe werkwijze voorgesteld in de tweede bestuursrapportage van 2024. Voor 2024 was een noodoplossing bedacht en is het budget (in dezelfde bestuursrapportage) eenmalig met € 100.000 verhoogd. Dit bedrag bleek te hoog ingeschat bij de eindafrekening die we van Bizob ontvangen hebben. Hierdoor hebben we nu een voordeel van € 36.321 op dit budget.

Communicatie/ voorlichting algemeen (voordeel van € 26.359)
Jaarlijkse kosten met betrekking tot de website heeft het SSC meegenomen in hun begroting. Dit scheelt +/- € 10.000. Verder een aantal projecten zoals het gemeentemagazine doorgeschoven naar 2025, waardoor we de kosten niet in 2024 hadden.

Onderzoek 213a en datagedreven werken (voordeel van € 29.190)
In 2024 is op gebied van data-gedreven werken / onderzoek 213a samengewerkt met de gemeente Reusel-De Mierden. De kosten van de inzet van de data-specialist zijn doorberekend. De kosten voor de 213a onderzoeken zijn lager dan begroot.

Kapitaallasten (programma 0-11) (voordeel van € 402.986)
De kapitaallasten (rente en afschrijving) over 2024 zijn per saldo € 402.986 lager dan geraamd. Door de tijdelijk overtollige liquide middelen hebben we in 2024 een positief renteresultaat van per saldo € 71.960. Daarnaast zorgt de hoogte van de restantkredieten er mede door dat de afschrijvingslasten lager zijn dan geraamd. Rekening houdende met de dekking uit reserves resteert er nog een lagere last voor afschrijving van € 331.026.

Investeringen

#	Jaar	Omschrijving	Beschikbaar	Uitgaven t/m 2024	Restant	Over te hevelen
1	2021	Digitaal vervanging milieuvergunning	40.000	5.941	34.059	34.059
2	2024	Inhuur cyclisch bouwen	881.514	573.488	308.026	308.026
3	2024	Capaciteitsuitbreiding (fysieke aanpassingen)	201.735	1.432	200.303	200.303
4	2022	Materieel buitendienst (pick-up)	45.000	42.418	2.582	0
5	2023	Materieel buitendienst loader en vrachtauto	177.000	176.525	475	0
6	2024	Vervanging materieel buitendienst	25.000	18.167	6.833	6.833
7	2024	Combinatiekansen maatschappelijke voorzieningen	15.000	12.617	2.383	2.383
		Programma: 11 Overhead	**1.385.249**	**830.587**	**554.662**	**551.604**

Toelichting

1. Digitaal vervanging milieuvergunning
   De digitalisering van de milieuvergunningen is op dit moment in volle gang. De voorbereidingen zijn begin 2025 afgerond. De overgebleven dossiers worden op dit moment aangeboden aan het scan-bedrijf. Het streven is in 2025 alle milieuvergunningen tot en met 2010 digitaal over te brengen naar het RHCe. Daarom willen we het volledige restantkrediet overhevelen naar 2025.

2. Inhuur cyclisch bouwen
   We werken continue aan woningbouwprojecten. Vooruitlopend op de financiering uit grondexploitaties of via anterieure overeenkomsten bereiden we projecten voor. Hiervoor is het budget cyclisch bouwen beschikbaar. Vanwege de grote woningbouwopgave waar we voor staan, is het nodig deze werkwijze de komende jaren te continueren en dit krediet beschikbaar te houden.

3. Capaciteitsuitbreiding (fysieke aanpassingen)
   In 2024 is het uitvoeringsplan voor de renovatie van het gemeentehuis opgesteld. De daadwerkelijke uitvoering van de renovatie staat gepland voor 2025. Dit geldt ook voor de uitbreiding van de fietsenstalling bij het gemeentehuis. Het krediet dient te worden overgeheveld naar 2025.

4. Materieel buitendienst (pick-up)
   Het bedrijfsvoertuig is aangekocht en in gebruik genomen, dit krediet kan worden afgesloten.

5. Materieel buitendienst loader en vrachtauto
   De vrachtwagen is geleverd in 2024, de Loader al in 2023. Beiden voertuigen zijn in gebruik. Het krediet kan worden afgesloten.

6. Vervanging materieel buitendienst
   In 2024 is de bedrijfsauto geleverd. Voorgesteld wordt om het restantkrediet over te boeken naar 2025 en toe te voegen aan het krediet voor de aanschaf van nieuwe bedrijfsvoertuigen. De prijzen zijn gestegen t.o.v. het oorspronkelijk begrote bedrag in 2025.

7. Combinatiekansen maatschappelijke voorzieningen
   De gemeenteraad gaf op 2 juli 2024 opdracht voor het verplaatsen van de gebouwen/voorzieningen van het gemeentehuis, De Muzenval, bibliotheek en muziekschool naar nieuwe locatie(s) en hierbij koppelkansen te zoeken. Het komende jaar werkt het college aan de uitvoering van deze opdracht. Het restantkrediet dient te worden overgeboekt naar 2025.

Paragrafen

1. Lokale Heffingen

Wat zijn lokale heffingen?

Algemeen

Lokale heffingen zijn inkomsten die de gemeente ontvangt op grond van publiekrechtelijke regels. In de meeste gevallen zijn dit belastingen, heffingen en retributies die de overheid heft op grond van wettelijke bepalingen.

Bij de lokale lasten maken we een onderscheid tussen zuivere belastingen, heffingen en retributies:

1. Zuivere belastingen zijn algemene dekkingsmiddelen. Ze dienen ter uitvoering van:
   - Collectieve vormen van dienstverlening zoals plantsoenen, verlichting en wegen;
   - Individuele vormen van dienstverlening zonder duidelijke relatie tussen dienstverlening en belasting.
   Denk hierbij aan onroerendezaakbelasting (OZB), toeristenbelasting, forensenbelasting en precariobelasting.
2. Heffingen dekken de kosten die gemaakt worden voor de uitvoering van publiekrechtelijke dienstverlening. Inwoners betalen dit ook als hij/zij de dienst niet wenst. Denk hierbij aan afvalstoffenheffing en rioolheffing.
3. Retributies zijn vergoedingen voor individuele dienstverlening van typische overheidsdiensten van publiekrechtelijke aard. Voorbeelden hiervan zijn de leges voor paspoort en rijbewijs.

Beleid

Voor de hoogte van de lokale lasten gelden de volgende uitgangspunten:

1. Voor de overige heffingen en retributies streven we ernaar een tarief vast te stellen dat de kosten zo veel mogelijk dekt.
2. De legestarieven stijgen gelijk met de inflatiecorrectie voor de uitgaven, in de begroting is uitgegaan van 6%. De OZB is in 2024 met 1,5% verhoogd ten opzichte van 2023.

3. Belastingen en heffingen

Onroerende zaakbelasting (OZB)
De OZB worden geheven op binnen de gemeente gelegen onroerende zaken. Het betreft een directe belasting die is uitgesplitst in:

- *een gebruikersbelasting van niet-woningen* van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt.
  De opbrengst OZB gebruikers in 2024 bedraagt € 590.959 (oorspronkelijk begroot 2024 € 616.105).
- *een eigenarenbelasting van niet-woningen* van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.
  De opbrengst OZB eigenaren niet-woningen in 2024 bedraagt € 869.762
  (oorspronkelijk begroot 2024 € 889.095).
- *een eigenarenbelasting van woningen* van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.
  De opbrengst OZB eigenaren woningen in 2024 bedraagt € 2.649.184
  (oorspronkelijk begroot 2024: € 2.694.285).

Toeristenbelasting
Onder de naam toeristenbelasting wordt een directe belasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente in hotels, pensions, vakantieonderkomens, mobiel kampeeronderkomens, niet-beroepsmatig verhuurde ruimten en op vaste standplaatsen tegen een vergoeding in welke vorm dan ook voor personen die niet als ingezetene zijn opgenomen in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens van de gemeente.

In 2024 wordt de opbrengst over belastingjaar 2023 ontvangen. Deze opbrengst over 2023 bedraagt € 723.750. Het oorspronkelijk geraamde bedrag was € 710.200 in 2024.

Forensenbelasting
Onder de naam forensenbelasting wordt een directe belasting geheven van iemand die langdurig in een gemeente verblijft zonder daar zijn hoofdverblijf te hebben. Als langdurig verblijf wordt aangemerkt indien er op meer dan 90 dagen van het belastingjaar voor betrokkene of zijn gezin een gemeubileerde woning

beschikbaar wordt gehouden. De werkelijke opbrengsten in 2024 (over belastingjaar 2023) bedragen € 68.101 (begroot € 50.000). Hiernaast is een nog te ontvangen bedrag opgenomen voor de opbrengsten van 2024 voor € 72.187. Dit geeft een voordelige afwijking van € 55.300 ten opzichte van de begroting 2024. Voor 2024 is bedrag van opgenomen van € 72.000,- als nog te ontvangen, naar verwachten zullen de verschillen in de toekomst daardoor minder groot zijn.

Precariobelasting
Onder de naam precariobelasting wordt een directe belasting geheven ter zake van het hebben van voorwerpen op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. De werkelijke opbrengsten in 2024 zijn € 34.823 (begroot € 27.560)

Reclamebelasting
De werkelijke opbrengst in 2024 bedroeg € 46.097 (begroot € 50.350). Het berekend bedrag aan reclamebelasting is uitgekeerd aan de Stichting promotie Eersel (SPE).

Rioolheffing
Rioolheffing wordt geheven van de gebruiker van een eigendom van waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd.
De werkelijke opbrengst rioolheffing 2024 bedraagt € 2.383.355 en er was een bedrag geraamd van € 2.383.967. Het exploitatiesaldo op de post riolering wordt jaarlijks verrekend met de voorziening riolering.

Het saldo in de exploitatie is circa € 125.000 nadelig. Dit nadeel ontstaat door een lagere onttrekking uit de egalisatievoorziening dan begroot. Dit komt voornamelijk om dat de begrote kapitaallasten op riolering circa € 100.000 lager zijn dan begroot. Zie hieronder het overzicht van de verdeling van de kosten en opbrengsten.

Overzicht verdeling kosten en opbrengsten riolering
Onderstaande tabel geeft een uiteenzetting over de kosten van de riolering (in overeenstemming met het BBV). De overheadkosten worden gemaakt door de sturing en ondersteuning. Deze kosten worden verantwoord op het verplichte hoofdstuk ‘Overhead’. We baseren de kosten op de totale niet doorbelaste overheadskosten gedeeld door de totale productieve uren. Deze kosten worden - evenals de BTW component – (extra-comptabel) meegenomen in de berekening van de kostendekkende rioolheffing.

De methodiek voor de berekening van overhead aan de tarieven is opgenomen in de “Financiële verordening gemeente Eersel 2024”.

Kostendekkendheid van de riolering	Oorspronkelijk begroot 2024	Werkelijk 2024
Kosten taakveld riolering	-2.016.000	-1.977.266
Inkomsten taakveld riolering (exclusief heffingen)	0	27.763
Netto kosten taakveld	**-2.016.000**	**-1.949.503**
Toe te rekenen kosten		
Overhead	-269.000	-266.399
BTW	-283.000	-300.858
Egalisatie taakveld riolering	184.000	133.405
Totale kosten taakveld riolering	**-2.384.000**	**-2.383.355**
Opbrengst heffingen	2.384.000	2.383.355
Dekkingspercentage	**100%**	**100%**

Afvalstoffenheffing.
Op basis van de werkelijke cijfers afvalverwijdering is ten opzichte van de begroting 2024 sprake van een netto-voordeel van € 64.872 (inclusief BTW-compensatiefonds effect en overhead). Dit voordeel wordt gestort in de voorziening egalisatie afvalverwijdering.

Het voordeel is ontstaan door hogere opbrengsten voor papierinzameling. De vergoeding voor papier is marktafhankelijk en was hoger dan verwacht. Daarnaast hebben we een vergoeding gekregen voor het opruimen van zwerfafval en openbare prullenbakken vergoeding van circa. Deze opbrengsten was niet

ingecalculeerd omdat het vergoedingen uit 2023/2024 betrof die in eerste instantie niet werd toegekend, maar later toch zijn betaald vanuit het rijk.

Overzicht verdeling kosten afval
Onderstaande tabel geeft een uiteenzetting over de kosten van de afvalstoffenheffing (in overeenstemming met het BBV). De overheadkosten worden gemaakt door de sturing en ondersteuning. Deze kosten worden verantwoord op het verplichte hoofdstuk 'Overhead'. We baseren de kosten op de totale niet doorbelaste overheadskosten gedeeld door de totale productieve uren. Deze kosten worden - evenals de BTW component – (extra-comptabel) meegenomen in de berekening van de kostendekkende afvalstoffenheffing De methodiek voor de berekening van overhead aan de tarieven is opgenomen in de "Financiële verordening gemeente Eersel 2024".

Kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing	Begroot 2024	Werkelijk 2024
Kosten taakveld afval	-1.422.000	-1.406.729
Kosten taakveld verkeer en vervoer	-55.000	-54.629
Inkomsten taakveld afval (exclusief heffingen)	486.000	546.053
Netto kosten taakveld	**-991.000**	**-915.306**
Toe te rekenen kosten		
Overhead	-67.000	-68.624
BTW	-268.000	-271.675
Egalisatie taakveld afval	0	-64.872
Totale kosten taakveld afval	**-1.326.000**	**-1.320.477**
Opbrengst heffingen	1.326.000	1.320.477
Dekkingspercentage	**100%**	**100%**

Leges
In de begroting 2024 wordt de totale opbrengst leges geraamd op € 1.132.000. De werkelijke opbrengst 2024 bedraagt € 1.137.192. De opbrengsten van omgevingsvergunningen zijn circa 76.000 lager dan begroot. De opbrengsten voor reisdocumenten zijn circa € 80.000 hoger dan oorspronkelijk begroot, deze bijstelling is gerapporteerd in 2e bestuursrapportage 2024. De opbrengsten voor de leges van de burgerlijke stand zijn ongeveer € 11.000 hoger dan begroot.

We heffen de leges over een aantal verschillende rechten ter zake van het genot van, door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. De geraamde opbrengst bij de primitieve begroting 2024 bedraagt € 1.132.000. Om de kosten transparant te maken worden deze weergegeven op het niveau van taakvelden.

De onderstaande tabel is ook betreffende de kostendekkendheid van de leges - op grond het nieuwe BBV - opgenomen in de jaarrekening.

Kostendekkendheid van de leges	Begroot 2024	Werkelijk 2024
Kosten taakveld burgerzaken (titel 1)	-608.000	-710.316
Kosten taakveld parkeren (titel 1)	-6.000	-9.470
Kosten taakveld wonen en bouwen (titel 2)	-694.000	-640.145
Kosten taakveld openbare orde en veiligheid (titel 3)	-358.000	-326.702
Netto kosten taakvelden	**-1.666.000**	**-1.686.632**
Toe te rekenen kosten		
Overhead	-408.000	-406.408
Totale kosten taakvelden	**-2.074.000**	**-2.093.039**
Opbrengst leges (titel 1 t/m 3)	1.132.000	1.137.192
Dekkingspercentage	**55%**	**54%**

In artikel 229 b eerste lid van de gemeentewet is bepaald dat de legestarieven zodanig vastgesteld moeten worden dat de geraamde baten van de rechten niet uitgaan boven de geraamde lasten. De legesverordening is verdeeld in 3 titels, te weten:
Titel1 Algemene dienstverlening: denk hierbij met name aan paspoorten, rijbewijzen, burgerlijke stand, naturalisatie e.d.;

Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning: denk hierbij met name aan de omgevingsvergunning;
Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning. De naamgeving van deze titel is wellicht wat verwarrend, maar hieronder vallen de evenementenvergunning, vergunning in kader Drank- en Horecawet en gebruiksvergunningen.

De legestarieven worden bepaald op basis van de begroting, zodat incidentele hogere of lagere opbrengsten geen invloed hebben op de vastgestelde tarieven.
In onderstaand overzicht wordt de mate van kostendekkendheid van de leges weergegeven:

Kostendekkendheid per titel (incl. overhead)	Lasten 2024	Baten 2024	Kosten-dekking per titel
Titel 1	1.072.966	304.199	28%
Titel 2	680.434	723.060	106%
Titel 3	339.640	109.934	32%
Kostendekkendheid totale tarieventabel	**2.093.039**	**1.137.192**	**54%**

1.3.9 Vermakelijkhedenretributie
De werkelijke opbrengst in 2024 bedraagt € 86.887. De raming 2024 bedroeg € 100.000. Deze is opgenomen in titel 3 in bovenstaande tabel.

1.3.10 De geraamde en werkelijke inkomsten
In onderstaand overzicht zijn alle inkomsten ten aanzien van lokale heffingen opgenomen voor 2024.

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	Begroting 2024	Rekening 2024
Onroerende zaakbelasting	4.196.485	4.109.905
Toeristenbelasting	710.200	1.040.207
Forensenbelasting	50.000	105.288
Precariobelasting	27.560	34.823
Reclamebelasting	50.350	46.097
TOTAAL ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	**5.034.595**	**5.336.320**
NIET ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN		
Rioolheffing	2.383.967	2.383.355
Afvalstoffenheffing	1.326.124	1.320.477
Leges	1.032.244	1.137.192
TOTAAL NIET ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	**2.383.967**	**2.383.355**

1.4 Kwijtscheldingsbeleid

Wanneer men een inkomen heeft op of net boven het bijstandsniveau en niet beschikt over vermogen kan men in aanmerking komen voor kwijtschelding van gemeentelijke heffingen. Bij kwijtschelding komt de verplichting tot betaling geheel of gedeeltelijk te vervallen. Kwijtschelding kan alleen worden aangevraagd door particulieren en niet door rechtspersonen.

In 2024 is voor een bedrag van € 43.275 kwijtschelding verleend, hiervoor was er een bedrag geraamd van € 50.000.

Beleid en beleidsdocumenten
Het beleid betreffende de lokale lasten is opgenomen in:
- De diverse belastingverordeningen;
- Het raadsbesluit ‘Afbakening belastinggebied waarvoor kwijtschelding kan worden aangevraagd en vaststelling maximumbedrag aan kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing’.

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Wat is weerstandsvermogen en risicobeheersing?

Het gemeentelijk weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin we in staat zijn financiële tegenvallers op te vangen. Om dit te kunnen moeten we beschikken over een zekere mate van vrije ruimte binnen de begroting en/of de vermogenspositie. Deze vrije ruimte heet ook wel de weerstandscapaciteit.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de verhouding tussen:
- *De weerstandscapaciteit*: dit zijn de middelen waarover we beschikken of kunnen beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- *Alle risico's* waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Om risico's goed te kunnen relateren aan de weerstandscapaciteit, benoemen we de risico's in kwantitatieve grootheden. Niet alle risico's zijn relevant voor de weerstandscapaciteit. Niet relevant zijn:
- Concrete of reguliere risico's (afdekken middels voorziening of verzekering);
- Risico's lager dan € 25.000 (vallen onder reguliere bedrijfsvoering);
- Zeer zeldzame en grote risico's met extreme gevolgen, zoals natuurrampen.

Op 18 december 2007 is de nota weerstandsvermogen en risicomanagement vastgesteld. Hierin is bepaald dat bij ieder relevant risico naar de volgende punten wordt gekeken:

1. Omschrijving van het risico;
2. Inschatting van de kans dat een gebeurtenis optreedt. Hierbij wordt aangegeven hoe vaak een risico zich voordoet. De meerjarenbegroting is voor vier jaar gemaakt. De kans kan dus variëren van:
   - Vierjaarlijks risico (factor 1);
   - Driejaarlijks risico (factor 1,33);
   - Tweejaarlijks risico (factor 2);
   - Jaarlijks risico (factor 4).
3. Uitspraak over hoe het financiële gevolg van een risico is in te schatten: goed, redelijk, slecht of niet.
4. Een inschatting van de mogelijke financiële gevolgen als het risico zich voordoet. Hierbij onderscheiden we een zestal categorieën, namelijk:
   - Risico's met een indicatie > € 25.000 < € 50.000 (€ 37.500);
   - Risico's met een indicatie > € 50.000 < € 250.000 (€ 150.000);
   - Risico's met een indicatie > € 250.000 < € 750.000 (€ 500.000);
   - Risico's met een indicatie > € 750.000 < € 1.250.000 (€ 1.000.000);
   - Risico's met een indicatie > € 1.250.000 (geschat indicatief risico);
   - Risico's waarvoor geen indicatie is aan te geven (PM)

Tussen haakjes ziet u hoe het financiële gevolg wordt meegenomen in de berekening. Het aangegeven bedrag vermenigvuldigen we met de risicofactor (zie punt 2).

5. Hoe we met het risico omgaan in termen van vermijden, verminderen, overdragen of accepteren;
   - Vermijden: beleid waardoor een risico ontstaat wordt beëindigd of op een andere manier vormgegeven;
   - Verminderen: risico wordt afgedekt met een verzekering, een voorziening of een ander budget in de programmabegroting;
   - Overdragen: het beleid dat een risico met zich meebrengt, laten uitvoeren door een andere partij, die daarbij ook de financiële risico's overneemt;
   - Accepteren: wanneer het risico niet beïnvloedbaar is en niet op een andere wijze wordt afgedekt, dient eventuele financiële schade volledig middels de weerstandscapaciteit afgedekt te worden.
6. Het 'reële' financiële gevolg (kans maal geschat financieel gevolg) van de niet-reguliere risico's.

Beleid en beleidsdocumenten

De volgende beleidsuitgangspunten gelden:
- Om risico's en tegenvallers op te vangen, hebben we een buffer nodig. Anders is de kans groot dat dekkingsmiddelen wegvallen. Het is voor een gezond financieel beleid noodzakelijk dat we een minimale omvang voor de algemene reserve vaststellen.;
- Om de algemene reserve te verruimen, voegen we op te heffen reserves en voorzieningen hieraan toe;
- Om onvoorziene risico's met betrekking tot de bouwgrondexploitatie op te vangen hebben we een afzonderlijke buffer nodig. Daarom is het voor een gezond financieel beleid noodzakelijk dat we een minimale omvang voor de algemene reserve bouwgrondexploitatie bepalen.

De gemeente dient om onvoorziene risico's met betrekking tot de grondexploitatie op te vangen een afzonderlijke buffer te hebben. De hoogte van deze reserve wordt jaarlijks beoordeeld en eventueel aangepast bij de begroting en jaarrekening (paragraaf grondbeleid). De minimale omvang van de buffer wordt jaarlijks opnieuw berekend waarbij er een minimale omvang van € 2,5 miljoen wordt gehanteerd conform de grondnota. In paragraaf 7 grondbeleid staat een verdere toelichting/onderbouwing.

De volgende beleidsuitgangspunten gelden:
- Om risico's en tegenvallers op te vangen, hebben we een buffer nodig. Anders is de kans groot dat dekkingsmiddelen in de exploitatiesfeer wegvallen. Het is voor een gezond financieel beleid noodzakelijk dat we een minimale omvang voor de algemene reserve vaststellen;
- Om de algemene reserve te verruimen, voegen we op te heffen reserves en voorzieningen hieraan toe;
- Om onvoorziene risico's met betrekking tot de bouwgrondexploitatie op te vangen hebben we een afzonderlijke buffer nodig. Daarom is het voor een gezond financieel beleid noodzakelijk dat we een minimale omvang voor de algemene reserve bouwgrondexploitatie bepalen.

Conform de vastgestelde beleidsnota Reserves en voorzieningen dient de gemeente om onvoorziene risico's met betrekking tot de grondexploitatie op te vangen een afzonderlijke buffer te hebben. De hoogte van deze reserve wordt jaarlijks beoordeeld en eventueel aangepast bij de begroting en jaarrekening (paragraaf grondbeleid). In de grondnota welke uw raad in december 2017 heeft vastgesteld is vanaf 2017 een nieuwe methodiek besproken. Deze nieuwe methodiek sluit beter aan op de financiële risico's waarvoor een voorziening wordt getroffen. De minimale omvang van de buffer wordt jaarlijks opnieuw berekend waarbij er een minimale omvang van 2,5 miljoen wordt gehanteerd conform de grondnota. In paragraaf 7 grondbeleid staat een verdere toelichting / onderbouwing.

Algemene risico's worden daarbij gedekt uit de algemene reserve (minimale buffer: € 3,5 mln.). En risico's uit bouwgrondexploitaties door de algemene reserve bouwgrondexploitaties.

Weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit is de verzamelterm van alle bronnen waaruit we niet voorziene financiële tegenvallers bekostigen. Het gaat om buffers in de exploitatie of het eigen vermogen die we vrijmaken om niet begrote kosten te dekken, zonder dat we de programmabegroting en het beleid aan hoeven te passen.

Exploitatiesfeer	**2024**
Exploitatiesaldo (excl. bouwgrondexploitatie)	2.740.953
Budgetoverhevelingen	-
Resultaatbestemming	-1.867.000
Weerstandscapaciteit exploitatie	**873.953**
Vermogenssfeer	**Stand 31-12**
Algemene reserve (vrij besteedbaar)	11.442.760
Algemene reserve (weerstandsvermogen)	3.500.000
Bestemmingsreserve sociaal domein	1.956.329
Weerstandscapaciteit vermogenssfeer	**16.899.089**
Totaal weerstandsvermogen	**17.773.042**

Risicobeheersing

In onderstaande tabel staan risico's. De risico's zijn vertaald in de mate van inschatbaarheid, beheersing risico en 'reëel' financieel gevolg (= kans x financieel gevolg). Het totaal resulteert in een totaal benodigde weerstandscapaciteit. Welke we vervolgens gebruiken voor de berekening van de ratio weerstandsvermogen.

Risico *(bedragen in €)*	**Kans**	**Mate van inschatbaarheid**	**Geschat financieel gevolg bij voordoen**	**Beheersing risico**	**Reëel financieel gevolg**
Het beleid van hogere overheden:					
Wet maatschappelijke ondersteuning	4	Redelijk	37.500	Accepteren	150.000
Jeugdhulp	4	Slecht	150.000	Accepteren	600.000
Bijzondere bijstand	4	Redelijk	37.500	Accepteren	150.000
Verontreinigde grond	2	Slecht	150.000	Accepteren	300.000
Biesvendreef	4	Slecht	40.000	Accepteren	40.000
WW-verplichting	2	Slecht	50.000	Accepteren	100.000
Samenwerking met andere gemeenten of instanties:					
Verbonden partijen	4	Slecht	150.000	Accepteren	600.000
Gemeentelijke overeenkomsten	1	Slecht	150.000	Accepteren	150.000
Informatiebeveiliging	1	Slecht	150.000	Accepteren	150.000
Stroomaansluiting zwembad	1	Slecht	100.000	Accepteren	100.000
Risico's voortvloeiend uit voor de gemeente autonome ontwikkelingen:					
Algemene uitkering	4	Slecht	150.000	Accepteren	600.000
Prijsstijgingen	4	Slecht	100.000	Accepteren	400.000
Renteontwikkeling	4	Redelijk	50.000	Accepteren	200.000
Totaal benodigde weerstandscapaciteit					**3.540.000**

Conclusie

De ratio weerstandsvermogen is berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit per jaar te delen door de benodigde weerstandscapaciteit (€ 3.540.000). De ratio weerstandsvermogen bedraagt 5,02
(€ 17.773.042 gedeeld door € 3.540.000)
Deze ratio voldoet aan de gestelde norm qua weerstandsvermogen zoals is vastgelegd in de Financiële Verordening (we gezond ratio ligt tussen 1 en 2). Deze ratio is hoger dan de ratio zoals vermeld in de begroting 2025 aangezien in deze jaarrekening bij de bepaling van het weerstandsvermogen enkel rekening is gehouden met investeringen die t/m 2024 beschikbaar zijn gesteld.

<u>Risico's voortvloeiend uit het beleid van hogere overheden:</u>

Wet maatschappelijke ondersteuning
Voor alle Wmo maatwerkvoorzieningen geldt dat sprake is van een open-eind regeling. De hoogte van de uitgaven is afhankelijk van het aantal Wmo-voorzieningen dat uiteindelijk wordt ingezet en is dus lastig te ramen. Sinds 2019 zien we een stijging van de inzet van Wmo-voorzieningen. Deze stijging zien we met name voor hulp bij het huishouden, begeleiding en woonvoorzieningen, vooral ook veroorzaakt door de introductie van het abonnementstarief per 1 januari 2019.Daarnaast speelt de vergrijzing een significante rol in de toename van woningaanpassingen. Door de groeiende oudere bevolking neemt de vraag naar zorg en ondersteuning toe, evenals de behoefte aan aanpassingen in woningen om veilig thuis te kunnen blijven wonen. Deze demografische ontwikkeling zorgt voor extra druk op de Wmo-budgetten.
Eind 2021 hebben de landelijke regerende partijen in het regeerakkoord aangegeven te willen toewerken naar een eerlijkere eigen bijdrage voor hulp bij het huishouden, met landelijke normen als uitgangspunt. Inmiddels streeft het rijk ernaar om een inkomensafhankelijke bijdrage in te voeren voor alle Wmo-voorzieningen, om zo een meer rechtvaardige verdeling van de kosten te realiseren. Verwacht wordt dat deze bijdrage per 1 januari 2027 wordt ingevoerd. Vooralsnog wordt rekening gehouden met een jaarlijks risico van € 37.500.

Jeugdhulp
Landelijke budgetten vanuit het Rijk zijn structureel te laag. Om die reden zijn de rijksmiddelen verhoogd, waarbij het rijk er rekening mee houdt dat deze verhoging deels tijdelijk is, dit in relatie tot de hervormingsagenda Jeugd, waarin diverse maatregelen zijn opgenomen om de jeugdzorgkosten te verlagen. In de uitvoering zijn grote verschillen tussen de verschillende gemeenten in de Kempen als het gaat om het beroep dat op jeugdhulp wordt gedaan. Zowel het aantal cliënten als het soort jeugdhulp dat zij ontvangen is daar debet aan. Voor jeugd geldt overigens, net als bij de Wmo taken, dat sprake is van een open-eind regeling.
Voor jeugd geldt bijkomend dat de gemeente niet de enige verwijzer is. Huisartsen kunnen bijvoorbeeld ook verwijzen naar specialistische jeugdhulp; hierop heeft de gemeente geen directe invloed. Om die reden is inmiddels in Kempenverband een pilot met huisartsen gestart om de samenwerking te bevorderen.
Voor de specialistische jeugdzorg zijn we als gemeente afhankelijk van enkele essentiële zorgaanbieders. Als deze aanbieders in financiële problemen komen, raakt dit direct de gemeente als afnemer. Deze kwetsbaarheid is derhalve een risico. Vooralsnog wordt rekening gehouden met een jaarlijks risico van € 150.000.

Bijzondere bijstand
Gemeenten hebben een taakstelling om statushouders te huisvesten. Statushouders die nieuw worden gehuisvest doen vaak een beroep op bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen en overige inrichtingskosten. Door de toegenomen taakstelling nemen de kosten van deze bijzondere bijstand anzienlijk toe. Vooralsnog wordt rekening gehouden met een jaarlijks risico van € 37.500.

Verontreinigde grond
In Zuidoost Brabant is de kans op bodemverontreiniging in de openbare ruimte groot. In het verleden zijn in deze regio vaak zinkassen gebruikt als funderingsmateriaal voor wegen.

Naast financiële risico's voor het (mogen) bewerken, verwerken, opslag en afvoer van vervuilde grond zijn er ook risico's op het gebied van ARBO. Het laatste is redelijkerwijze beheersbaar door het (laten) uitvoeren van onderzoeken, het op de juiste manier beschrijven in de uitvoeringsbestekken en het verzorgen van toezicht hierop. Uiteindelijk is de gemeente als opdrachtgever altijd eindverantwoordelijk voor de (financiële) gevolgen van werken met verontreinigde grond. De risico's zijn beperkt. De in de regio werkzame aannemers zijn goed op de hoogte van de regelgeving.

In de projectramingen voor het MIP zijn de bodemonderzoeken opgenomen in de voorbereidingskosten. Over de afgelopen jaren zijn deze kosten flink toegenomen. Kosten voor eventuele sanering proberen we op voorhand in te schatten met de bodemkwaliteitskaart. Zo nodig nemen we extra saneringskosten op in de projectraming. Het is echter altijd mogelijk dat verontreinigingen bij de steekproeven niet worden aangetroffen. Dit veroorzaakt dan overschrijdingen op het project. Deze zijn dan per definitie fors. Vooralsnog wordt er rekening gehouden met een tweejaarlijks risico van € 150.000.

Biesvendreef
Aan de Biesvendreef ligt de voormalige gemeentelijke stortplaats, nabij de milieustraat. Bodemonderzoek heeft aangetoond dat er ter plaatse sprake is van een grondwaterverontreiniging met oplosmiddelen. Uit eerdere onderzoeken is geconcludeerd dat de bron van de verontreiniging zich vermoedelijk in de stortplaats bevindt. Recent bodemonderzoek wijst uit dat de bron van de verontreiniging ter plaatse van de milieustraat is gelegen. Om de omvang van de verontreiniging in te kaderen is aanvullend bodemonderzoek nodig via de 1e Bestuursrapportage zijn hiervoor middelen gevraagd. Na inkadering moet ook frequent monitoring plaatsvinden om te zien of de vlek stabiel is en blijft.

WW-verplichtingen
De gemeente is als werkgever verplicht om, conform artikel 10.16 van de CAO, maandelijks 0,1% premie "Reparatie uitkering WW" in te houden op het salaris van alle medewerkers. Dit was echter niet het geval voor 2024, aangezien in de huidige cao (looptijd van 1 januari 2024 tot en met 31 maart 2025) de verplichting tot het inhouden van deze premie niet geldt.
De gemeente is risicodrager voor extra WW-verplichtingen dus mogelijk wordt de gemeente vanuit het UWV aangesproken op de WW-verplichting. Er wordt rekening gehouden met één risico in de tweejaren van € 50.000. In 2024 heeft gemeente Eersel € 36.951 uitgegeven aan WW-verplichtingen. In 2023 zijn er geen uitgaven geweest aan extra WW-verplichtingen.

Risico's voortvloeiend uit samenwerking met andere gemeenten en instanties:

Verbonden partijen
We kunnen worden geconfronteerd met financiële tegenvallers van verbonden partijen waarin we onszelf verplichten bij te dragen in eventuele nadelige saldi. Hierop hebben we niet altijd directe invloed. Indien in de loop van een jaar een nadelig saldo ontstaat, leggen we hiervoor separate voorstellen voor aan de raad. Een onderdeel van de verbonden partijen zijn de gemeenschappelijke regelingen. Ons uitgangspunt is dat de gemeenschappelijke regelingen in eerste instantie zelf moeten zorgdragen voor dekking. Ten aanzien van de begroting gaan we zoveel mogelijk uit van de loon- en prijsstijgingen zoals de deelnemende gemeenten deze zelf ook hanteren. Naast dit algemene risico ten aanzien van verbonden partijen, kunnen er ook specifieke risico's ten aanzien van één partij zijn. Vooralsnog wordt dit risico financieel jaarlijks ingeschat voor € 150.000.

Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe)
De gemeente kan haar digitale archiefbescheiden, zoals de gedigitaliseerde bouwvergunningen, opnemen in het DDO (Duurzame Digitale Opslagvoorziening) van het RHCe, waarbij de archiefbescheiden digitaal overgebracht worden naar de archiefbewaarplaats. De kosten voor opname van archiefbescheiden in het DDO vallen onder de begroting van het RHCe. Indien de totale omvang van het DDO substantieel toeneemt gaan de kosten doorberekend worden aan de gemeenten, in navolging van de constructie voor het analoog archief. Het is nog onduidelijk wanneer het RHCe deze doorbelasting invoert en wat de financiële consequenties, afhankelijk van de omvang van de opgenomen digitale archiefbescheiden, zijn voor de gemeente. De gemeente dient tevens rekening te houden met extra kosten voor de eigen informatiesystemen, om opname van informatie vanuit de eigen systemen in het DDO mogelijk te maken. In 2025 zal hier naar gekeken worden. De financiële consequenties hiervan zijn nog niet in te schatten.

Informatiebeveiliging en privacy
De gemeente verwerkt en beheert voor de uitvoering van haar taken informatie en persoonsgegevens. Informatie moet beschikbaar en betrouwbaar zijn. Daarnaast mogen informatie en persoonsgegevens alleen voor bevoegden inzichtelijk zijn. Door het nemen van passende beveiligingsmaatregelen verlagen we het risico op beveiligingsincidenten en beperken we mogelijke negatieve impact van dergelijke incidenten op privacy en de gemeentelijke informatievoorziening, in de vorm van imago en/of financiële schade. De hoogte van de eventuele financiële consequenties is op voorhand niet in de te schatten. De gemeente en de GRSK werken op het gebied van digitale veiligheid integraal en privacy samen om beveiligingsrisico's te verlagen. Er worden technische maatregelen genomen om dreigingen te monitoren en in geval van een calamiteit snel de juiste expertise in te kunnen schakelen. Daarnaast is er aandacht voor de organisatorische kant van informatiebeveiliging en privacy, waarbij we maatregelen vanuit de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) en de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) uitwerken in beleid, procedures en werkafspraken. Daarnaast is er veel aandacht voor het vergroten van bewustzijn en kennis voor informatiebeveiliging en privacy. Dat doen we aan de hand van bewustwordingscampagnes via ons Kempenbrede platform 'Digibewust in de Kempen'. Vooralsnog wordt dit risico ingeschat voor € 150.000 eens in de vier jaar.

Gemeentelijke (privaatrechtelijke) overeenkomsten
De gemeente Eersel gaat diverse (privaatrechtelijke) overeenkomsten aan. Er kunnen zich in de uitvoering hiervan situaties voordoen waardoor een risico ontstaat op niet (volledige) nakoming van deze overeenkomsten door partijen. Vooralsnog wordt dit risico ingeschat voor € 150.000 eens in de vier jaren.

Stroomaansluiting en energie zwembad
Vanwege de netcongestie moet er onderzocht worden hoe wij het zwembad kunnen realiseren en daarna in gebruik kunnen nemen. Er wordt nu een bouwaansluiting aangevraagd voor 3x 80 Ampère, de grootste kleinverbruik aansluiting die Enexis niet mag weigeren en voldoende is om de bouwactiviteiten uit te voeren. De vraag is nog hoeveel vermogen wij op de aansluiting krijgen nadien? Enexis heeft aangegeven dat vanwege het feit dat het net vol zit, het zwembad voorlopig geen grote aansluiting kan krijgen. De wachtlijst is inmiddels groot. Volgens Enexis kan de wachttijd enkele jaren betreffen.

In de bestuursrapportage van 2024 is aangegeven dat er een gasaggregaat komt en een noodstroomaggregaat. Ook worden er extra zonnepanelen gelegd. De investering van 305.000 euro voor de gasaansluiting en gasaggregaat met noodstroomaggregaat is verkregen via de bestuursrapportage en de extra zonnepanelen worden bekostigd uit de reservering onvoorzien. Voor de gasaansluiting is inmiddels al een ontheffing verleend door het college. De kosten zijn op basis van een inschatting van de energietarieven (gas), wat deze tarieven tegen die tijd zijn weten wij nu nog niet. Dit kan mee- of tegenvallen.
Verder zijn wij bezig met de voorbereidingen van de exploitatieaanbesteding. Hierin worden op 2 momenten de energietarieven vastgesteld. Dit is een jaar na ingebruikname met de "tijdelijke hybride" variant en dan

weer een jaar na de “all electric” situatie. Wat de consequenties hiervan zijn weten wij niet, omdat wij niet weten wat de energietarvieven dan zijn.

Risico’s voortvloeiend uit voor de gemeente autonome ontwikkelingen:

Ontwikkeling algemene uitkering Gemeentefonds
De laatste jaren was er diverse malen onzekerheid over de hoogte van het accres, echter door afschaffing van de systematiek van "samen trap op trap af” is een belangrijke fluctuatie hiermee weggenomen. Daarentegen zijn er nog diverse zaken waar onzekerheid over is en derhalve een risico vormen. Een drietal risico's worden hieronder weergegeven.

Compensatie ravijnjaar 2026
Vanaf 2026 daalt de algemene uitkering van de gemeente Eersel met afgerond 2,3 miljoen. Enerzijds verwachten de gemeenten dat het rijk nog met een aanvullende compensatie zal komen. Anderzijds noemt het ministerie van Financiën het terugdraaien van de structurele compensatie als bezuinigingsoptie. Dit laatste zou het tekort doen oplopen. Vooralsnog wordt voor de algemene uitkering rekening gehouden met een jaarlijks risico van € 100.000 per jaar.

Herijking
Het nieuwe verdeelstelsel is toegepast vanaf het boekjaar 2023. Het nadelige effect voor de gemeente Eersel bedraagt op dit moment € 63 per inwoner. Het rijk heeft dit nadeel per inwoner vooralsnog tot en met 2027 gemaximaliseerd tot € 37,50 per inwoner en de gemeente ontvangt hiervoor een suppletieuitkering (afgerond €506.000). Omdat de evaluatie van het nieuw verdeelmodel eind 2025 nog moet plaatsvinden raamt gemeente Eersel deze suppletieuitkering met toestemming van de provincie ook voor het jaar 2028. Het risico bestaat dat de evaluatie van het nieuwe verdeelmodel leidt tot een uitkomst dat deze suppletieuitkering niet wordt verlengd of anderszins wordt gecompenseerd. Voor 2026 en verder hebben we in de begroting middels een stelpost van € 300.000 rekening gehouden met een nadeel van € 52,50 per inwoner. Per saldo resteert er derhalve nog een risico van circa € 206.000 (506.000 -/- € 300.000). Deze wordt meegenomen in het traject van de voorjaarsnota 2026-2029.

BCF-plafond
In de algemene uitkering wordt rekening gehouden met een ingeschatte btw verhaal door de gemeenten voor hun overheidstaken. In de meicirculaire 2024 rekent het rijk af het verschil tussen de inschatting en de werkelijke gedeclareerde btw. Er bestaat derhalve het riscio dat het BCF-plafond (macro) wordt overschreden waarna er een korting in het gemeentefonds zal plaatsvinden. Anderzijds zal bij onderschrijding een aanvullende uitkering plaats vinden. In hoeverre het BCF plafond macro gezien toereikend is/blijft is pas na afloop van het begrotingsjaar bekend.

Prijsstijging
In de begroting wordt rekening gehouden met een prijsstijging. De inflatie en daaruit voortvloeiende prijsstijging is onzeker en daarmee lastig te ramen. Vooralsnog wordt rekening gehouden met en jaarlijks risico van € 100.000.

Renteontwikkeling
Indien de rente op de geld- en kapitaalmarkt zich ongunstig ontwikkelt ten opzichte van de percentages die in de begroting zijn opgenomen, moeten we mogelijk rekening houden met extra rentelasten (zie ook de treasuryparagraaf). De ontwikkeling van de rente is moeilijk in te schatten. Gemeente Eersel zal binnen enkele jaren geldleningen moeten gaan aantrekken ter financiering van de lopende kredieten.
Voor nieuwe investeringen wordt op dit moment gerekend met 3,4% rentelast. Dit is de huidige rente voor langlopende geldleningen (juni 2024).
Echter het tijdstip waarop de geldlening daadwerkelijk moeten worden aangetrokken en de werkelijke rente op dat moment zijn onzeker. Ondanks dat we financieel anticiperen op de gestegen rente blijft er een risico. De ontwikkeling van de rente is moeilijk in te schatten. Vooralsnog wordt dit risico (dus naast het voorziene) financieel ingeschat op € 50.000 per jaar.

Risico’s die niet vertaald zijn in hiervoor genoemde tabel

Afbouw Wet sociale werkvoorziening (Wsw) op aantallen en prijs
Vanaf 1 januari 2015 is de instroom van de Wsw stopgezet, waardoor de omvang van de doelgroep daalt. De toekenning van het Wsw-deel van het Participatiebudget is gebaseerd op een geschatte daling van het aantal arbeidsplaatsen per gemeente. Of deze daling daadwerkelijk plaatsvindt, is mede afhankelijk van persoonlijke omstandigheden. Daarboven komt nog de verlaging van de fictieve vergoeding per arbeidsjaar. De

exacte bedragen worden jaarlijks in de meicirculaire bekend gemaakt en zijn afhankelijk van de feitelijke, landelijke, uitstroom.

Dekking personele capaciteit
Als gemeente Eersel hebben we afgelopen jaren diverse personele capaciteit gedekt uit subsidies. Denk hierbij aan de combinatiefunctionarissen welke gedekt worden uit middelen SPUK GALA en medewerkers duurzaamheid / energiecoaches welke gedekt worden uit CDOKE middelen. Mocht het Rijk in de toekomst besluiten dat deze middelen worden afgebouwd / niet verlengd dan heeft dit financiële consequenties voor de gemeente Eersel of zullen we onze ambities moeten bijstellen.

Recreatie uitkijktoren en fietspad/ mindervalidenpad
De gemeente Bladel heeft op 09-11-2023 het Bestemmingsplan Cartierheide vastgesteld. Hiertoe hoort ook het beoogde perceel voor de uitkijktoren en een deel van het fietstracé. Er is hiertegen echter door twee partijen beroep ingesteld bij de Raad van State. Hierdoor wordt de realisatie van de uitkijktoren vertraagd. De verwachting is dat het nog minimaal 2 jaar gaat duren voordat een uitspraak volgt. Vanuit de Regiodeal ontvangen gemeente Eersel en gemeente Bladel bij elkaar 300.000 euro. De deadline om aanspraak te kunnen maken op deze gelden is, gezien de omstandigheden, opgeschoven van eind 2024 naar 31 juli 2025. Het is op dit moment nog onduidelijk of we aanspraak kunnen maken op deze gelden als op 31 juli 2025 nog geen schop in de grond is gezet. Hierover zijn we momenteel in gesprek met Brainport.

Keuze 50% scenario
Begin 2025 heeft de gemeenteraad een besluit genomen voor het 50% scenario voor wat betreft extra woningbouw. Door voor het 50% scenario te kiezen en niet voor het 100% scenario lopen we het risico dat er minder (eenmalige) middelen vanuit Provincie / Rijk richting de gemeente Eersel komen. Op dit moment kunnen we de impact hiervan nog niet inschatten.

Combinatiekansen maatschappelijke voorzieningen
Op 2 juli 2024 heeft de gemeenteraad een besluit genomen tot het verplaatsen van het gemeentehuis, De Muzenval, bibliotheek en muziekschool. Op dit moment is nog niet bekend wat de financiële impact is van dit besluit.

Bestuursdwangprocedure vervallen woning
Voor een vervallen woning in Eersel is een bestuursdwangprocedure opgestart. Het definitieve besluit wordt binnenkort verzonden. Als binnen de door ons gestelde termijn, niet of niet volledig aan de opdracht om maatregelen te treffen teneinde de overtredingen te beëindigen is voldaan, dan zullen wij zelf ingrijpen en de vereiste maatregelen (laten) uitvoeren. De kosten die hiermee gepaard gaan, zullen wij volledig op de eigenaar verhalen.

2.5 Kengetallen

Conform Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) nemen we de volgende kengetallen op:

- netto schuldquote;
- netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen;
- solvabiliteitsratio;
- structurele exploitatieruimte
- grondexploitatie
- belastingcapaciteit

Kengetallen	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Netto schuldquote	-48,1%	-22,2%	-45,0%
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen	-48,1%	-22,3%	-45,1%
Solvabiliteitsratio	62,4%	67,8%	63,2%
Structurele exploitatieruimte	6,2%	1,4%	7,3%
Grondexploitatie	-5,9%	2,4%	-4,3%
Belastingcapaciteit	86,3%	78,9%	78,9%

Toelichting op deze kengetallen:

Schuldquote
Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. De schuldquote is voor de gemeente Eersel laag.

Algemene normwaarden schuldquote	***Schuldquote***
Normaal	0% - 100%
Voorzichtigheid geboden	> 100 %
Zeer hoge schuld	> 130 %

Solvabiliteitsratio
Deze ratio geeft het aandeel van het eigen vermogen ten opzichte van het totaal vermogen. Wanneer de helft of meer uit eigen vermogen bestaat is een gemeente voldoende solvabel.

Algemene normwaarden bruto schuld	***Ratio solvabiliteit***
Weinig tot geen schuld	> 80 %
Normaal	30% - 80%
Voorzichtigheid geboden	20% - 30%
Bezit zeer zwaar belast met schuld	0% - 20%

Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal is van belang om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Zoals blijkt uit de tabel is de structurele exploitatieruimte positief, wat aangeeft dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Grondexploitatie
Dit kengetal geeft aan hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Het is lastig om hier een norm voor te formuleren aangezien deze norm niets zegt over de relatie tussen vraag en aanbod van woningbouw c.q. bedrijventerreinen.

Belastingcapaciteit
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente een financiële tegenvaller kan opvangen en de mogelijkheid of er ruimte is voor nieuw beleid. Een laag percentage betekent dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen kan verwerven.

3. Onderhoud Kapitaalgoederen

Wat zijn kapitaalgoederen?

Kapitaalgoederen zijn belangrijk voor de openbare ruimte en het beheer en behoud daarvan is een taak voor ons. Wanneer we dit niet goed onderhouden, is de kans groot dat we veel klachten krijgen. Dit kan leiden tot ad hoc maatregelen en extra grote uitgaven. Dat noemen we ook wel kapitaalvernietiging. Via beheersplannen zorgen we ervoor dat het onderhoud systematisch gedaan wordt.

Wegen

Beleidskader
Op grond van de Wegenwet zijn wij als wegbeheerder verantwoordelijk voor onderhoud en beheer van gemeentelijke wegen. Het gaat om wegen binnen de bebouwde kom en wegen buiten de bebouwde kom die op de wegenlegger als openbare weg zijn aangegeven. Ook de aanliggende bermen, sloten en eventuele kunstwerken (bruggen en/of viaducten) horen bij de weg. Het verhardingsoppervlak (asfalt en elementverhardingen) in onze gemeente is ongeveer 1,85 miljoen vierkante meter. De vervangingswaarde hiervan bedraagt ± € 194 miljoen.

Beheer
Het wegenbestand (asfalt, beton, elementverhardingen, inclusief civiele kunstwerken) houden we in stand met gebruik van risico-gestuurd onderhoud (besluit januari 2024) Hierbij maken we gebruik van een wegbeheerprogramma en tweejaarlijkse weginspecties. Door het onderhoud op precies het juiste moment uit te voeren voorkomen we kapitaalvernietiging en daarmee wordt het onderhoud goedkoper dan bij planmatig onderhoud. Het benodigde budget is berekend met het beheerprogramma. Jaarlijks wordt hiervoor een bedrag in de voorziening ‘Onderhoud wegen’ gestort.

Door iedere twee jaar alle verhardingen te laten inspecteren, een onderhoudsprognose op te stellen en dit te verwerken in het beheerprogramma, houden we een actueel wegbeheerplan en inzicht op het door de Raad vastgestelde onderhoudsniveau’s (zie hfst 6)

Naast de jaarlijkse toevoeging aan de voorziening ‘Onderhoud wegen’ storten we ook de inkomsten uit de degeneratievergoedingen van nutsbedrijven in de voorziening. Deze inkomsten zijn vergoedingen die worden uitgekeerd aan de wegbeheerder als compensatie voor levensduurvermindering van het verhardingsoppervlak. Dit door het uitvoeren van graafwerkzaamheden ten behoeve van het leggen van leidingen onder verhardingsconstructies.

De storting in de voorziening ‘Onderhoud wegen’ (inclusief de zojuist genoemde degeneratievergoeding) wordt voor 2024 was € 953.852. Op 31 december 2024 was de stand van de voorziening ‘Onderhoud wegen’ € 2.737.074. De gerealiseerde onderhoudsuitgaven over 2024 bedroegen plusminus 1,3 miljoen euro.

Uitvoering beheerplan wegen
Uit de laatst uitgevoerde weginspecties blijkt dat de *gemiddelde kwaliteit* van onze wegverhardingen gestegen is tot een rapportcijfer 5,2. Omdat we gedifferentieerde onderhoudsniveau ’s gebruiken mag dit ook. In 2022 was het gemiddelde rapportcijfer toen was het rapportcijfer 4,9

Verhardingen binnen de bebouwde kom
Vanuit kostenefficiëntie kiezen wij ervoor om vervanging van wegverharding en riolering gelijktijdig te doen; we maken werk met werk. Omdat riolering globaal 1,5 keer langer mee gaat dan straatwerk, is het onvermijdelijk dat de kwaliteit van de wegen langzaam achteruit gaat. Dit geldt met name voor rijbanen en parkeerplaatsen. Hier accepteren we C-niveau. Trottoirs en voetpaden houden we op een zo hoog mogelijk kwaliteitsniveau (minimaal B) door steeds meer klein onderhoud uit te voeren. Dit vanwege beloopbaarheid, toegankelijkheid en lagere risicoaansprakelijkheid. Verminderde kwaliteit van rijbanen en parkeerplaatsen binnen woonwijken is acceptabel aangezien de snelheden hier laag zijn en de verkeersveiligheid niet in het geding is. Het is minder comfortabel en na regenval is er meer plasvorming. Met klinkerverhardingen is daarnaast ook geen sprake van kapitaalvernietiging. Straatstenen van goede kwaliteit zijn altijd herbruikbaar.

Verhardingen buiten de bebouwde kom
Hier liggen de risico’s heel anders. De wegen buiten de bebouwde kom zijn hoofdzakelijk van asfalt en de snelheden die hier gereden worden zijn veel hoger. De onderhoudsplanning voor deze wegen is erop gericht om de verkeersveiligheid te allen tijde te waarborgen en kapitaalvernietiging te voorkomen. Door tijdige (groot)

onderhoudsmaatregelen uit te voeren, kunnen we met relatief lage jaarlijkse kosten de levensduur van asfaltwegen verlengen. Zolang de jaarlijkse onderhoudskosten voor een weg lager zijn dan de kapitaallasten van rehabilitatie is dit ook financieel verantwoord. Al onze wegen in het buitengebied zijn verkeersveilig. Uit de inspectie 2024 volgt dat de kwaliteit van onze asfaltwegen sinds 2022 sterk is verbeterd.

Met de reeds beschikbare middelen en jaarlijkse toevoeging aan de onderhoudsvoorziening kunnen we onze asfaltwegen, trottoirs en fietspaden op korte en middellange termijn goed in stand houden.

Beheerplan wegen 2023-2027
Afgelopen jaar hebben wij aan de hand van de weginspecties 2022 een nieuw beheerplan wegen 2023 -2027 gemaakt, onze onderhoudsstrategie aangepast en een financieel groeimodel uitgewerkt. De financiële consequenties hiervan worden verwerkt in de begroting 2025 en verder. In 2024 is een nieuwe weginspectie uitgevoerd. We hebben een nieuw (concept)beheerplan 2024-2028 geschreven welke is aangepast aan de nieuwe beheerstrategie. Deze bieden wij u binnenkort ter vaststelling aan.

Dagelijks onderhoud (exploitatiebegroting)
Naast het planmatig onderhoud met behulp van het wegbeheerprogramma voeren we nog diverse onderhoudstaken uit op basis van inspectierondes en vaste onderhoudscycli. Deze onderhoudstaken omvatten onder andere het vegen van de wegen, afgraven en aanvullen bermen, onderhoud wegmarkeringen, onderhoud zandwegen, calamiteitenonderhoud verhardingen, onkruidbestrijding op verhardingen, onderhoud straatmeubilair, uitdiepen bermsloten en het onderhoud aan de duikers onder de wegen. Deze kosten zijn opgenomen in de jaarlijkse exploitatiebegroting.

We zien een gestage groei van de kosten voor dagelijks onderhoud, mede ten gevolge van weersextremen en snelle stijging van prijzen in de GWW (Grond-, Weg- en Waterbouw). Dit geldt met name voor bermen, zandwegen en sloten.

Vervanging van wegen/ rehabilitatie
Binnen de voorziening (onderhoud) wegen houden we geen rekening met vervangingskosten aan het einde van de levensduur van een weg. De maximale levensduur van een weg op zandgronden zoals in Eersel is ± 60 jaar. Gedurende deze levensduur voeren we twee of drie keer groot onderhoud uit. Aangezien een groot deel van de wegen in het buitengebied van Eersel is aangelegd tussen 1950 en 1970, houden we rekening met een structurele toename van de benodigde kosten voor het vervangen van de wegen. Wij vervangen de wegconstructie pas als de gemiddelde jaarlijkse onderhoudskosten voor een weg hoger worden dan de kapitaallasten voor de vervanging van deze weg, of als de verkeersveiligheid in gevaar komt.

In het verleden hebben we ervoor gekozen om het vervangen van wegen (verhardingsconstructie) op te nemen in het Meerjarig Investeringsprogramma (MIP). Dit veroorzaakt extra kapitaallasten. Omdat we het vervangen van wegen zo lang mogelijk uitstellen is de kans aanwezig dat we onverwachts vervangingspieken krijgen. En daarmee ook afwijkingen in de prognose. Dit is begrotingstechnisch ongewenst. Daarom hebben we de “reserve rehabilitatie wegen” ingesteld. Hiermee egaliseren we deze schommelingen.

Als we kijken naar de leeftijdsopbouw van de wegen, neemt ook de hoogte van de storting in deze bestemmingsreserve de komende jaren toe. Vanaf de begroting 2019-2022 storten we in het kader van het meerjarenperspectief jaarlijks oplopend € 35.000,- extra in de “bestemmingsreserve rehabilitatie wegen”. In het raadsvoorstel ‘risico-gestuurd wegbeheer (2024)’ is dit bedrag verhoogd met € 12.500,- per jaar. In totaal wordt de extra storting jaarlijks € 47.500,-.

Uit de weginspectie in 2024 zijn verder geen bijzonderheden naar voren gekomen.

Riolering

Beleidskader
Aanleg en beheer van riolering zijn gemeentelijke taken. Dit staat zo omschreven in de Wet milieubeheer. Wij zijn op grond van deze wet verplicht om een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) op te stellen.

In het verbreed GRP 2023-2027 is weergegeven hoe we de rioleringstaak in de komende planperiode vormgeven. Hierbij houden we rekening met de gevolgen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en de Wet gemeentelijke watertaken (Wgw).

In het bijbehorende kostendekkingsplan staat hoe we alle kosten door middel van een rioolheffing dekken. De totale riolering houden we in stand door middel van klein en groot onderhoud. De totale onttrekking uit de

“onderhoudsvoorziening riolering” bedroeg in 2024 € 133.405,-. Op 31 december 2024 was de stand van de voorziening € 12.268.870. Ongeveer de helft van de inkomsten dekt de kapitaallasten van (toekomstige) vervangingen. Globaal wordt de andere helft gebruikt voor jaarlijks onderhoud (exploitatiebegroting). In de verdere toekomst zal deze verhouding verschuiven naar 2/3 – 1/3. Grote projecten waren/zijn: Steensel weer één dorp (2022-2024), vervangen gemalen drukriolering fase 1 t/m 5 (2021-2025), wateroverlast Kerkstraat en Carquefouplein (2024), Duurzaam Duizel fase 1, 2, en 3 (2026-2028), aanleg regenwaterriool Hoolstraat/Aelenstraat (2026), wateroverlast Haagdoorn (2026) en afkoppelen Pankenstraat e.o (2029 e.v.)

Beheer
Op grote lijnen is de leeftijd van riolering bepalend voor de vervanging van riolering. Riolering gaat tussen de 60 en 80 jaar mee. De eerste vervangingspiek ligt vanaf 2030.

Om een zo goed mogelijk inzicht te krijgen in kwaliteit van de riolering, vinden er jaarlijks camera-inspecties plaats. De inspectiecyclus is 10 jaar. Op basis hiervan passen wij het theoretische vervangingsplan riolering aan. Dit ook in combinatie met maatregelen in het wegbeheer. Riolering is in principe maatgevend, omdat het de belangrijkste kostendrager is voor reconstructies. Naast het vervangen kijken we jaarlijks op basis van de uitgevoerde inspectie naar het planmatig onderhoud.

Uitvoering beheerplan
Binnen het beschikbare budget in de begroting voeren we deze noodzakelijke herstelmaatregelen uit. Andere onderhoudsmaatregelen die we jaarlijks uitvoeren zijn onder andere kolken zuigen, reinigen gemalen, inspectie, maaien wadi’s (waterafvoer, drainage en infiltratie) en onderhoud van pompen van de gemalen, randvoorzieningen en mechanische riolering.

Meten en monitoren
Om beter inzicht te krijgen in het functioneren van de riolering meten we vanaf medio 2010 in samenwerking met het waterschap de Dommel aan de overstorten. Het betreft kwantitatieve metingen. Om inzicht te krijgen in de grondwaterstanden hebben we in 2014 een basismeetnet ingericht. Bij het beheer van het grondwatermeetnet worden we ondersteund door het waterschap de Dommel en Brabant Water.

Energiekosten
Door steeds hogere energiekosten, energiebelasting, Opslag Duurzame Energie (ODE) en netwerkkosten stijgen de kosten hiervoor explosief. De energierekening is vanaf 2020 gestegen van € 88.000 naar € 220.000 in 2024.

Openbare Verlichting

Beleidskader
In 2024 is het nieuwe beheerplan Openbare Verlichting 2024-2028 geschreven en op 25 februari 2025 door de Raad vastgesteld. Thans is 45% van onze armaturen LED: ± 2.470 stuks. Hoofddoel is om in de komende vier jaar een maximale energiereductie te behalen. Wij streven naar verdere vermindering van het energiegebruik voor OV tot de 50% energiereductie in 2030 ten opzichte van het jaar 2013.(landelijk doel) We gaan hiervoor resterende oude armaturen te vervangen door LED.

- In 2025/2026 gaan we 2.210 armaturen binnen de bebouwde kom vervangen.
- In 2027 en 2028 vervangen we de laatste armaturen, welke hoofdzakelijk in het buitengebied staan.

De armaturen in het buitengebied worden “slimme” armaturen en rusten we uit met amberkleurig licht. We kunnen daarmee iedere mast apart schakelen en daarmee proberen de negatieve invloed van het kunstlicht op de natuur zoveel mogelijk te verminderen.

Beheer
Oudere lampen hebben een beperkte levensduur. Om deze oude lampen te vervangen rijden we eens per drie jaar een remplace-ronde Met het gebruik van LED-armaturen gaan we nu naar een levensduur van twaalf jaar. We besparen daarna jaarlijks ± € 5,- per mast per jaar remplacekosten. Dit komt in eindsituatie overeen met besparing van € 15.000 op het huidige onderhoud.

De storting in de voorziening “onderhoud openbare verlichting” bedroeg in 2024 € 129.800,-. Hieruit wordt de vervanging van afgeschreven masten en armaturen betaald. De stand van de voorziening bedraagt per 31 december 2024 € 917.150. In de komende jaren worden hiervan grootschalig armaturen vervangen door LED.

Door de steeds hogere energiekosten, energiebelasting, Opslag Duurzame Energie (ODE) en netwerkkosten levert de energiebesparing helaas geen kostenreductie op ten opzichte van voorgaande jaren, alleen minder meerkosten in de toekomst. De energierekening OV is vanaf 2020 gestegen van € 75.000 naar € 245.000.

Groenbeheer

Beleidskader

Als groene gemeente hebben we relatief veel openbaar groen. Het groen binnen de bebouwde kommen leggen we vast in de geldende bestemmingsplannen. In 2017 heeft de gemeenteraad voor alle kommen het beleidsplan Groen Loont vastgesteld. In dit plan worden de groenstructuren van de zes dorpen vastgelegd en nieuwe kaders voor de gewenste inrichting van zowel het gebied binnen als het gebied buiten de bebouwde kom gesteld.

In 2023 is het Bomenbeleidsplan vastgesteld voor een goede bescherming en instandhouding van het huidige bomenbestand. Het beleidsplan 'natuurlijk spelen' hanteren we voor de speelterreinen. Voor de sportaccommodaties geldt het accommodatiebeleid. In dit beleidsplan staat aangegeven wat basisvoorziening is (wat wij onderhouden) en wat niet (onderhoud door sportverenigingen).

Groenbeheer

Het beheer van gemeentelijk openbaar groen binnen de kom wordt geheel uitbesteed op basis van meerjarige bestekken. De totale beheerkosten voor groen binnen de bebouwde kom (exclusief apparaatskosten) bedragen in 2024: € 1.128.850,-. Voor dit bedrag worden de evenemententerreinen, speelterreinen, plantsoenen en gazons binnen de kom onderhouden. De primaire begroting bedroeg; € 1.077.753

Het beheer van gemeentelijk openbaar groen buiten de kom besteden we voor een deel (maaien sloten en bermen) uit op basis van meerjarige bestekken. Het andere deel (onder andere snoeien van hagen) doet onze buitendienst. De totale beheerkosten voor groen buiten de bebouwde kom (exclusief apparaatskosten) bedragen voor 2024 € 175.165. De oorspronkelijke raming bedroeg 198.323.

Beheer Bossen

Het beheer van de gemeentelijke bossen en natuurterreinen besteden we geheel uit op basis van meerjarige bestekken. De kosten die we hier maken moeten worden afgedekt door de inkomsten uit houtverkoop, jachtrechten en subsidies. We hebben een bestemmingsreserve egalisatie bebossing om calamiteiten zoals bosbranden en boomziekten te kunnen herstellen. We streven naar een geleidelijke groei van deze bestemmingsreserve tot een bedrag van maximaal € 200.000,-. Met een dergelijk bedrag kunnen we onze grootste risico's afdekken. Deze aanvulling op de reserve genereren we jaarlijks uit het verschil tussen de onderhoudsuitgaven en de inkomsten (van de o.a. houtverkoop). Ook wordt de reserve gebruikt om schommelingen in de jaarlijkse uitgaven en inkomsten op te vangen.

In 2024 hadden we enerzijds een hele goede houtopbrengst en anderzijds verwachten we veel bomensterfte doordat delen van de bossen te lang met de boomwortels onder water hebben gestaan. In de 1e berap 2025 stellen we voor om het maximum van de bestemmingsreserve naar € 250.000 te verhogen.

Beheer landschapselementen (LSE)

Het beheer van landschapselementen is in 2021 opgestart via een meerjarige opdracht waarmee de komende jaren eerst herstelbeheer wordt uitgevoerd. In 2022 hebben we een flinke inhaalslag gemaakt en zijn we overgegaan naar cyclisch beheer. Het beheerbudget in de exploitatiebegroting is gestegen, waardoor we nu in staat zijn om de verwaarlozing van de LSE's t stoppen. In de komende jaren willen we dit beheer gaan uitvoeren samen met de aanliggende eigenaren, die hiervoor een beheervergoeding kunnen krijgen. De totale kosten waren in 2024 € 68.583. De primaire raming was € 102.700

Beheer Ecologische VerbindingsZones (EVZ's)

Ecologische verbindingszones zijn een optelsom van bosjes, beekdalen en landschapselementen die door hun strategisch plaats samen voor een verbinding kunnen zorgen tussen grote natuurgebieden (bijvoorbeeld NatuurNetwerk Brabant, Landschotseheide, Buikheide/Groot en Kleinmeer). Met ingang van het begrotingsjaar 2024 hebben we hiervoor een separate begrotingspost opgenomen. Inzicht geeft mogelijk uitzicht op medefinanciering. Geraamd € 28.000, uitgegeven € 3.265.

Beheer natuurgrassportvelden

Het onderhoud van de natuurgras -sportvelden gebeurt op basis van een bestek. De totale beheerkosten voor de sportvelden in 2024 waren € 256.613. Met dit budget onderhouden we de natuurgrasvelden. Primair was € 219.356 geraamd. De meerkosten zijn hoofdzakelijk terug te voeren op de wateroverlast 2023-2024.

Beheer bomen (Binnen en buiten de kom)
De bomen (binnen en buiten de kom) worden grotendeels beheerd door externen. Dit op basis van een snoeiplan. Klein snoeiwerk of het oplossen van incidentele problemen worden uitgevoerd door de buitendienst. De gemeente Eersel heeft globaal 22.000 individueel te beheren bomen in het areaal. In 2024 hebben we een nieuwe aanbesteding gedaan voor het tweejarig onderhoudsbestek bomen. In vergelijking met vorige jaren hebben we iets meer bomen te onderhouden, doordat we de afgelopen jaren nogal wat laanbomen hebben bij geplant (Bos en Boom, uitvoeringsprogramma Kleine Beerze). Het overgrote deel van de bomen onderhouden/snoeien we om de drie jaar. Bij bijzondere of monumentale bomen kan dit jaarlijks zijn. Het resultaat van de aanbesteding viel erg tegen. Uiteindelijk hebben slechts twee partijen ingeschreven en de laagste inschrijving viel € 100.000 hoger uit dan de voorgaande jaren. Een deel van deze hogere prijs is te verklaren doordat we de jaarlijkse boominspecties (BVC/VTA) ook in het bestek hebben ondergebracht. De belangrijkste verklaring is echter dat er steeds minder partijen zijn die dit werk nog kunnen uitvoeren, omdat er geen geschoold personeel meer beschikbaar is. We hebben veel bomen, er is weinig concurrentie en personeel moet duur worden ingehuurd.
Het reguliere onderhoud aan (laan)bomen heeft ons in 2024 € 233.685,- gekost (excl. apparaatskosten). Geraamd was € 102.303. De meerkosten lijken structureel.

Speelvoorzieningen
De speeltoestellen worden voor een deel onderhouden door de buitendienst en voor deel door derden op basis van een inspectie. Het budget voor het beheer aan de speelvoorzieningen in 2024 bedroeg € 28.800. Hiermee betalen we de jaarlijkse inspecties, klein onderhoud en de vervanging van een enkel speeltoestel. Op deze wijze konden we het onderhoud van de speelvoorzieningen op verantwoorde wijze waarborgen. Al jaren ramen wij structureel te weinig om de steeds ouder wordende speelvoorzieningen verantwoord in stand te houden. De uitgaven in 2024 bedroegen al € 46.812. In 2025 schrijven we een beheerplan speeltoestellen.

Gebouwen
Beleidskader
Het gaat hier om de gebouwen die bij de gemeente in onderhoud zijn.
Er zijn drie soorten onderhoud voor deze gebouwen te onderscheiden:
- Het dagelijks onderhoud dat tot doel heeft om het gebouw en de installaties in een toestand te houden die voor de dagelijkse functievervulling noodzakelijk is. In de exploitatiebegroting wordt hier elk jaar een post voor opgenomen;
- Het periodiek onderhoud waarbij in de regel geen vernieuwing plaatsvindt, zoals buitenschilderwerk. Dit betreft terugkerend onderhoud met een zekere cyclus;
- Het groot onderhoud, waarbij veelal onderdelen van het gebouw of de installaties moeten worden vervangen (zoals vernieuwing van het dak of vervanging van de Cv-installatie).

De kosten van het periodiek en groot onderhoud hebben we in een meerjaren onderhoudsplan opgenomen. Op basis van dit plan hebben we de stortingen en onttrekkingen uit de voorzieningen berekend. Hiermee hebben we al het noodzakelijk onderhoud aan het onroerend goed in financiële zin afgedekt. Uiteraard moet regelmatig herijking plaatsvinden. Nieuwe investeringen voor aanpassingen of uitbreidingen nemen we in het meerjarig-investeringsprogramma op.

In het accommodatiebeleid staat wat we verstaan onder een basisvoorziening. Voor de gebouwen die vallen onder het accommodatiebeleid betekent dit dat alleen de basisvoorzieningen door ons worden onderhouden. Wij dragen dan zorg voor het groot onderhoud inclusief de installaties. Voor het dagelijks onderhoud zijn de verenigingen of stichtingen zelf verantwoordelijk.

De vereniging kan het onderhoud waar wij verantwoordelijk voor zijn (basisvoorziening), onder bepaalde voorwaarden, ook zelf uitvoeren (privatisering). De verenigingen ontvangen daarvoor financiële bijdragen, gebaseerd op de gemiddelde onderhoudslast over tien jaar.

Naast de gebouwen die in het accommodatiebeleid staan, hebben we ook de verantwoordelijkheid voor het onderhoud van andere gebouwen. Denk hierbij aan binnensportaccommodaties, de brandweerkazernes, de gemeentewerf en het gemeentehuis. Voor deze gebouwen hebben we ook meerjaren onderhoudsplannen opgesteld. Wij zijn hier verantwoordelijk voor het totale onderhoud.

Beheer
Het onderhoud gebeurt volgens een meerjaren onderhoudsprogramma en jaarlijkse na-inspecties. Deze meerjaren onderhoudsprogramma's actualiseren we jaarlijks per gebouw. Ze geven een overzicht van het geplande onderhoud voor de eerstvolgende 10 jaar (eerste jaar is het begrotingsjaar). De hoogte van storting in de

begroting bedraagt het gemiddelde van de totale geraamde onderhoudskosten in genoemde periode van 10 jaar.

Schoolgebouwen
Vanaf 1 januari 2015 zijn de verantwoordelijkheden (en daarmee het budget) voor het buitenonderhoud en de aanpassing van schoolgebouwen in het primair en speciaal onderwijs van gemeenten naar schoolbesturen overgeheveld. Ondanks de andere verdeling van verantwoordelijkheden hebben de schoolbesturen en de gemeente nog steeds behoefte aan een beleidsrijke meerjarenplanning voor onderwijs(huisvesting). Er is een wetswijziging is voorbereiding waarmee het voor de gemeente een verplichting wordt een meerjarig integraal huisvestingsplan te ontwikkelen en voor de schoolbesturen een verplichting om hun meerjarenonderhoudsplan te delen met de gemeente. Het huidige Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs 2018-2032 gemeente Eersel wordt geactualiseerd. In 2023 hebben we, samen met de schoolbesturen en kinderopvang, gewerkt aan de actualisatie van het IHP. In 2024 is het Integraal Huisvestingspln (IHP) Onderwijs gemeente Eersel 2024-2038 vastgesteld. Het IHP is tot stand gekomen in samenspraak met de schoolbesturen en kinderopvang.

Bij MFA's waar wij eigenaar zijn van het volledige gebouw, inclusief onderwijs, dragen wij ook zorg voor het onderhoud van het totale gebouw. Dit moet op basis van de verdeling van verantwoordelijkheden (en budget) verrekend worden.

Beleid en beleidsdocumenten
Het beheer geschiedt op basis van beleid - en beheerplannen:
- Verbreed GRP 2023-2027
- Beheerplan wegen 2023-2027
- Beheerplan Openbare verlichting 2014-2024 Gemeente Eersel
- Onderhoudsbestekken (meerjaren)
- Beleidsplan "Groen Loont" (2017)
- Beleidsplan gemeentelijke bos- en natuurterreinen
- Bomenbeleidsplan 2023-2033
- Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs 2018-2032 gemeente Eersel.

4. Treasury

Algemeen
In de wet Financiering decentrale overheden (wet Fido) staat de treasuryfunctie centraal en is de treasuryparagraaf zowel bij de begroting als bij het jaarverslag verplicht gesteld.

In de vergadering van december 2015 heeft de gemeenteraad het geactualiseerde treasurystatuut vastgesteld (https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2016-4154.html). Hierin zijn de noodzakelijke aanpassingen als gevolg van wijziging van de wet Fido, de RUDDO (Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden) en de Wet Verplicht schatkistbankieren verwerkt.

Deze 'Treasuryparagraaf' bevat de volgende onderdelen:
4.1 Risicobeheer;
4.2 Gemeentefinanciering;
4.3 Uitzettingen;
4.4 Kasbeheer.

4.1 Risicobeheer

Conform de eisen van de wet Fido moet de uitvoering van de treasuryfunctie uitsluitend de publieke taak dienen. Het beheer dient behoudend te zijn en moet voldoen aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Enkel voor de uitoefening van de publieke taak worden er, conform de bepalingen in de wet Fido en het treasurystatuut, geldleningen gesloten en garanties uitgezet. Het beleid is gericht op het maximaliseren van het rendement op het belegde vermogen en het minimaliseren van de kosten.

4.1.1 Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is opgenomen in de uitvoeringsregeling van de wet Financiering decentrale overheden. Deze limiet stelt een grens aan het opvangen van liquiditeitstekorten van lopende uitgaven middels kortlopende financieringen. Een gemeente mag slechts een beperkt deel van de begroting met kort geld financieren. Een langere vastlegging van de geleende middelen zorgt voor een beter voorspelbare rentelast. De bovengrens is gesteld op een bedrag ter grootte van een percentage (8,5%) van het totaal van de jaarbegroting van de gemeente, met een minimum van € 1,0 miljoen.

De kasgeldlimiet was voor 2024 afgerond € 4,9 miljoen. Dit is 8,5% van het totaal van de jaarbegroting 2024 (€ 57,8 miljoen). In het onderstaande overzicht ziet u dat de kasgeldlimiet in 2024 niet is overschreden.

Toets kasgeldlimiet				*(x € 1.000,-)*
Omvang begroting per 1-1 (= grondslag)	57.798			
	Kw 1	*Kw 2*	*Kw 3*	*Kw 4*
1. Toegestane kasgeldlimiet	**4.913**	**4.913**	**4.913**	**4.913**
- in procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
- in bedrag	4.913	4.913	4.913	4.913
2. Omvang vlottende korte schuld	**0**	**0**	**0**	**-2**
Opgenomen gelden < 1 jaar	0	0	0	-2
Schuld in rekening-courant	0	0	0	0
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0
3. Vlottende middelen	**32.626**	**35.972**	**36.686**	**37.912**
Contante gelden in kas	12	19	26	24
Tegoeden in rekening-courant	32.614	35.953	36.660	37.888
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0	0	0	0
4. Toets kasgeldlimiet				
Toegestane kasgeldlimiet (1)	4.913	4.913	4.913	4.913
Totaal netto vlottende schuld (2)-(3)	-32.626	-35.972	-36.686	-37.914
Ruimte (+)/Overschrijding (-)	37.539	40.885	41.599	42.827

4.1.2 Renterisiconorm

In de wet Fido en in artikel 4 van het treasurystatuut staat dat de we onder de renterisiconorm moeten blijven. De norm is een bedrag ter grootte van een percentage (20%) van het totaal van de jaarbegroting van de gemeente, met een minimum van € 2,5 miljoen. Deze norm is ingevoerd ter beperking van het renterisico op de vaste schuld. Het renterisico betreft het risico van ongewenste veranderingen in de financiële resultaten van de gemeente door rentewijzigingen. Spreiding van dit risico bereiken we onder meer door bij

het afsluiten van geldleningen te kiezen voor afwijkende looptijden en een vaste rente over de hele looptijd. Voor 2024 was de renterisiconorm afgerond € 11,6 miljoen (20% van € 57,8 miljoen). Er zijn in 2024 geen nieuwe vaste geldleningen afgesloten.

In onderstaande tabel is de meerjarig berekende renterisiconorm weergegeven en de toetsing aan deze norm. Uit de berekening blijkt dat de gemeente Eersel meerjarig voldoende ruimte heeft onder de renterisiconorm om dit risico op te vangen.

Renterisiconorm						*(x € 1.000)*
			2024	**2025**	**2026**	**2027**
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g		0	0	0	0
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g		0	0	0	0
1	**Netto renteherziening op vaste schuld**	**(1a -/- 1b)**	**0**	**0**	**0**	**0**
2a	Te betalen aflossing		807	807	807	807
2b	Te ontvangen aflossing		8	5	5	6
2	**Netto aflossing**	**(2a -/- 2b)**	**799**	**802**	**802**	**801**
3	Renterisico	(1 + 2)	799	802	802	801
4	Renterisiconorm		11.560	11.422	11.472	11.469
	Ruimte onder rente risiconorm	(4 > 3)	10.761	10.620	10.670	10.668
	Overschrijding rente risiconorm	(3 > 4)	0	0	0	0
Berekening rente risiconorm						
	Begrotingstotaal jaar T		57.798	57.111	57.359	57.346
	Percentage regeling		20%	20%	20%	20%
	Renterisiconorm		11.560	11.422	11.472	11.469

4.2 Gemeentefinanciering

Het artikel 7 van het treasurystatuut beoogd door primair gebruik te maken van interne financieringsmiddelen dat de financiering voor een periode langer dan één jaar met externe middelen zoveel mogelijk minimaal blijft. Tevens is in lid 2 van artikel 7 opgenomen dat uitsluitend gebruik gemaakt wordt van onderhandse leningen.

Het renteomslagpercentage voor onze investeringen in 2024 is berekend op 0,0%. Voor de bouwgrond-exploitatie is in 2024 een rente gehanteerd van 1,571%.

De leningenportefeuille bestaat uit 2 vaste geldleningen: 1 afgesloten bij de BNG en 1 bij de Nederlandse Waterschapsbank. Door aflossing is de omvang van deze geldleningen afgenomen van € 6,3 miljoen naar € 5,5 miljoen eind 2024. Voor de lopende vaste geldleningen is geen vervroegde buitengewone aflossing toegestaan. In totaliteit is € 244.465 aan rente betaald voor deze leningen.

Schema rentetoerekening realisatie				
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering				270.628
b. De externe rentebaten (idem)			-/-	-1.345.743
Saldo rentelasten en rentebaten				**-1.075.114**
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	-44.433		
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	0		
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	0		
				44.433
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente				**-1.030.681**
d1. Rente over eigen vermogen			+/+	0
d2. Rente over voorzieningen			+/+	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente				**-1.030.681**
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)			-/-	0
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury gerealiseerd		VOORDEEL		-1.030.681

4.3 Uitzettingen

4.3.1 Uitzettingen op lange termijn

Gemeente Eersel heeft geld vastgelegd in aandelen bij de onderstaande instanties. Deze aandelen zijn tegen verkrijgingsprijs opgenomen in de financiële vaste activa.

- BNG (121.021 aandelen) € 807.776
- Brabant Water (36 aandelen) € 1.634

4.3.2 Uitzettingen op korte termijn

Voor wat betreft de uitzettingen op korte termijn is in het treasurystatuut aangegeven door middel van welke producten en bij welke financiële instellingen overtollige gelden mogen worden belegd.

Als gevolg van de invoering van de Wet Verplicht Schatkistbankieren zijn uitzettingen alleen nog toegestaan in de vorm van leningen bij en tussen decentrale overheden onderling. De wet Ruddo bepaalt echter, dat het terug uitzetten van tijdelijk overtollige aangetrokken vaste financieringsmiddelen t.b.v. projectfinanciering altijd dient te geschieden bij de financiële instelling, die de vaste financieringsmiddelen heeft verstrekt.

4.4 Kasbeheer

Nagenoeg al het betalingsverkeer vindt plaats via onze huisbankier de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Onze banktegoeden zijn zoveel mogelijk bij hen geconcentreerd. Wat het chartale geldverkeer betreft houdt de gemeente de contante middelen in de kassalades en de kluis zo laag mogelijk: Het streven is erop gericht dat betalingen zoveel mogelijk giraal geschieden en daarnaast wordt het ‘pinnen’ aanbevolen.

5. Bedrijfsvoering

Wat is bedrijfsvoering

Inwoners mogen van de overheid verwachten dat zij rechtmatig handelt, betrouwbaar en transparant is evenals doelmatig, doeltreffend en responsief handelt. Onderstaand zijn deze criteria verder uitgewerkt.

Rechtmatig	:	een gemeente handelt rechtmatig als zij handelt volgens de geldende wet- en regelgeving;
Betrouwbaar	:	de gemeente heeft haar zaken voor elkaar en voert de (wettelijke) regels voorspelbaar uit en handhaaft de regels;
Transparantie	:	een transparante overheid biedt inzicht in de uitvoering van de Programma's en de ondersteunende processen;
Doelmatigheid	:	met zo min mogelijk input voortbrengen van een bepaalde output of met een bepaalde input zoveel mogelijk output behalen;
Doeltreffendheid	:	de effecten bereiken die beoogd waren;
Responsiviteit	:	een responsieve gemeente anticipeert en speelt in op de maatschappelijke ontwikkelingen en de wensen van de burgers.

De gemeentelijke bedrijfsvoeringorganisatie is daarmee een externe vraaggerichte organisatie.
Mede gezien de organisatie brede vertakking van deze bedrijfsvoering wordt door de externe gerichtheid, de toegenomen transparantie en de kwaliteit van de bedrijfsvoering, deze steeds meer zichtbaar voor de burgers en vormt daarmee een factor voor het imago van de gemeente.

Organisatieontwikkeling
Ook dit jaar stond weer de werknemer en de inwoner centraal. Achterliggend doel was onszelf meebewegen met de speerpunten innovatie en duurzaamheid, open en respectvol in een veranderlijke omgeving.

In 2024 stond weer het thema structuur centraal binnen gemeente Eersel. Hoge werkdruk, behoud van kwaliteit en grote ontwikkelingen in (de omgeving van) de gemeente Eersel waren de aanleiding voor het op orde houden van de capaciteit in de organisatie.

Informatiebeveiliging en privacy
Informatiebeveiliging betreft het totaalpakket aan maatregelen om de betrouwbaarheid, beschikbaarheid en vertrouwelijkheid van de gemeentelijke informatie en -systemen te borgen. De gemeente volgt hiervoor de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), het landelijke normenkader informatiebeveiliging. Het afgelopen jaar zijn verschillende maatregelen ter ondersteuning van de BIO opgepakt om de technische en organisatorische beveiliging te verbeteren. De focus lag daarbij op het opstellen van een Kempenbreed crisisplan cyberincidenten en de aankoop van een bewustwordingsplatform en een nieuwe wachtwoordmanager.
Naast informatiebeveiliging is ook privacy een belangrijk aandachtspunt in de werkzaamheden. Hiervoor zijn het afgelopen jaar verschillende Data Protection Impact Analyses (DPIA's) uitgevoerd, waarin onderzocht wordt welke technische en organisatorische maatregelen op het gebied van privacy genomen moeten worden binnen een specifiek werkproces waarin persoonsgegevens verwerkt worden. Daarmee toetsen we of we voldoen aan de AVG. Daarnaast is in 2023 aandacht geweest voor het opstellen van beleid en procedures voor het gebruik van Artificial Intelligence (AI) en algoritmes in de dagelijkse werkzaamheden. Zo bereiden we ons voor op veilig gebruik van AI voor de toekomst.

Doelmatigheids- en doeltreffendheidonderzoeken
Op 28 november 2023 is de 'Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid bestuur (artikel 213a Gemeentewet) gemeente Eersel' vastgesteld. In deze verordening is geregeld dat het college jaarlijks tenminste twee onderzoeken uitvoert naar de doelmatigheid en / of doeltreffendheid van (onderdelen van) de organisatie-eenheden van de gemeente en de uitvoering van taken door de gemeente. Jaarlijks wordt een onderzoeksplan vastgesteld door het college, waarin de onderzoeksonderwerpen voor het komende jaar zijn opgenomen.

Gemeente Eersel maakt steeds meer gebruik van datagedreven werken. Onderdeel hiervan is het in eigen beheer kunnen uitvoeren van onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid. Dit maakt de onderzoeken dynamischer en biedt meer mogelijkheden om de onderzoeksresultaten te gebruiken in procesverbetering of beleid(swijzigingen).

Op 11 juni 2024 is er door het college ingestemd met het onderzoeksplan doelmatigheid en doeltreffendheid 2024. Uw raad is via een raadsinformatiebrief geïnformeerd over dit plan. In dit onderzoeksplan zijn de onderzoeken uiteengezet.

Inwonerspeiling
De inwonerspeiling wordt sinds 2022 in eigen beheer uitgevoerd. Vanaf 2024 is een nieuwe werkwijze geïmplementeerd; er worden drie vragenlijsten verstuurd. De vragenlijsten worden gerouleerd per inwoner zodat de inwoner de komende zes jaar alle vragenlijsten ontvangen heeft. De inwonerspeiling wordt iedere twee jaar uitgevoerd. Onderstaande onderwerpen komen aan bod in de genoemde vragenlijsten;

- Raad en bestuur;
- Gemeentelijke informatie;
- Vrijwilligerswerk en mantelzorg;
- Gezond en welzijn;
- Cultuur;
- Sport en vrije tijd;
- Inzet voor de buurt;
- Openbare ruimte en groen;
- Milieu
- Leefbaarheid en veiligheid;
- Duurzaamheid.

Het onderzoek is uitgevoerd in september 2024. De resultaten zijn bekend en voor zover mogelijk al opgenomen in de normen en indicatoren van dit jaarverslag. De volledige rapportage zal in het tweede kwartaal van 2025 opgeleverd worden.

Blik op bedrijfsvoering
Dit onderzoek richt zich op de interne bedrijfsvoering van gemeente Eersel. Voorheen werd dit onderzoek uitgevoerd aan de hand van Vensters voor bedrijfsvoering. Alle elementen van bedrijfsvoering komen aan bod, met een focus op implementatie van het data gedreven werken in de organisatie. Thema's die aan bod komen in het onderzoek zijn;

- organiseren en regie
- overhead
- financiële weerbaarheid
- vitaliteit
- wendbaarheid
- digitalisering
- duurzaamheid
- flexibel werken.

Het onderzoek wordt op dit moment uitgevoerd over de cijfers van 2024. De verwachting is dat we hier in het tweede kwartaal van 2025 een rapportage over kunnen opleveren.

Over 2023 staat onderstaand onderzoek nog open;

Onderzoek Speelplan
Het onderzoek betreft een nulmeting over de tevredenheid van inwoners over het huidige speelaanbod van gemeente Eersel. Onder het speelaanbod vallen speeltuintjes, maar ook een jeu de boulesbaan en trapveldjes. Het onderzoek is begin oktober 2023 gestart met het uitzetten van een enquête onder buurtverenigingen, speeltuinbezoekers en via de sociale mediakanalen van gemeente Eersel. De resultaten hiervan zijn eind oktober binnengekomen. Hierna is door het onderzoeksbureau gestart met de analyse en rapportage. De analyse en rapportage is in 2025 opgeleverd. Onze intentie is om deze, met een raadsinformatiebrief, zo spoedig mogelijk aan te leveren.

In de tweede bestuursrapportage wordt jaarlijks een update gegeven over de doelmatigheid- en doeltreffendheidsonderzoeken en de Rekenkamercommissie-onderzoeken.

Beleid en beleidsdocumenten

De raad moet in het kader van het duale stelsel, op basis van datgene wat is vastgelegd in de Gemeentewet en het Besluit begroting en verantwoording (BBV), onder andere nadere regels voor de

bedrijfsvoeringaspecten stellen. In de Gemeentewet wordt dit expliciet aangegeven bij de volgende onderwerpen:

- Artikel 212, versterking beleidsmatig karakter financiële verordening;
- Artikel 213, versterking aandacht voor rechtmatigheid door het opnemen van een rechtmatigheidsoordeel en de accountantsverklaring. Versterking aandacht van de raad voor de rechtmatigheid, de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen;
- Artikel 213a, verordening over periodiek onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid van het gemeentelijk beleid;
- Lokale rekenkamerfunctie, een commissie van de raad of een zelfstandige instelling, die doelmatigheid - en doeltreffendheid - van het gemeentelijk beleid onderzoekt en incidenteel rechtmatigheidsonderzoeken doet.

Daarnaast geeft artikel 14 van de BBV aan dat de bedrijfsvoeringparagraaf in ieder geval inzicht geeft in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Rechtmatigheidsverantwoording

Met ingang van het boekjaar 2023 zijn wij als gemeente Eersel verplicht om zelf een rechtmatigheidsverantwoording op te stellen. Hiermee legt het college zelfstandig verantwoording af in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving, vastgelegd in het normenkader.

De rechtmatigheidsverantwoording heeft betrekking op drie criteria;

- Begrotingscriterium
- Voorwaardencriterium
- Misbruik & Oneigenlijk gebruik criterium

Zoals vermeld in de financiële verordening, artikel 8 lid 3, worden de geconstateerde afwijkingen groter dan € 50.000 toegelicht. Door middel van doorlopende interne (verbijzonderde) controles worden eventuele onrechtmatigheden opgespoord. In het nieuwe interne controleplan 2023 zijn 18 processen aangewezen waarop controles uitgevoerd worden. Deze controles worden door middel van een uitgebreide risicoanalyse per proces opgezet.

Begrotingscriterium

Begrotingsrechtmatigheid heeft betrekking op het financiële handelen binnen het kader van de door de raad geautoriseerde begroting. Dit wordt in de financiële verordening als volgt omschreven:

‘Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma’s, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen.’ De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door de raad is geautoriseerd. De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de totalen lasten en de totale baten per programma.’

Hoewel een afwijking van de begroting in beginsel onrechtmatig is, is het niet verwijtbaar als we het tijdig gemeld hebben conform onze financiële verordening. Dit doen we door middel van onze tussentijdse bestuursrapportages. Overschrijdingen die binnen de beleidskaders van de raad passen, worden in de rechtmatigheidsverantwoording niet meegenomen.

Exploitatie

In het kader van de begrotingsonrechtmatigheid en de verantwoording hierover wordt er onderscheid gemaakt tussen:

- Overschrijding van lasten
- Overschrijding van baten en / of onderschrijdingen van lasten en baten

In de financiële verordening en het controle en rechtmatigheidsprotocol zijn er nadere afspraken gemaakt omtrent de rechtmatigheidsverantwoording.

Overschrijding van lasten

Uitgangspunt is dat iedere overschrijding van de lasten, investeringskredieten en ongeautoriseerde balansmutaties van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. In de financiële verordening, artikel 10, lid 4 is opgenomen dat afwijkingen acceptabel zijn wanneer er sprake is van;

- een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren;
- een overschrijding op een open-einde regeling;
- de overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage;
- de overschrijding als gevolg van wijzigingen in wettelijke bepalingen.

We hebben afgesproken dat alle overschrijdingen op de lasten boven de € 50.000 toegelicht worden. De toelichtingen vindt u hieronder;

Overschrijding op de lasten								
Programma	**Begroot**	**Werkelijk**	**Verschil**		**Rechtmatig**	**Onrechtmatig**	**Acceptabel**	**Niet acceptabel**
0. Sociale voorzieningen	3.915.641	4.036.557	-120.916	N		-120.916	-120.916	
1, Maatschappelijke dienstverlening en gezondheid	10.676.212	10.980.204	-303.992	N		-303.992	-303.992	
2. Onderwijs en educatie	6.232.818	6.296.711	-63.893	N		-63.893	-63.893	
4. Milieu	2.189.464	3.044.032	-854.568	N		-854.568		-854.568
6. Verkeer en vervoer	3.395.353	3.486.016	-90.663	N		-90.663		-90.663
9. Bestuur en organisatie	1.461.962	2.089.858	-627.896	N		-627.896	-627.896	
10. Algemene baten en lasten	20.468.225	21.776.674	-1.308.449	N		-1.308.449	-148.000	-1.160.449
	48.339.675	**51.710.052**	**(3.370.377)**	**N**	**-**	**(3.370.377)**	**(1.264.698)**	**(2.105.680)**

Uit het overzicht baten en lasten op de voorgaande pagina's, en hierboven (deels) gecomprimeerd weergegeven, blijkt dat er bij 7 programma's een overschrijding op de lasten boven de € 50.000 is. In de tabel + toelichting wordt ook aangegeven of de overschrijding rechtmatig is, onrechtmatig maar acceptabel of onrechtmatig en niet-acceptabel.

Programma 0 (overschrijding van € 120.916)

Deze overschrijding heeft deels betrekking op de bijstandsuitkeringen, dit zijn open einde regelingen. Het andere deel heeft betrekking op specifieke uitkeringen, hier staan direct gerelateerde inkomsten tegenover. Het volledige bedrag is onrechtmatig, maar acceptabel.

Programma 1 (overschrijding van € 303.992)

Deze overschrijding heeft deels betrekking op twee open-einde regelingen, de jeugdwet en de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning. Een kleiner deel heeft betrekking op uitgaven van specifieke uitkeringen. Hier staan direct gerelateerde inkomsten tegenover vanuit de specifieke uitkering. Deze drie posten worden aangemerkt als onrechtmatig, maar acceptabel.

Programma 2 (overschrijding van € 63.893)

Deze overschrijding heeft betrekking op twee uitgaven, waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren. Het betreft uitgaven voor ventilatie op scholen waarvoor een SPUK-uitkering is ontvangen. Het andere deel betreft een schadepost aan een van de scholen waarvoor een verzekeringsuitkering is ontvangen. Hiermee zijn deze overschrijdingen onrechtmatig maar acceptabel.

Programma 4 (overschrijding van € 854.568)

De administratieve werkwijze van een krediet is dat er in het jaar van votering in de baten en lasten begroot wordt. In de jaren daarna wordt er geen boeking opgenomen. Deze overschrijding heeft betrekking op het intrekken van het krediet aanleg geluidswal Oeienbosch. De intrekking is wel verwerkt in de begroting. De afwijking is budgettair neutraal, en komt ook voor in de overschrijding op de baten. De post is aangemerkt als onrechtmatig.

Programma 6 (overschrijding van € 90.663)

Deze overschrijding heeft betrekking op het uitdiepen van sloten en onderhoud bermen, deze werkzaamheden zijn grotendeels in het najaar van 2024 uitgevoerd waardoor de begroting niet meer gewijzigd kon worden. Deze lastenzijn onrechtmatig.

Programma 9 (overschrijding van € 627.896)

"Deze overschrijding betreft een storting in de voorziening voor pensioen- en wachtgeldverplichtingen (ex)-wethouders van € 504.000. De overschrijding is een gevolg van wijzigingen in wettelijke bepalingen die vastgesteld zijn via de decembercirculaire. Deze lasten zijn onrechtmatig maar acceptabel.

Het resterende deel is te wijten aan de kosten die we maken voor leges, hieronder vallen onder andere de rijksleges en de apparaatskosten. Voor deze uitgaven staan rechtstreekse inkomsten tegenover, deze zijn onrechtmatig maar acceptabel.

Programma 10 (overschrijding van € 1.308.449)

Deze overschrijding bestaat uit meerdere posten. De overschrijding op vennootschapsbelasting is onrechtmatig maar acceptabel in verband met de wettelijke bepalingen. Daarnaast zijn er hogere uitvoeringskosten voor de Wet WOZ en hogere invorderingskosten voor belastingen. Het overige gedeelte ziet toe op het exploitatiesaldo dat niet begroot is. Deze posten zijn onrechtmatig en niet acceptabel.

Overschrijding van baten en / of onderschrijdingen van lasten en baten

In de financiële verordening, artikel 10, lid 6 is het volgende opgenomen; Voor afwijkingen van de begroting als gevolg van overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten, investeringen en baten die ontstaan na de laatste tussenrapportage wordt het melden en het verantwoorden in de jaarrekening als tijdig geduid en daarmee rechtmatig. We hebben afgesproken dat alle over- en onderschrijdingen op de baten en lasten boven de € 50.000 toegelicht worden. De toelichtingen vindt u hieronder;

Onderschrijding op de lasten						
Programma	**Begroot**	**Werkelijk**	**Verschil**		**Rechtmatig**	**Onrechtmatig**
3. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	11.804.674	8.115.182	3.689.492	V	3.689.492	
5. Veiligheid	1.705.346	1.687.109	18.237	V		18.237
7. Cultuur, sport en recreatie	1.863.727	1.837.604	26.123	V	26.123	
8. Economische structuur	592.901	467.198	125.703	V	82.703	43.000
11. Overhead	28.335.251	28.033.244	302.007	V	302.007	
	44.301.899	**40.140.336**	**4.161.563**	**V**	**4.100.326**	**61.237**

Uit het overzicht baten en lasten op de voorgaande pagina's, en hierboven (deels) gecomprimeerd weergegeven, blijkt dat er bij 3 programma's een onderschrijding op de lasten boven de € 50.000 is. In de tabel + toelichting wordt ook aangegeven of de onderschrijding rechtmatig of onrechtmatig is.

Programma 3 (onderschrijding van lasten van € 3.689.492)

Deze onderschrijding heeft voor het grootste deel betrekking op bouwgronden in exploitatie en anterieure overeenkomsten. De calculaties worden op het einde van het jaar geactualiseerd op basis van de realisatie, hiermee is het volledige bedrag rechtmatig.

Programma 8 (onderschrijding van lasten van € 125.703)

Deze onderschrijding heeft deels betrekking op de lasten van economie algemeen (€ 43.000), dit verschil wordt toegelicht in programma 8 en heeft betrekking op de verminderde uitgaven voor de ZZP avond, en een afwijking in de begroting ten opzichte van MRE voor de bijdrage regionaal stimuleringsfonds, deze post is onrechtmatig.

Doordat er geen gronden ten laste van de exploitatie zijn aangekocht, is er een onderschrijding op de geraamde lasten. De actualisaties van de gronden worden op het einde van het jaar gemaakt, hiermee is deze post rechtmatig.

Programma 11 (onderschrijding van lasten van € 302.007)

Op programma 11 worden alle overheadkosten en kapitaallasten verantwoord. Hier zit een verschil tussen begroot en werkelijke lasten van € 302.007. Deze calculaties worden pas op het einde van het jaar berekend en zijn daarmee rechtmatig.

Overschrijding op de baten						
Programma	**Begroot**	**Werkelijk**	**Verschil**		**Rechtmatig**	**Onrechtmatig**
0. Sociale voorzieningen	2.826.789	3.283.113	456.324	V	132.324	324.000
2. Onderwijs en educatie	4.002.420	4.064.024	61.604	V		61.604
4. Milieu	4.302.823	5.054.883	752.060	V		752.060
9. Bestuur en organisatie	331.000	443.779	112.779	V		112.779
10. Algemene baten en lasten	60.448.362	61.620.118	1.171.756	V	1.171.756	
11. Overhead	5.085.503	5.099.150	13.647	V	13.647	
	76.996.897	**79.565.067**	**2.568.170**	**V**	**1.317.727**	**1.250.444**

Uit het overzicht baten en lasten op de voorgaande pagina's, en hierboven (deels) gecomprimeerd weergegeven, blijkt dat er bij 5 programma's een overschrijding op de baten boven de € 50.000 is. In de tabel + toelichting wordt ook aangegeven of de over- of onderschrijding rechtmatig of onrechtmatig is.

Programma 0 (overschrijding van baten van € 456.324)
Deze overschrijding heeft deels betrekking op de bijstandsuitkeringen. Dit zijn open einde regelingen, hierdoor konden wij pas op het einde van het jaar bijstellen. Hierdoor zijn deze baten als rechtmatig aangemerkt. Het grootste deel heeft betrekking op ontvangen specifieke uitkering gelden, de lasten zitten op verschillende productgroepen, deze gelden worden niet begroot. Deze baten € 324.000 zijn onrechtmatig.

Programma 2 (overschrijding van baten van € 61.604)
Deze overschrijding heeft betrekking op ontvangen specifieke uitkering gelden voor ventilatie op scholen, deze gelden worden niet begroot. Deze baten zijn onrechtmatig.

Programma 4 (overschrijding van baten van € 752.060)
De administratieve werkwijze van een krediet is dat er in het jaar van votering in de baten en lasten begroot wordt. In de jaren daarna wordt er geen boeking opgenomen. Deze overschrijding heeft betrekking op het intrekken van het krediet aanleg geluidswal Oeienbosch. De intrekking is wel verwerkt in de begroting. De afwijking is budgettair neutraal, en komt ook voor in de overschrijding op de lasten. De post is aangemerkt als onrechtmatig.

Programma 9 (overschrijding van baten van € 112.779)
De overschrijding van de baten heeft betrekking op meer-inkomsten van leges. Deze inkomsten worden in de loop van het jaar ontvangen, en hadden we zodoende in een bestuursrapportage bij kunnen stellen, hiermee is deze overschrijding niet tijdig gemeld en zijn deze baten onrechtmatig.

Programma 10 (overschrijding van baten van € 1.171.756)
Deze overschrijding heeft deels betrekking op hogere baten door toeristenbelasting en algemene uitkering n.a.v. decembercirculaire. Beide overschrijdingen zijn na de laatste rapportage bekend geworden en zijn hiermee rechtmatig.

Onderschrijding op de baten						
Programma	**Begroot**	**Werkelijk**	**Verschil**		**Rechtmatig**	**Onrechtmatig**
1, Maatschappelijke dienstverlening en gezondheid	658.654	640.143	-18.511	N	-18.511	
3. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	12.917.004	9.750.531	-3.166.473	N	-3.166.473	
5. Veiligheid	192.000	191.214	-786	N	-786	
6. Verkeer en vervoer	438.000	424.834	-13.167	N	-13.167	
7. Cultuur, sport en recreatie	419.808	404.121	-15.687	N	-15.687	
8. Economische structuur	736.041	688.554	-47.487	N	-47.487	
	15.361.507	**12.099.396**	**(3.262.111)**	**N**	**(3.262.111)**	**-**

Uit het overzicht baten en lasten op de voorgaande pagina's, en hierboven (deels) gecomprimeerd weergegeven, blijkt dat er bij 1 programma's een onderschrijding op de baten boven de € 50.000 is. In de tabel + toelichting wordt ook aangegeven of de over- of onderschrijding rechtmatig of onrechtmatig is.

Programma 3 (onderschrijding van baten van € 3.871.473)
Deze onderschrijding heeft betrekking op bouwgronden in exploitatie. Hiervoor worden baten geraamd, die in het jaar verwacht worden. Deze zijn niet allemaal gerealiseerd. De calculaties worden op het einde van het jaar geactualiseerd op basis van de realisatie, hiermee is het volledige bedrag rechtmatig.

Investeringen
Daarnaast zijn er een achttal kredieten met een budgetoverschrijding van in totaal € 36.488. Dit zijn kredieten van verschillende groottes waarop de werkelijke kosten hoger uitgevallen zijn dan vooraf verwacht. De kredieten worden niet toegelicht omdat de gezamenlijke overschrijding onder de vastgestelde rapportagegrens van € 50.000 is.

Maatregelen
In 2023 hebben wij een toelichting gegeven op de overschrijdingen van de lasten. Op dat moment hadden wij middels een raadsinformatiebrief afgesproken dat het melden van onderschrijdingen op de lasten en de over- en onderschrijdingen op de baten in de jaarrekening tijdig was. Met de komst van de nieuwe kadernota Rechtmatigheid 2024 zijn hier wijzigingen op gekomen. Wij hebben hiervoor de financiële verordening aangepast. In 2024 hebben wij alle over- en onderschrijdingen moeten beoordelen.

Hierbij kwamen wij diverse boekingen tegen waarbij de werkelijkheid niet overeenkwam met de begroting. Dit zijn vaak administratieve keuzes uit het verleden geweest. Een voorbeeld hiervan is het niet begroten van specifieke uitkeringen. Op dit moment hebben wij de toelichting hierop aangepast.

In 2025 zullen wij voor de tweede bestuursrapportage al een controle invoeren waardoor deze over- en onderschrijdingen tijdig gemeld kunnen worden en deze niet meer voor zullen komen in de rechtmatigheidsverantwoording 2025. Vanaf 2026 zullen wij al bij de begroting diverse administratieve wijzigingen doorvoeren en diverse controles uitvoeren bij de bestuursrapportages.

Ook zullen we bij de volgende aanpassing van de financiële verordening (raad november 2025) nog een aanpassing doen met betrekking tot rechtmatigheid.

Voorwaardencriterium

Voldoen aan het voorwaardencriterium wil zeggen dat alle financiële beheershandelingen zijn verricht in overeenstemming met (interne en externe) wet- en regelgeving.

Dit wordt in de financiële verordening als volgt omschreven:

‘Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.’

In 2024 hebben zich binnen gemeente Eersel twee situaties voorgedaan die het voorwaardencriterium raken, deze hebben betrekking op aanbestedingsrechtmatigheid.

De regels over aanbesteden staan in de Aanbestedingswet 2012 en het Aanbestedingsbesluit. In de Gids Proportionaliteit (flankerend beleid bij de aanbestedingswet 2012) zijn de voorschriften uitgewerkt over de eisen, voorwaarden en criteria die aan inschrijvers en inschrijvingen worden gesteld. Een aanbestedende dienst moet deze voorschriften toepassen of een afwijking in de aanbestedingsstukken motiveren. Het ten onrechte niet toepassen van de Aanbestedingswet leidt daarom tot een financiële rechtmatigheidsfout.

Crisisopvang Oekraïners
In 2022 is de opvang van Oekraïners gestart. Omdat er op zeer korte termijn hulp nodig was is dit in 2022 niet aanbesteed. Hiermee viel deze aanbesteding onder dwingende spoed en werd deze hiermee uitgezonderd van de Europese aanbestedingsregels. Hierdoor was er geen probleem met de rechtmatigheid.

Eind 2023 werd bekend dat de aanbesteding in 2023 niet onder dwingende spoed zou vallen. Hierop hebben wij direct actie ondernomen. Met Stichting Bureau Inkoop en aanbesteden Zuid Oost Brabant (Bizob) werden twee aanbestedingen opgezet met ieder een waarde van € 750.000. Daarnaast is het traject gestart om een nieuwe Europese aanbesteding op te zetten voor de crisisopvang van de Oekraïners. De voorbereiding hiervoor hebben enkele maanden gelopen, en het doorlopen van een EU aanbesteding duurt circa 6 tot 9 maanden. Dit komt onder andere door wettelijke voorgeschreven doorlooptijden.

Er waren geen mogelijkheden om de Europese aanbesteding eerder te publiceren. Ook kon de opvang niet stopgezet worden. Vergelijkbare situaties spelen bij diverse gemeenten in het land. Wij hebben uw raad in januari reeds op de hoogte gesteld van deze onrechtmatigheid middels een raadsinformatiebrief. Op dit moment (mei 2025) is de overeenkomst getekend door de winnende marktpartij uit de Europese aanbesteding. De aanbesteding werd uitgevoerd middels een publicatie op Tenderned. In 2025 loopt de onrechtmatigheid hiervan door, een schatting van deze onrechtmatigheid wordt nu meegenomen in de rechtmatigheidsverantwoording 2024.

De totale onrechtmatigheid op deze post bedraagt in 2024:	€ 1.503.101
De verwachte onrechtmatigheid op deze post bedraagt in 2025;	€ 832.232
Totaal onrechtmatigheid	€ 2.335.333

Herinrichting Carquefouplein
Voor de herinrichting van het Carquefouplein in Eersel zijn gebakken en natuursteen materialen aangekocht als directielevering voor het uitvoeringsbestek herinrichting Carquefouplein. De levering via het uitvoeringsbestek zou zoveel tijdverlies opleveren dat de afgesproken uitvoeringsplanning niet gehaald zou worden.

Deze levering heeft een geraamde waarde van € 265.948. Dit bedrag is boven de Europese aanbestedingsgrens van € 221.000. Er is een meervoudig onderhandse procedure gevolgd. De levering is gegund aan de laagste inschrijver. Een Europese aanbesteding zou naar alle waarschijnlijkheid geen beter resultaat hebben opgeleverd hebben, maar wel meer maatschappelijke kosten (verlies inkomsten ondernemers Carquefouplein). In 2024 is een uitgave gedaan van € 293.345. Het project is grotendeels afgerond. Alleen de wadi achter de Willibrorduskerk moet in 2025 nog gegraven worden.

De totale onrechtmatigheid op deze post bedraagt: € 72.345.

Maatregelen

De maatregelen die getroffen zijn om dergelijke onrechtmatigheden in de toekomst te voorkomen zijn;

- Er worden sinds 2024 inkooptrainingen verzorgd door Bizob. Alle (nieuwe) medewerkers mogen hieraan deelnemen;
- Zowel vanuit het management als de directie wordt nogmaals de noodzaak van het naleven van Europese aanbestedingregels gedeeld met budgethouders en kredietbeheerders, ook in tijden van grote druk;
- Op meerdere momenten in het jaar wordt door team financiën een spendanalyse gemaakt in het kader van het interne controleproces. Daarbij wordt vastgesteld of is voldaan aan de geldende Aanbestedingswetgeving en worden eventueel corrigerende maatregelen getroffen. Dit is altijd een controle achteraf.

Totaal voorwaardencriterium

Voorwaardencriterium	
Aanbestedings-onrechtmatigheid	€ 2.407.678

Misbruik & oneigenlijk gebruik (M&O) criterium

In de financiële verordening wordt het M&O criterium als volgt omschreven;

‘Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen.’

Onder misbruik wordt verstaan: het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van informatie, met als doel onterecht gemeentelijke subsidies of -uitkeringen krijgen, of niet/een te laag bedrag aan heffingen aan de gemeente betalen.

Bij oneigenlijk gebruik gaat het om burgers of organisaties die misbruik maken van gemeentelijke regelingen, doordat ze weliswaar handelen naar de letter van die regelgeving maar dat feitelijk doen in strijd met het doel en de strekking ervan.

Over het jaar 2024 is geen sprake van toe te lichten onrechtmatigheden met betrekking tot het M&O-criterium.

Totaal misbruik & oneigenlijk gebruik criterium

Misbruik & Oneigenlijk gebruik criterium	
Uit de interne controle zijn geen bevindingen naar voren gekomen dat het M&O beleid niet is nageleefd.	€ -

Tabel totaal onrechtmatigheden

Met een verantwoordingsgrens van **€ 1.480.246** (2% over de totale lasten minus administratie overboekingen algemene reserve) vallen bovenstaande onrechtmatigheden niet binnen de tolerantie. Hieronder is een tabel opgenomen met de totale onrechtmatigheden per rechtmatigheidscriterium in de jaarrekening.

Totaal		
Begrotingscriterium		
Saldo aan begrotingsonrechtmatigheden niet acceptabel	€	3.453.848
Voorwaardencriterium		
Saldo aan Aanbestedings-onrechtmatigheid	€	2.407.678
Misbruik & Oneigenlijk gebruik criterium		
Saldo aan M&O-onrechtmatigheid	€	-
Totaal onrechtmatigheid 2024		
Totaal	€	5.861.526

6. Verbonden Partijen

Wat zijn verbonden partijen?

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin onze gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang verstaan we een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang bedoelen we dat we middelen beschikbaar stellen die we kwijt zijn in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij op de gemeente verhaald kunnen worden.

Gemeenschappelijke regelingen / Stichtingen

1. Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven (MRE)

Vertegenwoordiging gemeente Eersel
Het bestuur van de Metropoolregio Eindhoven bestaat uit het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter. In de hoofstukken vier e.v. van de GR is alles omtrent samenstelling en werkwijze van deze organen geregeld. De bestuursorganen laten zich in hun taakuitoefening bijstaan door portefeuillehouders overleggen en andere overlegorganen. Samenstelling en werkwijze van deze overlegorganen is geregeld in het Statuut overlegorganen.

Vestigingsplaats
Eindhoven

Doelstelling
Het handhaven en uitbouwen van het kenmerkende economische profiel van de regio, om op die manier het vestigings- en verblijfsklimaat voor onze inwoners en bedrijven te stimuleren. Het verbeteren van de leef-, verblijf- en werkomstandigheden van inwoners, bezoekers en bedrijven.

Relatie
Strategische bestuurlijke samenwerking op de thema's:

- Economie (inclusief uitvoering Stimuleringsfonds en betaalautoriteit Brainport Development NV);
- Transitie landelijk gebied;
- Energietransitie;
- Mobiliteit;
- Ruimte en wonen

Het fungeren als archiefbewaarplaats van de overgebrachte archieven van de overheidsorganen binnen de regio Zuidoost-Brabant, met uitzondering van de gemeente Gemert-Bakel. Nazorg van de voormalige stortplaats Gulbergen en ontwikkeling van het Landgoed.

Betrokkenen
Het bestuur van de Metropoolregio Eindhoven bestaat uit het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter. De bestuursorganen laten zich in hun taakuitoefening bijstaan door portefeuillehouders-overleggen en andere overlegorganen. Samenstelling en werkwijze van deze overlegorganen is geregeld in het Statuut Overlegorganen.

Financieel belang
We leveren een financiële bijdrage 2024 ad € 204.776 + 86.112 aan RHCe.

Financiële gegevens verbonden partij

	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	€ 13.903.000	€ 20.597.000
Vreemd vermogen	€ 21.121.000	€ 21.827.000
Exploitatieresultaat 2024	€ 628.743 (voorlopig resultaat) (MRE € 317.556 = RHCe € 311.187)	

Ontwikkelingen

- Met het besluit de organisatieonderdelen MRE en RHCe niet te ontvlechten is in 2024 gestart met het samenvoegen en opnieuw inrichten van de ondersteuning binnen de organisatie. In 2024 is een kwartiermaker aangesteld om deze herinrichting vorm te geven.
- Vanwege de komst van meerdere fondsen naar de Regio is er een toegenomen vraag naar fondsmanagement. In 2024 is daarom besloten hier extra middelen voor vrij te maken en een verzwaring aan te brengen.
- De capaciteitsuitbreiding van de werkorganisatie MRE met 12 fte is in 2024 afgerond op een enkele moeilijk vervulbare functie na. In 2024 is daarnaast een nieuw management gestart. Er is een nieuw organisatiemodel ingevoerd met een algemeen directeur met daaronder 3 managers voor de verschillende organisatieonderdelen, MRE, RHCe en bedrijfsbureau.
- Het golfterrein op Landgoed Gulbergen is in erfpacht uitgegeven aan Libéma, de nieuwe eigenaar van Gulbergen BV.

Risico's;
De organisatie heeft de risico's conform de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen MRE (vastgesteld AB juli 2018) in beeld gebracht, geclassificeerd en financieel inzichtelijk gemaakt. Jaarlijks worden bij het opstellen van de begroting en jaarrekening deze risico's opnieuw beoordeeld. De huidige stand van de algemene reserves is voldoende om deze risico's af te dekken.

2. Gemeenschappelijke regeling GGD Brabant-Zuidoost

Vertegenwoordiging gemeente Eersel

Algemeen bestuur: Wethouder

Vestigingsplaats
Eindhoven

Doelstelling
De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg (PG) en de ambulancezorg (AZ).

Relatie
De GGD is ondergebracht in het programma: Maatschappelijke dienstverlening en gezondheid. Doel is de zorg voor een gezonde bevolking.

Betrokkenen
Aan de gemeenschappelijke regeling nemen 21 regiogemeenten deel: Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.

Financieel belang
De gemeente levert een financiële bijdrage 2024 ad. € 830.985

Financiële gegevens verbonden partij

	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	€ 6.957.000	€ 7.746.000
Vreemd vermogen	€ 35.036.000	€29.551.000

Exploitatieresultaat 2024 € 1.464.000

Ontwikkelingen

Het jaar 2024 is een bewogen jaar geweest. De impact van Covid-19 was in 2024 veel kleiner dan in de vier jaren ervoor maar dat neemt niet weg dat de GGD ook in 2024 een substantiële inspanning heeft verricht om de effecten van Covid-19 te minimaliseren door de Covid-19 vaccinatiecampagne uit te voeren en de pandemische paraatheid van de GGD te versterken voor toekomstige grote uitbraken van infectieziekten. Bij de meeste reguliere diensten van de GGD is de productiviteit weer op het niveau gekomen van de periode voor Covid-19. Het volume contracttaken is gestegen t.o.v. voorgaande jaren onder andere door de inspanningen die de GGD verricht in het kader van IZA & GALA en de start van STORM. De komende jaren heeft de GGD meer ruimte voor procesverbeteringen en vernieuwingen.
Het opgebouwde wendbaarheidsbudget zal de komende jaren met name ingezet worden voor de noodzakelijke vernieuwing van de Jeugdgezondheidszorg.

Risico's

Als belangrijkste risico's worden door de GGD geïdentificeerd:

- Stijging van kosten.
- Onvoldoende budget.
- Uitvoering van noodzakelijke activiteiten zonder financiering.
- Extra kosten door organisatieverandering.
- Extra kosten door verandering taakuitvoering.
- Extra kosten door afname markttaken.
- Beveiliging en (onder)verzekering.

3. Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)

Vertegenwoordiging gemeente Eersel

Algemeen bestuur: Burgemeester

Vestigingsplaats
Eindhoven

Doelstelling
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) is een organisatie waarin de brandweer en de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) samenwerken om incidenten en rampen te voorkomen, te beperken en te bestrijden. VRBZO is een samenwerkingsverband tussen 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant.
Taken op het terrein van brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Relatie
De gemeenschappelijke regeling is onderdeel van het programma: Veiligheid

Betrokkenen
Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel- De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.

Financieel belang
De gemeente levert een financiële bijdrage 2024 ad € 1.310.500

Financiële gegevens verbonden partij

	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	€ 2.251.205	€ 3.261.747
Vreemd vermogen	€ 29.828.652	€ 30.214.670
Exploitatieresultaat 2024	€ -705.000	

Ontwikkelingen

- VRBZO constateerde dat zij al enige tijd niet kan voldoen aan eisen en verwachtingen, die aan de veiligheidsregio mogen worden gesteld. De organisatie heeft lange tijd met moeite kunnen en willen voldoen aan deze vereisten en verwachtingen. Er zijn grote zorgen over de bedrijfscontinuïteit, op onderdelen wordt niet of onvoldoende voldaan aan wettelijke vereisten en er is onvoldoende slagkracht voor het uitvoeren van reguliere werkzaamheden. Het gaat hierbij met name om de vakbekwaamheid bij de brandweer, capaciteit bij de brandweer (zowel vrijwillige als beroepskrachten) en om taken op het gebied van ICT in de bedrijfsvoering. Lange tijd is getracht om binnen de bestaande middelen te voldoen aan de minimale vereisten. Maar blijven zoeken naar nog enige ruimte in de begroting is niet langer mogelijk en verantwoord. Deze constateringen deelden we met het Algemeen Bestuur en ook met de raden. Via o.a. raadsinformatie bijeenkomsten werden zij over de situatie geïnformeerd. Het bestuur gaf opdracht om het beeld te concretiseren. Deze bestuurlijke opdracht is uitgewerkt, waarvan de 1 e deelopdracht (voldoen aan wet- en regelgeving) door het Algemeen Bestuur is vastgesteld en verwerkt in een begrotingswijziging, welke ter zienswijze is aangeboden aan de raden.
- Eind 2022 gaf het Rijk aan dat zij extra BDuR gelden beschikbaar stellen voor veiligheidsregio voor de versterking van het domein van crisisbeheersing en informatiemanagement. Voor VRBZO was dat een extra structureel bedrag van € 1,75 miljoen in 2024. Op basis van de Landelijke Agenda Crisisbeheersing werken we aan de versteviging van crisisbeheersing en informatiemanagement. Zo hebben we in 2024 diverse nieuwe medewerkers aangenomen op deze vakgebieden. Ook in 2025 gaan we verder met de uitvoering van de landelijke agenda.
- In 2024 is het regionaal risicoprofiel in concept opgeleverd en ter zienswijze aan de gemeenteraden voorgelegd. Daarnaast hebben we in diverse trainingen en informatiesessies het nieuwe regionale crisisplan geïmplementeerd.
- In oktober 2024 startte Marijke Wilms als nieuwe directeur bij VRBZO.
- Vooruitkijkend naar 2025 zijn we vooral bezig met de uitvoering van de bestuurlijke deelopdracht 1: het voldoen aan wet- en regelgeving. We moeten hierbij stappen zetten in het op orde brengen van de brandweer en bedrijfsvoering

Risico's

In de paragraaf Risicobeheersing en weerstandsvermogen van de Begroting 2024 zijn de risico's en de bijbehorende weerstandcapaciteit benoemd. In de jaarstukken 2024 is deze paragraaf geactualiseerd.

De huidige omvang van de algemene reserve is onvoldoende t.o.v. het gewenste weerstandsvermogen op basis van de analyse van de risico's. Het is echter niet reëel dat alle benoemde risico's zich gelijktijdig én in de geraamde omvang voordoen. Daarmee achten we het acceptabel dat niet alle risico's via de algemene reserve zijn afgedekt.

Voor de uitvoering van bestuurlijke opdracht om te voldoen aan wet- en regelgeving wordt in 2025 de gemeentelijke bijdrage structureel verhoogd. Om de verhoging van de gemeentelijke bijdrage in 2026 en 2027 te dempen, doen we in deze jaren een onttrekking uit de algemene reserve. Door deze onttrekkingen loopt de algemene reserve vrijwel leeg in 2027. De algemene reserve gebruiken we ook als weerstandsvermogen voor risico's. Dat betekent dat we t.z.t. mogelijk onvoldoende reserve hebben om onverwachte grote incidentele tegenvallers op te vangen binnen de organisatie.

4. Stichting Exploitatie Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost (ZVHBZO)

Vertegenwoordiging gemeente Eersel

Burgemeester

Vestigingsplaats
Helmond

Doelstelling
De veiligheid en leefbaarheid in Zuidoost-Brabant te verbeteren door integrale aanpak van complexere problemen waar de reguliere zorg- en veiligheidsprocessen geen – afdoende - oplossing bereiken.

Relatie
Het veiligheidshuis is onderdeel van het programma: Veiligheid

Betrokkenen
Aan de stichting nemen 21 regiogemeenten in Zuidoost-Brabant deel en 28 maatschappelijke organisaties in het zorg- en veiligheidsdomein *(Bron: Visie-ZVHBZO-2020-2022)*

Financieel belang
De gemeente levert een financiële bijdrage 2023 ad € 6.715

Financiële gegevens verbonden partij

	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	€ nnb	€ nnb
Vreemd vermogen	€ nnb	€ nnb
Exploitatieresultaat 2024	€ nnb	

Ontwikkelingen
De landelijke Meerjarenagenda Zorg- en Veiligheidshuizen 2021-2024 beschrijft de essentie van de aanpak in ieder zorg- en veiligheidshuis. In de vastgestelde 'Verkenning taken en activiteiten 2023 e.v.' hebben de regionale partners deze landelijke lijn vertaald naar de opdracht voor het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost.

In de kern richt het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost zich op de complexe, domein overstijgende casussen waarin de samenwerking tussen partners vastloopt (AVE 3 en 4). Deze taken worden als volgt omschreven:
1. Het faciliteren en regisseren van casus overleggen waar complexe domein overstijgende casuïstiek wordt besproken (ketenregie); zowel geëscaleerde casuïstiek in de vorm van 'Casus op Maat' (COM) alsook middels de Persoonsgerichte Aanpak (PGA).
2. Expertisecentrum voor multidisciplinaire problematiek en vraagbaak; het Zorg- en Veiligheidshuis gaat in Zuidoost Brabant informatie ontsluiten over organisaties en werkprocessen op het gebied van zorg en veiligheid. Hiermee wordt ingezet op het versterken en ondersteunen van de lokale teams én de ketensamenwerking voor de geëscaleerde (domein overstijgende) casuïstiek.
3. Het signaleren van relevante trends en ontwikkelingen en (strategisch) adviseren van bestuurders en sleutelpartners.

Risico's
Er zijn geen materiële risico's aanwezig.

5. Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

Vertegenwoordiging gemeente Eersel

Algemeen bestuur: Wethouder

Vestigingsplaats
Eindhoven

Doelstelling
De ODZOB voert werkzaamheden uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Daarnaast worden er specialistische (advies)taken uitgevoerd. De ODZOB werkt samen met de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling en met andere organisaties op het gebied van de

fysieke leefomgeving. Gezamenlijk verbeteren we de kwaliteit van de fysieke leefomgeving: veiliger, gezonder en minder overlast.

Relatie
De gemeenschappelijke regeling is onderdeel van de programma's: Ruimtelijke Ordening en volkshuisvesting en Milieu.

Betrokkenen
Aan de Gemeenschappelijke regeling nemen 21 regiogemeenten en de provincie Noord-Brabant deel.

Financieel belang
De gemeente levert een financiële bijdrage 2024 ad € 582.692 (basis-, verzoek- en collectieve taken).

Financiële gegevens verbonden partij

	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	€ 2.481.000	€ 4.183.000 *
Vreemd vermogen	€ 7.806.000	€ 4.907.000 *
Exploitatieresultaat 2024	€ 522.000 *	

* Bron: voorlopige jaarcijfers 2024

Ontwikkelingen

- Op 16 januari 2025 hebben Rijk, VNG, IPO, Unie van Waterschappen en Omgevingsdienst NL de Samenwerkingsafspraken ondertekend die er toe strekken dat opvolging wordt gegeven aan de producten en aanbevelingen die in het Interbestuurlijk Programma Versterking stelsel VTH zijn vastgesteld. Het ministerie van I&W heeft de Tweede Kamer daarnaast toegezegd wetgeving voor te bereiden om die afspraken minder vrijblijvend te maken. Op 19 december 2024 heeft het algemeen bestuur opdracht gegeven om hiervoor concrete voorstellen te doen.
- Op 19 december 2024 heeft het algemeen bestuur ook ingestemd met de Meerjaren ontwikkelaanpak Dit is de uitwerking van de Meerjarenvisie 2023-2027. Naast de producten en aanbevelingen uit het IBP VTH gaat het om ontwikkelopgaven die moeten leiden tot een kwaliteitsverbetering op de uitvoering van de VTHA inclusief de bedrijfsvoering die daarvoor nodig is. De stikstofproblematiek en alle (juridische) ontwikkelingen daaromtrent hebben invloed gehad op de cijfers 2024. Mogelijke effecten van de recente jurisprudentie voor de uitvoering van de VTH-taken worden in beeld gebracht, het is nog niet helemaal duidelijk welk effect deze ontwikkelingen in 2025 en de jaren daarna hebben.

Risico's
Ten behoeve van Ontwerpbegroting 2026 en jaarrekening 2024 zijn de risico's opnieuw geïnventariseerd. Uit deze inventarisatie blijkt dat de verwachtingswaarde van de risico's met de grootste potentiële impact € 1.594.000 bedraagt. De algemene reserve van de ODZOB bedraagt per ultimo 2024 € 1.500.000. Dat is minder dan bovenstaande verwachtingswaarde van de risico's. Dit is een aandachtspunt dat zal worden meegenomen in de besluitvorming rondom de jaarstukken 2024.

6. Gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark (KBP)

Vertegenwoordiging gemeente Eersel

Algemeen bestuur: Wethouder
Dagelijks bestuur: Wethouder

Vestigingsplaats
Bladel

Doelstelling

Grotere Kempische bedrijven willen graag uitbreiden, maar liever niet vertrekken uit de Kempen. Op de lokale terreinen mogen geen kavels groter dan 5.000 m² worden uitgeven (provinciaal beleid). De Kempen gemeenten zien bedrijven liever niet vertrekken naar bedrijventerreinen rondom de steden. Daarom ontwikkelen de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden gezamenlijk een bedrijventerrein waar bedrijven >5.000 m² kunnen uitbreiden en doorgroeien. Behoud van werkgelegenheid en dus bevorderen van de leefbaarheid in de Kempen', is de hoofddoelstelling voor de realisatie van het Kempisch Bedrijvenpark.

Relatie
De gemeenschappelijke regeling is onderdeel van de paragraaf: Grondbeleid

Betrokkenen
De gemeenschappelijke regeling is aangegaan door de gemeente Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden

Financieel belang
De betrokkenen participeren risicodragend in de realisatie van het plan. Eventuele verliezen of winsten worden gelijkelijk door de gemeenten gedragen of over de deelnemende gemeenten verdeeld. Actuele grondexploitatieberekeningen tonen aan dat exploitatie sluitende is. Er wordt geen voorziening voor negatieve exploitatie nodig geacht.

Financiële gegevens verbonden partij

	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	€ 456.000	€ 0
Vreemd vermogen	€ 12.995.000	€ 0

Exploitatieresultaat 2024 € 202.500

Ontwikkelingen

In 2023 zijn de laatste kavels op het KBP verkocht. Eén levering van een bedrijfskavel vond nog plaats in 2024. In december 2023 heeft het algemeen bestuur van ge gemeenschappelijke regeling KBP het liquidatieplan en liquidatiebegroting vastgesteld. Op basis van de eindverantwoording zal het KBP in 2025 een laatste winstuitkering uitbetalen, waarvan de gemeente Eersel naar verwachting € 202.500 ontvangt.

Risico's
Het belangrijkste risico was vertraging in de gronduitgifte. Aangezien alle kavels zijn verkocht is dit risico niet meer aan de orde.

7. Stichting Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant (Bizob)

Vertegenwoordiging gemeente Eersel

Algemeen bestuur: De vereniging van aangeslotene

Vestigingsplaats
Oirschot

Doelstelling

Bizob zet zich in voor ruim 35 gemeenten en publieke organisaties als strategisch partner voor inkoop en aanbestedingen. In nauwe samenwerking met de gemeente Eersel regelt Bizob inkoop, aanbestedingen, contractmanagement en contractbeheer voor het sociaal domein, openbare ruimte, bedrijfsvoering en ICT. Het doel is het behalen van voordeel voor alle bij Bizob aangesloten organisaties. De inkoopsamenwerking gaat verder dan het bundelen van inkoopvolumes. Door samenwerking wordt kennis opgebouwd van producten, markten en bedrijven, waardoor transactiekosten en inkooprisico's verminderen en de professionaliteit van de inkoopfunctie toeneemt.

Bizob is een stichting en wordt aangestuurd door de gemeenten en aangesloten organisaties. Het bestuur wordt gevormd door een afvaardiging van twee bestuurders per regio. De zittingsduur voor bestuurders is vier jaar. De voorzitter van het bestuur is een burgemeester en heeft een zittingsduur van zes jaar. Daarnaast worden twee secretarissen toegevoegd aan het bestuur. Tevens neemt vanuit elke aangesloten gemeente één bestuurder deel in de Vergadering van Aangeslotenen.

Relaties
Inkoop en aanbesteding zijn onderdeel van programma Algemene Baten en Lasten.

Betrokkenen
Ruim 35 gemeenten en publieke instellingen zijn aangesloten bij Bizob.

Financieel belang
De gemeente levert een financiële bijdrage 2024 ad € 109.633

Financiële gegevens verbonden partij

	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	€ 1.302.202	€ 600.123 (excl. resultaat 2024)
Vreemd vermogen	€ 1.973.315	€ 1.831.769
Exploitatieresultaat 2024	€ 1.343.604	

Ontwikkelingen

In 2024 werkte Bizob samen met onze aangesloten organisaties aan meer dan 1.450 aanbestedingstrajecten. Bizob blijft sterk inzetten op collectieve inkoop, omdat we samen aanzienlijke voordelen kunnen behalen en inkoopkosten kunnen verlagen. In totaal zijn er 42 trajecten collectief opgepakt en 330 collectieve contracten afgesloten met een waarde van € 223 miljoen. Daarnaast hebben Bizob en VNG Realisatie de handen ineengeslagen voor een landelijke collectieve aanbesteding voor Cyberweerbaarheid, voortbouwend op de succesvolle aanbesteding voor Monitoring en Responsediensten in 2023 voor 127 gemeenten en gemeentelijke organisaties in Nederland.

De structurele krapte op de arbeidsmarkt, ook voor gemeenten en publieke organisaties, maakt het lastig om op alle gebieden specialisten in huis te halen. In 2024 ondersteunde Bizob de aangesloten organisaties met vakspecialisten voor de inkoop van specifieke producten of gebieden en leverde waar nodig tijdelijke ondersteuning. Om partners op de hoogte te houden van actuele ontwikkelingen op het gebied van inkoop, organiseerde het Bizob Expertise Centrum regelmatig korte informatiesessies (Uurtje over...).

MVOI staat bij Bizob, net als in vele coalitieakkoorden, hoog op de ambitieladder. In 2024 werd bij 81% van de aanbestedingen rekening gehouden met het milieu (o.a. circulaire inkoop) en bij 69% werd social return toegepast. Samen met de regiogemeenten is een zero-emissie gunningsmethodiek geïmplementeerd. Bij bijna 75% van de bij Bizob aangesloten organisaties is er een aanbesteding in de markt gezet waarin deze methodiek is toegepast. Tot slot organiseerde Bizob, samen met VNG, twee bijeenkomsten over het versnellen van de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed.

Om de positie van het lokale en regionale MKB te verbeteren, organiseerde Bizob in 2024 verschillende ondernemersbijeenkomsten waarin aandacht werd besteed aan de mogelijkheden voor lokale ondernemers om zaken te doen met de gemeente. Daarnaast organiseerde Bizob kwartaalsessies met Bouwend Nederland, waar opdrachtgevers en -nemers in de bouwsector elkaar ontmoetten om over actuele thema's te praten, zoals contractvormen, het afstemmen van vraag en aanbod en het borgen van duurzaamheid binnen een aanbesteding. In 2024 werd 67% van de aanbestedingen die door Bizob zijn begeleid, gegund aan het MKB en 44% aan lokale of regionale bedrijven.

Risico's
De aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor eventuele exploitatie tekorten.

8. Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten (GRSK)

Vertegenwoordiging gemeente Eersel

Algemeen bestuur: Voltallige college
Dagelijks bestuur: Burgemeester

Vestigingsplaats
Reusel-De Mierden

Doelstelling
De bestuurskracht te vergroten door bundeling van ambtelijke expertise op strategisch, tactisch en operationeel niveau met als resultaat verhoogde kwaliteit, continuïteit en efficiëntie met behoud van de huidige bestuurlijke schaal.

Relatie
De taakvelden raken primair de bedrijfsvoering van de deelnemende gemeenten, zij komen voor in de programma's: Sociale voorzieningen, Maatschappelijke dienstverlening en gezondheid en Algemene baten en lasten.

Betrokkenen
Deelnemende gemeenten zijn: Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden.

Financieel belang
De gemeente levert een financiële bijdrage 2024 ad € 5.426.856

Financiële gegevens verbonden partij

	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	€ 20.000	€ -382.000
Vreemd vermogen	€ 15.365.537	€ 14.386.000
Exploitatieresultaat 2024	-/- € 606.000	

Ontwikkelingen

De focus lag in 2024 op goed werkgeverschap en organisatieontwikkeling tot een blijvende goede en professionele dienstverlening. De arbeidsmarkt blijft krap en het ziekteverzuim was relatief hoog.
Voor SSC lag de nadruk op veiligheid, datagedreven werken, open overheid en kantoorautomatisering (Microsoft365). Voor MD was dat de voorbereiding inkomensafhankelijke bijdrage Wmo, introductie Pgb 2.0, eenmalige energietoeslag, schuldhulpverlening, het beleggen van uitvoering bijzondere bijstand en beschikbaarheid van meer sturingsinformatie. Daarbij waren de stijgende programmakosten (Wmo, jeugdhulp en schuldhulpverlening) een belangrijk aandachtspunt.

Risico's
Afdeling MD
Afdeling MD ziet een toenemend aantal aanvragen Wmo en toenemende complexiteit en aantal schuldhulp- en jeugddossiers. Vacatures bij zowel MD als SSC zijn moeilijk in te vullen.

9. Gemeenschappelijke Regeling Participatiebedrijf Kempenplus

Vertegenwoordiging gemeente Eersel

Algemeen bestuur: Wethouder

Vestigingsplaats
Bladel

Doelstelling
Het Participatiebedrijf heeft tot doel het behartigen van het gemeenschappelijk en afzonderlijk belang van de deelnemende gemeenten en de colleges op het gebied van de uitvoering van de Participatiewet en de Wet sociale werkvoorziening.

Relatie
Participatiebedrijf KempenPlus is per 1 juli 2019 ontstaan uit het sociale werkbedrijf WVK groep en de Intergemeentelijke Sociale Dienst de Kempen. KempenPlus voert namens de deelnemende gemeenten de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) uit. De WSW kent vanaf 1 januari 2015 geen nieuwe instroom meer. De medewerkers die per 1 januari 2015 onder de WSW vielen, behouden hun status en rechten tot aan het eind van hun arbeidzame leven.
Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kunnen vanaf 1 januari 2015 een beroep doen op de Participatiewet. De Participatiewet regelt de inkomensvoorzieningen voor uitkeringsgerechtigden maar beoogt zoveel mogelijk mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te leiden naar zo regulier mogelijk werk. KempenPlus draagt bij aan de ontwikkeling van cliënten en gesubsidieerde medewerkers en aan het vinden van een passende baan voor cliënten. Enerzijds door bemiddeling naar de markt, al dan niet met een loonkostensubsidie en anderzijds zelf als werkgever.

Betrokkenen
Deelnemende gemeenten zijn: Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden

Financieel belang
De gemeente levert een financiële bijdrage 2024 ad € 4.787.815

Financiële gegevens verbonden partij

	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	€ 8.378.000	€ 4.512.000
Vreemd vermogen	€ 12.362.000	€ 17.569.000
Exploitatieresultaat 2024	€ 873.000	

Ontwikkelingen

- Het afgelopen jaar stond in het teken van samenwerking, innovatie en veerkracht. Samen met de partners, waaronder gemeenten, werkgevers en maatschappelijke organisaties, heeft KempenPlus zich ingezet om kansen te creëren voor mensen die extra ondersteuning nodig hebben. Dit deden ze door maatwerk te leveren, verbindingen te leggen en concrete oplossingen te bieden voor de uitdagingen waar onze doelgroep voor staat.
- Terugkijken op 2024 is te zien dat KempenPlus aan meer cliënten dienstverlening heeft geleverd dan in het jaar daarvoor. De toename wordt voor een belangrijk deel verklaard door de groei op inburgering. Het aantal Buig clienten steeg met 2% en blijft daarmee nog steeds significant onder de landelijke gemiddelden.
- Nieuwe taken voor KempenPlus waren de uitvoering van de Bijzondere Bijstand en de Regeling 18+. In samenwerking met de GRSK werd de uitvoering georganiseerd. In 2024 werd besloten om de GR te wijzigen, waardoor de Leefgeldregeling Oekraine en de inning van de eigen bijdragen van Oekrainers met ingang van 2025 als taken zijn belegd bij KempenPlus.
- Het aantal personen uit doelgroepen, dat in dienst is bij KempenPlus blijft stabiel, doordat de uitstroom op Sw wordt gecompenseerd door instroom van andere doelgroepen.
- Vogens benchmarks die in 2024 werden uitgevoerd door Cedris en door Divosa presteert KempenPlus zonder meer goed. Doorontwikkeling van de dienstverlening is een continu proces bij KempenPlus.
- In 2024 werd invulling gegeven aan de verdere ontwikkeling van de organisatie. KempenPlus investeerde in medewerkers, relaties met gemeenten, raden, partners, organisatie en in systemen.
- In 2024 beloot het bestuur van KempenPlus om met advisering door Berenschot een vervolg te geven aan de strategische verkenning die een jaar eerder was ingezet. De opdracht aan Berenschot is gericht op de vraag op welke wijze de dienstverlening door KempenPlus kan

worden geoptimaliseerd. Oplevering van advies en besluitvorming door het bestuur wordt in het eerste kwartaal van 2025 verwacht.
- De deelnemende gemeenten hebben ook een adviesvraag uitgezet bij Berenschot. Deze vraag, genaamd scope 2, gaat over de optimale uitvoering van de taken in het sociale domein. Daarmee gaat deze vraag ook over detaken die nu door GRSK worden uitgevoerd.

Risico's

Voor het opvangen van eventuele risico's houdt KempenPlus een weerstandsvermogen aan.

Privaatrechtelijke verbondenheden

10. Brabant Water N.V.

Vertegenwoordiging gemeente Eersel
Wethouder is lid van aandeelhoudersvergadering

Vestigingsplaats
Den Bosch

Doelstelling
Streven naar en waarborgen van een zo hoog mogelijke waterkwaliteit en de zorg voor een optimale drinkwatervoorziening voor alle burgers in het verspreidingsgebied.

Betrokkenen
Diverse aandeelhouders.

Financieel belang
Gemeente Eersel heeft een bescheiden deelname in het aandelenkapitaal ad. € 1.634*.

Financiële gegevens verbonden partij

	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	699 mln.	nog niet beschikbaar
Vreemd vermogen	619 mln.	nog niet beschikbaar
Exploitatieresultaat 2023	9.213.000	

Risico's
Nihil, gezien bovenstaand vermogen. De levering en distributie wordt verzorgd door monopolistische bedrijven, waarvan de aandelen in handen zijn van de provinciale en gemeentelijke overheid.

11. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Vertegenwoordiging
De gemeente heeft zeggenschap in BNG via stemrecht op de aandelen die zij bezit (een stem per aandeel van € 2,50). College wordt uitgenodigd voor deelname aan algemene jaarlijkse aandeelhoudersvergadering.

Vestigingsplaats
Den Haag

Doelstelling

De N.V. Bank Nederlands Gemeenten (BNG) is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.

Betrokkenen
De gemeenten, provincies en het Rijk zijn aandeelhouder van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten.

Financieel belang
Het aantal aandelen à € 2,50 (nominaal) van de gemeente bedraagt 121.021*.Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan in het belang dat de gemeente in BNG heeft. Wij ontvangen jaarlijks een dividend.

Financiële gegevens verbonden partij

	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	4.721mln.	4.777 mln
Vreemd vermogen	107,459 mln.	110,819 mln.
Exploitatieresultaat 2024	294 mln.	

Risico's
Wij verwachten dat gedurende het begrotingsjaar zich geen veranderingen voordoen in de belangen van aandeelhouders in BNG Bank. De BNG wordt door beleggers onverminderd als één van de veiligste banken ter wereld beschouwd. Het uit te keren dividend blijft een prognose, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeontwikkelingen.

Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr, artikel 35) kan de gemeenteraad invloed uitoefenen op de begrotingen van bovenstaande gemeenschappelijke regelingen doordat het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling de ontwerpbegroting acht weken voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, toe moet zenden aan de raden van de deelnemende gemeenten. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.

*Gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs

7. Grondbeleid

7.1 Algemeen

Het grondbeleid heeft invloed op en samenhang met de realisatie van beleidsvoornemens op het terrein van ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, verkeer en vervoer en de economische structuur. Daarnaast heeft het grondbeleid een grote financiële impact. De eventuele baten, maar vooral de financiële risico's zijn van belang voor de algemene financiële positie van de gemeente.

Grondbeleid richt zich in de gemeente op twee afzonderlijke hoofditems, namelijk:
a. Grondbeleid in het kader van exploitatiegebieden voor het bouwen van woningen en bedrijven;
b. Grondbeleid in het kader van cultuurgronden en natuurgronden.

Deze paragraaf geeft hoofdzakelijk de stand van zaken en (toekomstige) ontwikkelingen weer van de bouwgrondexploitaties en pachtgronden.
In de gemeentelijke nota grondbeleid zijn de beleidsuitgangspunten voor het te voeren grondbeleid binnen de gemeente Eersel geformuleerd. Deze uitgangspunten vormen samen een integraal beleidskader voor een verbetering van de beheersing en onderlinge afstemming van de verschillende, binnen het grondexploitatieproces te onderkennen, uitvoeringstrajecten. De gemeente Eersel voert bij locatieontwikkeling altijd een regierol en zal proactief zijn bij de keuze van het voor haar beschikbare instrumentarium. De instrumenten die ingezet worden moeten leiden tot het gewenste ruimtelijke resultaat.

7.2 Doelstelling grondbeleid

In de begroting 2024 is als doelstelling weergegeven dat er voor de komende 5 jaren er gemiddeld 120 woningen per jaar gerealiseerd zouden gaan worden. In 2024 zijn er per saldo 149 woningen opgeleverd wat betekent dat we 24% hoger zitten dan de geformuleerde doelstelling. Voor 2025 verwachten we dat er rond de 120 woningen worden opgeleverd. Pas in 2026 zien we de inspanningen goed terug van de aanpak rondom cyclisch bouwen. In dat jaar verwachten we dat er 250 woningen gereed gemeld gaan worden. Voor een nadere specificatie van deze aantallen wordt op deze plaats verwezen naar programma 3.

7.3 Bouwgrondexploitatie

Inleiding
De basis voor de uitvoering van ruimtelijke plannen ligt bij het vormen van ruimtelijk beleid (bestemmingsplannen, structuurvisie). Grondbeleid draagt bij aan de uitvoering: het is een belangrijk instrument voor verwezenlijking van dat ruimtelijke beleid. Aan de hand daarvan wordt een grondexploitatie in gang gezet en een daaraan ten grondslag liggende exploitatieberekening opgesteld.

Driedeling
Voor grondexploitaties geldt, conform het BBV, een administratieve scheiding tussen actief en faciliterend grondbeleid. We kennen de volgende driedeling:
1. Bouwgronden in exploitatie;
2. Materiele vaste activa;
3. Faciliterend grondbeleid.

ad. 1: Bouwgronden in exploitatie (BIE)
Het startpunt van een Bouwgrond in exploitatie (BIE) is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de BIE geopend en kunnen kosten worden geactiveerd en bijgeschreven op de voorraadpositie op de balans.

ad. 2: Materiële vast activa
Gronden die in de toekomst getransformeerd gaan worden naar bouwrijpe grond maar waarvoor nog geen grondexploitatiebegroting is vastgesteld zal als materieel vast actief worden aangemerkt en verantwoord.

ad. 3: Faciliterend grondbeleid
Bij gronden die in bezit zijn van een private partij waarbij deze grond wordt ontwikkeld door deze private partij is er sprake van faciliterend grondbeleid. De gemeente treedt in deze gevallen op als overheid die de plannen van private partijen faciliteert als daarvoor een bestemmingswijziging noodzakelijk is.

Bouwgrondexploitaties
Jaarlijks geven wij, in het kader van de jaarrekening, een toelichting op de financiële positie van de "grond-exploitatie-activiteiten" per 31 december van het afgesloten boekjaar. Dit gebeurt op basis van de meest actuele grondexploitatieberekeningen van de complexen en de tot deze datum gerealiseerde inkomsten en uitgaven.

Gevoeligheidsanalyse
De toepassing van grondpolitiek is afhankelijk van vastgestelde ambities in beleidsvisies, de marktomstandigheden en is locatie gebonden. In het (verre- en recente) verleden heeft de gemeente via actieve grondpolitiek enkele grondaankopen gedaan om strategische grondposities te kunnen bezitten.

De grondexploitatie is gevoelig voor wijzigingen in economische ontwikkelingen en onderliggende parameters, zoals rente, inflatie en prijzen. De gemeente acht het van belang de ontwikkelingen en de impact daarvan op de verwachte resultaten nauwlettend te volgen. Om inzicht te krijgen in de actuele financiële positie van de grondexploitatie herijkt de gemeente de grondexploitaties, daar waar noodzakelijk, daarom tweemaal per jaar.

Voor de grondexploitaties 2024 zijn de volgende parameters gehanteerd:

Parameter	Gehanteerd
Inflatiecorrectie	De civieltechnische kosten zijn geraamd op het prijspeil 2025. Voor een actuele doorkijk gaan we uit van een bedrijfseconomische benadering en is vanaf 20254 rekening gehouden met een inflatiecorrectie van 3% voor de uitgaven. Voor de inkomsten houden we een inflatiecorrectie aan van 1%.
Rente	Voor 2024 bedraagt de rente 1,637% van de boekwaarde. Voor toekomstige boekwaarden als gevolg van nog te maken kosten en te verwachten opbrengsten wordt een gemiddelde rente vreemd vermogen gehanteerd van 1,571%.
Fasering	Er is rekening gehouden met een reële fasering in tijd op basis van de woningbouwbehoefte per kern.
Resultaat	Gebaseerd op eindwaarde.
Kosten	Alle kosten zijn gebaseerd op geactualiseerde kostenramingen per februari 2025 met als prijspeil 1-1-2025. Voor het bepalen van de kosten in de grondexploitatie zijn er door de vakafdeling kostenramingen gemaakt. Deze kostenramingen zijn gebaseerd op de hoeveelheden die voortvloeien uit inrichtingstekeningen behorende bij de desbetreffende grondexploitatie of op basis van daadwerkelijk aanbesteding. De fasering van de werkzaamheden en de kosten in de verschillende jaarschijven zijn gekoppeld aan de verwachte uitgifte van grond per fase.
Opbrengsten gronduitgifte	Ten aanzien van de geraamde, nog te realiseren opbrengsten heeft het college de volgende uitgangspunten gehanteerd: De basisgrondprijzen worden jaarlijks door het college vastgesteld op basis van een deskundigenadvies. De uitgifte in de verschillende jaarschijven vloeien voort uit het woningbouwprogramma welke door het college is vastgesteld. Hierbij wordt ook rekening gehouden met afspraken welke voortvloeien uit uitgiftecontracten.
Opbrengsten bedrijventerrein	De basisgrondprijzen worden jaarlijks door het college vastgesteld op basis van een deskundigenadvies.
Disconterings-voet	Vanaf 2022 is conform de financiële verordening van de gemeente Eersel de verliesvoorziening berekend op basis van eindwaarde. Derhalve wordt de disconteringsvoet voor de verliesvoorziening niet meer toegepast.

Vennootschapsbelasting (VpB)
Gemeente Eersel is VpB-plichtig voor een drietal onderdelen, zijnde bouwgrondexploitatie, opbrengst afval en opbrengsten bosbeheer. Voor het bosbeheer geldt een vrijstelling waardoor dit niet leidt tot lasten. Voor het onderdeel opbrengsten afval is het positieve belastbare bedrag zeer beperkt (circa € 3.000). Derhalve heeft de vennootschapsbelasting nagenoeg geheel betrekking op de bouwgrondexploitatie.
In 2024 is op basis van een concept aangifte VpB het positieve belastbaar bedrag berekend op € 732.269. De te betalen VpB 2024 bedraagt dan € 175.325. Hiernaast is er een voordelig resultaat vanuit de definitieve aanslag 2023 van € 26.657, waardoor de totale VpB last in de jaarrekening 2024 € 148.668 bedraagt. De VpB last maakt onderdeel uit van een van de verplichte taken in programma 10 en komt ten laste of ten gunste van de exploitatie.

Tussentijds winstnemen
De (tussentijds) winstneming geschiedt conform de voorschriften van de commissie BBV. Dit betekent dat het voorzichtigheidsprincipe moet worden losgelaten en winst moet worden genomen volgens de Percentage of Completion (POC) methode. Voor de onzekerheid in de doorkijk van zowel de uitgaven als

inkomsten mag de gemeente een correctie toepassen. Gemeente Eersel houdt voor deze onzekerheid op zowel de uitgaven als inkomsten een percentage van 10% aan. Het te nemen resultaat 2024 conform de BBV bedraagt € 1.010.000 en betreft de complexen Duizel Noord fase 1 en 2 en het complex Meerheide.

Ontwikkeling bouwgrondexploitaties
In 2024 hebben we een bedrag van € 171.973 kunnen laten vrijvallen aan de voorziening exploitatieverliezen grondexploitaties. Daarnaast dient er conform het BBV betreffende twee exploitaties een winst genomen te worden van totaal € 1.010.000.

Het gaat om de volgende grondexploitaties:

Complex	*Mutatie voorziening in 2024*	*Totalen*
- Koemeersdijk	€ 171.973	
		€ 171.973
	Winstnemingen in 2024	
- Meerheide III	€ 100.000	
- Duizel Noord	€ 910.000	
		€ 1.010.000
Totaal		€ 1.181.973

De bouwgrondexploitaties Koemeersdijk, Meerheide en Duizel Noord zijn lopende exploitaties waar de winst wordt genomen volgens de POC methode.

Toelichting per grondexploitatie
We beginnen deze toelichting met de plannen toe te lichten waarbij er sprake is van een mutatie van de verliesvoorziening.

- Alle gronden voor het plan Koemeersdijk zijn uitgegeven. Alle woningen zijn inmiddels in aanbouw. Het is de verwachting dat de bouw van de woningen in 2025 wordt afgerond. Daarna kan gestart worden met de laatste fase van het woonrijpmaken. Na de oplevering van de woningen kunnen we in 2025 starten met de werkzaamheden voor het woonrijpmaken. De kosten voor het woonrijpmaken en de rentekosten hebben we naar beneden kunnen bijstellen waardoor we de verliesvoorziening voor een bedrag met € 171.973,- kunnen laten vrijvallen.

Uit de hiervoor gepresenteerde tabel blijkt dat bij twee complexen sprake is van winstnemingen.

- In het plan Meerheide III zijn alle grondopbrengsten gerealiseerd. De reeds gerealiseerde opbrengsten zijn daardoor uitgekomen op 100% van de totale opbrengsten in het plan. De kosten zijn voor 91% gerealiseerd. Conform de voorschriften voor het tussentijds nemen van winst zoals wettelijke voorgeschreven moeten we 91% (gerealiseerde kosten) maal 100% (gerealiseerde opbrengsten) = 91% aan tussentijdse winst nemen. De tussentijdse winstneming komt uit op een bedrag van € 9.970.000 rekening houdende met de correctie op de verwachte winst aan het einde van de looptijd van 10% van de nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten. Tot en met het boekjaar 2023 hebben we reeds een tussentijdse winst genomen van € 9.860.000 waardoor er nu aanvullend een bedrag van € 100.000,- aan tussentijdse winst moet worden genomen.
- In 2024 hebben we in het plan Duizel Noord een bedrag van € 1.320.078,- aan grondopbrengsten ontvangen. Daarmee hebben we 100% van het totaal aan grondopbrengsten ontvangen. In 2024 hebben we € 213.621,- aan kosten gemaakt. Daarmee hebben we 94% van de kosten gerealiseerd. Volgens de POC methode moeten we daarom 94% van de geprognotiseerde winst tussentijds nemen. De tussentijdse winst komt uit op een bedrag van € 3.030.000,-. Omdat we reeds € 2.120.000,- aan tussentijdse winst genomen hebben kunnen we voor het boekjaar 2024 nog € 910.000,- als tussentijdse winst nemen.

Overzicht resultaatverwachting einde looptijd alle complexen:

Complex:	Boekwaarde per 31-12-2024 (=batig saldo)	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Verwacht resultaat vanaf 2025 obv eindwaarde	Werkelijk resultaat 2024	Totaal geactuali-seerd resultaat vanaf 2024	Geraamd resultaat vanaf 2024 cfm raming begr.2025	Bijstelling bij actualisatie jaarrekening 2024 obv eindwaarde	Verwacht resultaat vanaf 2025 (contante w.)
Meerheide III	-1.924.056	863.614	0	1.060.442	100.000	1.160.442	1.104.386	56.056	1.004.145
Duizel NO	-919.555	660.334	0	259.221	910.000	1.169.221	782.219	387.002	249.011
Koemeersdijk	-55.619	1.126.329	9.667	-1.061.043	0	-1.061.043	-1.231.416	170.373	-999.845
Boterbochten III	957.419	2.161.160	3.212.780	94.201	0	94.201	29.472	64.729	87.615
Eersel West	71.956	415.503	513.939	26.480	0	26.480	0	26.480	25.452
	-1.869.854	5.226.940	3.736.386	379.300	1.010.000	1.389.300	684.661	704.639	366.378

Met inachtneming van eerder genoemde uitgangspunten, worden de nog te maken lasten en baten van 2024 geraamd op respectievelijk € 5.226.940,- en € 3.736.386,-. Het verwachte geraamde resultaat vanaf 2025 bedraagt € 379.300,-. Dit is inclusief de verliesneming bij Koemeersdijk waarvoor al een voorziening is getroffen. In 2024 is door middel van tussentijdse winstnemingen én verlaging van een verliesvoorziening een resultaat gerealiseerd van € 1.010.000,-.
Het totaal geactualiseerde resultaat vanaf 2024 bedraagt € 1.389.300,-. Conform de begroting 2025 was er een geraamd resultaat vanaf 2024 van € 684.661,-. Het verwachte resultaat is per saldo dus gestegen met € 704.639,-. Op basis van contante waarde bedraagt het positieve resultaat per 31-12-2024 € 366.378,-.

Oorzaak van de stijging van het verwachte resultaat zijn onder andere aanbestedingsvoordelen en optimalisatie van planvorming. Daarnaast is bij Duizel-Noord in 2024 de exploitatiebijdrage ontvangen voor de kavels die de grondeigenaar in eigendom heeft gehouden voor zelfrealisatie (faciliterend grondbedrijf). Hierdoor zijn de exploitatielasten voor het woon- en bouwrijp maken van deze kavels overgeboekt van de bouwgrondexploitatie Duizel-Noord naar het faciliterend grondbedrijf en ontstaat er bij de de bouwgrondexploitatie een voordeel van bijna 4 ton.

7.4 Algemene reserve bouwgrondexploitatie

De gemeente heeft om onvoorziene risico's met betrekking tot de grondexploitatie op te kunnen vangen een afzonderlijke buffer in de vorm van een algemene reserve bouwgrondexploitatie. Hierbij moet met name gedacht worden aan risico's die samenhangen met conjuncturele ontwikkelingen waardoor de gronduitgifte over de gehele linie stagneert. De hoogte van deze reserve wordt jaarlijks beoordeeld en eventueel aangepast bij de begroting en jaarrekening (zie ook de paragraaf grondbeleid). In de nota grondbeleid wordt een methodiek besproken die goed aansluit op de financiële risico's. De ondergrens is conform de grondnota vastgesteld op € 2.500.000,-. De minimale omvang van de buffer wordt jaarlijks opnieuw berekend. Omdat de minimale omvang hoger is dan de benodigde berekende reserve is voor 2024 de buffer vastgesteld op € 2.500.000,-. Dit betekent dat in het raadsvoorstel bij de jaarrekening zal worden voorgesteld om € 1.200.000,- af te romen zoals opgenomen in onderstaande tabel.

Alle onderhanden plannen zijn inhoudelijk bezien en ook qua planning financieel doorgerekend. Op basis hiervan kon het verloop van de algemene reserve grondexploitatie opgemaakt worden.

Overzicht verloop stand algemene reserve grondexploitatie

(bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Saldo reserve per 1 januari	2.599	2.608	2.695	2.505	2.575	2.486	2.475	2.588
Bij: Bijdrage van Alg.res.	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutatie voorziening wegens verliezen	89	172	0	0	0	0	0	0
Toevoeging conform resultaatbestemming (resultaten bouwgrondexploitaties t-1)	4.020	1.115	1.010	170	537	321	413	
Af: bijdrage in Algemene reserve (cfm iflo-methode)	-4.100	-1.200	-1.200	-100	-626	-332	-300	
Saldo reserve per 31 december	**2.608**	**2.695**	**2.505**	**2.575**	**2.486**	**2.475**	**2.588**	**2.588**
Voorgestelde storting in t+1, zijnde resultaat bouwgrondexploitatie	1.115	1.010	170	537	321	413	0	0
Saldo inclusief voorgestelde storting	**3.723**	**3.705**	**2.675**	**3.112**	**2.807**	**2.888**	**2.588**	**2.588**
Minimale omvang buffer volgens grondnota	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Tekort (-) danwel overschot (+)	1.223	1.205	175	612	307	388	88	88
Voorstel tot afroming t+1 (afgerond)	**1.200**	**1.200**	**100**	**626**	**332**	**300**	**0**	**0**

7.5 Risico's

Grondexploitaties algemeen

Bij grondexploitaties waar de gemeente een actieve grondpolitiek voert en grondaankopen verricht loopt de gemeente risico's. Deze zijn het gevolg van langdurige looptijd van plannen en planvorming, inschatting van parameters, marktwerking en betrokkenheid van partijen en hiermee corresponderende belangen. Het is niet erg dat deze risico's gelopen worden mits men bewust is van aanwezige risico's en deze goed "gemonitord" worden. Risico's zijn niet louter negatief. De definitie van een risico is dan ook een mogelijke gebeurtenis die een negatieve (bedreiging) of positieve (kans) invloed kan hebben op het realiseren van de strategie, doelstellingen of uitkomsten van de grondexploitatie. Hierbij moet gedacht worden aan bijvoorbeeld effecten van rentestijgingen, inflatie en planvertragingen. Bij het maken van plannen en bij (grond) onderhandelingen wordt steeds rekening gehouden met mogelijke effecten van planvertragingen, fluctuaties van grondprijzen en toename van rentekosten door meerdere varianten en scenario's door te rekenen om weloverwogen beslissingen te kunnen nemen. In de fasering van de grondexploitaties is rekening gehouden met een reële uitgifte uitgaande van de huidige marktomstandigheden.

Kempisch bedrijvenpark

De gemeente Eersel is voor 25% eigenaar van de gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijven Park(KBP). Dit betekent ook dat zij voor 25% de risico's draagt van het KBP. Jaarlijks wordt door het KBP de jaarrekening opgesteld welke vanaf 2018 gecontroleerd wordt door Crowe Foederer te Eindhoven.
De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur. In 2023 zijn de laatste kavels op het KBP verkocht. Eén levering van een bedrijfskavel vond nog plaats in 2024. In december 2023 heeft het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling KBP het liquidatieplan en liquidatiebegroting vastgesteld. Op basis van de eindverantwoording is een restantvermogen berekend van € 810.000 op basis waarvan in de jaarrekening 2024 een winstuitkering is opgenomen ter hoogte van € 202.500. Het KBP zal in 2025 deze winstuitkering uitbetalen.

7.6 Beheer overige gronden

Gemeente Eersel heeft een viertal soorten pacht, te weten:

- erfpacht gemeentebossen;
- erfpacht landbouwgronden;
- meerjarige/reguliere pacht;
- geliberaliseerde pacht.

Circa 500 ha. gemeentebossen zijn vanaf 1980 in erfpacht bij Staatsbosbeheer voor de duur van 50 jaar (tot 2030) met een verlengingsmogelijkheid van 25 jaar. In 2018 is er een oppervlakte van circa 195 hectare (ha). onttrokken aan erfpacht en hierdoor terug in volle eigendom en beheer van de gemeente Eersel gekomen. De oppervlakte erfpacht Staatsbosbeheer is nu nog circa 303 ha.

Het aantal in erfpacht uitgegeven kavels landbouwgrond (vier overeenkomsten) heeft betrekking op een totale oppervlakte van circa 25,6 ha. De erfpachtcanon wordt jaarlijks aangepast op basis van de veranderpercentages die worden vastgesteld door de Rijksoverheid.

Gemeente Eersel heeft op 1 januari 2025 een landbouwareaal van ongeveer 238 ha (exclusief erfpachtgronden). Van deze 238 ha wordt ongeveer 165,5 ha meerjarig/regulier verpacht. De pachtsom wordt jaarlijks aangepast op basis van de veranderpercentages. De veranderpercentages hebben een wettelijke status en werken om deze reden van rechtswege door in de pachtovereenkomsten.

De overige gronden, circa 72,5 hectare, worden van jaar tot jaar verpacht (geliberaliseerde pacht). De geliberaliseerde pachtprijzen zijn vrij. Gemeente Eersel vraagt vanaf 1 januari 2020 voor haar percelen groter dan 1 ha een pachtprijs van € 1.100 of € 1.400 per hectare per jaar. De hoogte van de pachtprijs is afhankelijk van de vorm, ligging, oppervlakte en kwaliteit van de kavel. Voor de percelen kleiner dan 1 ha betalen de pachters een prijs van € 750 per hectare per jaar.

8. Wet open overheid

Wat is de Wet open overheid?

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De Woo heeft de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vervangen.

Artikel 3.5 Woo schrijft voor dat een bestuursorgaan in de begroting aandacht besteed aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de wet. In de jaarstukken moeten we verslag doen van de uitvoering van de wet, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.
In deze paragraaf doen we verslag van onze beleidsvoornemens. Daarbij richten wij ons op de drie pijlers van de Woo:
Actieve openbaarmaking
Passieve openbaarmaking
Verbetering van de informatiehuishouding

Actieve openbaarmaking
Een belangrijk onderdeel van de Woo is de verplichting tot actieve openbaarmaking van zeventien informatiecategorieën (artikel 3.3 Woo). Actieve openbaarmaking moet plaatsvinden via een digitale infrastructuur die door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) in stand wordt gehouden (artikel 3.3.b Woo). Dit is de Woo-index. Het doel daarvan is dat alle informatie die bestuursorganen onder de Woo actief openbaar moeten maken op één plek voor iedereen vindbaar en doorzoekbaar is. De actieve openbaarmaking van de Woo-informatiecategorieën zal stapsgewijs worden geïmplementeerd en volgens de wettelijke verplichting gefaseerd – per informatiecategorie - (in vier tranches) worden ingevoerd. Op 1 november 2024 zijn de eerste informatiecategorieën van de Woo openbaar gemaakt (verplicht). Dit betreft voor de gemeente de categorieën 1) wetten en algemeen verbindende voorschriften, 2) overige besluiten van algemene strekking, 3) organisatie en werkwijze en 4) bereikbaarheidsgegevens. In 2024 zijn we aangesloten op de Woo-index en is openbaar te maken informatie vindbaar en raadpleegbaar via de Woo-index. Halverwege 2025 gaat de tweede tranche in. De gemeente treft hiervoor voorbereidingen door het aanschaffen van een Woo-platform, een applicatie waarop digitale informatie ontsloten kan worden en gekoppeld kan worden aan de Woo-index. Vanwege de omvang van te openbaren informatie is de gemeentelijke website hiervoor niet geschikt.

Passieve openbaarmaking
Naast het actief openbaar maken kan iedereen altijd vragen om bepaalde informatie (op verzoek) openbaar te maken. Ook bij openbaarmaking op verzoek gaat de Woo ervan uit dat het belang van openbaarheid altijd geldt en dat alleen in uitzonderingsgevallen een bijzonder belang vóór openbaarmaking kan gaan. Concreet betekent dit dat een Woo-verzoek (of onderdelen daarvan) alleen kan (of kunnen) worden geweigerd wanneer een beschermd belang in het geding is.
Voor het behandelen van een Woo-verzoek mogen geen leges worden geheven, omdat het algemeen belang van openbaarheid niet te zien is als individuele dienstverlening. Wel mogen de redelijke kosten van kopieën in rekening worden gebracht.

Verbetering van de informatiehuishouding
Een van de uitgangspunten van de Woo is dat de informatiehuishouding op orde is. De verbetering van de informatiehuishouding is niet nieuw. Jaarlijks worden stappen gezet, mede onder invloed van zaakgericht werken en digitalisering. De informatiehuishouding wordt in kaart gebracht zodat inzichtelijk is waar informatie zich precies bevindt. Zo is informatie beter te beheren en openbaar te maken indien dit moet.

Jaarrekening

Balans

Balans debet		
Omschrijving ACTIVA	Balans per 31-12-2024	Balans per 31-12-2023
Immateriële vaste activa		
-Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en saldo agio/disagio	0	0
-Kosten van onderzoek en ontwikkeling	1.197.749	921.615
-Bijdragen aan activa in eigendom derden	43.550	45.052
	1.241.299	966.667
Materiële vaste activa		
-Met economisch nut		
-Gronden en terreinen	6.613.647	5.600.307
-Woonruimten	125.725	128.358
-Bedrijfsgebouwen	23.506.963	22.602.849
-Grond-/weg-/waterbouwkundige werken	2.409.552	2.505.612
-Investeringen (waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven)	19.980.870	17.216.534
-Vervoermiddelen	261.131	131.683
-Machines, apparaten en installaties	354.626	395.781
-Overige materiële vaste activa	229.406	167.115
	53.481.920	48.748.239
-In de openbare ruimte met maatschappelijk nut		
-Gronden en terreinen	22.725	26.824
-Woonruimten	0	0
-Bedrijfsgebouwen	843.750	736.381
-Grond-/weg-/waterbouwkundige werken	12.505.379	10.840.513
-Vervoermiddelen	0	0
-Machines, apparaten en installaties	748.818	707.422
-Overige materiële vaste activa	159.174	146.610
	14.279.846	12.457.750
Totaal materiële vaste activa	67.761.766	61.205.989
Financiële vaste activa		
-Deelnemingen	809.410	809.410
-Overige langlopende leningen	27.587	36.015
Totaal financiële activa	836.997	845.425
TOTAAL VASTE ACTIVA	*69.840.062*	*63.018.081*
Voorraden		
-Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-2.930.898	-4.061.360
	-2.930.898	-4.061.360
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
-Vorderingen op openbare lichamen	6.767.294	6.381.561
-Verstrekte kasgeldleningen	0	0
-Schatkistbankieren	39.851.148	34.394.581
-Overige vorderingen	1.908.299	2.704.443
	48.526.741	43.480.585
Liquide middelen		
-Kas	11.104	11.507
-Bank	244.862	216.433
	255.966	227.940
Overlopende activa		
-Nog te ontvangen voorschotten spec doeluitkeringen Europese overheidslichamen	0	0
-Nog te ontvangen voorschotten spec doeluitkeringen Rijk	0	0
-Nog te ontvangen voorschotten spec doeluitkeringen ov Ned overheidslichamen	0	0
-Nog te ontvangen overig	3.337.484	10.229.117
-Vooruitbetaald	968.669	829.697
-Overige transitorische/anticipatieposten	37.127	48.296
	4.343.280	11.107.110
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	*50.195.089*	*50.754.275*
Totaal activa	**120.035.151**	**113.772.356**

Balans credit		
Omschrijving PASSIVA	Balans per 31-12-2024	Balans per 31-12-2023
Eigen vermogen		
Algemene reserves		
-Algemene reserves	42.613.219	36.646.142
Bestemmingsreserves		
-Bestemmingsreserves	29.512.861	25.923.602
Saldo van rekening		
-Gerealiseerd resultaat	3.750.953	8.387.445
Totaal eigen vermogen	75.877.033	70.957.189
Voorzieningen		
-Voorzieningen	21.689.432	21.123.731
Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar en langer		
Onderhandse leningen		
-Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	5.480.000	6.286.667
Waarborgsommen	333.543	333.143
	5.813.543	6.619.810
TOTAAL VASTE PASSIVA	*103.380.008*	*98.700.730*
Netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
-Bank	0	0
-Kasgeldleningen	0	0
-Overige schulden	5.460.934	3.645.420
	5.460.934	3.645.420
Overlopende passiva		
-Vooruitontvangen specifieke doeluitkeringen Europese overheidslichamen	0	0
-Vooruitontvangen specifieke doeluitkeringen Rijk	3.146.212	2.837.244
-Vooruitontvangen specifieke doeluitkeringen ov Ned overheidslichamen	1.577.249	1.940.959
-Nog te betalen	3.741.772	3.574.758
-Overige vooruitontvangen	75.660	77.715
-Ov. transitorische/anticipatieposten	2.653.319	2.995.530
	11.194.212	11.426.206
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	*16.655.146*	*15.071.626*
Totaal passiva	**120.035.154**	**113.772.356**
Totaalbedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen zijn verstrekt	54.517.000	57.961.000

Toelichting balans

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 25 februari 2025 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de gemeente.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in deze grondslagen anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaats vindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

De algemene uitkering is opgenomen conform de best mogelijke schatting gebaseerd op basis van de laatst beschikbare informatie. Ten aanzien van het component aangaande de accresmededeling wordt deze opgenomen conform de in verslagjaar t laatst gepubliceerde accresmededeling. Doorgaans is deze accresmededeling opgenomen in de septembercirculaire. De gevolgen van het bijgestelde accres zoals opgenomen in de meicirculaire van het verslagjaar t+1 worden verantwoord in de jaarrekening van het op het verslagjaar volgend boekjaar.

Dividenden zijn verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning van het dividend door de Algemene vergadering van de vennootschap is genomen.

De waarderingsgrondslagen per balansonderdeel worden in het vervolg van deze jaarrekening toegelicht.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid 2024. Dat betekent dat:;

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiele-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
    - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op door de raad is vastgesteld;
    - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.

    - Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
    - Een verantwoordingsgrens van 2 % (zijnde € 1.480.246) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
    - Een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Algemeen
Hieronder is bij de diverse onderdelen van de vaste activa een toelichting gegeven.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De kosten van het sluiten van geldleningen (inclusief de betaalde boeterente) en het saldo van agio en disagio worden geactiveerd en over maximaal de looptijd van de lening volledig afgeschreven, te starten vanaf het moment van het in gebruik nemen van het gerelateerde materieel of financieel vast actief. Indien geen nieuwe lening wordt aangetrokken zijn de kosten van vervroegde aflossing (boeterente) niet geactiveerd, maar als last verantwoord.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:
- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen.
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast.
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereert.
- De uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar zijn vast te stellen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar. De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:
- de voorbereidingskosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst van bijlage IV bij het Omgevingsbesluit; en
- de voorbereidingskosten mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven staan onder de immateriële vaste activa; na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve grondexploitatie en kunnen dan worden overgeboekt naar de desbetreffende BIE, dan wel worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat of moet een voorziening worden getroffen; en
- plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, moeten bestuurlijke instemming hebben, blijkend uit een raadsbesluit.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:
- Er is sprake van een investering door een derde.
- De investering draagt bij aan de publieke taak.
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen.

- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investeringen hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut > € 25.000 worden conform de financiële verordening geactiveerd.

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven.

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten, verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Ten aanzien van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geldt tot aan investeringsdatum 31 december 2016 dat eventuele bijdragen uit de reserves in mindering zijn gebracht op deze investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Ten aanzien van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven geldt dat vanuit de spaarcomponent van heffingen gevormde voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen met economisch nut in mindering zijn gebracht op de in het boekjaar gepleegde investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing is geheven. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte economische levensduur óf technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de financiële verordening zoals laatstelijk vastgesteld door de gemeenteraad in haar vergadering d.d. 25 februari 2025. Afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op gronden wordt niet afgeschreven, tenzij de grond deel uitmaakt van een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele bate in de jaarrekening verwerkt.

Buiten gebruik gestelde vaste activa
Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

Afschrijvingen
De volgende afschrijvingstermijnen, zoals ook vastgelegd in de financiële verordening, zoals vastgesteld door de gemeenteraad d.d. 15 februari 2025, zijn van toepassing:

- Gebouwen (exclusief grond)
    - permanent: nieuwbouw/verbouw 40 jaar
    - semi-permanent (noodlokalen) 15 jaar
- Installaties (o.a. cv.) 15 jaar
- Meubilair/inventaris gebouwen 20 jaar
- Onderwijsleerpakket 10 jaar
- Brandveiligheidsvoorz./inbraak- en brandbeveiliging 15 jaar
- Gymmateriaal 25 jaar
- Vervoermiddelen 8 jaar
- Overig materieel beheer en uitvoering 5 jaar
- Kantoorapparatuur:
    - Computerapparatuur/hardware 3 jaar
    - Software 5 jaar
    - Bekabeling netwerk 10 jaar
- Rioleringen conform GRP

De lasten samenhangend met de uitvoering van klein en groot onderhoud, bodemsaneringen en het baggeren van watergangen zijn niet levensduur verlengend en zijn daarom niet geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie of de gevormde voorziening gebracht.

Erfpacht
In erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de uitgifteprijs van eerste uitgifte geldt als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Warme gronden
Gronden verworven met het oog op gebiedsontwikkeling, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld, worden in de regel geduid als ‘warme gronden’. Conform de notitie grondbeleid in begroting en jaar (2024) worden deze verantwoord onder materiele vaste activa (artikel 52 lid 1 onderdeel a BBV) tegen de verwervingskosten. Het toerekenen (activeren) van andere kosten is daarbij niet toegestaan. In de bepaling of er bij deze ‘warme gronden’ sprake is van een duurzame waardevermindering, zoals bedoeld in artikel 65 BBV lid 1, kan onder de volgende cumulatieve voorwaarden uitgegaan worden van de waarde in toekomstige bestemming in plaats van de geldende bestemming:

- de gronden moeten deel uitmaken van een door de gemeenteraad vastgestelde visie of masterplan voor (een) concrete en binnen afzienbare tijd te starten grondexploitatie(s), waarin de gebiedsontwikkeling van totaalplan naar deelgrondexploitaties is vastgelegd én;
- de (toekomstige) bestemming(en)/functies (ontwikkeling) betreffende het plangebied dien(en)t goed onderbouwd te worden én;
- de gebiedsontwikkeling mag niet zodanig conflicteren met de uitkomst van de inventarisatie van bedreigingen die de ontwikkeling in de weg kunnen staan, bijvoorbeeld op het gebied van milieu of bereikbaarheid én;
- de visie/het masterplan mag niet strijdig zijn met beleid van de provincie en/of rijk én;
- periodiek (minimaal eens in de 2 jaar) worden de gronden getaxeerd tegen de waarde volgens de toekomstige bestemming, met inachtneming van de inherente onzekerheden van de ontwikkelingsmogelijkheden.

Financiële vaste activa
De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV’s en BV’s (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Voorraden

Grond- en hulpstoffen
Grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs worden de grond- en hulpstoffen tegen deze lagere marktwaarde gewaardeerd.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie
Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rentetoerekening vindt plaats op basis van de bruto-boekwaarden van de grondexploitaties van de BIE per 1 januari. Ook over grondexploitaties waarbij de verantwoorde opbrengsten hoger zijn dan de kosten, waardoor de boekwaarde van een BIE negatief is, wordt rente (in dit geval een baat) toegerekend.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst worden genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. De resterende looptijd van de grondexploitatie is tien (10) jaar of minder;
2. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
3. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
4. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De verliezen op grondexploitaties worden voorzien zodra deze bekend zijn. De voorziening wordt gewaardeerd op nominale/contante waarde. (Indien gewaardeerd op contante waarde): De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (voor 2024: 2%).

Gereed product en handelsgoederen
De voorraad eigen verklaringen is gewaardeerd tegen de laatst bekende verrekenprijzen van de leverancier. De overige voorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs. Indien de marktwaarde lager is, dan wordt tegen marktwaarde gewaardeerd.

Vooruitbetalingen
De vooruitbetalingen hebben betrekking op lasten uit het nieuwe jaar, welke zijn voldaan in het huidige jaar. Deze zijn tegen de laatst bekende inkoopprijzen gewaardeerd. Voor eventuele risico’s op oninbaarheid is een voorziening getroffen.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Liquide middelen
De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa
De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald. Onder de nog te ontvangen bedragen zijn de gemaakte voorbereidingskosten voor faciliterende exploitatieplannen of nog te sluiten anterieure overeenkomsten als 'nog te verrekenen kosten' opgenomen indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. de kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst Wro/Bro; en
2. de kosten mogen maximaal 5 jaar als overige nog te ontvangen bedragen blijven staan; na maximaal 5 jaar moet het kostenverhaal zijn gerealiseerd dan wel dienen de kosten te worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
3. er is een besluit door de raad of het college genomen tot het maken van voorbereidingskosten voor faciliterend grondbeleid in een aangewezen gebied voor het ontwikkelen van het exploitatieplan of tot het sluiten van een anterieure overeenkomst.

Eigen vermogen
In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een raadsbesluit genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen
Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendingen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.
Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het “jaarlijks vergelijkbaar volume” is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan één jaar
De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Het verloop van deze post is als volgt:

Immateriële vaste activa Bedragen in €	Balans 31-12-2023	Desinvestering	Investering	Bijdragen □ van derden	Afschrijvingen	Afwaarderingen	Balans 31-12-2024
Onderzoek en ontwikkeling	921.614	0	1.938.606	681.798	980.672	0	1.197.750
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	45.052	0	0	0	1.503	0	43.549
TOTAAL	**966.666**	**0**	**1.938.606**	**681.798**	**982.175**	**0**	**1.241.299**

Materiële vaste activa

Het verloop van deze post is als volgt:

Materiële vaste actva Bedragen in €	Balans 31-12-2023	Desinvestering	Investering	Bijdragen □ van derden	Afschrijvingen	Afwaarderingen	Balans 31-12-2024
Investeringen met economisch nut:							
Gronden en terreinen	5.600.307	0	1.281.053	122.500	145.213	0	6.613.647
Woonruimten	128.358	0	0	0	2.632	0	125.726
Bedrijfsgebouwen	22.602.849	0	2.201.263	38.442	1.258.706	0	23.506.964
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.505.612	0	0	0	96.059	0	2.409.553
Vervoermiddelen	131.683	0	197.064	22.240	45.377	0	261.130
Machines, apparaten en installaties	395.781	0	63.337	9.691	94.802	0	354.625
Overige materiële vaste activa	167.115	0	153.022	19.344	71.387	0	229.406
Subtotaal	*31.531.705*	*0*	*3.895.739*	*212.217*	*1.714.176*	*0*	*33.501.051*
Investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:							
Bedrijfsgebouwen	35.861	0	0	0	11.383	0	24.478
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	17.180.673	0	3.398.769	64.627	572.845	0	19.941.970
Machines, apparaten en installaties	0	0	16.025	0	1.602	0	14.423
Overige materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal	*17.216.534*	*0*	*3.414.794*	*64.627*	*585.830*	*0*	*19.980.871*
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut:							
Gronden en terreinen	26.824	0	184.922	147.000	42.021	0	22.725
Bedrijfsgebouwen	736.381	0	124.270	0	16.902	0	843.749
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	10.840.513	0	2.268.757	202.974	400.917	0	12.505.379
Machines, apparaten en installaties	707.422	0	84.110	0	42.715	0	748.817
Overige materiële vaste activa	146.610	0	177.116	39.220	125.332	0	159.174
Subtotaal	*12.457.750*	*0*	*2.839.175*	*389.194*	*627.887*	*0*	*14.279.844*
TOTAAL	**61.205.989**	**0**	**10.149.708**	**666.038**	**2.927.893**	**0**	**67.761.766**

Financiële vaste activa

Het verloop van deze post is als volgt:

Financiële vaste activa Bedragen in €	Balans 31-12-2023	Desinvestering	Investering	Bijdragen □ van derden	Afschrijvingen	Afwaarderingen	Balans 31-12-2024
Kapitaalverstrekkingen							
Deelnemingen	809.411	0	0	0	0	0	809.411
Gemeenschappelijke regelingen	0	0	0	0	0	0	0
Overige verbonden partijen	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal	*809.411*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*809.411*
Verstrekte leningen							
Openbare lichamen	0	0	0	0	0	0	0
Woningbouw corporaties	0	0	0	0	0	0	0
Deelnemingen	0	0	0	0	0	0	0
Overige verbonden partijen	0	0	0	0	0	0	0
Overige langlopende leningen	36.015	0	0	8.429	0	0	27.586
Subtotaal	*36.015*	*0*	*0*	*8.429*	*0*	*0*	*27.586*
TOTAAL	**845.426**	**0**	**0**	**8.429**	**0**	**0**	**836.997**

Vlottende activa

Voorraden

In de paragraaf grondbeleid wordt onder andere per grondexploitatie een inschatting gemaakt van de nog te maken kosten en de te verwachte opbrengsten. Voor een verder toelichting op de voorraden gronden en de voorziening toekomstige negatieve saldi bouwgrondexploitatie verwijs ik u naar deze paragraaf.

Vlottende activa Bedragen in €	Balans 31-12-2023	Vermeerdering	Vermindering	Winstuitname / Vrijval voorz.	Balans 31-12-2024
Voorraden grond	-2.828.344	1.614.467	1.665.978	1.010.000	-1.869.855
Voorziening voorraden grond	-1.233.016	0	171.973	0	-1.061.043
Totaal	**-4.061.360**	**1.614.467**	**1.837.951**	**1.010.000**	**-2.930.898**

Voorraden grond Bedragen in €	Balans 31-12-2023	Vermeerdering	Vermindering	Winstuitname	Balans 31-12-2024
Meerheide II	-2.024.959	3.717	2.814	100.000	-1.924.056
Duizel-Noord	-723.098	213.621	1.320.078	910.000	-919.555
Koemeersdijk	-80.287	24.668	0	0	-55.619
Boterbochten III	0	1.300.505	343.086	0	957.419
Eersel-West	0	71.956	0	0	71.956
Totaal	**-2.828.344**	**1.614.467**	**1.665.978**	**1.010.000**	**-1.869.855**

Voozieningen voorraden grond Bedragen in €	Balans 31-12-2023	Vermeerdering	Vermindering	Vrijval	Balans 31-12-2024
Koemeersdijk	-1.233.016	0	171.973	0	-1.061.043
Totaal	**-1.233.016**	**0**	**171.973**	**0**	**-1.061.043**

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Uitzettingen met looptijd ≤ 1 jaar Bedragen in €	Balans 31-12-2023	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde 31-12-2023	Balans 31-12-2024	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde 31-12-2024
Vorderingen op openbare lichamen	6.381.561	0	6.381.561	6.767.294	0	6.767.294
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet fido	0	0	0	0	0	0
Overige verstrekte kasgeldleningen	0	0	0	0	0	0
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	34.394.581	0	34.394.581	39.851.148	0	39.851.148
Rekening-courantverhouding met het Rijk	0	0	0	0	0	0
Rekening-courantverhoudingen met niet- financiële instellingen	0	0	0	0	0	0
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0	0	0	0	0	0
Overige vorderingen	2.704.443	23.597	2.680.846	1.908.299	30.913	1.877.386
Overige uitzettingen	0	0	0	0	0	0
Totaal	**43.480.585**	**23.597**	**43.456.988**	**48.526.741**	**30.913**	**48.495.828**

Het saldo van de kortlopende vorderingen is altijd vrij hoog. Dit komt doordat inkomsten, welke nog betrekking hebben op 2024, maar waarvan de bescheiden in 2025 zijn ontvangen, via de subadministratie "debiteuren" nog in 2024 zijn verantwoord. De financiële afwikkeling gebeurt echter in 2025. De belangrijkste openstaande vordering betreft de aangifte inzake het BTW-compensatiefonds. De financiële afwikkeling door de belastingdienst - een ontvangen gering voorschot buiten beschouwing gelaten - vindt pas medio van het jaar, volgend op het verslagjaar plaats. Ten aanzien van de aangifte over 2024 staat nog een totaalbedrag “open” van € 4.419.106.

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Er zijn echter een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is het drempelbedrag[1]. Dit is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor de gemeente Eersel is dat € 1.155.967.

Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden. In 2024 hebben geen overschrijdingen plaats gevonden van het drempelbedrag. In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2024 is geweest:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**1.155,967**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**151**	**157**	**163**	**180**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.005	999	993	976
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	57.798			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	57.798			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	1.155,967			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	13.744	14.267	14.992	16.559
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	151	157	163	180

Liquide middelen

De specificatie van deze post is als volgt:

Liquide middelen Bedragen in €	Balans 31-12-2023	Balans 31-12-2024
Kas	11.507	11.104
Banksaldi	216.433	244.862
Totaal	**227.940**	**255.966**

Overlopende activa

Hieronder zijn de (als) vooruitbetaalde (geboekte) bedragen verantwoord. Enkele grotere posten zijn de bijdragen, contributies en verzekeringen.
Tevens zijn onder de overlopende activa opgenomen de nog te verwachten inkomsten over 2024 en eventueel vorige jaren, waarvan op het moment van het opmaken van de jaarrekening het bedrag nog niet bekend was, of waarvan de nodige bescheiden nog niet waren ontvangen. Het gaat hier voornamelijk om de toeristenbelasting en aanslagen riool- en afvalstoffenheffing 3e termijn. Wanneer de exacte bedragen niet

[1] De drempel is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal als deze kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen, plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat, met een minimum van € 1.000.000.

bekend zijn, wordt vooralsnog uitgegaan van het in de begroting geraamde bedrag, wat dan als “nog te ontvangen” wordt opgenomen.

Overlopende activa Bedragen in €	Balans 31-12-2023	Balans 31-12-2024
Nog te ontvangen voorschotten spec doeluitkeringen Europese overheidslichamen	0	0
Nog te ontvangen voorschotten spec doeluitkeringen Rijk	0	0
Nog te ontvangen voorschotten spec doeluitkeringen ov Ned overheidslichamen	0	0
Nog te ontvangen overig	10.277.413	3.374.611
Vooruitbetaald	829.697	968.669
Totaal	**11.107.110**	**4.343.280**

Passiva

Eigen vermogen
Het verloop van de algemene reserve is als volgt:

Eigen vermogen Bedragen in €	Balans 31-12-2023	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balans 31-12-2024
Algemene reserve	34.037.828	23.793.269	17.913.230	39.917.867
Resultaat na bestemming 2023	7.272.380		7.272.380	0
Resultaat na bestemming 2024		2.740.953		2.740.953
Algemene reserve grondexploitatie	2.608.314	1.115.065	1.028.027	2.695.352
Resultaat na bestemming 2023	1.115.065		1.115.065	0
Resultaat na bestemming 2024		1.010.000		1.010.000
Totaal algemene reserves	**45.033.587**	**28.659.287**	**27.328.702**	**46.364.172**
Totaal bestemmingreserves	**25.923.603**	**9.491.557**	**5.902.299**	**29.512.861**
Totaal eigen vermogen	**70.957.190**	**38.150.844**	**33.231.001**	**75.877.033**

Het totale jaarrekeningresultaat 2024 bedraagt € 3.750.953. Dit bestaat voor € 1.010.000 uit winstnemingen van bouwgrondexploitaties (zie paragraaf grondbeleid). De overige € 2.740.953 van het resultaat wordt toegelicht bij de diverse programma's.

Van de onttrekkingen uit de reserves heeft een bedrag van € 1.780.360 betrekking op de dekking van kapitaallasten (rente en afschrijving) van diverse investeringen. Het betreft de volgende reserves:

Reserves ter dekking structurele lasten Bedragen in €	Toevoegingen	Onttrekkingen	Omschrijving
Algemene reserve (dekkingsreserve)	0	1.109.427	Dekking kapitaallasten investeringen
BR Rood met Groenfonds	0	0	Dekking kapitaallasten investeringen
BR Rehabilitatie wegen	0	136.943	Dekking kapitaallasten investeringen
BR Decentrale onderwijshuisvesting	605.000	360.820	Dekking kapitaallasten investeringen
BR Bebossing (egalisatie)	30.257	0	Mutatie bosbeheer
BR Kwaliteitsverbetering buitengebied	0	107.318	Dekking kapitaallasten investeringen
BR Duurzaamheidsfonds	0	58.545	Dekking kapitaallasten investeringen
Kapitaaldekkingsreserve Afschrijving	0	642.564	Dekking kapitaallasten investeringen
Totaal	**635.257**	**2.415.617**	

FCL	Naam reserve	Saldo aan het begin van het dienstjaar	Vermeerderingen stortingen	Verminderingen (beschikkingen)	Saldo aan het einde van het dienstjaar
	A1. Reserves				
99010103	Saldo van baten en lasten (excl. grondexploitatie)	7.272.380	2.740.953	7.272.380	2.740.953
diverse	Algemene reserve (dekkingsres. en vrij besteedbaar)	33.908.041	20.199.114	17.913.230	36.193.925
99010106	Algemene reserve (weerstandsvermogen)	0	3.500.000	0	3.500.000
99010201	Saldo van baten en lasten grondexploitatie	1.115.065	1.010.000	1.115.065	1.010.000
99010202	Algemene reserve grondexploitatie	2.608.314	1.115.065	1.028.027	2.695.352
99030101	Reserve bovenwijkse voorzieningen	129.788	94.155	0	223.943
	Subtotaal A1.	**45.033.587**	**28.659.287**	**27.328.702**	**46.364.173**
	A2. Bestemmingsreserves				
	Algemeen:				
99030206	BR Kunst	31.806	0	0	31.806
99030229	BR Rood met groenfonds	487.995	0	0	487.995
99030239	BR Compensatie landbouwgronden	1.017.761	107.318	0	1.125.079
99030241	BR Egalisatie bebossing	169.743	30.257	0	200.000
99030257	BR Sociaal domein	1.956.329	0	0	1.956.329
99030258	BR Kwaliteitsverbetering buitengebied	657.183	364.680	107.318	914.545
99030260	BR SDE subsidie	21.383	0	0	21.383
99030262	BR Gelden t.b.v. toeristische sector	62.670	0	0	62.670
99030264	BR Vereveningsfonds sociale woningbouw	335.303	120.000	0	455.303
99030265	BR Duurzaamheidsfonds	86.000	250.000	58.545	277.455
99030266	BR Opvang vluchtelingen	1.248.000	900.000	705.000	1.443.000
99030267	BR Wachtgelden wethouders	0	333.000	0	333.000
	Dekkingsreserves (ter dekking van kapitaallasten):				
99030233	BR Rehabilitatie wegen	3.621.394	574.500	136.943	4.058.951
99030235	BR Decentralisatie onderwijshuisvesting	2.005.813	5.174.569	556.275	6.624.107
99030301	Kapitaaldekkingsreserve Afschrijving	10.526.567	1.637.234	642.564	11.521.237
99030302	Kapitaaldekkingsreserve Rente	3.695.654	0	3.695.654	0
	Subtotaal A2.	**25.923.603**	**9.491.557**	**5.902.299**	**29.512.862**
	Totaal reserves (A1 + A2):	**70.957.190**	**38.150.845**	**33.231.001**	**75.877.034**

Naam reserve	Doel	Functie	Minimum/ Max
ALGEMENE RESERVES			
Algemene reserve (vrij beteedbaar)	Deze reserve dient als buffer voor het opvangen van financiële tegenvallers, zoals bijvoorbeeld een terkort op de jaarrekening. Dit deel van de algemene reserve heeft nog geen bestedingsdoel en is daarom vrij besteedbaar.	Bufferfunctie	
Algemene reserve (weerstandvermogen)	Deze reserve is bedoeld om niet structurele financiële risico's op te vangen. In de paragraaf weerstandsvermogen worden deze risico's in kaart gebracht en toegelicht.	Bufferfunctie	Minimum 3.500.000
Algemene reserve (dekkingsreserve)	Dit deel van de algemene reserve is reeds ingezet ter dekking van (toekomstige) uitgaven voor kredieten.	Financieringsfunctie	
Algemene reserve grondexploitatie	Deze reserve is bedoeld als buffer voor het opvangen van de financiële risico's, die kunnen voortvloeien uit de bouw grondexploitatie.	Bufferfunctie	Minimum 2.500.000
Bovenwijkse voorzieningen	Deze reserve is bedoeld voor het realiseren van voorzieningen, betrekking hebbende op méér dan één bouw grondexploitatieplan.	Bestedingsfunctie	
BESTEMMINGSRESERVES			
Kunst	Reserve bedoeld voor dekking van uitgaven als gevolg van door de raad vastgestelde werkplannen mbt beeldende kunst. Voeding gebeurt door middel van een jaarlijkse vaste storting ten laste van de exploitatie.	Bestedingsfunctie	
Rood met Groenfonds	Deze reserve dient ter verwerving van gronden en het ontwikkelen en uitvoeren van plannen ter verbetering van de kwaliteit van het landschap (groen). Voeding gebeurt door middel van een bedrag per m2 uitgegeven grond voor stedelijke functies (rood) die ten koste gaan van het buitengebied. Als basis voor deze plannen geldt het landschapsontwikkelingsplan en de nota "Rood met groen".	Bestedingsfunctie	
Compensatie landbouwgronden	Deze reserve heeft als doel het in de grondnota genoemde minimale areaal aan landbouwgrond te waarborgen. Noodzakelijke aankopen kunnen hieruit worden betaald.	Bestedingsfunctie	
Egalisatie bebossing	Deze bestemmingsreserve is bedoeld om toekomstige verliezen op te vangen. Het exploitatiesaldo terzake van het beheer van bossen en natuurterreinen wordt jaarlijks ten gunste of ten laste van deze reserve gebracht, waardoor fluctuaties in de exploitatie worden geneutraliseerd, een en ander met inachtneming van het voor deze reserve vastgestelde maximum van 200.000,--. Het college is bevoegd om mutaties die samenhangen met de doelstelling van deze reserve zonder separaat raadsbesluit te verwerken.	Egalisatiefunctie	Maximum 200.000
Sociaal domein	Reserve dient als egalisatie om de forse schommelingen in de rijksuitkering als ook de uitgaven in de jaarrekening op te vangen. Aangezien hier sprake is van een open-eind-regeling waarbij de uitgaven fors kunnen oplopen, kunnen de kosten worden geëgaliseerd.	Bufferfunctie	
Kwaliteitsverbetering buitengebied	Bij de vaststelling van de structuurvisie op 3 april 2012 is besloten om deze bestemmingsreserve in te stellen en te vullen met de provinciale teruggave van Ruimte-voor-ruimtegelden en met inkomsten uit de verplichte bijdragen voor landschapsinvestering bij projecten in het buitengebied. De uitgaven uit de bestemmingsreserve waren te verdelen over gebiedsontwikkeling Kleine Beerze, landschapsontwikkelingsplan (nu Groen Loont!), uitvoering plattelandsontwikkeling en de sloopstimuleringsregeling, zoals opgenomen in bijlage 2 van de Structuurvisie, nog niet in werking laten treden.	Bestedingsfunctie	
SDE Subsidie	Deze bestemmingsreserve is bij het vaststellen van de 1e bestuursrapportage 2019 ingesteld. De bestemmingsreserve dient ervoor om de eerste 15 jaar elk jaar 40% van het ontvangen bedrag aan SDE subsidie te storten om vervolgens het 16e tot en met 25e jaar jaarlijks aan deze reserve een bedrag te onttrekken waardoor de SDE subsidie over 25 jaar wordt verdeeld.	Egalisatiefunctie	
Gelden t.b.v. toeristische sector	Deze bestemmingsreserve is bij het vaststellen van de jaarrekening 2018 ingesteld. De bestemmingsreserve dient ter dekking van toekomstige uitgave toeristische sector.	Bestedingsfunctie	
Vereveningsfonds sociale woningbouw	Op 26 november 2019 heeft uw raad besloten om deze bestemmingsreserve in te stellen voor doelstelling 40% sociale woningbouw. Het college heeft het mandaat om achteraf verantwoording af te leggen over de inzet van de in deze bestemmingsreserve gestorte bijdragen derden conform de door uw raad vastgestelde nota impuls sociale woningbouw.	Bestedingsfunctie	
Duurzaamheidsfonds	Bij de vaststelling van de begroting 2021 is besloten om conform het raadsvoorstel grootschalige zonne- en windenergie (raadsbehandeling 25-8-2020) voor de jaren 2021 t/m 2024 jaarlijks €250.000,-- te storten in deze nieuw te vormen bestemmingsreserve.	Bestedingsfunctie	
Opvang vluchtelingen	Algemeen dekkingsmiddel voor de opvang van vluchtelingen, statushouders en andere urgente doelgroepen (raadsbehandeling 27 juni 2023).	Bestedingsfunctie	
Wacthgelden wethouders	Deze reserve voorziet in de middelen, die noodzakelijk zijn om de ten laste van de gemeente blijvende kosten wegens (toekomstige) verplichtingen terzake van (gewezen) wethouders te dekken.	Egalisatiefunctie	
DEKKINGSRESERVES (ter dekking van kapitaallasten)			
Rehabilitatie wegen	Deze reserve heeft ten doel het dekken van de kapitaallasten van het vervangen van wegen. Het vervangen van wegen is niét opgenomen in het onderhoudsplan ten behoeve van de voorziening onderhoud wegen.	Financieringsfunctie	
Decentrale onderwijshuisvesting	Deze reserve is ingesteld om de verschillen tussen kapitaallasten op grond van het vastgestelde IHP en de bestaande activa ten opzichte van het voor een periode van 4 jaar vastgestelde budget te verrekenen. Iedere vier jaar wordt het IHP geactualiseerd en wordt het budget opnieuw vastgesteld en vindt eventuele afroming/aanvulling van het saldo plaats.	Egalisatiefunctie	
Kapitaaldekkingsreserve Afschrijving (bruto-methode)	Betreft een reserve ter hoogte van de investering bij aanvang waaruit vervolgens de jaarlijkse afschrijvingslasten worden gedekt. Door dekking van de investering uit reserves wordt de exploitatie niet belast met jaarlijkse afschrijvingslasten. In spraakgebruik wordt dit ook wel de toepassing van de bruto-methode genoemd.	Financieringsfunctie	
Kapitaaldekkingsreserve Rente (bruto-methode)	Betreft een reserve ter hoogte van de cummulatieve rentelasten op eindwaarde van de investering die gedekt wordt uit reserves. Voor deze rentelast (storting) wordt het rentepercentage gehanteerd dat jaarlijks bij het meerjaren investeringsprogramma wordt gehanteerd en bij de uitgangspunten wordt toegelicht. Jaarlijks wordt bezien in hoeverre het saldo van deze reserve toereikend is.	Financieringsfunctie	

Voorzieningen
De voorzieningen zijn apart in de balans opgenomen. Aangezien de aanwending ervan reeds bekend is, worden deze niet als eigen vermogen, maar als vreemd vermogen aangemerkt. Op grond van het BBV moet het saldo van een voorziening onderbouwd zijn en kan nimmer negatief zijn.

Ten behoeve van de onderbouwing van de saldi van de onderhoudsvoorzieningen per 31 december is bij de jaarrekening aansluiting gezocht met de (meerjaren-) onderhoudsplannen. Bij de overige voorzieningen is anderszins een onderbouwing van het saldo gemaakt.

Wanneer een voorziening per 31 december een negatief saldo vertoont dient het saldo t.l.v. de exploitatie te worden aangevuld. Per 31 december 2024 vertonen alle voorzieningen een positief saldo.

De voorzieningen laten het volgende verloop zien:

Voorzieningen Bedragen in €	Balans 31-12-2023	Vermeerdering	Vermindering	Vrijval	Balans 31-12-2024
Totaal	**22.380.345**	**2.733.191**	**2.074.062**	**258.085**	**22.781.389**

Voor toekomstige te verwachten exploitatieverliezen op bouwgrondexploitaties is een voorziening gevormd van € 1.061.043 Op grond van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) dient deze echter op de waarde van de gronden in mindering te worden gebracht. Tevens dient de voorziening voor dubieuze debiteuren, ad € 30.913 in mindering te worden gebracht op de openstaande vorderingen. Op de balans is hierdoor onder voorzieningen een bedrag van € 21.689.432 opgenomen.

In navolging van voorgaande jaren wordt het voordelige of nadelige resultaat tussen de geraamde en de werkelijke kosten van de werkzaamheden uit de betreffende jaarschijf van de meerjarige onderhoudsplannen ten laste/gunste van de onderhoudsvoorzieningen en ten gunste/laste van de exploitatie gebracht.

De gemeente heeft per 31 december de volgende voorzieningen:

FCL	Naam voorziening	Saldo aan het begin van het dienstjaar	Vermeerderingen stortingen	Verminderingen (beschikkingen)	Vrijval	Saldo aan het einde van het dienstjaar
	B1. Voorzieningen					
	**** Verplichtingen, verliezen en risco's***					
99510112	Voorziening pensioenverplichting (ex-)bestuurders	2.601.222	505.277	27.178	0	3.079.321
99510113	Voorziening CAO-voorzieningen	13.265	293.997	0	0	307.262
99510107	Voorziening dubieuze debiteuren	23.597	7.316	0	0	30.913
99520101	Voorz. toekomstige neg. saldi bouwgrondexploitatie	1.233.017	-171.973	0	0	1.061.044
	Subtotaal	**3.871.102**	**634.616**	**27.178**	**0**	**4.478.540**
	**** Middelen derden met een gebonden bestemming***					
99540201	Voorziening egalisatie resultaat afvalverwijdering	158.745	64.872	0	0	223.617
99540202	Onderhoudsvoorziening riolering	12.402.275	0	133.405	0	12.268.870
	Subtotaal	**12.561.020**	**64.872**	**133.405**	**0**	**12.492.487**
	Subtotaal B1	**16.432.121**	**699.488**	**160.583**	**0**	**16.971.027**
	B2. Onderhoudsvoorzieningen					
	**** Gebouwen:***					
diverse	Dorpshuizen	774.603	224.607	162.721	148.397	688.091
diverse	Sportaccommodaties	484.233	222.693	171.392	0	535.534
diverse	Woningen	20.064	9.129	3.644	0	25.549
diverse	Overige gebouwen	837.013	476.382	362.959	109.688	840.748
	Subtotaal	**2.115.913**	**932.811**	**700.717**	**258.085**	**2.089.922**
	**** Inventaris***					
99530204	Sportaccommodaties	70.304	17.229	21.316	0	66.217
	Subtotaal	**70.304**	**17.229**	**21.316**	**0**	**66.217**
	**** Overig***					
99540203	Openbare verlichting	787.350	129.800	0	0	917.150
99539901	Onderhoudsvoorziening wegen	2.974.658	953.862	1.191.446	0	2.737.074
	Subtotaal	**3.762.007**	**1.083.662**	**1.191.446**	**0**	**3.654.223**
	Subtotaal B2.	**5.948.224**	**2.033.702**	**1.913.479**	**258.085**	**5.810.362**
	Totaal voorzieningen (B1 t/m B2):	**22.380.345**	**2.733.191**	**2.074.062**	**258.085**	**22.781.388**

Naam voorziening	Doel	Functie
Voorziening dubieuze debiteuren	Deze voorziening heeft als doel het ondervangen van het eventuele risico van niet betalen van openstaande vorderingen.	Bestedingsfunctie
Voorziening pensioenverplichting ex-bestuurders	Deze voorziening heeft ten doel het veilig stellen van de (door-)betalingsverplichtingen van ontvangen pensioenw aarde-overdrachten van ex-bestuurders.	Bestedingsfunctie
Voorziening CAO-voorzieningen	De CAO Gemeenten geeft w erknemers de mogelijkheden tot verlofsparen en vervroegd uit dienst te treden (RVU). Daarnaast voorziet onze gemeente eventuele verlofstuw meren van w erknemers zodat voor (tijdelijke) vervanging w ordt gereserveerd. Het is een w ettelijke verplichting om voor bovengenoemde zaken een voorziening in te stellen.	Bestedingsfunctie
Voorziening toekomstige negatieve saldi bouwgrondexploitatie	Deze voorziening is bij besluit van 31 januari 2013 in het leven geroepen ter dekking van te verw achten negatieve saldi bij afw ikkeling van bestaande bouw grondexploitatieplannen.	Bestedingsfunctie
Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen (gemeenschapshuizen, sportgebouwen en overige gebouwen)	Door middel van een meerjarig onderhoudsplan w orden voor een periode van 10 jaar de toekomstige onderhoudsverplichtingen van de gemeentelijke gebouw en begroot. Dit plan w ordt jaarlijks bij de opstelling van de begroting geactualiseerd en w orden de (bijgestelde) stortingen in de (meerjaren)begroting opgenomen.	Egalisatiefunctie
Voorziening inventaris sportgebouwen	Voor de inventaris in de gemeentelijke sportgebouw en w ordt op basis van een onderhoudsplan jaarlijks een bedrag gestort, w aarna de w erkelijke uitgaven hieruit kunnen w orden onttrokken. Het gymmaterieel w at hier onderdeel van uit maakt, w ordt periodiek door een externe gekeurd en indien noodzakelijk vervangen.	Egalisatiefunctie
Voorziening Overige basisvoorzieningen buitensport	Voorziening voor onderhoud en vervanging van de inrichting van de buitensportruimte op sportparken.	Egalisatiefunctie
Voorziening renovatie tennisbanen	De kosten voor renovatie van de huidige tennisbanen (op basis van gravel) w orden geraamd op basis van een meerjaren renovatieschema. De hieruit voortvloeiende kosten w orden vertaald in de voorziening renovatie tennisbanen.	Egalisatiefunctie
Renovatie kunstgrasvelden	De kosten voor renovatie van de kunstgrasvelden w orden geraamd op basis van een meerjaren renovatieschema. De hieruit voortvloeiende kosten w orden vertaald in de voorziening renovatie kunstgrasvelden.	Egalisatiefunctie
Gemeentehuis stoffering	Deze voorziening is destijds gevormd voor de vervanging van vloerbedekking en gordijnen van het gemeentehuis. Sinds 2023 maken deze posten echter onderdeel uit van de meerjarige onderhoudsplannen van het gemeentehuis. Bij de 2e Berap 2023 is besloten om het saldo van de voorziening vrij te laten vallen ten gunste van de voorzienning onderhoud gemeentehuis.	Egalisatiefunctie
Voorziening onderhoud w egen	De basis voor de voorziening onderhoud w egen w ordt gevormd door het onderhoudsplan w egen. Hierin zijn de te verw achten onderhoudsw erkzaamheden aan het w egennet opgenomen voor de komende 10 jaar. Tevens is hierin een financiële vertaling opgenomen. Het onderhoudsplan w ordt elke 5 jaar geactualiseerd en de te ramen stortingen w orden hierop aangepast. De voorziening heeft eveneens een egalisatiefunctie: het opvangen van fluctuaties in de onderhoudskosten van w egen. *In 2024 is in deze voorziening ook de voorziening onderhoud wegen degeneratievergoeding opgenomen.*	Egalisatiefunctie
Voorziening onderhoud openbare verlichting	Ter vervanging van de lichtmasten en armaturen en voor enige optimalisatie w erd op grond van de beleidsnota openbare verlichting deze voorziening ingesteld.	Egalisatiefunctie
Voorziening onderhoud riolering	De basis voor deze voorziening is het in 2015 opgestelde verbreed gemeentelijk riolering plan (GRP) 2016-2021 (verlengt t/m 2022) en heeft ten doel om de kosten van onderhoud en vervanging van het rioolstelsel te dekken. Ook de kosten als gevolg van de zorgplicht voor de gemeente op grond van nieuw e w et- en regelgeving (Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke w atertaken, Europese Kader Richtlijn Water etc.) zijn in genoemd plan meegenomen. Dit jaar (2022) zal aan uw raad een nieuw GRP w orden voorgelegd.	Egalisatiefunctie

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

De specificatie van deze post is als volgt:

Langlopende schulden Bedragen in €	Balans 31-12-2023	Balans 31-12-2024
Onderhandse leningen van binnenlandse banken	6.286.667	5.480.000
Waarborgsommen	333.143	333.543
Totaal	**6.619.810**	**5.813.543**

In 2024 zijn er geen nieuwe geldleningen afgesloten. De rentelast van de onderhandse leningen bedroeg € 333.543.

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De post netto vlottende schulden worden onderscheiden in:

Kortlopende schulden Bedragen in €	Balans 31-12-2023	Balans 31-12-2024
Banksaldi	0	0
Kasgeldleningen < 1 jaar	0	0
Overige schulden	3.645.420	5.460.934
Totaal	**3.645.420**	**5.460.934**

Overlopende passiva
Hieronder zijn opgenomen de nog te verwachten uitgaven over 2024 en eventueel vorige jaren, waarvan op het moment van het opmaken van de jaarrekening het bedrag nog niet bekend was, of waarvan de nodige bescheiden nog niet waren ontvangen. Wanneer de exacte bedragen niet bekend zijn, wordt vooralsnog uitgegaan van het in de begroting geraamde bedrag, wat dan als “nog te betalen” wordt opgenomen.

Tevens zijn hieronder de vooruitontvangen bedragen voor 2024 verantwoord, alsmede de (vooruitontvangen) specifieke doeluitkeringen, waarvan de bestemming nog moet worden gerealiseerd.

De post overlopende passiva wordt onderscheiden in:

Overlopende passiva Bedragen in €	Balans 31-12-2023	Balans 31-12-2024
Vooruitontv. SPUK Europese overheidslichamen	0	0
Vooruitontv. SPUK Rijk	2.837.244	3.146.212
Vooruitontv. SPUK overige overheidslichamen	1.940.959	1.577.249
Nog te betalen	3.574.758	3.741.772
Overige vooruitontvangen	77.715	75.660
Overige transitorische / anticipatieposten	2.995.530	2.653.319
Totaal	**11.426.206**	**11.194.212**

Het verloop van deze doeluitkeringen is als volgt te specificeren:

Het Rijk Bedragen in €	Balans 31-12-2023	Vermeerdering	Vermindering	Balans 31-12-2024
J32 Specifieke uitkering ventilatie in scholen	53.361	0	50.248	3.113
J55 Aanpak energie armoede	218.631	0	1.092	217.539
C92 Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	0	19.883	19.883	0
J94 Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie 2024	377.411	847.127	82.408	1.142.129
J210B VRO	0	75.000	75.000	0
D8 Specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid	0	118.071	118.071	0
D14 Specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	286.816	0	102.321	184.495
D23 Regeling eenmalige specifieke uitkeringen en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	0	110.000	28.000	82.000
E3 Subsidieregeling sanering verkeerslawaai	13.560	26.110	26.110	13.560
E44B Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	0	285.512	0	285.512
E53 Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	55.000	-11.000	18.220	25.780
K28 Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	319.168	452.789	368.999	402.958
G3 Specifieke uitkering Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) gemeentedeel 2024	0	0	-25.343	25.343
G4 Specifieke uitkering Tijdelijke overbrugingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2024	0	0	-59.580	59.580
G10 Wet inburgering 2021	94.812	402.654	305.637	191.829
G13 Onderwijsroute	4.468	17.840	0	22.308
H4 Specifieke uitkering stimulering sport	1.291.567	-1.108.239	104.403	78.925
H30 Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023–2026	71.502	297.384	310.664	58.222
Subtotaal Sisa regelingen	*2.786.296*	*1.533.130*	*1.526.134*	*2.793.293*
Subs. Onderzoek verkeerslawaai diverse woningen	50.948	0	4.235	46.713
Subs. Verduurzaming Kerk-Steensel	0	171.244	0	171.244
Subs. Verduurzaming Kempenmuseum	0	137.462	2.500	134.962
Subtotaal overige regelingen	*50.948*	*308.706*	*6.735*	*352.919*
Totaal	**2.837.244**	**1.841.836**	**1.532.869**	**3.146.212**

Overige overheidslichamen Bedragen in €	Balans 31-12-2023	Vermeerdering	Vermindering	Balans 31-12-2024
L7B Proeftuinen in de kempen	1.362.159	0	321.053	1.041.106
Subtotaal Sisa regelingen	*1.362.159*	*0*	*321.053*	*1.041.106*
Subs. fietspad Zandstraat-Nedermolen	461.615	0	0	461.615
Subs. gemeentelijke uitvoeringsagenda's klimaatadaptatie	98.000	24.500	122.500	0
Subs. Fauna voorziening kleine Beerze	0	147.000	147.000	0
Subs. Mensgericht maatregelen Eersel	0	25.000	25.000	0
Subs. Proj. Aanleg nieuw bos en nieuwe landschapselementen en herstel van bos in Gemeente Eersel	0	152.494	77.966	74.528
Subs. proj. Herstelmaatr.Natura 2000 Kleinmeer en Grootm	19.185	0	19.185	0
Subtotaal overige regelingen	*578.800*	*348.994*	*391.651*	*536.143*
Totaal	**1.940.959**	**348.994**	**712.704**	**1.577.249**

Niet in de balans opgenomen rechten / verplichtingen
De gemeente heeft diverse verplichtingen, die niet in de balans mogen/kunnen worden opgenomen. Teneinde deze inzichtelijk te maken zijn de belangrijkste hieronder aangegeven:

Garanties:
De gemeentegaranties terzake van het eigen woningbezit door particulieren zijn ondergebracht bij de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen. Voor de gemeente bestaat nog een beperkt risico als gevolg van de afgesproken achtervangconstructie. Deze constructie houdt in, dat bij een bovenmatig beroep op de middelen van de stichting, de gemeente alsnog kan worden aangesproken.

Ook staat de gemeente garant voor anders dan voor eigen woningbezit afgesloten geldleningen, met name door toegelaten instellingen (Woningstichting de Zaligheden, Nederlandse Stichting voor Andere Woonvormen). Ook hier is sprake van een achtervangconstructie. Deze garanties zijn ondergebracht bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw, met een schuldrestant per 31-12-2024 van € 54.517.000. Gelet hierop en op de aard van deze instellingen zijn de risico's voor de gemeente zeer beperkt. Concrete verplichtingen als gevolg van garantieverlening zijn per 31 december niet aanwezig.

Leningen:
Vanuit de lening portefeuille zijn, voor de restant looptijd van de huidige leningen, renteverplichtingen aangegaan, met een totaal van € 1.307.676 tot en met 31-12-2036. In dit bedrag is de transitorische rente uit 2024 van € 160.568 opgenomen.

Overeenkomsten
De gemeente heeft met diverse partijen meerjarige contracten en overeenkomsten afgesloten waaruit financiële verplichtingen kunnen voortvloeien die niet uit de balans blijken. De uit onderstaande voortvloeiende jaarlijkse lasten worden afgedekt door middel van ramingen in de begroting.

Naam leverancier	Onderwerp	Ingangsdatum	Einddatum	Per jaar
Adriaans BV	Opschaven andwegen en herprofilering bermen	2-5-2024	1-5-2025	Prijslijst
Driessen	Payroll dienstverlening	8-2-2024	7-2-2026	Afhankelijk van inhuur
Greenchoice	Gas en elektra	1-1-2017	31-12-2023	Tarief per kuub / Kwh afgesproken
Heart	Payroll			Afhankelijk van inhuur
Heijmans Infra	Onderhoud Openbare verlichtingsinstallaties	2-5-2022	1-5-2025	Prijslijst
Hoppenbrouwers	Security management systeem	1-1-2023	1-1-2027	28.386
Houbraken	Gladheidsbestrijding	2023/2024	2027/2028	Tarief afgesproken
Ing. Van Nierop	Beheerplan Landschapselementen	2021	2026	Uurprijs afgesproken
Loonbedrijf Fiers	Calamiteitendiensten	1-1-2023	31-12-2025	Uurprijs afgesproken
Ploegmakers Cultuurtechniek	Maaien gazons	1-1-2022	31-12-2025	Prijslijst
Raet Personele Systemen	Uitkeringsadministratie	1-1-2023	31-12-2028	Afhankelijk van personeel
Raetsheren van Orde	Brandverzekering	31-12-2020	31-12-2026	Kosten jaarlijks te bezien
Remondis Smart Infra	Onderhoud drukriolering	1-1-2024	11-2-2025	150.000
Tog Nederland Zuid BV	WOZ werkzaamheden	1-1-2023	31-12-2026	Tarief per bezwaar afgesproken
van der Wijst	Leerlingenvervoer	1-8-2022	31-7-2027	Tarief per kind afgesproken
van Nierop	Uitvoering Beheerplan Landschappelijke elementen	24-4-2021	24-4-2030	Uurprijs afgesproken

Overzicht van baten en lasten

- Bij *programma's (excl. mutaties reserves)* worden de baten en lasten zonder dekking uit reserves (baten) of toevoegingen aan reserves (lasten) weergegeven. Waarbij bij programma 10, op grond van voorschriften, de algemene dekkingsmiddelen en de vennootschapsbelasting worden uitgelicht.
- Bij *mutaties reserves* wordt per programma weergegeven welke bedragen zijn toegevoegd aan reserves (lasten) en onttrokken ter dekking van lasten in de exploitatie (baten).
- Bij *programma's (inclusief mutaties reserves)* ziet u in de kolom Saldo rekening 2024 per programma het resultaat. Dit sluit aan bij de eerste tabel onder Wat heeft het gekost? van het betreffende programma.
- Onder *het geraamde versus gerealiseerde resultaat* vindt u het begrote resultaat (€ 2.010.123) en het werkelijke resultaat (€ 3.750.953), welke dus € 1.740.830 hoger is dan begroot.

	Begroot						Werkelijk			Saldo	
	primitief			na wijziging							
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Rekening 2024	
Programma's (exclusief mutaties reserves)											
Progr 00 Sociale voorzieningen	9.141.728	2.380.303	6.761.425	9.674.868	2.751.789	6.923.079	9.773.491	3.283.113	6.490.379	432.700	V
Progr 01 Maatsch. dienstverl. en gezondheid	12.612.884	239.007	12.373.877	13.702.495	574.438	13.128.057	13.843.560	632.250	13.211.311	-83.254	N
Progr 02 Onderwijs en educatie	1.521.011	203.737	1.317.274	1.718.995	234.396	1.484.599	1.779.761	296.000	1.483.761	838	V
Progr 03 Ruimt. ordening en volkshuisvesting	6.824.378	5.123.310	1.701.068	12.987.811	12.112.004	875.807	9.014.348	9.217.504	-203.157	1.078.964	V
Progr 04 Milieu	4.738.438	4.552.908	185.530	5.733.528	4.891.327	842.201	4.872.437	4.804.883	67.554	774.647	V
Progr 05 Veiligheid	2.136.140	192.000	1.944.140	2.136.140	192.000	1.944.140	2.130.880	191.214	1.939.666	4.474	V
Progr 06 Verkeer en vervoer	4.356.381	227.000	4.129.381	4.980.775	227.000	4.753.775	4.495.719	213.834	4.281.886	471.889	V
Progr 07 Cultuur, sport en recreatie	2.427.457	155.886	2.271.571	2.651.729	399.808	2.251.921	3.725.107	1.695.688	2.029.418	222.503	V
Progr 08 Economische structuur	955.000	488.723	466.277	1.084.200	736.041	348.159	843.361	688.554	154.808	193.351	V
Progr 09 Bestuur en organisatie	1.927.284	251.000	1.676.284	2.013.284	331.000	1.682.284	2.923.162	443.779	2.479.383	-797.099	N
Progr 10 Algemene baten en lasten (excl. algemene dekkingsmiddelen en vennootschapsbelasting)	1.321.406	35.000	1.286.406	440.576	35.000	405.576	533.056	43.462	489.594	-84.018	N
- Lokale heffing, waarvan de besteding niet gebonden	0	5.034.595	-5.034.595	0	5.014.595	-5.014.595	0	5.336.320	-5.336.320	321.725	V
- Algemene uitkeringen	0	35.874.307	-35.874.307	0	38.173.451	-38.173.451	0	38.320.936	-38.320.936	147.485	V
- Dividend	0	300.000	-300.000	0	261.405	-261.405	0	261.405	-261.405	0	V
- Bedrag van de heffing voor de	0	0	0	0	0	0	148.668	0	148.668	-148.668	N
Progr 10 Algemene baten en lasten (incl. algemene dekkingsmiddelen en vennootschapsbelasting)	1.321.406	41.243.902	-39.922.496	440.576	43.484.451	-43.043.875	681.724	43.962.123	-43.280.400	236.525	V
Progr 11 Overhead	7.249.882	809.660	6.440.222	7.429.032	1.894.571	5.534.461	9.109.081	2.683.533	6.425.548	-891.087	N
Programma's (exclusief mutaties reserves)	**55.211.989**	**55.867.436**	**-655.447**	**64.553.433**	**67.828.825**	**-3.275.392**	**63.192.631**	**68.112.475**	**-4.919.844**	**1.644.452**	**V**
Mutaties reserves											
Progr 00 Sociale voorzieningen	0	0	0	0	75.000	-75.000	0	0	0	-75.000	N
Progr 01 Maatsch. dienstverl. en gezondheid	0	52.500	-52.500	0	84.216	-84.216	0	76.896	-76.896	-7.320	N
Progr 02 Onderwijs en educatie	605.000	365.800	239.200	5.174.569	4.135.694	1.038.875	5.174.569	4.128.844	1.045.725	-6.850	N
Progr 03 Ruimt. ordening en volkshuisvesting	30.310	0	30.310	1.999.990	995.167	1.004.823	1.509.092	197.326	1.311.766	-306.943	N
Progr 04 Milieu	250.000	250.000	0	-588.504	29.496	-618.000	250.000	520.634	-270.634	-347.366	N
Progr 05 Veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0		0	N
Progr 06 Verkeer en vervoer	351.000	203.686	147.314	574.500	444.364	130.136	608.473	406.472	202.001	-71.865	N
Progr 07 Cultuur, sport en recreatie	0	0	0	0	20.000	-20.000	0	67.012	-67.012	47.012	V
Progr 08 Economische structuur	0	0	0	107.318	110.000	-2.682	107.318	183.561	-76.243	73.561	V
Progr 09 Bestuur en organisatie	0	0	0	0	0	0	0	81.616	-81.616	81.616	V
Progr 10 Algemene baten en lasten	1.350.000	1.179.330	170.670	18.313.911	18.390.778	-76.867	18.362.995	19.005.559	-642.564	565.697	V
Progr 11 Overhead	36	0	36	201.735	233.535	-31.800	0	175.637	-175.637	143.837	V
Mutaties reserves	**2.586.346**	**2.051.316**	**535.030**	**25.783.519**	**24.518.250**	**1.265.269**	**26.012.447**	**24.843.556**	**1.168.891**	**96.378**	**V**
Totaal programma's (inclusief mutaties reserves)											
Progr 00 Sociale voorzieningen	9.141.728	2.380.303	6.761.425	9.674.868	2.826.789	6.848.079	9.773.491	3.283.113	6.490.379	357.700	V
Progr 01 Maatsch. dienstverl. en gezondheid	12.612.884	291.507	12.321.377	13.702.495	658.654	13.043.841	13.843.560	709.146	13.134.415	-90.574	N
Progr 02 Onderwijs en educatie	2.126.011	569.537	1.556.474	6.893.564	4.370.090	2.523.474	6.954.330	4.424.844	2.529.486	-6.012	N
Progr 03 Ruimt. ordening en volkshuisvesting	6.854.688	5.123.310	1.731.378	14.987.801	13.107.171	1.880.630	10.523.439	9.414.830	1.108.609	772.021	V
Progr 04 Milieu	4.988.438	4.802.908	185.530	5.145.024	4.920.823	224.201	5.122.437	5.325.517	-203.080	427.281	V
Progr 05 Veiligheid	2.136.140	192.000	1.944.140	2.136.140	192.000	1.944.140	2.130.880	191.214	1.939.666	4.474	V
Progr 06 Verkeer en vervoer	4.707.381	430.686	4.276.695	5.555.275	671.364	4.883.911	5.104.193	620.306	4.483.887	400.024	V
Progr 07 Cultuur, sport en recreatie	2.427.457	155.886	2.271.571	2.651.729	419.808	2.231.921	3.725.107	1.762.700	1.962.407	269.514	V
Progr 08 Economische structuur	955.000	488.723	466.277	1.191.518	846.041	345.477	950.679	872.114	78.565	266.912	V
Progr 09 Bestuur en organisatie	1.927.284	251.000	1.676.284	2.013.284	331.000	1.682.284	2.923.162	525.395	2.397.767	-715.483	N
Progr 10 Algemene baten en lasten	2.671.406	42.423.232	-39.751.826	18.754.487	61.875.229	-43.120.742	19.044.719	62.967.682	-43.922.963	802.221	V
Progr 11 Overhead	7.249.918	809.660	6.440.258	7.630.767	2.128.106	5.502.661	9.109.081	2.859.170	6.249.910	-747.249	N
Het geraamde versus gerealiseerde resultaat	**57.798.335**	**57.918.752**	**-120.417**	**90.336.952**	**92.347.075**	**-2.010.123**	**89.205.078**	**92.956.031**	**-3.750.953**	**1.740.830**	**V**

Overzicht incidentele baten en lasten

Uitgangspunt is dat de gemeente in principe structurele taken uitvoert en daarvoor structurele baten en lasten in de begroting opneemt. Alleen als er sprake is van een onvoorwaardelijke einddatum en een korte duur kan er sprake zijn van een incidentele baat of last. Deze posten dienen te worden toegelicht voor zowel de begroting als de jaarrekening. Bij enige vorm van twijfel moet de baat / last aangemerkt worden als structureel. Een structurele dekking van lasten uit een reserve is alleen mogelijk voor de dekking van kapitaallasten als hiervoor een bestemmingsreserve is gevormd.

Het resultaat van de structurele baten en lasten bedraagt € 4.577.031 (€ 3.750.953 - € - 826.078). Voor de verdere toelichting van de incidentele baten en lasten wil ik u verwijzen naar de toelichting bij het betreffende programma. In de eerste kolom van het overzicht vindt u het nummer van het programma.

Staat van incidentele baten en lasten *(progr. nummer en productgroep; bedragen in €)*	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	
3. Bouwen en wonen	Toevoeging aan bestemmingsreserve Opvang vluchtelingen inzake SPUK opvang Oekrainers (R24.096)	-900.000		-900.000	N
3. Woonomgeving en leefmilieu	Toevoeging deel houtopbrengst aan bestemmingsreserve egalisatie bossen	-30.257		-30.257	N
3. Planologie en stedenbouw	Toevoeging Provinciale Bijdrage inzake Ruimte voor Ruimte aan bestemmingsreserve kwaliteitsverbetering buitengebied (R24.051)	-364.680		-364.680	N
3. Planologie en stedenbouw	Toevoeging incidentele opbrengsten uit anterieure overeenkomsten aan reserve bovenwijkse voorzieningen (conform grondnota)	-94.155		-94.155	N
3. Planologie en stedenbouw	Toevoeging incidentele opbrengsten uit anterieure overeenkomsten aan reserve vereveningsfonds sociale woningbouw (conform grondnota)	-120.000		-120.000	N
3. Planologie en stedenbouw	Anterieure overeenkomsten	116.000		116.000	V
3. Planologie en stedenbouw	Toevoeging vrijval voorziening toekomstige verliezen bouwgrondexploitatie (Koemeersdijk) aan de algemene reserve	-171.973	171.973	0	V
3. Planologie en stedenbouw	Bouwgrondexploitaties	-187.000		-187.000	N
4. Mileuzorg	Toevoeging aan bestemmingsreserve duurzaamheidsfonds t.b.v. projecten t.l.v. algemene reserve (vrij besteedbaar) (R23.076)	-250.000	250.000	0	V
8. Privaatrechtelijke eigendommen	Toevoeging aan bestemmingsreserve compensatie landbouwgronden inzake Wintelre Boterpad 1,1 ha (R24.051)	-107.318		-107.318	N
10. Algemene dekkingsmiddelen	Toevoeging aan Algemene reserve (vrij besteedbaar) t.l.v. Algemene reserve grondexploitatie inzake afroming (jaarrekening 2023; R24.056)	-1.200.000	1.200.000	0	V
10. Algemene dekkingsmiddelen	Toevoeging bestemmingsreserve Wachtgelden wethouders t.l.v. Algemene reserve (dekkingsreserve) inzake resultaatbestemming 2023	-333.000	333.000	0	V
10. Algemene dekkingsmiddelen	Onttrekking kapitaaldekkingsreserve rente t.g.v. Algemene reserve (vrij besteedbaar) (R24.096)	-3.695.654	3.695.654	0	V
10. Algemene dekkingsmiddelen	Toevoeging Algemene reserve (weerstandsvermogen) t.l.v. Algemene reserve (dekkingsreserve) inzake splitsen Algemene reserve (R24.096)	-3.500.000	3.500.000	0	V
10. Algemene dekkingsmiddelen	Toevoeging Algemene reserve (vrij besteedbaar) t.l.v. Algemene reserve (dekkingsreserve) inzake splitsen Algemene reserve (R24.096)	-7.997.107	7.997.107	0	V
10. Algemene dekkingsmiddelen	Winstneming grondexploitaties		1.010.000	1.010.000	V
10. Algemene dekkingsmiddelen	Vennootschapsbelasting	-148.668		-148.668	N
Saldo incidentele baten en lasten		**-18.983.812**	**18.157.734**	**-826.078**	**N**

-- = nadelige incidentele last / baat. Deze verlaagt het jaarrekeningresultaat.
+ = voordelige incidentele last / baat. Deze verhoogt het jaarrekeningresultaat.

Overzicht mutaties reserves

Zoals bij het overzicht van incidentele baten en lasten toegelicht, is een structurele dekking van lasten uit een reserve alleen mogelijk voor de dekking van kapitaallasten. Hiervoor moet wel een bestemmingsreserve zijn gevormd.
Dekking van incidentele lasten (onvoorwaardelijke einddatum en korte duur) is ook mogelijk. Aangezien het uitgangspunt is dat de gemeente in principe structurele taken uitvoert en daarvoor structurele baten en lasten in de begroting opneemt, zijn deze mogelijkheden echter beperkt. Bij enige vorm van twijfel moet de baat / last aangemerkt worden als structureel.

In 2024 is per saldo € 1.168.891 onttrokken aan de diverse reserves. Hierdoor wordt het resultaat verhoogd naar € 3.750.953.

Staat van mutaties reserves *(progr. nummer en productgroep; bedragen in €)*	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	V=voordelig N=nadelig
1. Ouderen, chronisch zieken en gehandicapten	Onttrekking i.v.m. projectleider dorpscoördinatie Steensel (R24.056)		-7.893	-7.893	V
2. Wettelijke onderwijstaken	Toevoeging aan bestemmingsreserve Onderwijshuisvesting t.b.v. hogere normvergoedingen (R23.100)	87.000		87.000	N
2. Wettelijke onderwijstaken	Onttrekking aan bestemmingsreserve Onderwijshuisvesting t.b.v. tijdelijke huisvesting uitbreiding Busseltje (R23.106)		-127.000	-127.000	V
2. Wettelijke onderwijstaken	Toevoeging bestemmingsreserve Onderwijshuivesting t.l.v. Algemene reserve (dekkingsreserve) inzake resultaatbestemming 2023 (R24.057)	3.572.569	-3.572.569	0	V
2. Wettelijke onderwijstaken	Toevoeging aan bestemmingsreserve Onderwijshuisvesting t.l.v. exploitatie (R24.051)	184.000		184.000	N
2. Wettelijke onderwijstaken	Onttrekking aan bestemmingsreserve Onderwijshuisvesting t.b.v. tijdelijke huisvesting uitbreiding Busseltje (R24.051)		-44.524	-44.524	V
2. Wettelijke onderwijstaken	Onttrekking aan bestemmingsreserve Onderwijshuisvesting t.b.v. extra lasten IHP (R24.096)		-23.931	-23.931	V
2. Wettelijke onderwijstaken	Toevoeging aan bestemmingsreserve Onderwijshuisvesting t.l.v. exploitatie (R24.061)	726.000		726.000	N
3. Bouwen en wonen	Toevoeging aan bestemmingsreserve Opvang vluchtelingen inzake SPUK opvang Oekrainers (R24.096)	900.000		900.000	N
3. Woonomgeving en leefmilieu	Toevoeging deel houtopbrengst aan bestemmingsreserve egalisatie bossen	30.257		30.257	N
3. Planologie en stedenbouw	Toevoeging Provinciale Bijdrage inzake Ruimte voor Ruimte aan bestemmingsreserve kwaliteitsverbetering buitengebied (R24.051)	364.680		364.680	N
3. Planologie en stedenbouw	Toevoeging incidentele opbrengsten uit anterieure overeenkomsten aan reserve bovenwijkse voorzieningen (conform grondnota)	94.155		94.155	N
3. Planologie en stedenbouw	Toevoeging incidentele opbrengsten uit anterieure overeenkomsten aan reserve vereveningsfonds sociale woningbouw (conform grondnota)	120.000		120.000	N
3. Planologie en stedenbouw	Toevoeging vrijval voorziening toekomstige verliezen bouwgrondexploitatie (Koemeersdijk) aan de algemene reserve grondexploitatie		171.973	171.973	N
4. Mileuzorg	Toevoeging aan bestemmingsreserve duurzaamheidsfonds t.b.v. projecten t.l.v. algemene reserve (vrij besteedbaar) (R23.076)	250.000	-250.000	0	V
8. Verhuur en verpachtingen	Toevoeging aan bestemmingsreserven compensatie landbouwgronden inzake Wintelre Boterpad 1,1 ha (R24.051)	107.318		107.318	N
10. Algemene dekkingsmiddelen	Toevoeging aan Algemene reserve (vrij besteedbaar) t.l.v. Algemene reserve grondexploitatie inzake afroming (jaarrekening 2023; R24.056)	1.200.000	-1.200.000	0	V
10. Algemene dekkingsmiddelen	Toevoeging bestemmingsreserve Wachtgelden wethouders t.l.v. Algemene reserve (dekkingsreserve) inzake resultaatbestemming 2023	333.000	-333.000	0	V
10. Algemene dekkingsmiddelen	Onttrekking kapitaaldekkingsreserve rente t.g.v. Algemene reserve (vrij besteedbaar) (R24.096)	3.695.654	-3.695.654	0	V
10. Algemene dekkingsmiddelen	Toevoeging Algemene reserve (weerstandsvermogen) t.l.v. Algemene reserve (dekkingsreserve) inzake splitsen Algemene reserve (R24.096)	3.500.000	-3.500.000	0	V
10. Algemene dekkingsmiddelen	Toevoeging Algemene reserve (vrij besteedbaar) t.l.v. Algemene reserve (dekkingsreserve) inzake splitsen Algemene reserve (R24.096)	7.997.107	-7.997.107	0	V
Diverse programma's	Mutaties reserves t.b.v. (toekomstige) dekking kapitaallasten investeringen	2.850.707	-4.263.851	-1.413.144	V
Saldo mutaties reserves		**26.012.447**	**-24.843.556**	**1.168.891**	**N**

\+ = toevoeging aan reserve verlaagt het jaarrekeningresultaat.
\- = onttrekking aan reserve verhoogt het jaarrekeningresultaat.

Overzicht baten en lasten per taakveld

	Lasten	Baten	Saldo
0.1 Bestuur	1.899.414,87	0,00	-1.899.414,87
0.10 Mutaties reserves	26.012.447,19	24.843.556,19	-1.168.891,00
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	3.750.952,99	0,00	-3.750.952,99
0.2 Burgerzaken	1.023.746,83	443.779,03	-579.967,80
0.4 Overhead	8.719.839,53	1.265.141,32	-7.454.698,21
0.5 Treasury	389.241,07	1.681.327,53	1.292.086,46
0.61 OZB woningen	187.978,80	2.649.184,00	2.461.205,20
0.62 OZB niet-woningen	0,00	1.460.721,00	1.460.721,00
0.64 Belastingen overig	337.760,84	124.382,10	-213.378,74
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0,00	38.320.935,66	38.320.935,66
0.8 Overige baten en lasten	7.315,90	0,00	-7.315,90
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	148.668,00	0,00	-148.668,00
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.474.946,41	81.280,50	-1.393.665,91
1.2 Openbare orde en veiligheid	655.933,97	23.046,60	-632.887,37
2.1 Verkeer en vervoer	4.494.359,08	213.833,50	-4.280.525,58
2.2 Parkeren	9.469,63	7.456,60	-2.013,03
2.5 Openbaar vervoer	1.360,00	0,00	-1.360,00
3.1 Economische ontwikkeling	178.883,87	1.455,60	-177.428,27
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	189.585,96	664.789,60	475.203,64
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	2.113,47	0,00	-2.113,47
3.4 Economische promotie	310.686,50	1.248.781,95	938.095,45
4.1 Openbaar basisonderwijs	257.524,82	119.246,63	-138.278,19
4.2 Onderwijshuisvesting	758.115,13	63.273,98	-694.841,15
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	910.826,22	230.378,03	-680.448,19
5.2 Sportaccommodaties	2.718.613,19	1.617.674,83	-1.100.938,36
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	403.181,00	30.129,14	-373.051,86
5.4 Musea	211.555,19	1,00	-211.554,19
5.6 Media	412.032,72	47.883,09	-364.149,63
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.359.093,56	288.088,60	-2.071.004,96
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.861.088,60	436.634,84	-3.424.453,76
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	112.875,00	0,00	-112.875,00
6.3 Inkomensregelingen	5.168.605,75	2.942.503,62	-2.226.102,13
6.4 WSW en beschut werk	4.711.857,28	10.704,00	-4.701.153,28
6.5 Arbeidsparticipatie	139.434,96	5.842,05	-133.592,91
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	698.277,19	146.108,00	-552.169,19
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	1.989.627,00	0,00	-1.989.627,00
6.71b Begeleiding (WMO)	1.659.482,00	0,00	-1.659.482,00
6.71c Dagbesteding (WMO)	451.156,00	0,00	-451.156,00
6.72a Jeugdhulp begeleiding	545.280,00	0,00	-545.280,00
6.72b Jeugdhulp behandeling	1.250.073,00	0,00	-1.250.073,00
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	31.589,00	0,00	-31.589,00
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	247.991,00	0,00	-247.991,00
6.73a Pleegzorg	102.027,00	0,00	-102.027,00
6.73b Gezinsgericht	11.646,00	0,00	-11.646,00
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	579.021,34	0,00	-579.021,34
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	127.571,00	0,00	-127.571,00
6.74c Gesloten plaatsing	41.092,00	0,00	-41.092,00
6.82a Jeugdbescherming	183.640,00	0,00	-183.640,00
6.82b Jeugdreclassering	28.480,00	0,00	-28.480,00
7.1 Volksgezondheid	1.480.735,84	232.814,54	-1.247.921,30
7.2 Riolering	1.977.265,84	2.544.522,60	567.256,76
7.3 Afval	1.526.230,55	1.867.344,19	341.113,64
7.4 Milieubeheer	1.382.873,07	393.016,68	-989.856,39
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.224.893,81	830.187,07	-394.706,74
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.062.251,32	2.378.536,47	1.316.285,15
8.3 Wonen en bouwen	4.535.319,40	5.741.470,15	1.206.150,75
Totaal	**92.956.030,69**	**92.956.030,69**	**0,00**

Wet normering topinkomens (WNT)

De WNT is van toepassing op Gemeente Eersel. Het voor Gemeente Eersel toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2024		
bedragen x € 1	**H.M.L. Offermans**	**J.W.G. van Bree**
Functiegegevens	Secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,89
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	117.780	92.101
Beloningen betaalbaar op termijn	18.555	14.668
Subtotaal	*136.335*	*106.770*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	207.114
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	136.335	106.770
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2023		
bedragen x € 1	**H.M.L. Offermans**	**J.W.G. van Bree**
Functiegegevens	Secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,89
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	112.551	87.655
Beloningen betaalbaar op termijn	17.531	13.922
Subtotaal	*130.082*	*101.577*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	198.222
Bezoldiging	130.082	101.577

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1.480.246.

Bevinding
Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 7.126.224 bedraagt. Dit is lager/hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 1.480.246. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 1.264.698 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

Rechtmatigheidsverantwoording		
Begrotingscriterium		
1A. Overschrijding lasten programma's	€	3.370.377
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€	36.488
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	€	-
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten	€	1.311.681
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**€**	**4.718.546**
4. Totaal van de afwijkingen (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel en niet onrechtmatig is geduid.	€	1.264.698
Voorwaardencriterium		
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€	2.407.678
M&O citerium		
6. Geen bevindingen	€	-
Totaal Onrechtmatigheden	**€**	**7.126.224**
Waarvan acceptabel	€	1.264.698
Waarvan niet-acceptabel	€	5.861.526

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen

Specifieke uitkeringen (SiSa)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/03*	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			1	2	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/06*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*
			€9.749	€ 9.749			€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*
			€391	€5.711	€3.569	€7.037	€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/24*	
			€12.348	€12.348	€412	€ 412	€26.469	

BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/02*					
			€ 1.119	Nee					
BZK	**C92**	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*		
			€ 19.883	€ 0	1	72	43		
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05* *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	
			€ 87.189	€ 21.000	€ 9.882	€ 0	€ 0	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/09*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*			
		1							
		2							
		100							

OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*				
			€ 98.969	€ 0	€ 3.352				
			Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	Opgebouwde reserve (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*			
			€ 0	€ 286.816	€ 184.495	Nee			
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/10*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/11*			
		1							
		2							
		10							
OCW	**D23**	**Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen**	Beschikkingsnummer/referentienummer *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/01*	Aard van de activiteit besteding (jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D23/03*	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2024 naar 2025. *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/04*	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D23/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/06*	
		1	SB240022	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 28.000	€ 82.000	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 28.000	
		2							
		100							
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D23/07*						
		1	Nee						
		2							
		100							

IenW	E3	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** **Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/03*	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt *Aard controle R* *Indicator: E3/04*	Correctie over besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/05*	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/06*
		1	BSV/24/00194	€ 26.110	€ 97.167	€ 0	€ 0	€ 0
		2	BSV/23/00111	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		100						
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/07*	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/08*	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/09*	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/10*	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/12*
		1	*BSV/24/00194*	€ 26.110	€ 97.167	€ 0		Nee
		2	*BSV/23/00111*	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
		100						
IenW	**E44B**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/01*	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/02*	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle R* *Indicator: E44B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/04*	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E44B/05*	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*
		1	030010 Provincie Noord-Brabant	IENW/BSK-2023/375806	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2						
		15						
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/07*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*			
		1	030010 Provincie Noord-Brabant	IENW/BSK-2023/375806	Nee			
		2						
		15						
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/10*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/11*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/12*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/13*		
		1	030010 Provincie Noord-Brabant	IENW/BSK-2023/375806	21. Water bergen (capaciteitsvergroting)	Nee		
		2						
		15						

IenW	E53	**Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord**	Beschikkingsnummer / en projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E53/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/03*	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/04*	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/05*	Ervaringen binnen 3 maanden na afronding project gedeeld (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/06*
		1	SPUKSLA-22-03313191	€ 18.220	€ 18.220	1-10-2022	31-12-206	Nee
		2						
		15						
			Kopie beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/07*	Jaar waarin het project is opgenomen in een decentraal uitvoeringsplan *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/09*			
		1	SPUKSLA-22-03313191	2024	Nee			
		2						
		15						
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
		€ 1.978.077	€ 60.532	€ 45.588	€ 2.946	€ 2.620	€ 0	
		Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
		€ 3.606	€ 5.937	€ 0	€ 759.468	€ 8.780	€ 0	
		Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*					
		€ 0	Ja					

SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 27.853	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr							
				Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	-€ 208	€ 0	€ 0	€ 10.074	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 417	€ 21.688	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 2.744	€ 24.658	€ 0
			6	Totaal	-€ 208	€ 0	€ 3.161	€ 56.420	€ 0

	Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja
6	Totaal	0	0	N.v.t.

	Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

	Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0

SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*					
			€ 305.637	€ 0	Nee					
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*					
			€ 10.292	€ 0	Ja					
SZW	**G13**	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05			
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja			
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende uitkering *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*						
			€ 183.328	€ 104.403						
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) **Roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) **Dienstverlening door derden** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*		
		1	Exploitatie	€ 52.560		€ 52.560				
		2	Investeringen gymmateriaal	€ 1.277		€ 1.277				
		3	Investeringen 2023 MOP	€ 15.504	€ 15.504					
		4	Kredieten investeringen MIP	€ 30.403	€ 30.403					
		5	Duurzaamheidsmaatregelen Sportaccommodaties	€ 4.659	€ 4.659					

VWS	H30	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**	Naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/01*	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/02*	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel *Aard controle R* *Indicator: H30/03*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/04*	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*
		1	Lokaal Sportakkoord	€ 13.069	€ 13.644	€ 25.616	Ja	Ja
		2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 89.476	€ 89.476	€ 175.852	Ja	Ja
		3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 20.107	€ 23.968	€ 42.621	Ja	Ja
		4	Kansrijke Start	€ 16.085	€ 10.525	€ 21.706	Ja	Ja
		5	Mentale Gezondheid	€ 5.026	€ 6.377	€ 11.316	Ja	Ja
		6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 17.594	€ 20.972	€ 32.972	Ja	Ja
		7	Valpreventie	€ 47.755	€ 64.556	€ 69.557	Ja	Ja
		8	Leefomgeving	€ 10.054	€ 11.744	€ 21.216	Ja	Ja
		9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 2.514	€ 2.997	€ 5.409	Ja	Ja
		10	Versterken sociale basis	€ 36.193	€ 43.238	€ 69.136	Ja	Ja
		11	Mantelzorg	€ 10.054	€ 9.561	€ 17.136	Ja	Ja
		12	Eén tegen eenzaamheid	€ 10.054	€ 3.754	€ 11.523	Ja	Ja
		13	Welzijn op recept	€ 9.551	€ 0	€ 3.200	Ja	Ja
		14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 2.514	€ 2.514	€ 4.927	Ja	Ja
		15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 7.339	€ 7.339	€ 15.928	Ja	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/07*					
			Nee					

VRO	J32	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: J32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/06*
		1	SUVIS21-00744369 (St. Lucy)	€ 0	€ 153.376	Ja		Nee
		2	SUVIS21-2-02614293 (Kindcentrum)	€ 167.494	€ 167.494	Ja		Ja
		100						
			Kopie Beschikkingsnummer/Naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/07*	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.) *Aard controle D2* *Indicator: J32/08*	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/09*			
		1	SUVIS21-00744369 (St. Lucy)	N.v.t.				
		2	SUVIS21-2-02614293 (Kindcentrum)	Ja				
		100						

VRO	J55	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/06*
			0	€ 0	€ 70.623	0	€ 1.092	€ 33.725
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/09*			
			0	€ 0	€ 4.659			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/15*
			0	0	0	0	0	0
VRO	**J94**	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/01*	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst *Aard controle R* *Indicator: J94/02*	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a *Aard controle D1* *Indicator: J94/03*	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300 *Aard controle D1* *Indicator: J94/04*	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2). *Aard controle R* *Indicator: J94/05*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a *Aard controle R* *Indicator: J94/06*
		1	*LAI23-03467543*	€ 82.408	124	0	0	€ 0
		2	*LAI24-03755301*	€ 0	0	0	0	€ 0
		100						
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/07*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/08*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/09*			
		1	€ 0	€ 82.408	Nee			
		2	€ 0	€ 0	Nee			
		100						

VRO	**J210B**	**Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw** Sisa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise *Aard controle R* *Indicator: J210B/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J210B/03*	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/04*	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/06*
			1 030010 Provincie Noord-Brabant	€ 75.000	€ 12.603	1	94	Ja
			2					
			3					
			4					
			5					
KGG	**K28**	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: K28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: K28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/06*
			€ 322.489	€ 0	€ 46.510	€ 431.382	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/07*					
			Nee					
LVVN	**L7B**	**Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland** SiSa tussen medeoverheden	Gebiedsnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/01*	Hieronder per regel één provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/02*	Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L7B/03*	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L7B/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/05*	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/06*
			1 IBP Proeftuinen in de Kempen	030010 Provincie Noord-Brabant	€ 321.053	€ 756.374	Nee	In 2023 was het cumulatief bedrag bij L7B/04 €10.807 te laag opgegeven.
			2					
			10					
AenM	**M16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/01*	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: M16/02*	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: M16/04*	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie *Aard controle R* *Indicator: M16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO) *Aard controle R* *Indicator: M16/06*
			€ 4.506.436			€ 0	€ 0	€ 289.297
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/07*	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/08*	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/09*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/10*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/11*	
			€ 503	€ 96.140	€ 0	€ 4.892.376	€ 10.239.036	

VRO	**J55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/06*
			0	€ 0	€ 70.623	0	€ 1.092	€ 33.725
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/09*			
			0	€ 0	€ 4.659			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/15*
			0	0	0	0	0	0
VRO	**J94**	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/01*	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst *Aard controle R* *Indicator: J94/02*	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a *Aard controle D1* *Indicator: J94/03*	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300 *Aard controle D1* *Indicator: J94/04*	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2). *Aard controle R* *Indicator: J94/05*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a *Aard controle R* *Indicator: J94/06*
		1	*LAI23-03467543*	€ 82.408	124	0	0	€ 0
		2	*LAI24-03755301*	€ 0	0	0	0	€ 0
		100						
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/07*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/08*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/09*			
		1	€ 0	€ 82.408	Nee			
		2	€ 0	€ 0	Nee			
		100						

VRO	**J210B**	**Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw** Sisa tussen medeoverheden		Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise *Aard controle R* *Indicator: J210B/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J210B/03*	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/04*	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/06*
			1	030010 Provincie Noord-Brabant	€ 75.000	€ 12.603	1	94	Ja
			2						
			3						
			4						
			5						
KGG	**K28**	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**		Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: K28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: K28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/06*
				€ 322.489	€ 0	€ 46.510	€ 431.382	€ 0	€ 0
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/07*					
				Nee					
LVVN	**L7B**	**Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland** SiSa tussen medeoverheden		Gebiedsnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/01*	Hieronder per regel één provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/02*	Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L7B/03*	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L7B/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/05*	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/06*
			1	IBP Proeftuinen in de Kempen	030010 Provincie Noord-Brabant	€ 321.053	€ 756.374	Nee	
			2						
			10						
AenM	**M16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten		Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/01*	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: M16/02*	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: M16/04*	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie *Aard controle R* *Indicator: M16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO) *Aard controle R* *Indicator: M16/06*
				€ 4.506.436			€ 0	€ 0	€ 289.297
				Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/07*	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/08*	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/09*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/10*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/11*	
				€ 503	€ 96.140	€ 0	€ 4.892.376	€ 10.239.036	